

*Projekt finansowany ze środków Województwa Małopolskiego,
budżetu Miasta Krakowa oraz Małopolskiej Organizacji Turystycznej.
Realizowany pod nadzorem Małopolskiej Organizacji Turystycznej z udziałem ekspertów
Akademii Ekonomicznej w Krakowie, Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie,
Wyższej Szkoły Turystyki i Ekologii w Suchej Beskidzkiej.*

BADANIE RUCHU TURYSTYCZNEGO W MAŁOPOLSCE W ROKU 2004

RAPORT KOŃCOWY

**Kierownik projektu
dr Krzysztof Borkowski**

Zespół

**Prof. dr hab. Tadeusz Grabiński
dr Renata Seweryn
mgr Andrzej Gut - Mostowy
mgr Leszek Mazanek
mgr Anna Wilkońska
mgr Aneta Chuchrowska –Tupta – koordynacja MOT**

**Konsultacja naukowa projektu
Prof.dr hab. Anna Nowakowska**

KRAKÓW 2004

SPIS TREŚCI

BADANIE RUCHU TURYSTYCZNEGO	1
W MAŁOPOLSCE W ROKU 2004	1
1. Metodologia i charakterystyka badań.....	5
2. Analiza liczby korzystających z bazy noclegowej w Małopolsce w latach 2001- 2004	8
3. Analiza danych miesięcznych	8
4. Analiza danych kwartalnych	16
5. Analiza danych rocznych	22
6. Wielkość ruchu turystycznego w Małopolsce w latach 2003 i 2004.....	26
Rozkład procentowy strumienia ruchu przyjazdowego do Małopolski w III kwartale 2003 roku.....	27
Rozkład procentowy strumienia ruchu przyjazdowego do Małopolski w III kwartale 2004 roku	28
7. Charakterystyka osób przyjeżdżających do Małopolski	29
Kryterium geograficzne	29
Struktura przyjazdów cudzoziemców do Małopolski według wybranych państw w III kwartale 2003 i 2004 r.	30
Udział polonii w przyjazdach zagranicznych do Małopolski w 2004 roku.....	32
Struktura przyjazdów Polaków do Małopolski z miejsc zamieszkania według województw w 2004 roku	33
Struktura procentowa przyjazdów do Małopolski według miejsc zamieszkania odwiedzających w 2003 i 2004 roku	35
Kryterium demograficzne	36
Struktura przyjazdów do Małopolski według płci w 2004 roku.....	36
Struktura przyjazdów do Małopolski według wieku w 2004 roku.....	36
Kryterium społeczne	37
Struktura przyjazdów do Małopolski według wykształcenia w 2004 roku	37
Struktura przyjazdów do Małopolski według statusu zawodowego w 2004 roku.....	38
Zawód wykonywany przez odwiedzających Małopolskę	38
Zawody występujące wśród obcokrajowców odwiedzających Małopolskę w III kwartale 2004 roku	39
Zawody występujące wśród turystów krajowych odwiedzających Małopolskę w III kwartale 2004 roku.....	40
Kryterium ekonomiczne.....	41
Struktura przyjazdów do Małopolski według statusu materialnego w 2004 roku.....	41
8. Analiza informacji.....	42
Struktura odwiedzających z Polski według kierunków przyjazdów	42
Przyjazdy krajowe do Małopolski według miejsca z którego nastąpił przyjazd w 2004 roku_III_kw.	42
Przyjazdy zagraniczne do Małopolski według miejsca z którego nastąpił przyjazd w 2003 i 2004 roku III kw. ...	43
Przyjazdy do Małopolski według towarzyszących osób w 2004 roku	44
Struktura osób towarzyszących.....	44
Struktura czasowa pobytu osób odwiedzających Małopolskę	45
Struktura celów przyjazdu Polaków i obcokrajowców do Małopolski w 2004 roku	46
Struktura celów przyjazdu Polaków i obcokrajowców do Małopolski w III kwartale 2004 roku.....	47
Jaki jest główny cel Pana/i przyjazdu do Małopolski OGÓLEM_2004 %	48
Struktura celów przyjazdów obcokrajowców do Małopolski w 2004 roku według krajów (dla krajów z listy najliczniejszych przyjazdów)	49
Struktura celów przyjazdów obcokrajowców do Małopolski w 2004 roku według krajów (dla krajów z listy najliczniejszych przyjazdów)	50
Główny cel przyjazdu do Małopolski wg wieku – OGÓLEM - Odwiedzający	51
Główny cel przyjazdu do Małopolski wg wieku – OGÓLEM - Odwiedzający	51
Główny cel przyjazdu do Małopolski wg wieku – Odwiedzający krajowi	52
Główny cel przyjazdu do Małopolski wg wieku – Odwiedzający zagraniczni.....	53
Główny cel przyjazdu do Małopolski z uwzględnieniem statusu zawodowego.	54
Główny cel przyjazdu do Małopolski z uwzględnieniem statusu zawodowego.	55
Struktura wykorzystanych środków transportu w trakcie przyjazdu do Małopolski.....	56
Środki transportu wykorzystane w trakcie przyjazdu do Małopolski 2004- Ogółem %	56
Środki transportu wykorzystane w trakcie przyjazdu do Małopolski w 2003 i 2004 roku – odwiedzający krajowi i zagraniczni w %.....	57
Środki transportu wykorzystane w trakcie przyjazdu do Małopolski 2004.....	58
przez Polaków w %.....	58
Środki transportu wykorzystane w trakcie przyjazdu do Małopolski 2004 przez Obcokrajowców w %.....	58
Środki transportu wykorzystane przez Obcokrajowców i Polaków w trakcie przyjazdu do Małopolski w 2004 w %	59
Noclegi w Małopolsce	60
Odsetek turystów nocujących w odwiedzanej lub innej miejscowości w Małopolsce w III kwartale 2004 roku ...	60

Baza noclegowa wykorzystana podczas pobytu odwiedzających w Małopolsce.....	60
Baza noclegowa wykorzystana podczas pobytu odwiedzających w Małopolsce w III kwartale 2004 roku.....	61
Baza noclegowa wykorzystana podczas pobytu odwiedzających w Małopolsce w III kwartale 2003 i 2004 roku.....	62
Struktura gości krajowych i zagranicznych przyjeżdżających do Małopolski w III kwartale 2004 roku wg miejsca zakwaterowania (dane szacunkowe).....	64
Struktura strumienia ruchu odwiedzających Małopolskę III kwartale 2004 roku wg miejsca zakwaterowania (dane szacunkowe).....	66
Kwoty wydatkowane podczas pobytu turystycznego w Małopolsce.....	66
Kwoty wydatkowane przez odwiedzających Małopolskę w III kwartale 2004 roku.....	67
Średnia kwota wydatku turystycznego na osobę ponoszonego przez cudzoziemców podczas pobytu w Małopolsce w III kwartale 2004 roku według wybranych państw.....	68
Średnia kwota wydatku turystycznego na osobę ponoszonego przez odwiedzających podczas pobytu w Małopolsce w III kwartale 2003 i 2004 roku według wybranych państw (w zł).....	69
Ewentualne możliwości zwiększenia wydatków przez odwiedzających Małopolskę.....	70
Deklaracje odwiedzających Małopolskę w III kwartale 2004 roku o możliwości wydatkowania większych sum pieniężnych.....	70
Deklaracje odwiedzających Małopolskę w III kwartale 2003 i 2004 roku o możliwości wydatkowania większych sum pieniężnych.....	70
Organizator przyjazdu do Małopolski.....	71
Organizator podróży do Małopolski w III kwartale 2004 roku.....	72
Wykorzystane przez odwiedzających Małopolskę źródło informacji o regionie.....	74
Wykorzystane przez odwiedzających Małopolskę w 2003 i 2004 roku źródło informacji o regionie.....	75
Częstotliwość wizyt w Małopolsce osób odwiedzających.....	76
Częstość wizyt osób odwiedzających Małopolskę w III kwartale 2004 roku.....	76
Sposób spędzania czasu deklarowany przez turystów krajowych i zagranicznych podczas pobytu w Małopolsce.....	77
Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Małopolskę w 2004 roku – podział według najczęściej reprezentowanych krajów (udziały procentowe).....	79
Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Małopolskę w 2004 roku – podział z uwzględnieniem wieku turystów zagranicznych i krajowych (udział procentowy).....	82
Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Małopolskę z uwzględnieniem statusu materialnego turystów zagranicznych i krajowych.....	85
Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Małopolskę z uwzględnieniem statusu zawodowego turystów zagranicznych i krajowych.....	88
Zainteresowanie odwiedzających Kraków usługami pilotów, przewodników i instruktorów.....	91
Jakie miejsca odwiedził/a Pan/i poza tą miejscowością?.....	91
Miejscowości które odwiedzili turyści krajowi poza miejscem ankietowania.....	92
Miejscowości które odwiedzili turyści zagraniczni poza miejscem ankietowania.....	94
Jakie miejsca, zamierza Pan/i zobaczyć poza tą miejscowością?.....	96
Miejscowości, które zamierzali zobaczyć turyści krajowi poza miejscem ankietowania.....	96
Miejscowości, które zamierzali zobaczyć turyści zagraniczni poza miejscem ankietowania.....	98
Usługi turystyczne Małopolski w opinii odwiedzających.....	100
Ocena wybranych elementów oferty turystycznej Małopolski w 2004 roku przez turystów zagranicznych.....	101
Ocena wybranych elementów oferty Małopolski w 2004 roku przez turystów zagranicznych.....	102
Ocena wybranych elementów oferty turystycznej Małopolski w 2004 roku przez turystów krajowych.....	103
Ocena wybranych elementów oferty Małopolski w 2004 roku przez turystów krajowych.....	104
Ocena wybranych elementów oferty Małopolski w 2004 roku przez turystów zagranicznych i krajowych.....	105
Atrakcje, które wywarły w trakcie pobytu największe wrażenie na turyście.....	106
Z jakich atrakcji skorzystałby turysta podczas następnego pobytu.....	107
Ocena wysokość cen do jakości usług.....	108
Szczególnie negatywne aspekty pobytu w Małopolsce.....	109
Szczególnie negatywne aspekty pobytu w Małopolsce wymieniane przez turystów krajowych.....	110
Szczególnie negatywne aspekty pobytu w Małopolsce wymieniane przez turystów zagranicznych.....	111
Szczególnie pozytywne aspekty pobytu w Małopolsce.....	112
Szczególnie pozytywne aspekty pobytu w Małopolsce wymieniane przez turystów krajowych.....	113
Szczególnie pozytywne elementy napotkane w Małopolsce – Obcokrajowcy.....	114
Czego brakowało turyście w trakcie pobytu w Małopolsce?.....	115
Wady pobytu w Małopolsce (braki) wskazane przez turystów krajowych.....	116
Wady pobytu w Małopolsce (braki) wskazane przez turystów zagranicznych w Małopolsce.....	117
Czy odwiedzający poleci Małopolskę swoim znajomym?.....	118
Deklaracja ponownych odwiedzin Małopolski przez gości przebywających w regionie w 2004 r.....	119
Kierownik projektu.....	121
dr Krzysztof Borkowski.....	121

Zespół.....	123
Prof. dr hab. Tadeusz Grabiński.....	123
dr Renata Seweryn	150
mgr Andrzej Gut – Mostowy	156
mgr Leszek Mazanek	157
mgr Anna Wilkońska	159
Konsultacja naukowa projektu.....	164
Prof.dr hab. Anna Nowakowska	164
Ankieta.....	165
Graf podziału strumienia ruchu turystycznego	169
Terminologia użyta w raporcie oraz legendy do tabel i rysunków.....	170

1. Metodologia i charakterystyka badań

Przyjęty w badaniach system zbierania danych ankietowych opierał się na informacjach uzyskiwanych bezpośrednio w obiektach zakwaterowania oraz miejscach najbardziej popularnych, będących atrakcją turystyczną w danej miejscowości. Listę tych miejsc ustalili eksperci.

Badanymi byli odwiedzający Małopolskę - turyści, (co najmniej z jednym noclegiem) oraz odwiedzający jednodniowi, którzy przybyli w celu poznawczym, wypoczynkowym, zawodowym, religijnym, rodzinnym, zdrowotnym itp., a ich pobyt nie przekraczał 90 dni. W badaniach pominięto przyjazdy, które wiązały się ze stałą pracą lub nauką na terenie województwa małopolskiego.

Minimalną liczebność próby oraz operat losowania ustalono w oparciu o dane GUS z roku 2003, dotyczące wykorzystania obiektów noclegowych zbiorowego zakwaterowania.

Ustalono, że próba o liczebności $n=6532$ (w tym 3112 w Krakowie oraz 3429 poza Krakowem) osób gwarantuje dokładność oszacowania na poziomie 3%. Przyjęto schemat losowania warstwowego (33 warstwy), gdzie warstwę stanowił powiat oraz rodzaj obiektu w każdym powiecie (hotele, motele, pensjonaty, domy wycieczkowe, schroniska młodzieżowe, ośrodki wczasowe, pokoje gościnne, campingi, pola biwakowe, ośrodki kolonijne, inne obiekty) proporcjonalnie do liczby osób korzystających z noclegów.

Po wstępnej selekcji merytorycznej i formalnej wyeliminowano ankiety nie spełniające założonych wymogów jakościowych. Ostatecznie do analizy przyjęto 6120 ankiet (w tym 2983 ankiet przeprowadzonych w Krakowie oraz 3137 ankiet poza Krakowem)

Tab.1¹. Zakładane, przeprowadzone i przyjęte do analizy liczebności ankiet

	Małopolska	Kraków	Poza Krakowem
Założenia metod.	6532	3112	3420
Przeprowadzone	6844	3424	3420
Zakwalifikowane	6120	2983	3137

Ankietowanie polegało na przeprowadzeniu wywiadu bezpośredniego przez przeszkolonych ankietów w okresie obejmującym trzeci kwartał roku 2004. Ankieta obok cech charakteryzujących respondentów składała się z 27 pytań. W wielu pytaniach można było wskazywać kilka odpowiedzi naraz. Pytania te w trakcie analiz były przekodowywane na pytania cząstkowe (z wariantami „tak” - „nie”) wskutek czego ogólna liczba dostępnych pytań wynosiła 102.

W tych pytaniach mieści się 88 informacji z części merytorycznej oraz 10 informacji z tzw. metryczki (miejsce zamieszkania, wiek, wykształcenie, status zawodowy i materialny oraz informacja o polskim pochodzeniu ankietowanego). Ponadto podane są 4 informacje charakteryzujące daną ankietę (data i miejsce pobrania ankiety, nazwisko ankietera oraz ocena punktowa - w skali od 2 do 5 - jakości udzielanych odpowiedzi, dokonywana przez ankietera).

Część pytań ma charakter otwarty. Ich analiza jest szczególnie uciążliwa, gdyż wymaga kategoryzacji dla każdego pytania występujących w nim odpowiedzi opisowych. W aktualnej wersji systemu przetwarzania dane opisowe są dostępne tylko w zbiorze pytań pierwotnych (a nie kodowanych) co oznacza konieczność ich analizy odrębnymi narzędziami np. przy pomocy tabel przestawnych dostępnych w Excelu.

Wprowadzanie ankiet do bazy odbywało się poprzez formularz w postaci strony html oraz przy użyciu skryptu PHP.

¹ Numeracja tabel i rysunków oddzielna dla każdego z rozdziałów

W trakcie bieżącej edycji badań został opracowany sieciowy system przetwarzania danych ankietowych znajdujących się w założonej bazie. Wykonawcą systemu była firma Multimedia Kraków. Istotą tego systemu było udostępnienie narzędzi tabulacji poprzez Internet dla osób upoważnionych, które mają możliwość wykonywania dowolnych obliczeń według indywidualnych potrzeb.

System zapewnia:

- podgląd ankiet źródłowych,
- eksport danych oraz słowników (nazwy wariantów pytań) do postaci tekstowej lub w formacie csv (Excel) w dwóch wersjach – zbiór danych pierwotnych (27 pytań) oraz zbiór danych kodowanych (102 pytania),
- parametryzację zakresu analizy (analiza całego zbioru ankiet lub dowolnie zdefiniowanych podzbiorów na podstawie wskazanych wariantów poszczególnych pytań ankiety, np. tylko dla kobiet, tylko dla cudzoziemców, tylko dla cudzoziemców w określonym wieku, itd.),
- automatyczną lub arbitralnie ustaloną kategoryzację pytań mających charakter ilościowy (wydatki, wiek, liczba dni pobytu),
- wyznaczanie tzw. marginesów (rozkładów brzegowych) dla wskazanych pytań kodowanych wraz z możliwością ich prezentacji graficznej w postaci wykresu kolumnowego lub słupkowego,
- wyznaczanie tablic kontyngencji dla dowolnych par pytań kodowanych, z szerokim zakresem analizy (liczebności absolutne, udziały względem ogólnej liczby ankiet, względem sum kolumn lub względem sum wierszy, liczebności teoretyczne, parametry charakteryzujące stopień zależności między rozpatrywanymi pytaniami - test i składowe statystyki chi kwadrat, statystyka U, współczynnik korelacji Pearsona).

System dostępny jest na witrynie ankiety.mot.krakow.pl/chi_mot a jego wersję demonstracyjną (dla 10% danych ankietowych) można uruchomić po podaniu hasła **MOT** oraz nazwy użytkownika **MOT**. Rejestracja użytkowników z pełnymi uprawnieniami do całego zbioru danych dokonywana jest przez MOT.

Przeprowadzenie badania ankietowego umożliwiło realizację następujących celów:

1. Oszacowanie wielkości i struktury przyjazdów do Małopolski w podziale na odwiedzających krajowych i odwiedzających zagranicznych. W opracowaniu nie uwzględniono zalecanej przez WTO dazagregacji ruchu przyjazdowego na turystów (co najmniej z jednym noclegiem) i odwiedzających jednodniowych, gdyż zauważono, że w części ankiet zadeklarowano 2-3 dniowe pobyty w danej lub innej miejscowości ale bez noclegu w tej miejscowości. Takiej sytuacji nie reguluje definicja turysty. Do oszacowania wielkości ruchu przyjazdowego wykorzystano kilka źródeł informacji; publikowane dane GUS za I półrocze roku 2004, dane z obiektów noclegowych, w których przeprowadzono wywiady ankietowe, dane dotyczące przewozów pasażerskich z lotniska Kraków-Balice. Należy nadmienić, że metodologia w tym zakresie nie została dopracowana i wymaga rozszerzenia wiarygodnych źródeł chociażby o statystyki transportu oraz uwzględnienie wyjazdów w badaniach budżetów gospodarstw domowych mieszkańców Polski.
2. Charakterystykę odwiedzających Małopolskę ze względu na miejsce zamieszkania, wiek, płeć, wykształcenie, status zawodowy, status materialny oraz pochodzenie (polskie, obce) dla odwiedzających zagranicznych. Cechy te zostały wykorzystane do wykazania powiązań i zależności w opracowaniu następujących celów badawczych.

3. Charakterystykę wizyt ze względu na ich cele, długość pobytu, towarzystwo w trakcie podróży, używane środki transportu, charakterystykę produktu turystycznego m.in. poziom wykorzystania usług turystycznych.
4. Określenie przeciętnego poziomu wydatków poniesionych w trakcie pobytu w przeliczeniu na 1 osobę/1 dzień.
5. Badanie zachowań odwiedzających, sposobów spędzania czasu, stopnia satysfakcji, co do jakości oferty turystycznej regionu, bezpieczeństwa, czystości itp., odniesienia jakości świadczonych usług do obowiązujących cen.
6. Ocenę atrakcji turystycznych Małopolski oraz poziom deklaracji chęci następnego przyjazdu.

2. Analiza liczby korzystających z bazy noclegowej w Małopolsce w latach 2001- 2004

Punktem wyjścia analizy są informacje udostępnione przez Urząd Statystyczny w Krakowie o liczbie korzystających z noclegów w obiektach noclegowych zbiorowego zakwaterowania w ujęciu miesięcy oraz kwartałów w latach 2002-2004. Uzyskane wyniki w połączeniu z danymi otrzymanymi w drodze badań ankietowych przeprowadzonych w latach 2003-2004 przez MOT zostały wykorzystane do szacowania ogólnej liczby turystów oraz liczby odwiedzających Małopolskę w roku 2004.

3. Analiza danych miesięcznych

W tab. 1² podano liczby korzystających z noclegów w podziale na turystów krajowych i z zagranicy dla kolejnych miesięcy w latach 2002-2004. Dla roku 2004 dostępne są informacje tylko do września. Dane te posłużyły do oszacowania liczby udzielonych noclegów dla pozostałych 3 miesięcy roku 2004 (liczby napisane kursywą). Przyjęto tu założenie, że w ostatnich miesiącach 2004 roku będzie miał miejsce taki sam przyrost liczby udzielonych noclegów jaki faktycznie występował przez pierwsze 9 miesięcy 2004 roku, z uwzględnieniem wskaźnika sezonowości w ujęciu miesięcznym wyznaczonego na podstawie lat 2002-2003.

Zarówno faktyczne jak i szacowane wielkości liczby udzielonych noclegów zebrano w tab. 1 oraz zilustrowano na rys. 1 W przypadku liczby noclegów ogółem dodatkowo uwzględniono dostępne dane z wcześniejszych lat 2000-2001. Jak wynika z rys. 1 poziom ruchu turystycznego w latach 2000-2002 kształtował się na zbliżonym poziomie, pewne ożywienie zwłaszcza w maju sierpniu i wrześniu zanotowano w roku 2003, natomiast w roku 2004 obserwuje się wyraźny wzrost liczby udzielonych noclegów we wszystkich miesiącach w porównaniu z poprzednimi latami.

Liczba udzielonych noclegów turystom krajowym była znacznie wyższa niż noclegów udzielonych turystom z zagranicy (por. rys. 2). W tab. 2 przytoczono odpowiednie wskaźniki udziału dla kolejnych lat. Relacje pomiędzy tymi wielkościami były stabilne i na każde 10 udzielonych noclegów – 7 noclegów przypadało dla turystów krajowych, a 3 dla turystów z zagranicy. Pewne niewielkie zmiany na korzyść turystów z zagranicy zauważyć można w roku 2004. W poszczególnych miesiącach udziały te się różnicują – najwięcej turystów z zagranicy (35-37%) jest w okresie lipiec-wrzesień a także w kwietniu-maju, natomiast najmniej (poniżej 20%) w okresie grudzień-luty.

Wyznaczone na podstawie przytoczonych danych wskaźniki dynamiki zebrane zostały w tab. 3 oraz zilustrowane na rys. 3. W ujęciu globalnym w roku 2004 w stosunku do roku 2003 obserwuje się znaczny przyrost wskaźników dynamiki, które wynosiły odpowiednio dla noclegów:

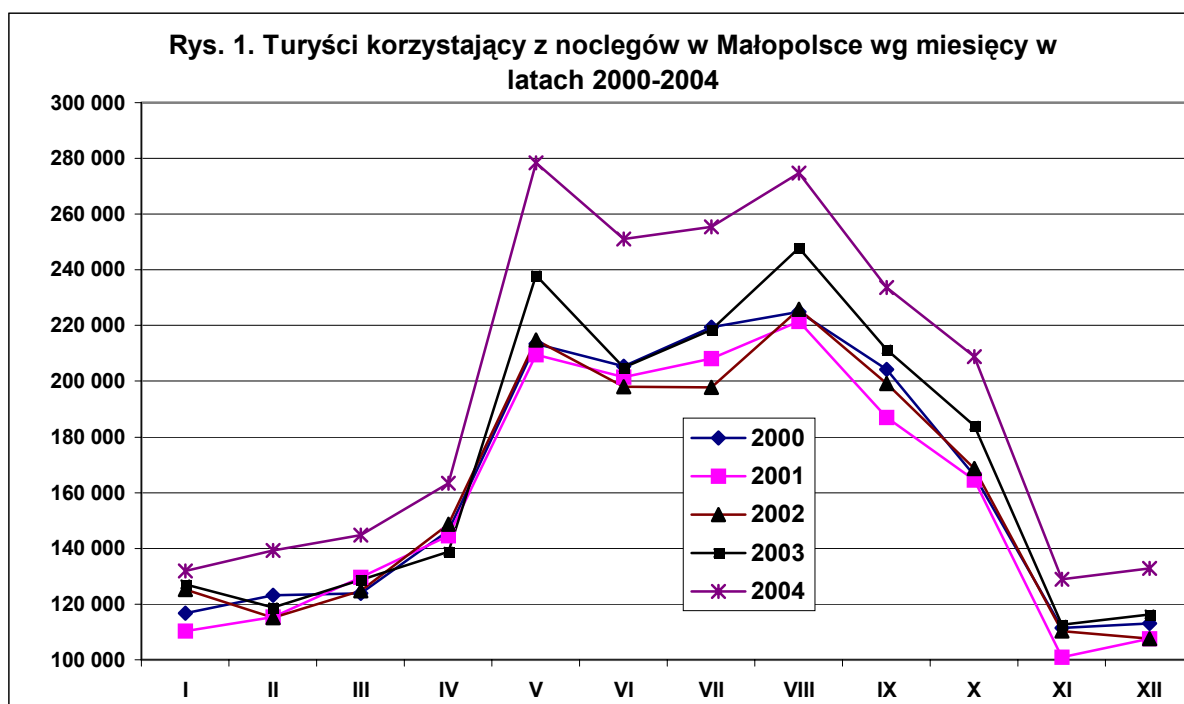
- ogółem	12,4%	wobec	5,7 %	w roku poprzednim
- turyści krajowi	7,1%	wobec	6,1 %	w roku poprzednim
- turyści z zagranicy	26,5%	wobec	4,9%	w roku poprzednim

Szczególnie wyraźny jest wzrost liczby turystów z zagranicy, natomiast przyrost noclegów turystów krajowych był tylko o 1 % większy niż w roku poprzednim.

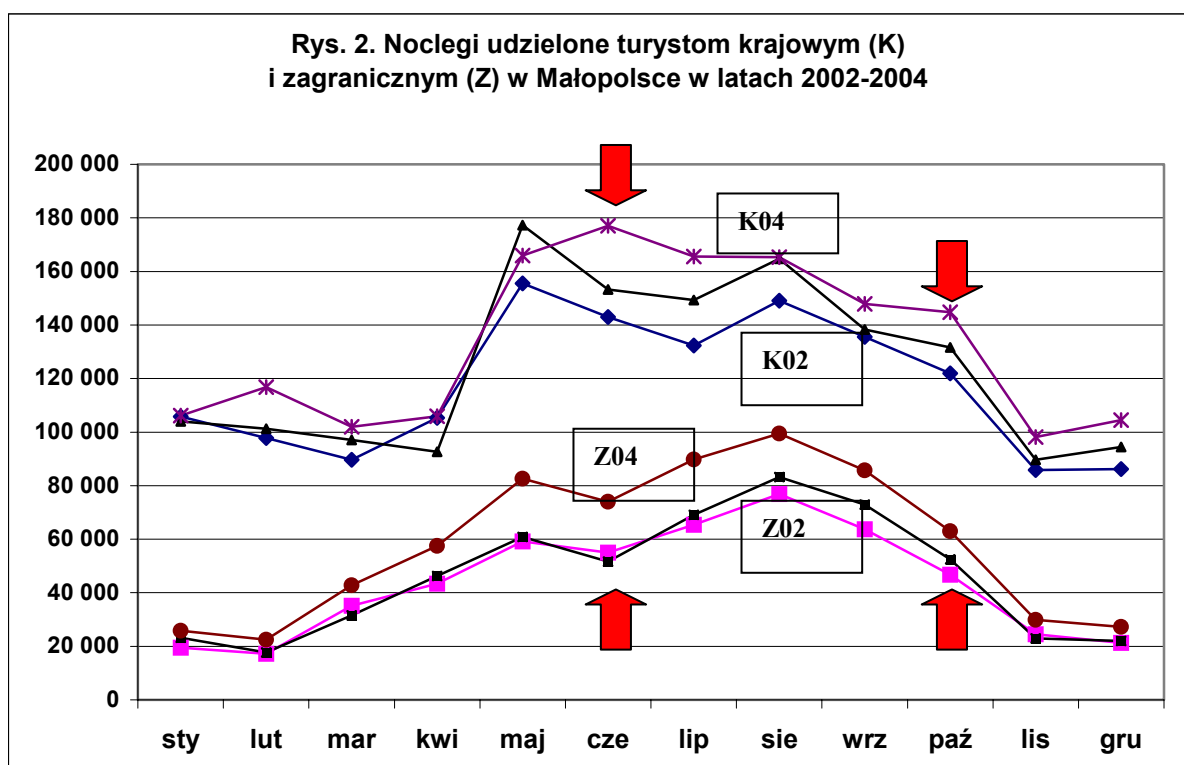
² Numeracja tabel i rysunków oddzielna dla każdego z rozdziałów

Tab.1	Liczba korzystających z noclegów								
Rok	2002			2003			2004		
	Noclegi ogółem	Noclegi tur. kraj.	Noclegi tur. zagr.	Noclegi ogółem	Noclegi tur. kraj.	Noclegi tur. zagr.	Noclegi ogółem	Noclegi tur. kraj.	Noclegi tur. zagr.
sty	125 279	105 813	19 466	127 104	103 960	23 144	131 988	106 152	25 836
lut	115 053	97 808	17 245	118 941	101 276	17 665	139 230	116 796	22 434
mar	124 741	89 618	35 123	128 615	97 094	31 521	144 758	101 942	42 816
kwi	148 721	105 371	43 350	138 862	92 602	46 260	163 426	105 900	57 526
maj	214 715	155 501	59 214	238 072	177 252	60 820	248 462	165 908	82 554
cze	197 980	142 974	55 006	204 892	153 305	51 587	251 010	177 040	73 970
lip	197 823	132 389	65 434	218 441	149 293	69 148	255 392	165 580	89 812
sie	225 946	149 108	76 838	247 917	164 728	83 189	264 793	165 335	99 458
wrz	199 244	135 583	63 661	211 252	138 328	72 924	233 529	147 869	85 660
paź	168 639	121 882	46 757	184 032	131 563	52 469	207 787	144 796	62 991
lis	110 341	85 791	24 550	112 603	89 605	22 998	128 026	98 165	29 860
gru	107 477	86 184	21 293	116 415	94 440	21 975	131 785	104 505	27 280
Razem	1 935 959	1 408 022	527 937	2 047 146	1 493 446	553 700	2 300 185	1 599 988	700 198

Źródło: Na podstawie danych US w Krakowie

Źródło: Na podstawie danych US w Krakowie

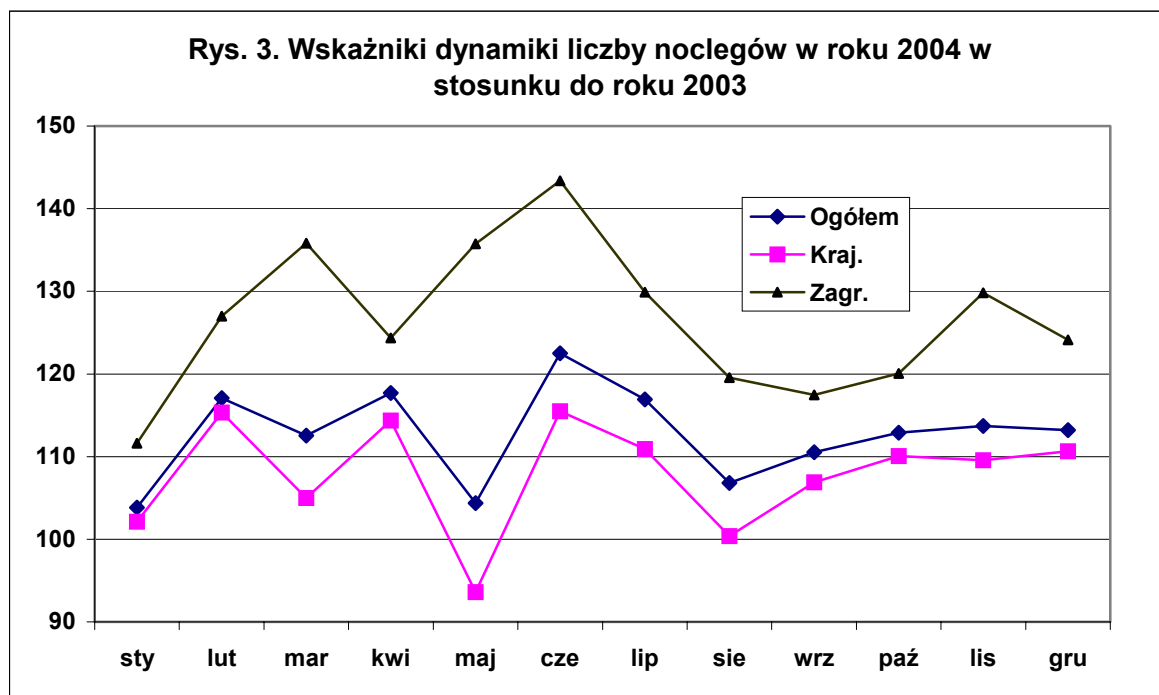
Źródło: Na podstawie danych US w Krakowie

Tab. 2	Wskaźniki udziału w liczbie noclegów ogółem					
	Turyści krajowi			Turyści z zagranicy		
	2002	20003	2004	2002	2003	2004
sty	84,5	81,8	80,4	15,5	18,2	19,6
lut	85,0	85,1	83,9	15,0	14,9	16,1
mar	71,8	75,5	70,4	28,2	24,5	29,6
kwi	70,9	66,7	64,8	29,1	33,3	35,2
maj	72,4	74,5	66,8	27,6	25,5	33,2
cze	72,2	74,8	70,5	27,8	25,2	29,5
lip	66,9	68,3	64,8	33,1	31,7	35,2
sie	66,0	66,4	62,4	34,0	33,6	37,6
wrz	68,0	65,5	63,3	32,0	34,5	36,7
paź	72,3	71,5	69,7	27,7	28,5	30,3
lis	77,8	79,6	76,7	22,2	20,4	23,3
gru	80,2	81,1	79,3	19,8	18,9	20,7
Razem	72,7	73,0	69,6	27,3	27,0	30,4

Źródło: Na podstawie danych US w Krakowie

Tab. 3	Wskaźniki dynamiki					
	2003/2002			2004/2003		
	Noclegi ogółem	Noclegi tur. kraj.	Noclegi tur. zagr.	Noclegi ogółem	Noclegi tur. kraj.	Noclegi tur. zagr.
sty	101,5	98,2	118,9	103,8	102,1	111,6
lut	103,4	103,5	102,4	117,1	115,3	127,0
mar	103,1	108,3	89,7	112,6	105,0	135,8
kwi	93,4	87,9	106,7	117,7	114,4	124,4
maj	110,9	114,0	102,7	104,4	93,6	135,7
cze	103,5	107,2	93,8	122,5	115,5	143,4
lip	110,4	112,8	105,7	116,9	110,9	129,9
sie	109,7	110,5	108,3	106,8	100,4	119,6
wrz	106,0	102,0	114,6	110,5	106,9	117,5
paź	109,1	107,9	112,2	112,9	110,1	120,1
lis	102,1	104,4	93,7	113,7	109,6	129,8
gru	108,3	109,6	103,2	113,2	110,7	124,1
Razem	105,7	106,1	104,9	112,4	107,1	126,5

Źródło: Na podstawie danych US w Krakowie

Źródło: Na podstawie danych US w Krakowie

Analizując ruchome indeksy dynamiki w ujęciu miesięcznym warto zauważyć jedyny i stosunkowo duży spadek liczby noclegów udzielonych turystom krajowym w maju oraz brak wzrostu w tej grupie turystów w styczniu oraz sierpniu 2004 roku. W przypadku turystów z zagranicy największe przyrosty obserwuje się w czerwcu a także maju 2004 roku.

W tab. 4 przedstawiono kształtowanie się wskaźników sezonowości w ujęciu miesięcznym. Na podstawie tych danych sporządzono rys. 4-6 na których zilustrowano kształtowanie się wskaźników sezonowości odrębnie dla liczby noclegów ogółem oraz odrębnie dla noclegów udzielonych turystom krajowym oraz z zagranicy. Jak można zauważyć w każdym z trzech analizowanych lat prawidłowości były identyczne.

W przypadku turystów krajowych „szczyt” przypada na miesiące maj-sierpień. Powyżej przeciętnej kształtuje się także liczba noclegów w wrześniu i październiku. Natomiast w pozostałych miesiącach od listopada do kwietnia liczba turystów krajowych kształtuje się znacznie poniżej przeciętnej poziomu.

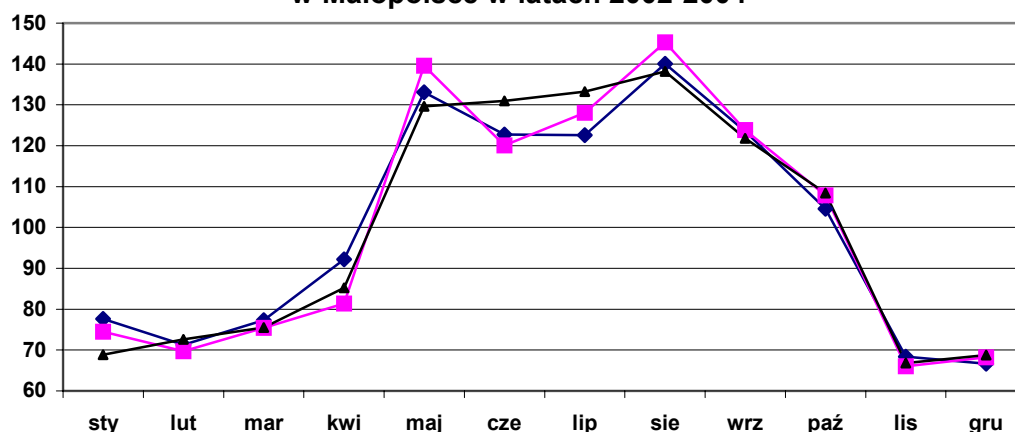
Nieco inaczej kształtuje się liczba noclegów dla turystów z zagranicy. Wprowadzając wskaźnikami powyżej i poniżej 100% charakteryzują się prawie te same miesiące co poprzednio, a więc od kwietnia do października liczba noclegów jest wyższa od 100% a od listopada do marca – niższa od 100%, lecz przebieg krzywych jest odmienny. Obserwuje się tu stopniowe narastanie ruchu turystycznego od lutego (najniższe wskaźniki sezonowości na poziomie 40%) aż do sierpnia gdzie wskaźniki sezonowości są najwyższe i dochodzą do 180%, a następnie stopniowe zmniejszanie liczby noclegów. Ciekawy jest regularny, lokalny spadek liczby noclegów turystów z zagranicy w czerwcu.

Na rys. 7-9 zilustrowano wskaźniki sezonowości dla kolejnych lat. Widoczne tu są różnice tych wskaźników w przekroju: turyści krajowi – z zagranicy. Wyrażają się one w znacznej przewadze wskaźników sezonowości dla noclegów udzielonych turystom z zagranicy w miesiącach letnich: lipiec – wrzesień oraz odwrotnej relacji w miesiącach zimowych: listopad – luty.

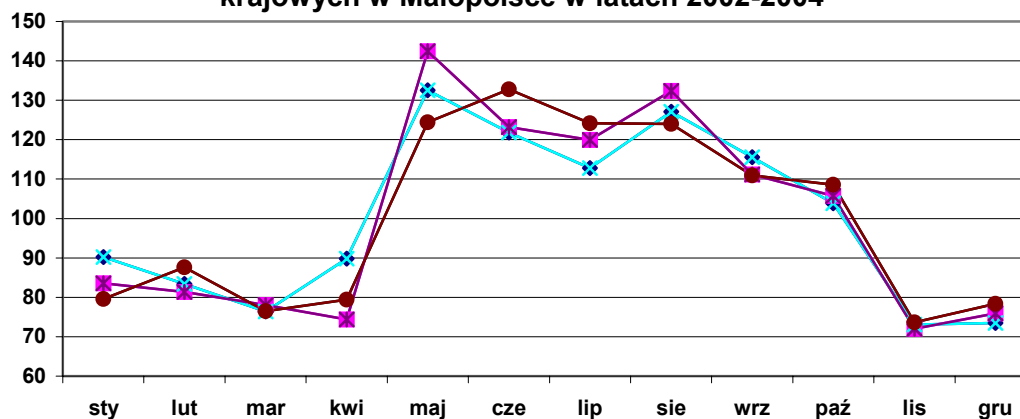
Tab. 4	Wskaźniki sezonowości								
	2002			2003			2004		
	Ogółem	Kraj.	Zagr.	Ogółem	Kraj.	Zagr.	Ogółem	Kraj.	Zagr.
sty	77,7	90,2	44,2	74,5	83,5	50,2	68,9	79,6	44,3
lut	71,3	83,4	39,2	69,7	81,4	38,3	72,6	87,6	38,4
mar	77,3	76,4	79,8	75,4	78,0	68,3	75,5	76,5	73,4
kwi	92,2	89,8	98,5	81,4	74,4	100,3	85,3	79,4	98,6
maj	133,1	132,5	134,6	139,6	142,4	131,8	129,6	124,4	141,5
cze	122,7	121,9	125,0	120,1	123,2	111,8	131,0	132,8	126,8
lip	122,6	112,8	148,7	128,0	120,0	149,9	133,2	124,2	153,9
sie	140,1	127,1	174,7	145,3	132,4	180,3	138,1	124,0	170,5
wrz	123,5	115,6	144,7	123,8	111,1	158,0	121,8	110,9	146,8
paź	104,5	103,9	106,3	107,9	105,7	113,7	108,4	108,6	108,0
lis	68,4	73,1	55,8	66,0	72,0	49,8	66,8	73,6	51,2
gru	66,6	73,5	48,4	68,2	75,9	47,6	68,8	78,4	46,8

Źródło: Na podstawie danych US w Krakowie

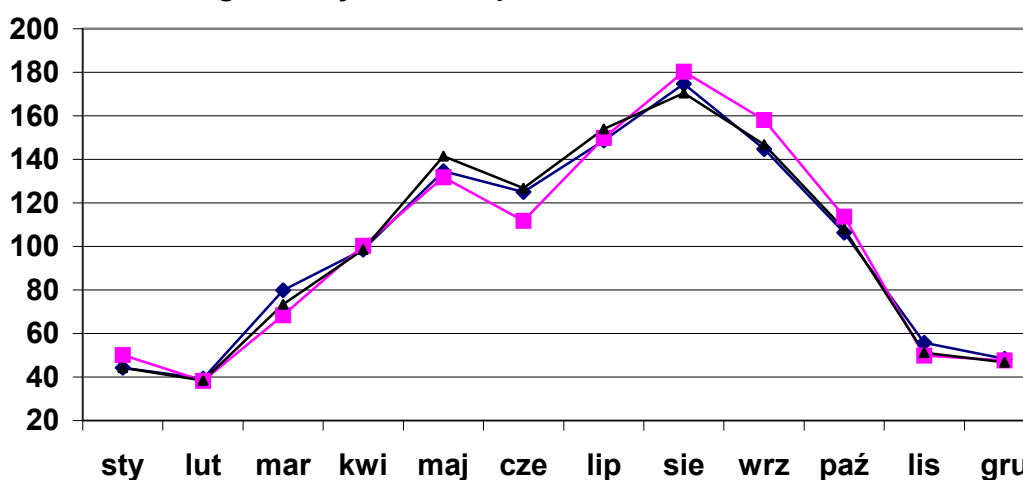
Rys. 4. Wsk. sezonowości liczby noclegów ogółem w Małopolsce w latach 2002-2004

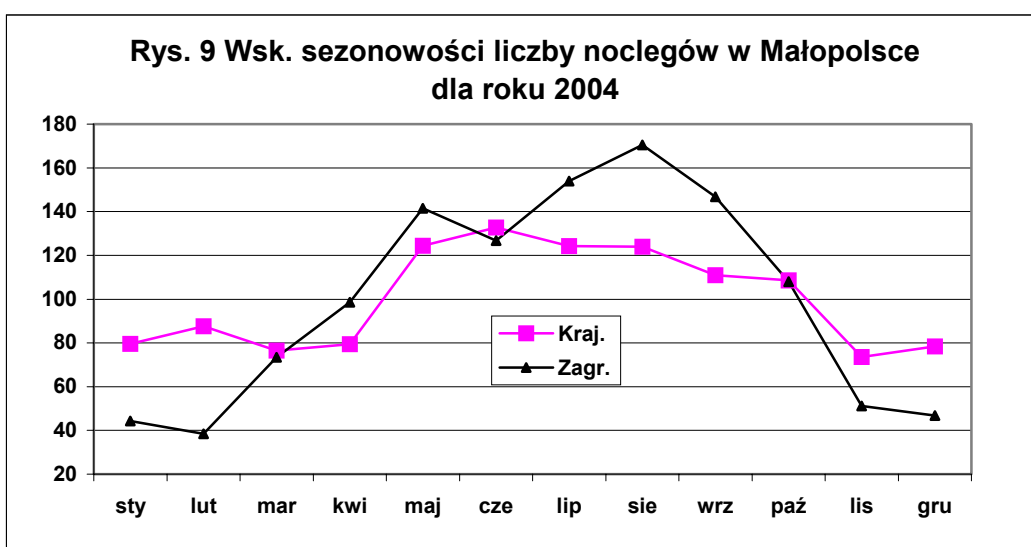
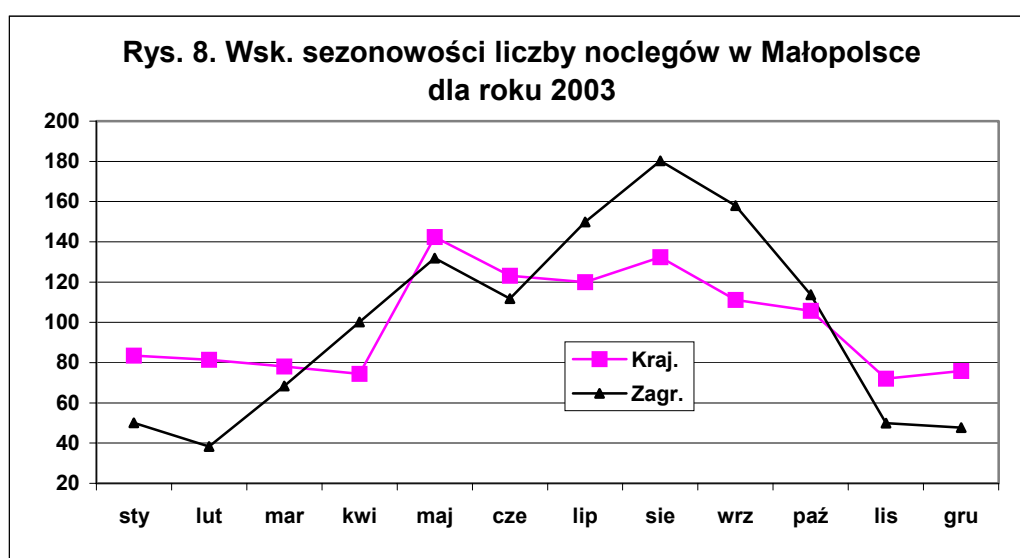
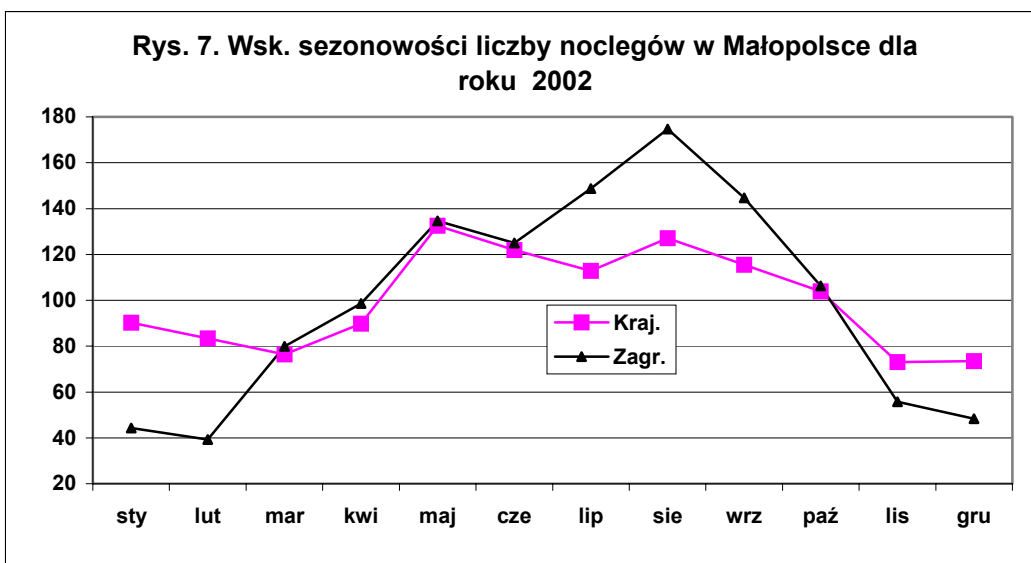

Rys. 5. Wsk. sezonowości liczby noclegów dla turystów krajowych w Małopolsce w latach 2002-2004

Rys. 6. Wsk. sezonowości liczby noclegów dla turystów zagranicznych w Małopolsce w latach 2002-2004

4. Analiza danych kwartalnych

Dane o liczbie noclegów ogółem oraz dla turystów krajowych i z zagranicy w ujęciu kwartalnym w latach 2002-2004 zebrano w tab. 1 oraz zilustrowano na rys. 1.³ Widoczna jest tu wyraźna sezonowość (tab. 2 oraz rys. 2) wyrażająca się w większym ruchu turystycznym w drugich, a zwłaszcza trzecich kwartałach każdego roku oraz odpowiednio niższym natężeniem ruchu w pierwszych i czwartych kwartałach. Dla noclegów ogółem w sezonie wiosenno-letnim ruch turystyczny jest o 15%-30% większy od przeciętnego, natomiast w sezonie jesienno-zimowym odpowiednio mniejszy. Sezonowość kwartalna (podobnie jak miesięczna) widoczna jest bardziej dla turystów z zagranicy, a w mniejszym stopniu dla turystów krajowych.

Zbiorcze zestawienie uśrednionych w latach 2002-2004 kwartalnych wskaźników sezonowości podano w poniższym zestawieniu.

Kraków	Średnie wsk. sezonowości w m. Krakowie		
Kwart.	Ogółem	Turyści krajowi	Turyści z zagr.
I	64,3	81,3	49,1
II	122,1	121,4	122,9
III	131,0	102,7	156,3
IV	82,6	94,6	71,7

Małopolska	Średnie wsk. sezonowości w Małopolsce		
Kwart.	Ogółem	Turyści krajowi	Turyści zagr.
I	73,7	81,8	52,9
II	115,0	113,4	118,8
III	130,7	119,8	158,6
IV	80,6	85,0	69,7

³ Numeracja tabel i rysunków oddzielna dla każdego z rozdziałów

W trakcie analizy wyznaczono także udziały liczby noclegów turystów krajowych i z zagranicy w ogólnej liczbie noclegów w ujęciu kwartalnym (por. tab. 2 oraz rys. 3). Jak się okazuje relacje te charakteryzują się dużą stabilnością we wszystkich analizowanych latach. Liczba noclegów udzielonych turystom z zagranicy relatywnie jest największa w III kwartale (34%) a najmniejsza w I kwartale (20%). Podstawową dominantą są jednak noclegi udzielone turystom krajowym.

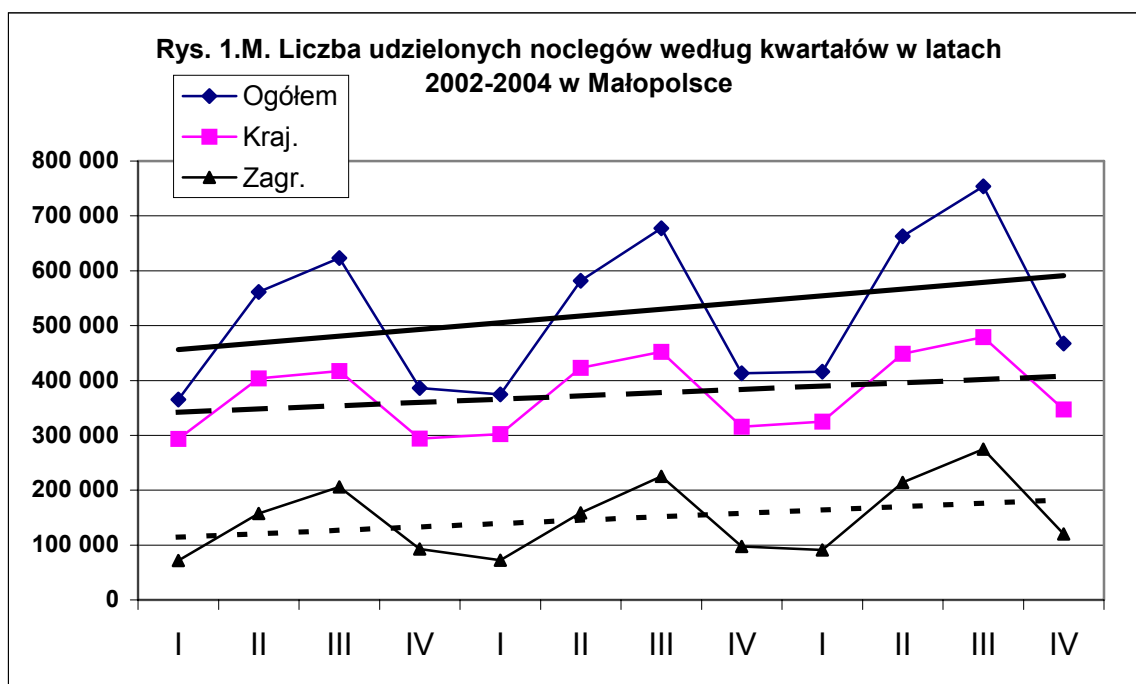
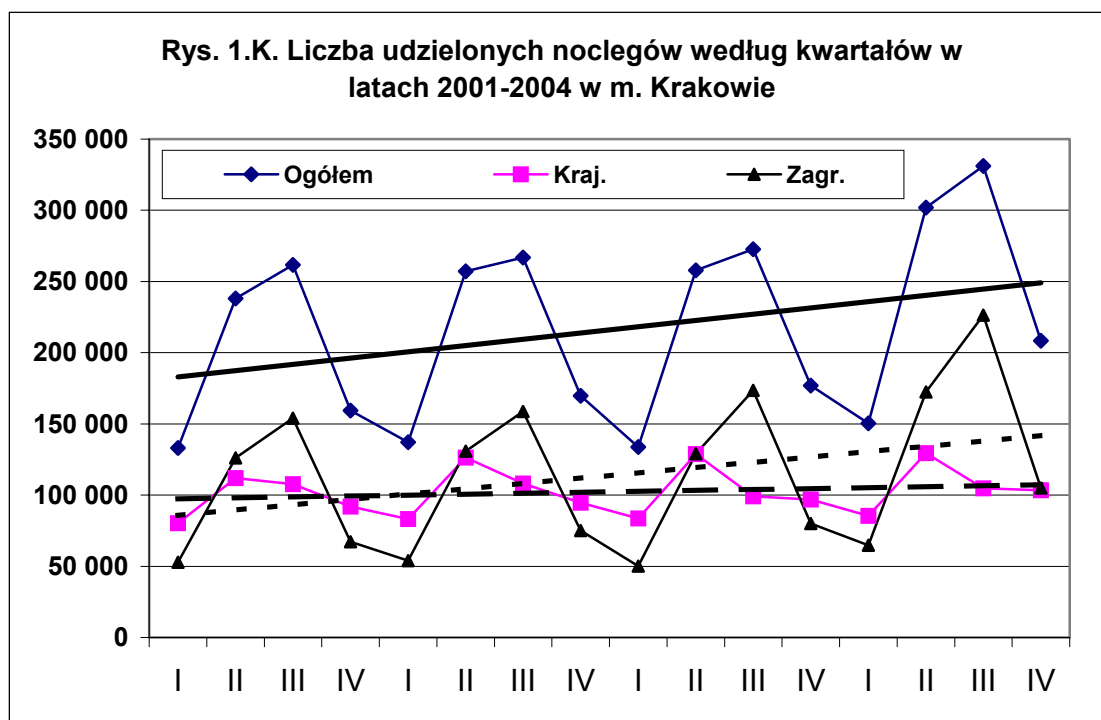
Kraków	Średnie udziały w noclegach ogółem w m. Krakowie	
Kwart.	Turyści krajowi	Turyści z zagr.
I	60,1	39,9
II	47,3	52,7
III	37,4	62,6
IV	54,5	45,5

Małopolska	Udziały w noclegach ogółem w Małopolsce	
Kwart.	Turyści krajowi	Turyści zagr.
I	79,7	20,3
II	70,8	29,2
III	65,7	34,3
IV	75,6	24,4

Tab. 1.K		Liczba korzystających z noclegów w m. Krakowie		
Rok	Kwart.	Ogółem	Turyści krajowi	Turyści z zagranicy
2001	I	133 014	80 233	52 781
	II	238 164	112 006	126 158
	III	261 767	107 787	153 980
	IV	159 285	91 997	67 288
2002	I	137 027	83 154	53 873
	II	257 216	126 351	130 865
	III	266 829	108 182	158 647
	IV	169 777	94 670	75 107
2003	I	133 829	83 686	50 143
	II	257 802	128 882	128 920
	III	272 746	99 129	173 617
	IV	176 837	96 915	79 922
2004	I	150 308	85 513	64 795
	II	301 848	129 542	172 306
	III	331 032	104 765	226 267
	IV	208 461	103 456	105 005

Źródło: Na podstawie danych US w Krakowie

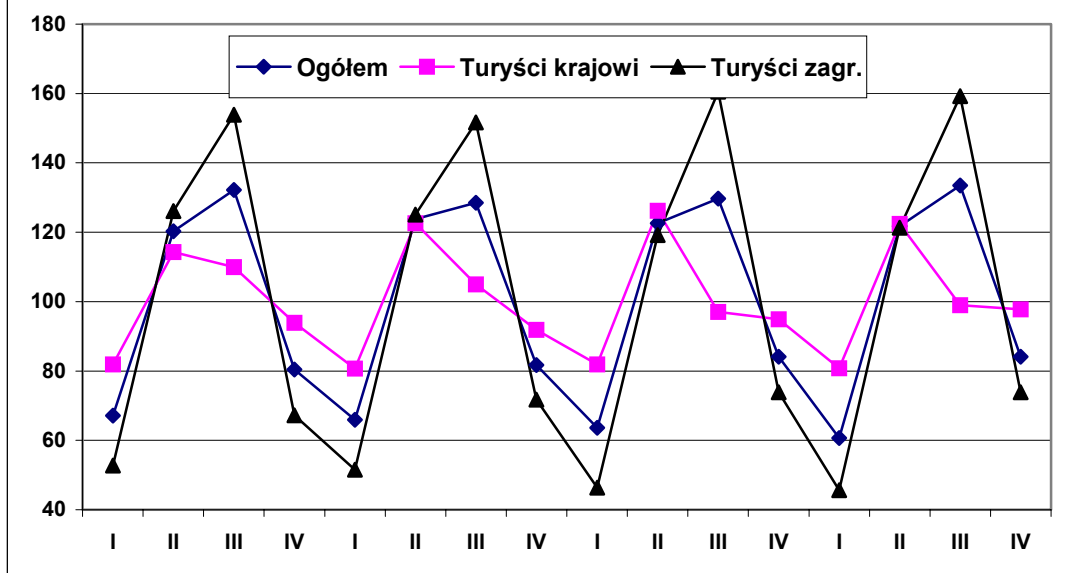
Tab.1.M		Liczba korzystających z noclegów w Małopolsce		
Rok	Kwart.	Ogółem	Kraj.	Zagr.
2002	I	365 073	293 239	71 834
	II	561 416	403 846	157 570
	III	623 013	417 080	205 933
	IV	386 457	293 857	92 600
2003	I	374 660	302 330	72 330
	II	581 826	423 159	158 667
	III	677 610	452 349	225 261
	IV	413 050	315 608	97 442
2004	I	415 976	324 890	91 086
	II	662 898	448 848	214 050
	III	753 714	478 784	274 930
	IV	467 597	347 466	120 132

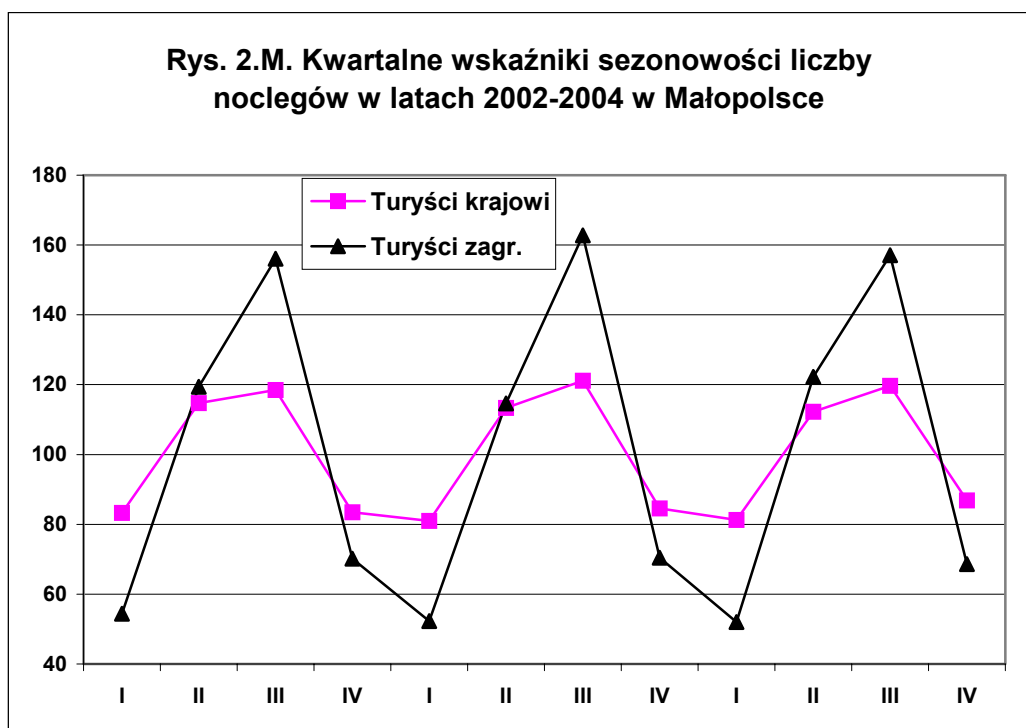
Tab. 2.K.	M. Kraków	Udziały w noclegach ogółem		Wskaźniki sezonowości		
		Rok	Kwart.	Turyści krajowi	Turyści zagr.	Ogółem
2001	I	60,3	39,7	67,2	81,9	52,8
	II	47,0	53,0	120,2	114,3	126,1
	III	41,2	58,8	132,2	110,0	153,9
	IV	57,8	42,2	80,4	93,9	67,3
2002	I	60,7	39,3	66,0	80,7	51,5
	II	49,1	50,9	123,8	122,6	125,1
	III	40,5	59,5	128,5	104,9	151,6
	IV	55,8	44,2	81,7	91,8	71,8
2003	I	62,5	37,5	63,6	81,9	46,4
	II	50,0	50,0	122,6	126,2	119,2
	III	36,3	63,7	129,7	97,0	160,5
	IV	54,8	45,2	84,1	94,9	73,9
2004	I	56,9	43,1	60,6	80,8	45,6
	II	42,9	57,1	121,8	122,4	121,3
	III	31,6	68,4	133,5	99,0	159,2
	IV	49,6	50,4	84,1	97,8	73,9

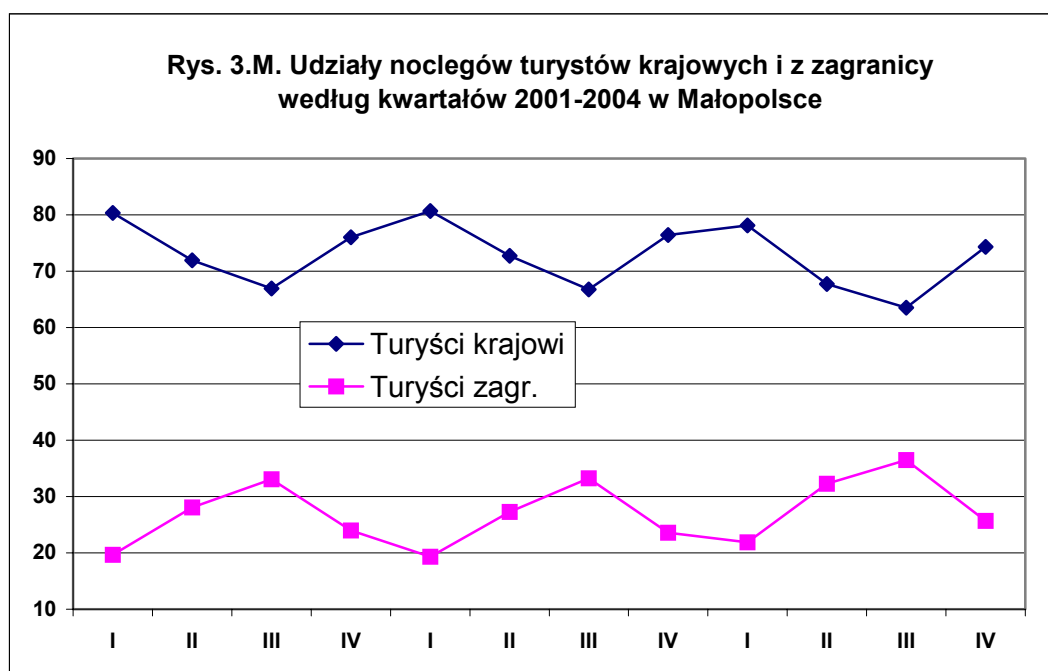
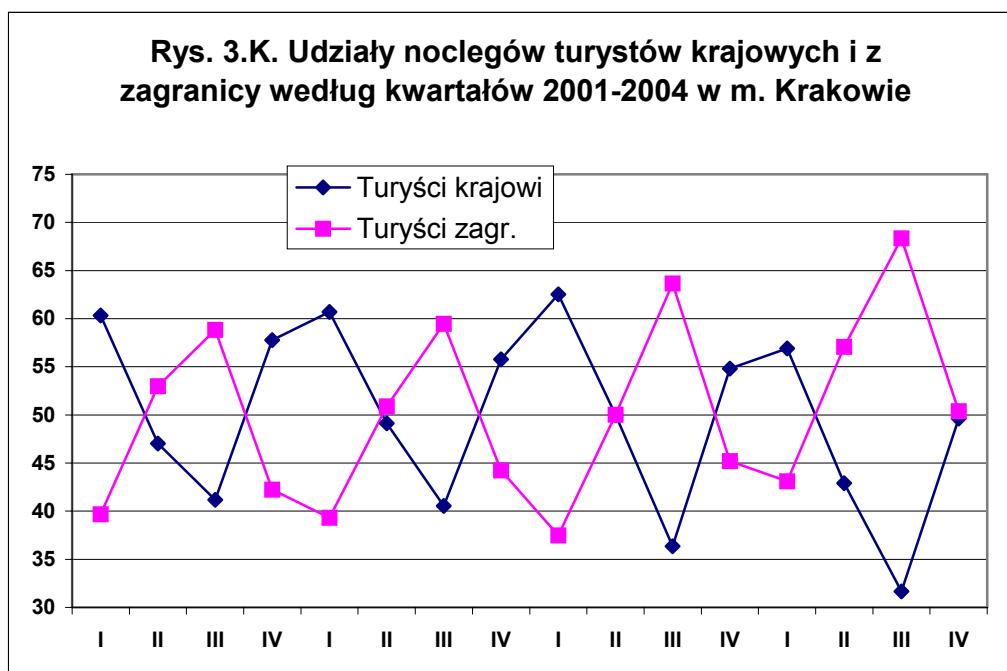
Tab 2.M	Małopolska	Udziały w noclegach ogółem		Wsk. Sezonowości		
		Rok	Kwart.	Turyści krajowi	Turyści zagr.	Ogółem
2002	I	80,3	19,7	75,4	83,3	54,4
	II	71,9	28,1	116,0	114,7	119,4
	III	66,9	33,1	128,7	118,5	156,0
	IV	76,0	24,0	79,8	83,5	70,2
2003	I	80,7	19,3	73,2	81,0	52,3
	II	72,7	27,3	113,7	113,3	114,6
	III	66,8	33,2	132,4	121,2	162,7
	IV	76,4	23,6	80,7	84,5	70,4
2004	I	78,1	21,9	72,3	81,2	52,0
	II	67,7	32,3	115,3	112,2	122,3
	III	63,5	36,5	131,1	119,7	157,1
	IV	74,3	25,7	81,3	86,9	68,6

Rys. 2.K. Kwartalne wskaźniki sezonowości liczby noclegów w latach 2001-2004 w m. Krakowie

Rys. 2.M. Kwartalne wskaźniki sezonowości liczby noclegów w latach 2002-2004 w Małopolsce

5. Analiza danych rocznych

Najbardziej ogólne dane dotyczą ujęcia w okresach rocznych. Informacje o liczbie korzystających z noclegów w tym układzie zebrano w tab. 1⁴ oraz zilustrowano na rys. 1. W tab. 2 przedstawiono wskaźniki udziałów w noclegach ogółem noclegów turystów krajowych i z zagranicy, a w tab. 3 – ruchome indeksy dynamiki dla poszczególnych kategorii noclegów.

⁴ Numeracja tabel i rysunków oddzielna dla każdego z rozdziałów

Tab. 1.K	Liczba korzystających z noclegów w m. Krakowie		
Rok	Ogółem	Kraj.	Zagr.
2001	792 230	392 023	400 207
2002	830 849	412 357	418 492
2003	841 214	408 612	432 602
2004	991 649	423 276	568 373
01-04	3 455 942	1 636 268	1 819 674

Źródło. Dane US w Krakowie

Tab. 1.M	Liczba korzystających z noclegów w Małopolsce		
Rok	Ogółem	Kraj.	Zagr.
2002	1 935 959	1 408 022	527 937
2003	2 047 146	1 493 446	553 700
2004	2 300 185	1 599 988	700 198
02-04	6 283 290	4 501 456	1 781 835

Źródło. Dane US w Krakowie

Jak można zauważyć z przytoczonych danych i wskaźników w latach 2002-2004 notuje się systematyczny wzrost liczby udzielonych noclegów. Stosunkowo niewielki przyrost miał miejsce w oku 2003 natomiast bardzo wyraźny w roku 2004.

W roku 2003 odnotowano zbliżony (o ok. 5-6%) przyrost noclegów w stosunku do roku poprzedniego zarówno dla turystów krajowych jak i z zagranicy. Natomiast w roku 2004 widoczna jest większa dynamika w zakresie noclegów turystów z zagranicy (26%) aniżeli turystów krajowych (7%).

Jeżeli chodzi o udziały w noclegach ogółem to w roku 2004 obserwuje się niewielki wzrost udziałów noclegów turystów z zagranicy (z 27% do 30%). W latach 2002 i 2003 zmiany w tym zakresie były prawie niewidoczne.

Tab. 2.K	Udziały w noclegach ogółem		
Rok	Ogółem	Kraj.	Zagr.
2001	100	49,5	50,5
2002	100	49,6	50,4
2003	100	48,6	51,4
2004	100	42,7	57,3
01-04	100	47,3	52,7

Źródło. Dane US w Krakowie

Tab. 2.M	Udziały w noclegach ogółem		
Rok	Ogółem	Kraj.	Zagr.
2002	100	72,7	27,3
2003	100	73,0	27,0
2004	100	69,6	30,4
02-04	100	71,6	28,4

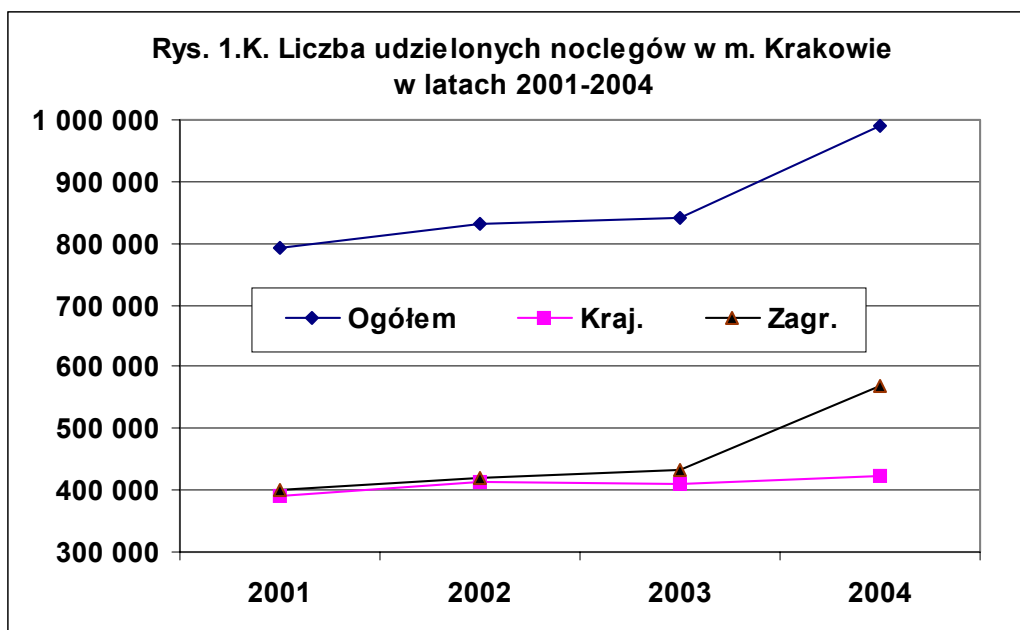
Źródło. Dane US w Krakowie

Tab. 3.K	Indeksy dynamiki		
Rok	Ogółem	Kraj.	Zagr.
02/01	104,9	105,2	104,6
03/02	101,2	99,1	103,4
04/03	117,9	103,6	131,4

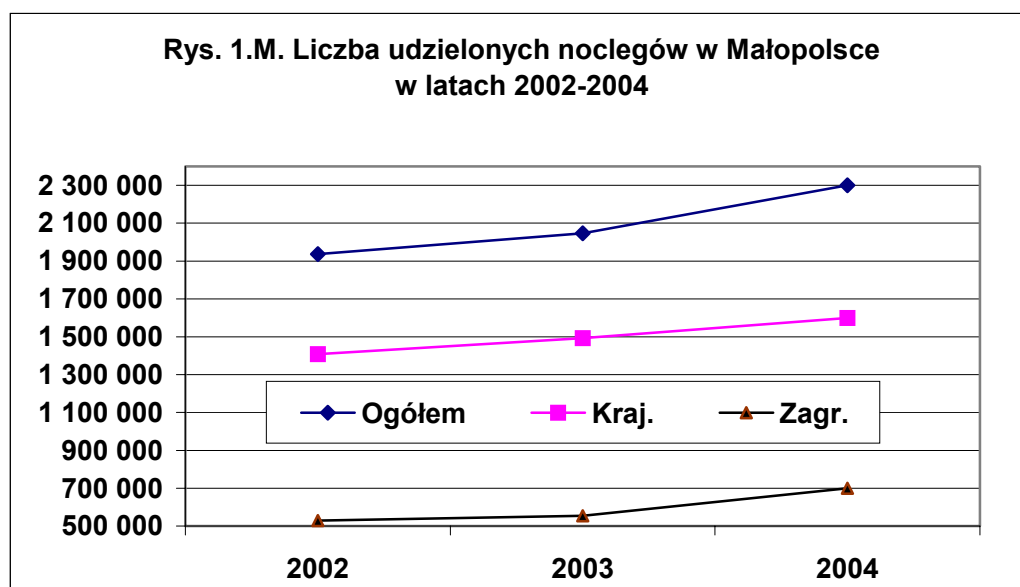
Źródło. Dane US w Krakowie

Tab. 3.M	Indeksy dynamiki		
Rok	Ogółem	Kraj.	Zagr.
03/02	105,7	106,1	104,9
04/03	112,4	107,1	126,5

Źródło. Dane US w Krakowie

Źródło. Dane US w Krakowie

Źródło. Dane US w Krakowie

6. Wielkość ruchu turystycznego w Małopolsce w latach 2003 i 2004

Szacunkowa liczba odwiedzających Małopolskę w 2003 i 2004 roku według MOT

Tabela 1⁵⁶

	Rok 2003	Rok 2003	Rok 2004	Rok 2004
Kategoria podróży	Liczba	%	Liczba	%
Odwiedzający Małopolskę	7950836	100% (ogółem)	9 100 000	100% (ogółem)
Turyści w Małopolsce (Ogółem)	6235802	78% (do ogółu)	7 200 000	79 % (do ogółu)
Turyści nocujący w Małopolsce (Ogółem)	2736515	34% (do ogółu) 44% (do turystów)	3 150 000	34,6 % (do ogółu) 43,75 % (do turystów)
Zagraniczni turyści nocujący w Małopolsce	964 357	35 %	1 125 000	35,7 %

Źródło: Badania MOT 2004

Odwiedzający Małopolskę w III kwartale 2003 i 2004 roku

Tabela 2

Szacunkowa liczba odwiedzających Małopolskę w III kwartale 2003 i 2004 roku

Przyjazdy	Ogółem 2003	% do ogółu	W tym obco krajowcy	% do ogółu	Ogółem 2004	% do ogółu	W tym obco krajowcy	% do ogółu
Odwiedzający Małopolskę	2576071	100,0			3000000	100		
Przyjazdy zagraniczne	335871	13,0			390000	13		
Przyjazdy krajowe	2240200	87,0			2610000	87		
Odwiedzających jednodniowych	5353671	21,6	22503	0,9	441040	14,7	19000	0,63
Turystów	2020400	78,4	313368	12,1	2558960	85,3	371000	12,37
Turystów nienocujących w Małopolsce	1133769	44,0	60883	2,3	1423700	47,46	114360	3,81
Turystów nocujących w Małopolsce	886631	34,4	252485	9,8	1135260	37,84	256640	8,56
Nocujący w bazie pozahotelarskiej	323855	12,5	41660	1,6	407950	13,6	32870	1,1
Nocujący w bazie hotelarskiej	562576	21,9	210625	8,2	626990	20,9	217200	7,24
Nocujący w bazie hotelowej	330849	12,9	174215	6,8	404070	13,47	180550	6,02
Nocujący w bazie poza(para)hotelowej	231927	9,0	36610	1,4	222920	7,43	36650	1,22
W tym w tzw. „szarej strefie”	156510				100320	3,34	6570	0,22
Nocujący w obiektach zakwaterowania indywidualnego	183256	7,1	29793	71,51			20070	0,67
Nocujący w obiektach zakwaterowania zbiorowego	703375	27,3	222692	28,49	770000	25,67	230000	7,67
W tym w tzw. „szarej strefie”	156510				100320	3,34	6570	0,22

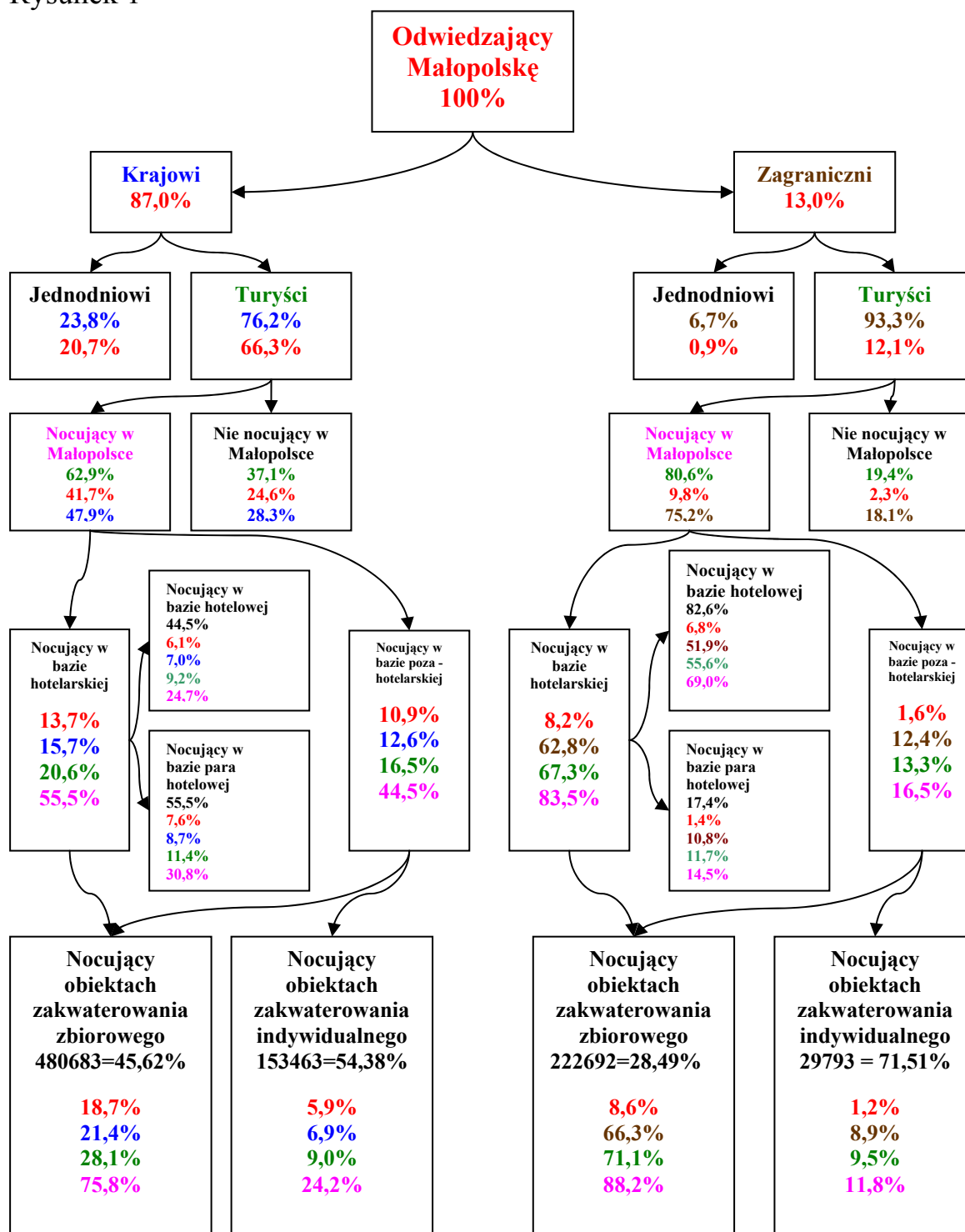
Źródło: Badania MOT 2004

⁵ Numeracja tabel i rysunków bieżąca

⁶ Patrz przypis 24 str. 169 w rozdziale - Graf podziału strumienia ruchu turystycznego.

Rozkład procentowy strumienia ruchu przyjazdowego do Małopolski w III kwartale 2003 roku

Rysunek 1

Źródło: Badania MOT 2004

Legenda:

Kolor czerwony - odwiedzający Małopolskę

Kolor niebieski – odwiedzający Małopolskę krajowi

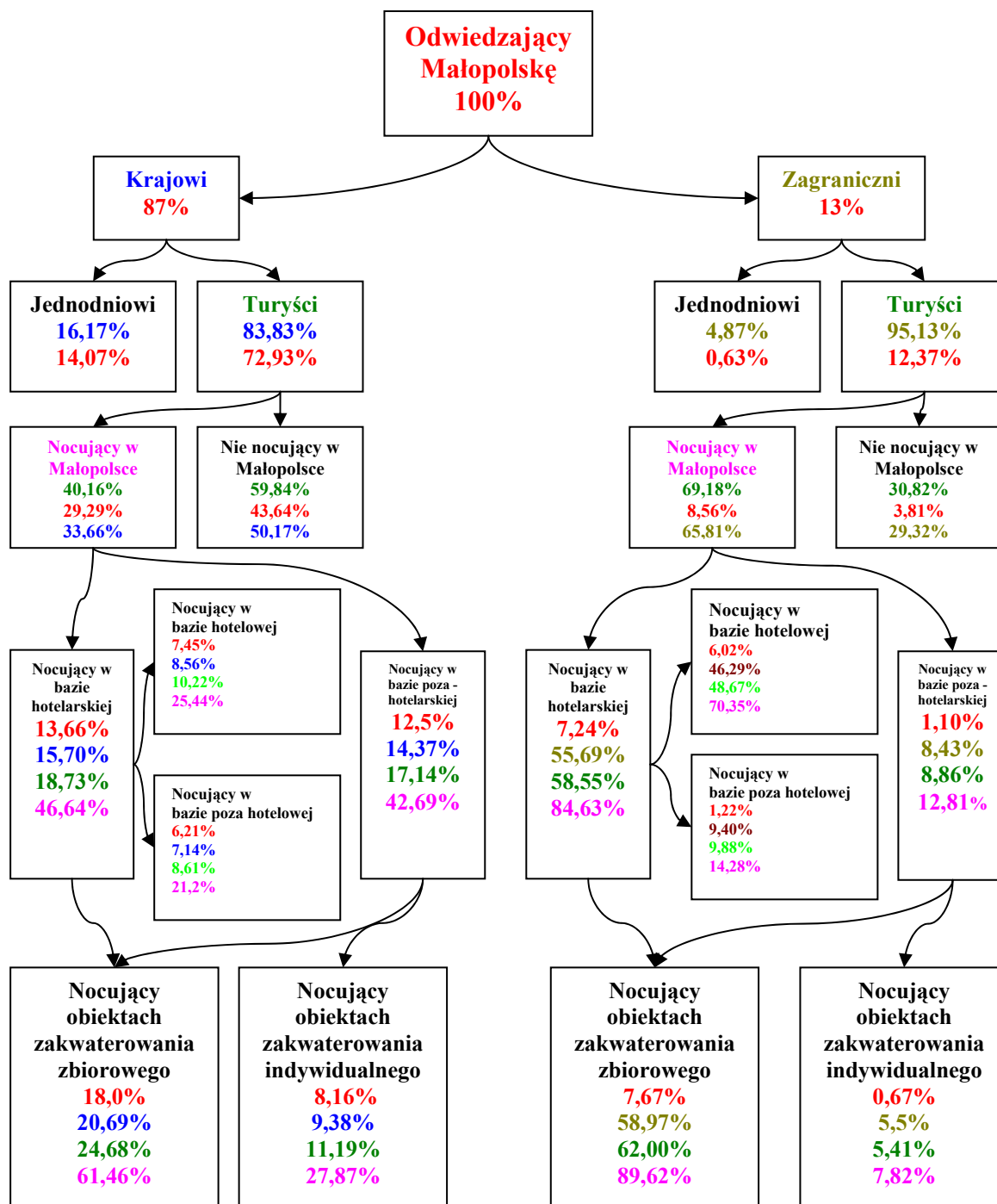
Kolor brązowy – odwiedzający Małopolskę zagraniczni

Kolor zielony – turyści

Kolor różowy – turyści nocujący w Małopolsce

Rysunek 2

Rozkład procentowy strumienia ruchu przyjazdowego do Małopolski w III kwartale 2004 roku

Źródło: Badania MOT 2004

Legenda:

Kolor czerwony - odwiedzający Małopolskę

Kolor niebieski – odwiedzający Małopolskę krajowi

Kolor brązowy – odwiedzający Małopolskę zagraniczni

Kolor zielony – turyści

Kolor różowy – turyści nocujący w Małopolsce

7. Charakterystyka osób przyjeżdżających do Małopolski

Kryterium geograficzne

Analiza przestrzenna przeprowadzona wśród obcokrajowców odwiedzających Małopolskę wykazuje, że najwięcej gości przybyło z Niemiec, Wielkiej Brytanii, Francji, Włoch, Stanów Zjednoczonych. Przyjazdy z tych 5 krajów zdecydowanie dominują stanowiąc 57% wszystkich przyjazdów.

W porównaniu do 2003 roku istotny spadek przyjazdów nastąpił z następujących krajów:

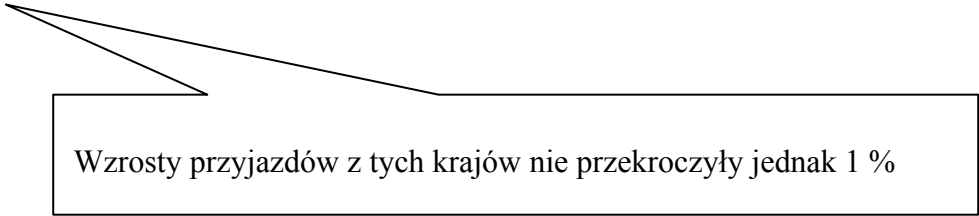
- Izrael 4,49 %
- Norwegia 4,14 %
- Ukraina 3,70 %

Wzrost przyjazdów zanotowano z :

- Wielkiej Brytanii 2,64 %
- Francji 1,82 %
- Włoch 1,42 %
- Niemiec 1,04 %

Zwiększenie ruchu turystycznego zanotowano także z :

- Hiszpanii
- Austrii
- Holandii
- Węgier
- Szwecji
- Litwy.

Wzrosty przyjazdów z tych krajów nie przekroczyły jednak 1 %

Struktura przyjazdów cudzoziemców do Małopolski według wybranych państw w III kwartale 2003 i 2004 r.

Struktura przyjazdów cudzoziemców do Małopolski według wybranych państw w III kwartale 2003 i 2004 roku.

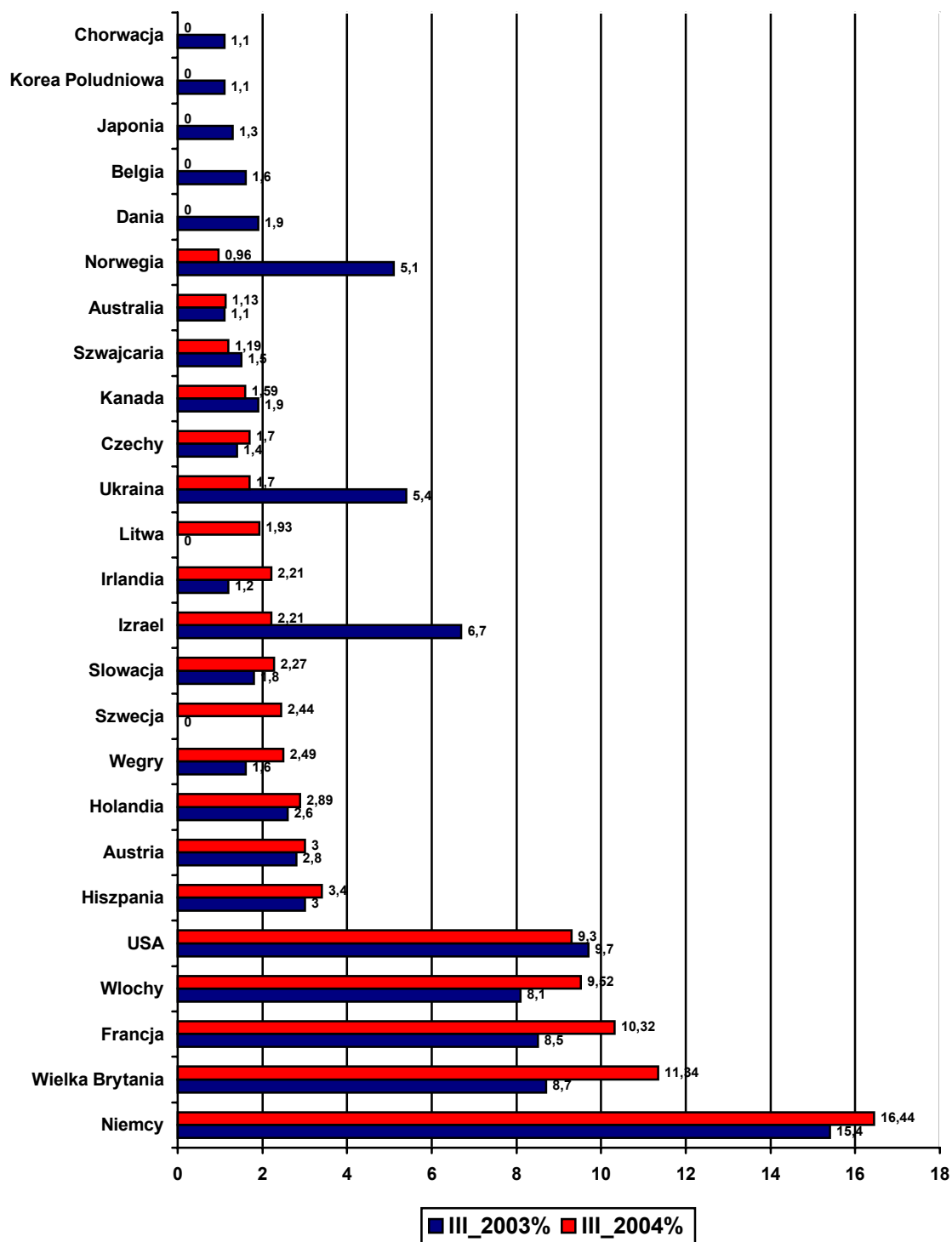
Tabela 3

PAŃSTWO	III_2003%	III_2004%
Niemcy	15,40	16,44
Wielka Brytania	8,7	11,34
Francja	8,5	10,32
Włochy	8,1	9,52
USA	9,70	9,30
Hiszpania	3,0	3,40
Austria	2,8	3,00
Holandia	2,6	2,89
Węgry	1,6	2,49
Szwecja	0,0	2,44
Słowacja	1,8	2,27
Izrael	6,7	2,21
Irlandia	1,2	2,21
Litwa	0,0	1,93
Ukraina	5,4	1,70
Czechy	1,4	1,70
Kanada	1,9	1,59
Szwajcaria	1,5	1,19
Australia	1,1	1,13
Norwegia	5,1	0,96
Dania	1,9	0,0
Belgia	1,6	0,0
Japonia	1,3	0,0
Korea Południowa	1,1	0,0
Chorwacja	1,1	0,0
Inne kraje	6,5	11,97
RAZEM	100	100

Źródło: Badania MOT

**Struktura przyjazdów cudzoziemców do Malopolski
według wybranych państw w III kwartale 2003 i 2004 roku**

Rysunek 3

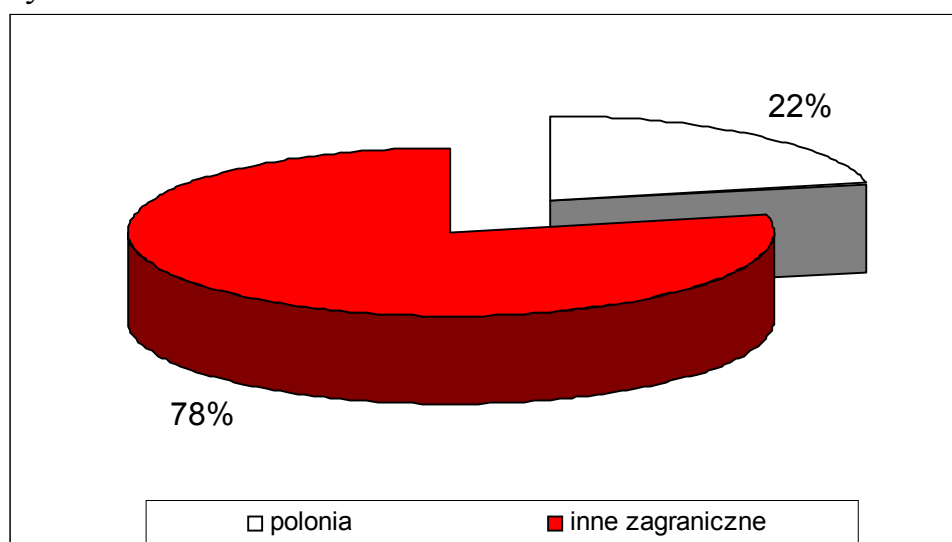

Źródło: Badania MOT

Udział polonii w przyjazdach zagranicznych do Małopolski w 2004 roku.

Polonia stanowiła 22 % zagranicznych osób odwiedzających Małopolskę. W porównaniu do roku ubiegłego zanotowano 4 % spadek odwiedzających przyznających się do pochodzenia polskiego.

Rysunek 4

Źródło: Badania MOT 2004

Struktura przyjazdów Polaków do Małopolski z miejsc zamieszkania według województw w 2004 roku.

Tabela 4

WOJEWÓDZTWO:	Udział 2003:	Udział 2004:
Małopolskie	25,6%	25,83%
Śląskie	15,9%	13,46%
Mazowieckie	13,7%	13,18%
Podkarpackie	4,7%	6,40%
Wielkopolskie	5,6%	5,83%
Łódzkie	4,8%	5,45%
Dolnośląskie	4,0%	5,12%
Świętokrzyskie	4,5%	4,68%
Pomorskie	4,4%	4,01%
Lubelskie	4,1%	3,75%
Zachodniopomorskie	3,1%	2,72%
Kujawsko-Pomorskie	2,4%	2,34%
Opolskie	1,8%	2,27%
Warmińsko-Mazurskie	1,9%	1,82%
Podlaskie	1,3%	1,70%
Lubuskie	2,1%	1,44%

Źródło: Badania MOT

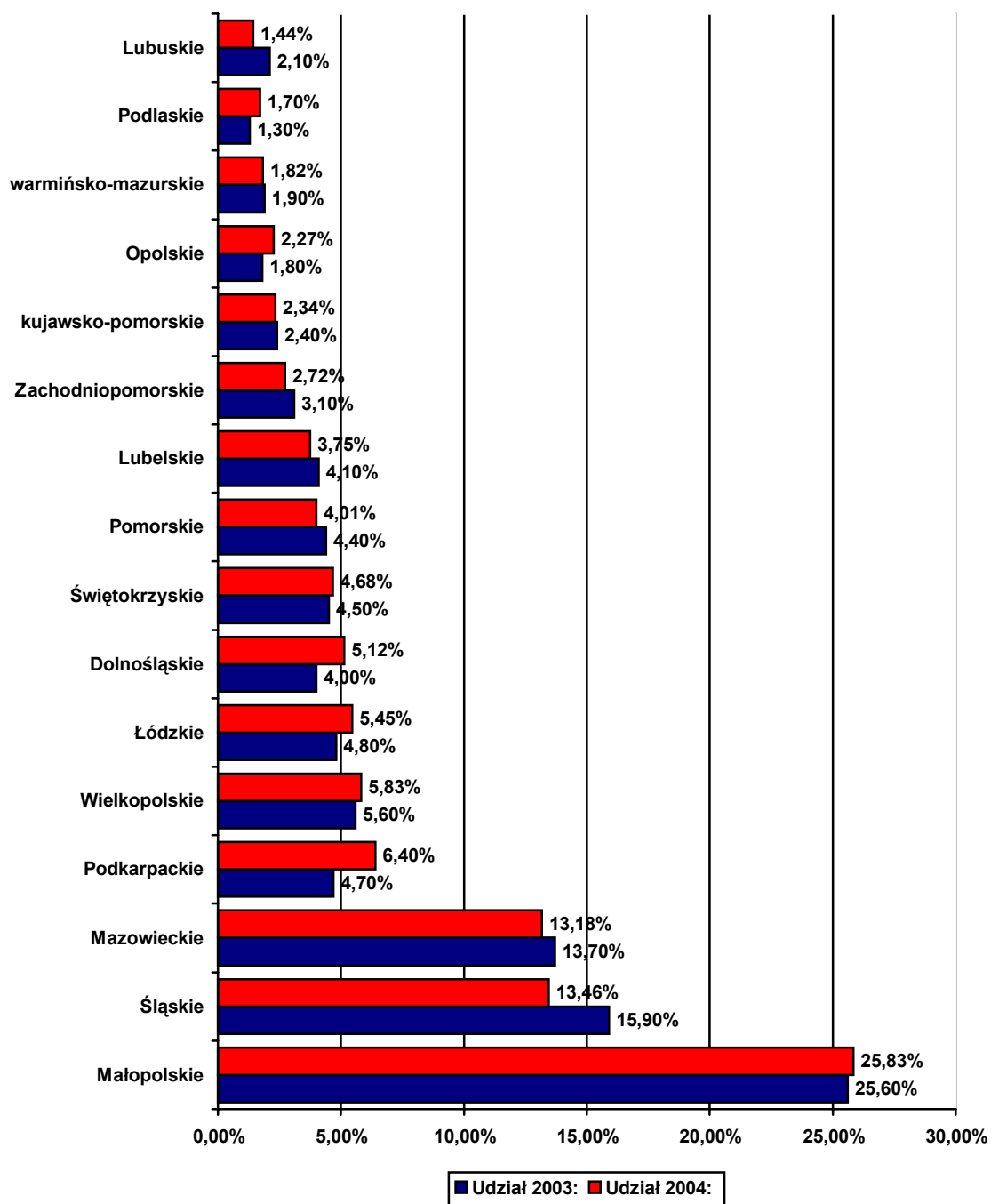
Spośród badanych turystów krajowych zdecydowanie przeważały osoby z województw : Małopolskiego, Śląskiego, Mazowieckiego, które stanowią 52,47% odwiedzających.

W porównaniu do 2003 roku nastąpił istotny wzrost z dwóch województw:

- podkarpackie 1.7%
- dolnośląskie 1.1 %

Struktura przyjazdów Polaków do Małopolski z miejsc zamieszkania według województw w 2003 i 2004 roku

Rysunek 5

Źródło: Badania MOT 2004

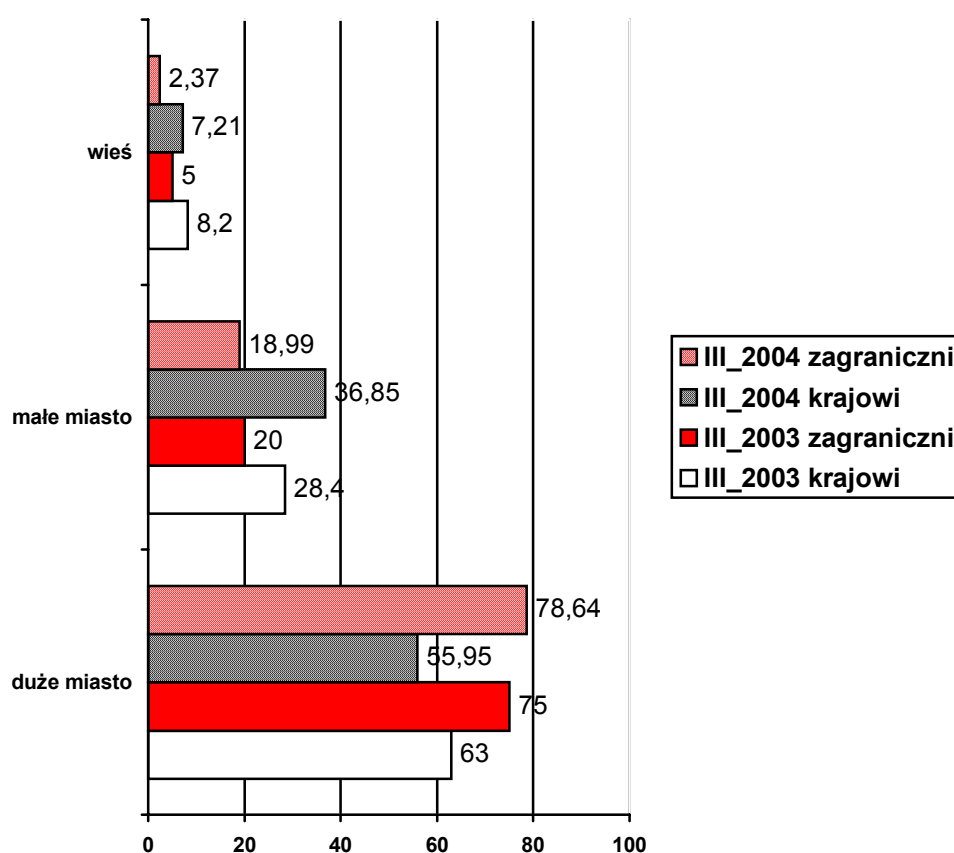
Struktura procentowa przyjazdów do Małopolski według miejsc zamieszkania odwiedzających w 2003 i 2004 roku.

Tabela 5

Struktura %	III_2003	III_2003	III_2003	III_2004	III_2004	III_2004
	krajowi	zagraniczni	OGÓŁEM	krajowi	zagraniczni	OGÓŁEM
duże miasto	63,0	75,0	69,0	55,95	78,64	67,3
małe miasto	28,4	20,0	24,2	36,85	18,99	27,90
wieś	8,2	5,0	6,6	7,21	2,37	4,8

Struktura przyjazdów do Małopolski według miejsc zamieszkania odwiedzających w 2003 i 2004 roku

Rysunek 6

Z uzyskanych odpowiedzi wynika, że zdecydowana większość turystów pochodziła z dużych miast, przy czym ich odsetek w przypadku turystów zagranicznych był zdecydowanie wyższy.

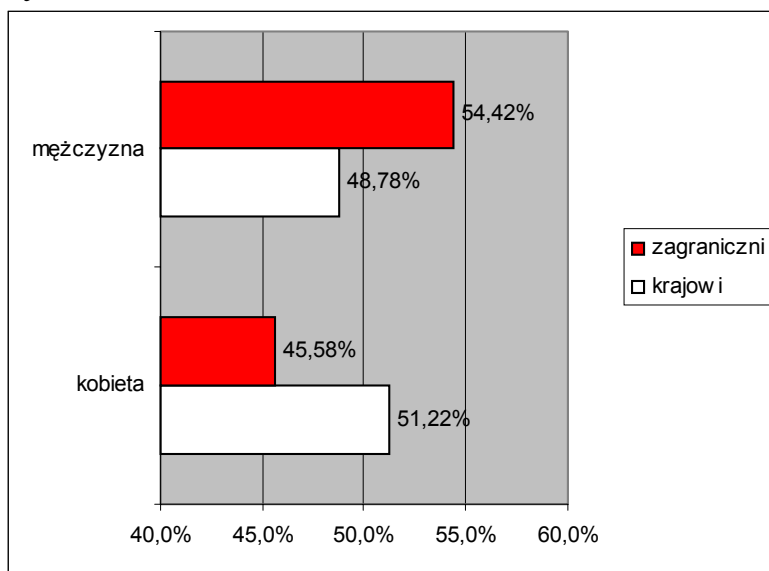
Źródło: Badania MOT 2004

Kryterium demograficzne

Wśród przybywających do Małopolski gości krajowych większość stanowiły kobiety, natomiast wśród turystów zagranicznych mężczyźni.

Struktura przyjazdów do Małopolski według płci w 2004 roku.

Rysunek 7

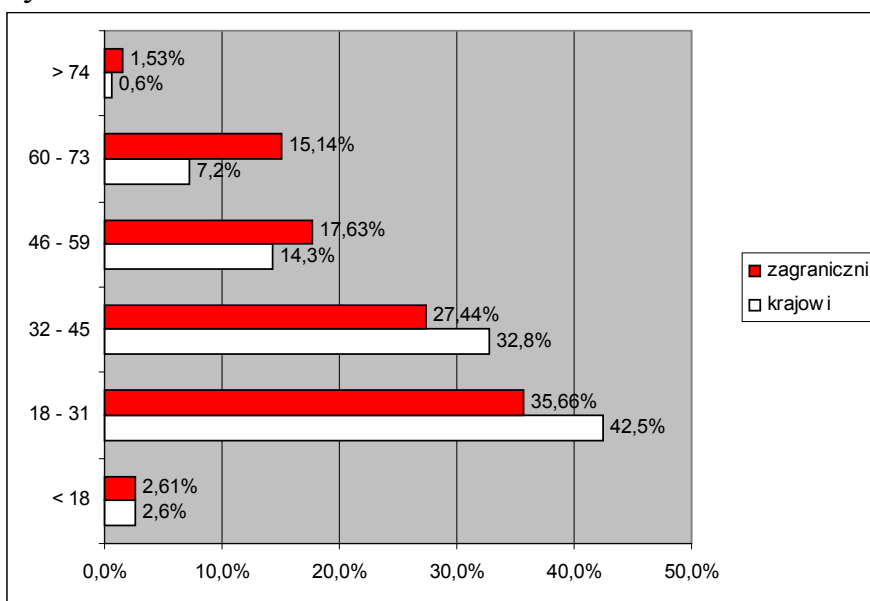
Źródło: Badania MOT 2004

Osoby przybywające do Małopolski w zdecydowanej większości to osoby młode i w średnim wieku (18 – 45 lat). Stanowią one 75% w przypadku turystów krajowych i 63% w przypadku obcokrajowców.

Zaobserwowano wyższy odsetek osób starszych wśród turystów zagranicznych, co jest potwierdzeniem prawidłowości z roku ubiegłego.

Struktura przyjazdów do Małopolski według wieku w 2004 roku.

Rysunek 8

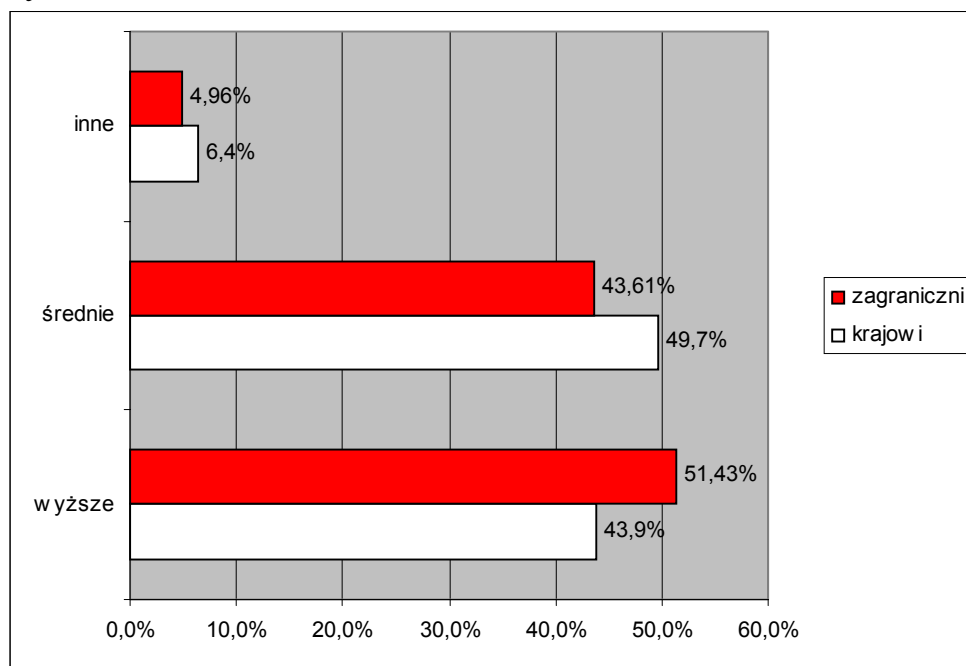
Źródło: Badania MOT 2004

Kryterium społeczne

Z przeprowadzonych analiz wynika, że podstawową grupę odwiedzających stanowiły osoby z wykształceniem wyższym i średnim - 95,04% w przypadku turystów zagranicznych i 93,6% w przypadku Polaków.

Struktura przyjazdów do Małopolski według wykształcenia w 2004 roku.

Rysunek 9

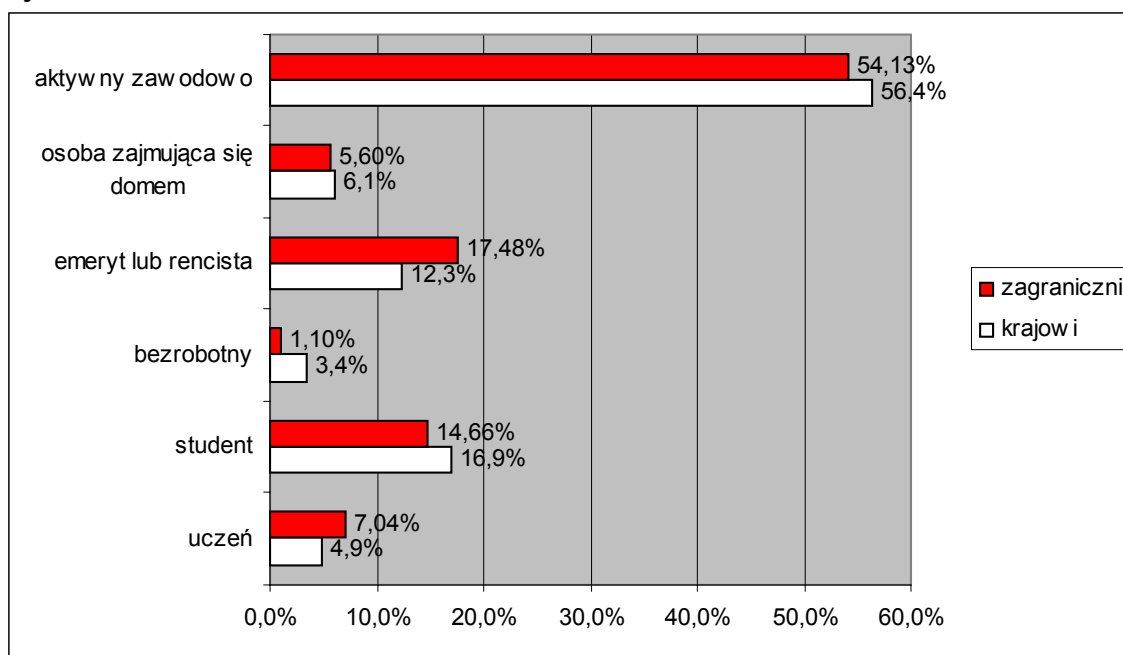
Źródło : Badania MOT 2004

Ponad połowa odwiedzających Małopolskę to osoby pracujące zawodowo, których odsetek w przypadku turystów krajowych i zagranicznych jest bardzo zbliżony.

Należy zwrócić uwagę na wyższy odsetek emerytów i rencistów wśród turystów zagranicznych, co potwierdza wyniki analizy przeprowadzonej według wieku respondentów.

Struktura przyjazdów do Małopolski według statusu zawodowego w 2004 roku.

Rysunek 10

Źródło: Badania MOT 2004

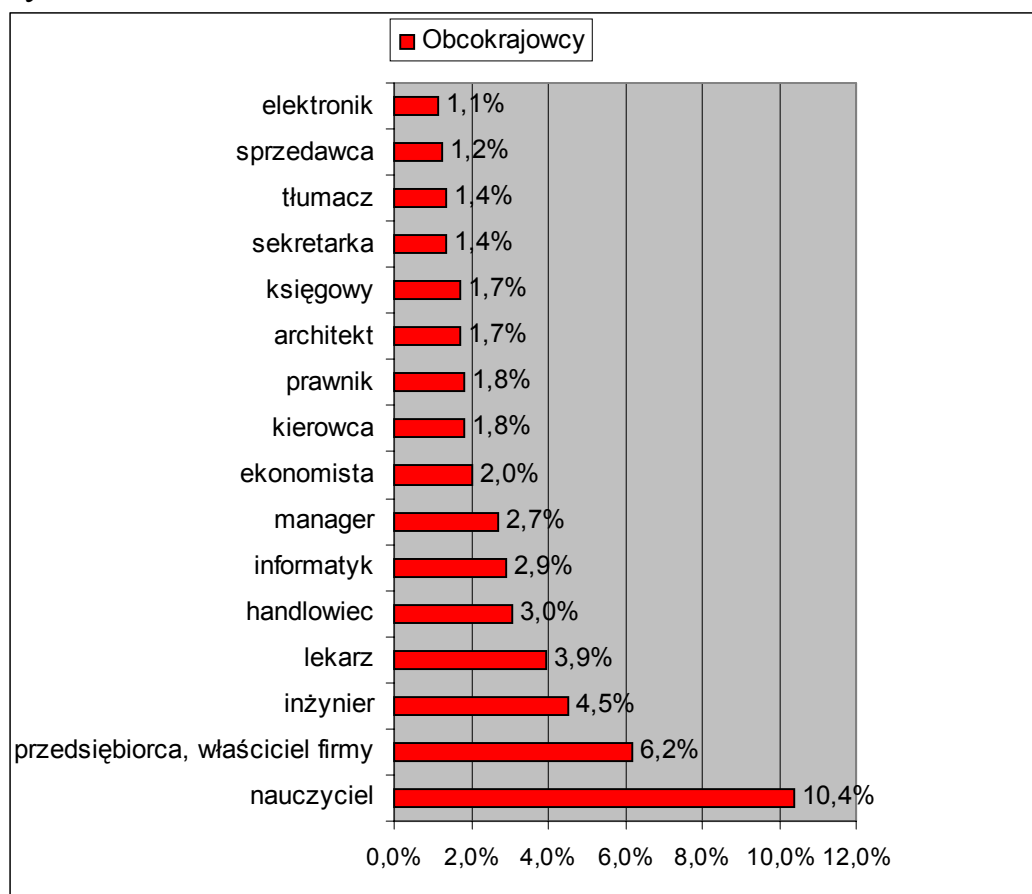
Zawód wykonywany przez odwiedzających Małopolskę.

Wśród obcokrajowców najczęściej odwiedzających określiło swój zawód jako nauczyciel, przedsiębiorca i inżynier.

Turyści krajowi byli najliczniej reprezentowani ze środowiska nauczycieli. Pozostałe zawody występowały znacznie rzadziej.

Przedsiębiorców było znacznie więcej wśród turystów zagranicznych (6,2%) niż wśród turystów krajowych (2,6%).

Zawody występujące wśród obcokrajowców odwiedzających Małopolskę w III kwartale 2004 roku.
Rysunek 11

Źródło: Badania MOT 2004

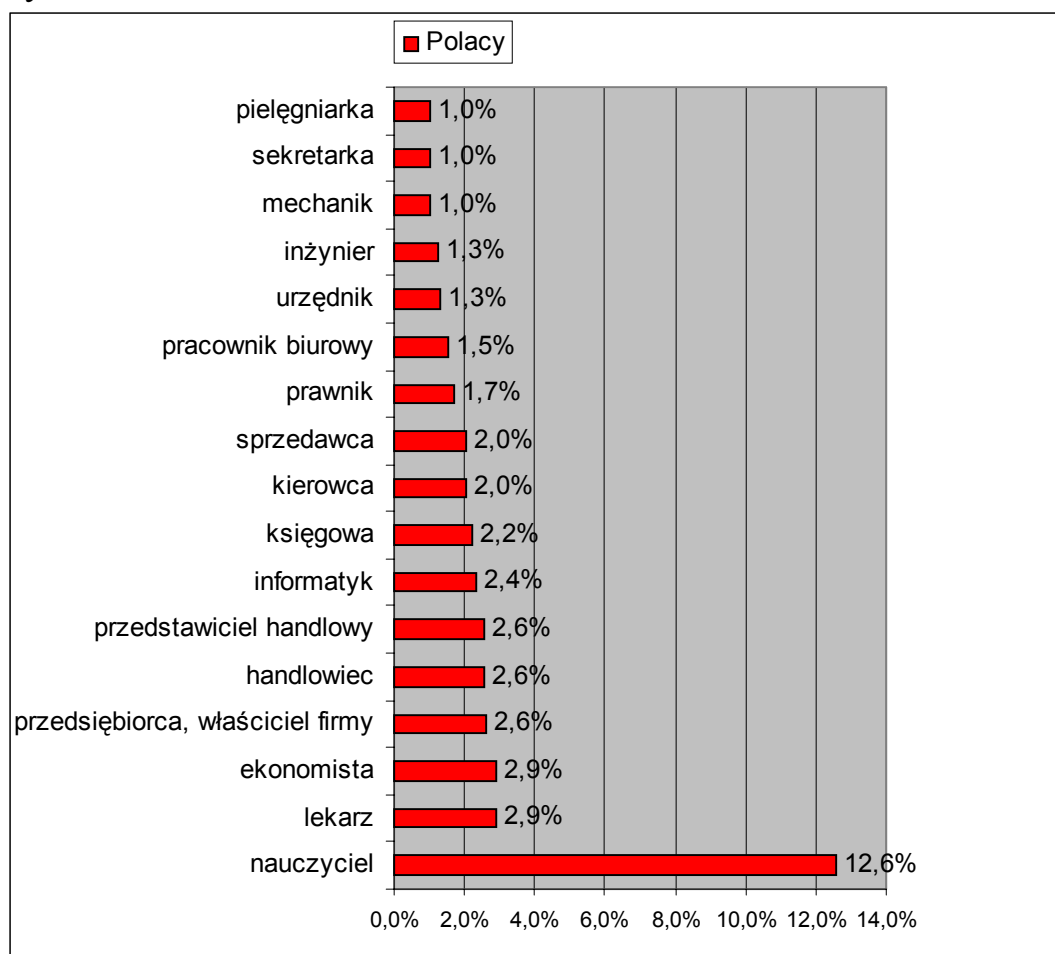
Zawody występujące wśród obcokrajowców odwiedzających Małopolskę w III kwartale 2004 roku
Tabela 6

Nauczyciel	10,37%
Przedsiębiorca, właściciel firmy	6,20%
Inżynier	4,51%
Lekarz	3,95%
Handlowiec	3,04%
Informatyk	2,93%
Manager	2,71%
Ekonomista	2,03%
Kierowca	1,80%
Prawnik	1,80%
Architect	1,69%
Księgowy	1,69%
Sekretarka	1,35%
Tłumacz	1,35%
Sprzedawca	1,24%
Elektronik	1,13%

Źródło: Badania MOT 2004

Zawody występujące wśród turystów krajowych odwiedzających Małopolskę w III kwartale 2004 roku.

Rysunek 12

Źródło: Badania MOT 2004

Zawody występujące wśród turystów krajowych odwiedzających Małopolskę w III kwartale 2004 roku

Tabela 7

Nauczyciel	12,55%
Lekarz	2,92%
Ekonomista	2,88%
przedsiębiorca, właściciel firmy	2,62%
Handlowiec	2,57%
przedstawiciel handlowy	2,57%
Informatyk	2,35%
Księgowa	2,22%
Kierowca	2,05%
Sprzedawca	2,05%
Prawnik	1,70%
pracownik biurowy	1,53%
Urzędnik	1,31%
Inżynier	1,26%
Mechanic	1,05%
Sekretarka	1,05%
Pielęgniarka	1,00%

Źródło: Badania MOT 2004

Kryterium ekonomiczne

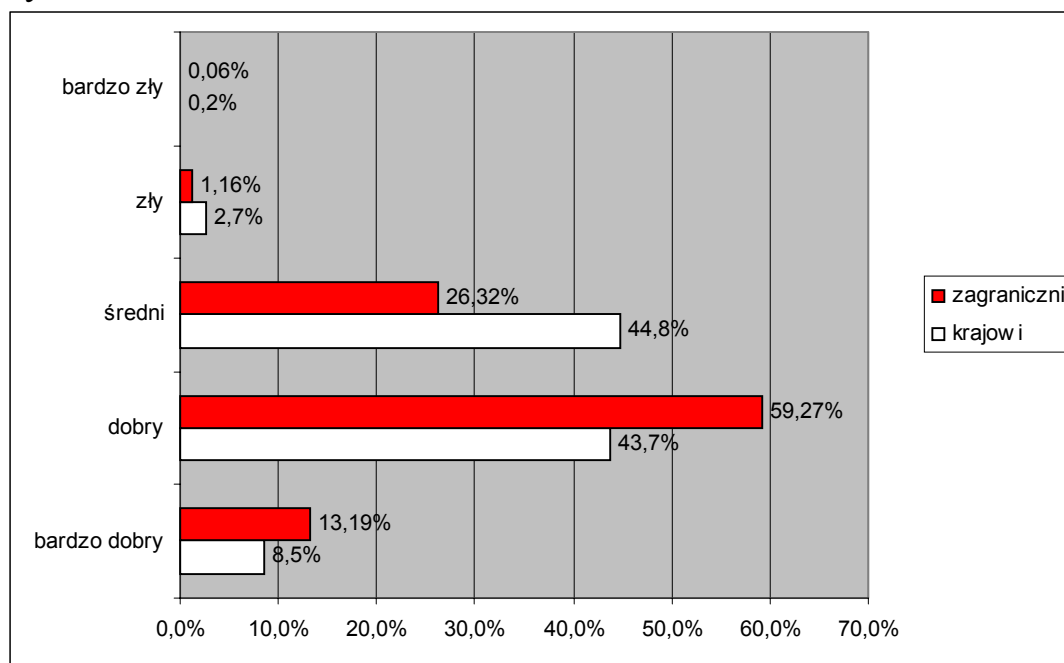
Zdecydowana większość odwiedzających zagranicznych określiła swój status materialny jako dobry i bardzo dobry – 72,46%.

Wśród odwiedzających krajowych osoby te stanowią tylko 52,2%.

Osoby o średnim statusie materialnym stanowiły natomiast znacznie większą grupę wśród Polaków.

Struktura przyjazdów do Małopolski według statusu materialnego w 2004 roku.

Rysunek 13

Źródło: Badania MOT 2004

Reasumując charakterystykę badanych turystów, można zaobserwować następujące prawidłowości:

- dominacja osób z dużych miast, z wyższym i średnim wykształceniem o dobrym i średnim statusie materialnym.
- wyższy odsetek wśród turystów zagranicznych osób w starszym wieku, emerytów i rencistów.

8. Analiza informacji

Struktura odwiedzających z Polski według kierunków przyjazdów.

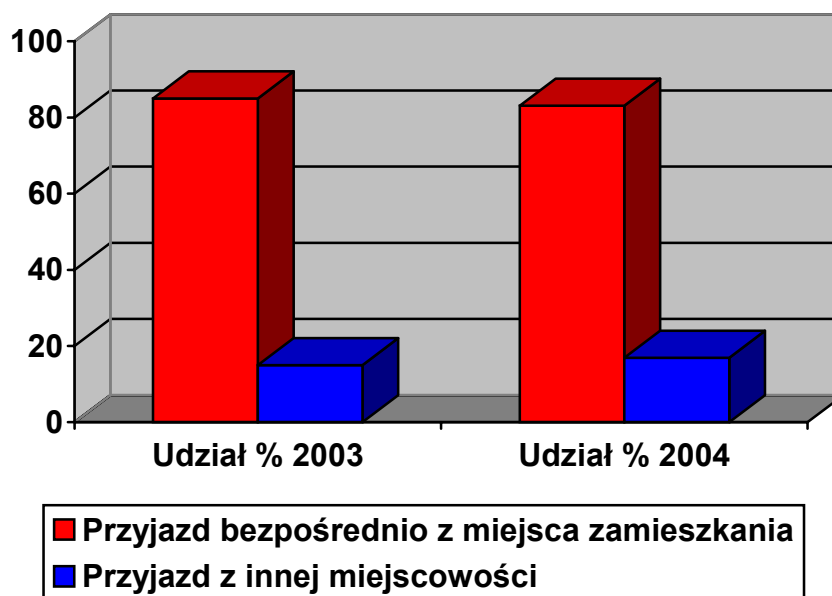
Tabela 8

	III 2003	III 2004
Czy przyjechał bezpośrednio z miejsca zamieszkania ?	Udział %	Udział %
Przyjazd bezpośrednio z miejsca zamieszkania	85,0	83,08
Przyjazd z innej miejscowości	15,0	16,92

Źródło: Badania MOT

Przyjazdy krajowe do Małopolski według miejsca z którego nastąpił przyjazd w 2004 roku_III_kw.

Rysunek 14

Źródło: Badania MOT

Ponad 80% strumienia krajowego ruchu turystycznego trafia bezpośrednio do Małopolski. Oznacza to, że województwo jako destynacja turystyczna posiada wielką siłę grawitacyjną⁷.

⁷ (zdolność przyciągania – w omawianym przypadku turystów z przestrzeni społecznej zwanej rynkiem)

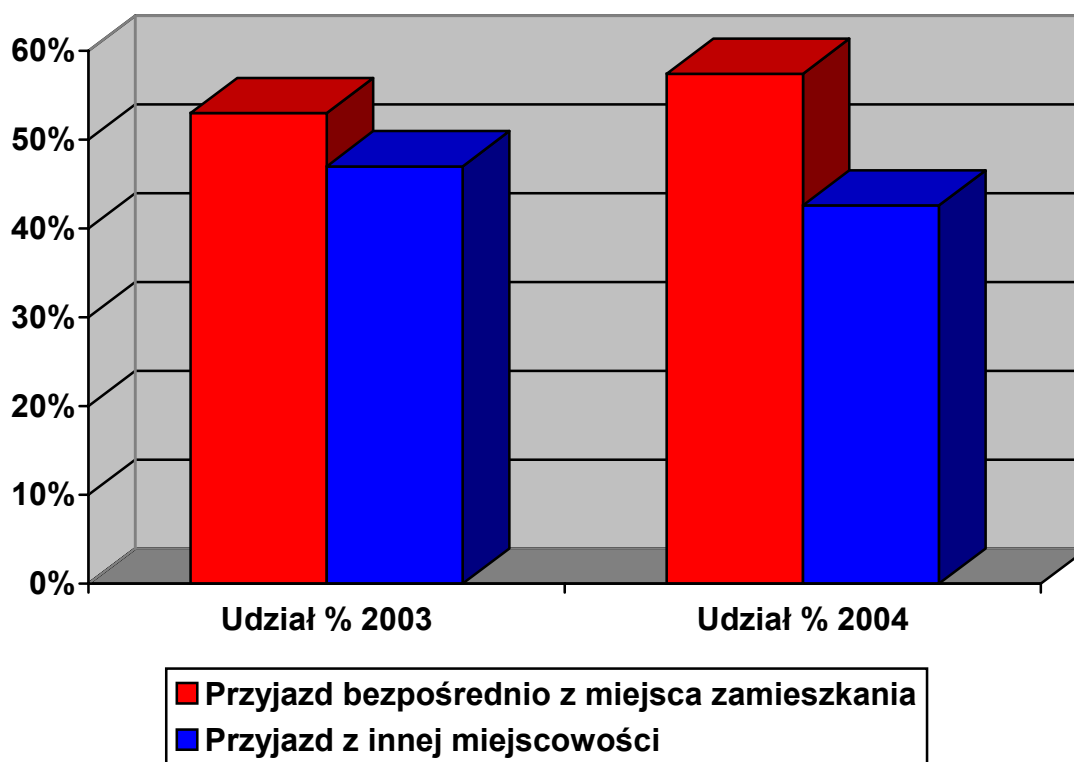
**Przejazdy zagraniczne do Małopolski według miejsca z którego nastąpił
przejazd w 2003 i 2004 roku III kw.**

Tabela 9

Przejazdy zagraniczne	III_2003 Ogółem %	III_2004 Ogółem %
Przejazd bezpośrednio z miejsca zamieszkania	53%	57,41%
Przejazd z innego kraju niż miejsce zamieszkania	47%	42,59%

Źródło: Badania MOT

Rysunek 15

Źródło: Badania MOT

Prawie 60% wskaźnik przejazdów turystów zagranicznych docierających do Małopolski bezpośrednio z miejsca zamieszkania jest podstawą do bardzo dobrej prognozy dla tego segmentu strumienia ruchu turystycznego. Dowodzi to tezy, że Małopolska jest rzeczywistym Regionem Skoncentrowanej Receptji Zagranicznego Ruchu Turystycznego w Polsce.

Przjazdy do Małopolski według towarzyszących osób w 2004 roku

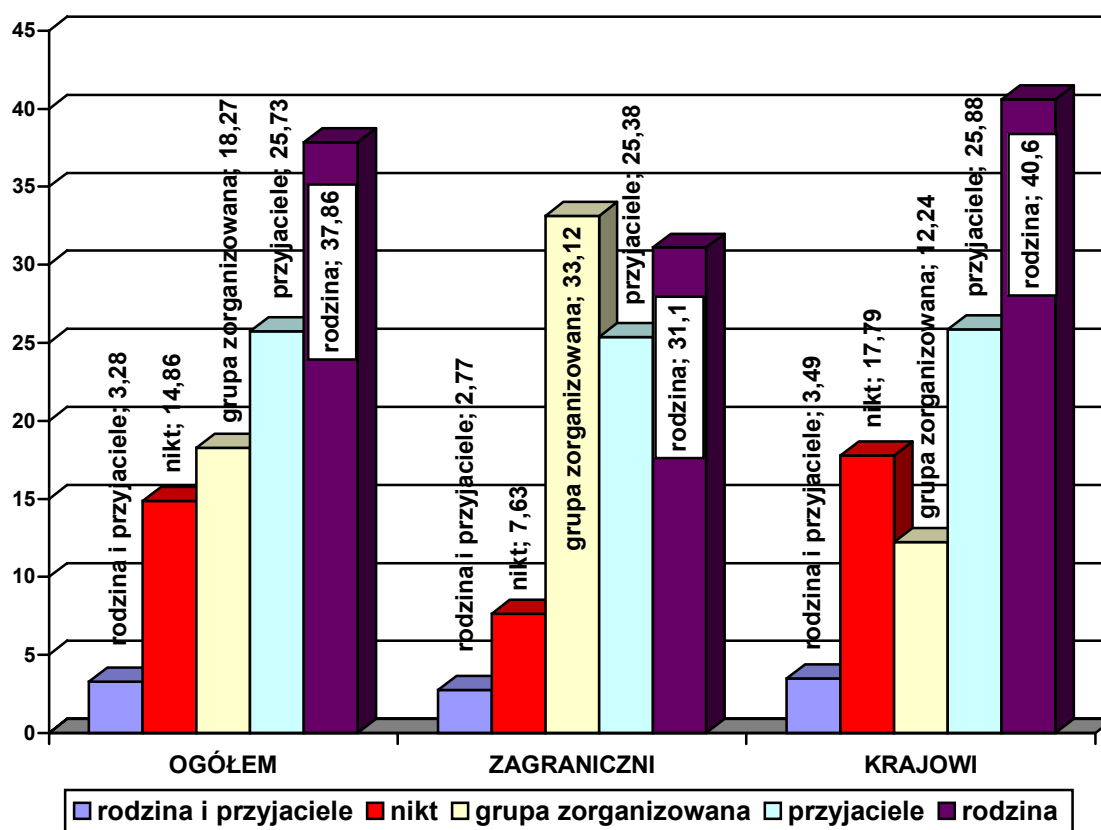
Tabela 10

Kto Panu/i towarzyszy w podróży?	OGÓLEM	ZAGRANICZNI	KRAJOWI
rodzina i przyjaciele	3,28	2,77	3,49
nikt	14,86	7,63	17,79
grupa zorganizowana	18,27	33,12	12,24
przyjaciele	25,73	25,38	25,88
rodzina	37,86	31,10	40,60
	100%	100%	100%

Źródło: Badania MOT 2003

Struktura osób towarzyszących

Rysunek 16

Źródło: Badania MOT 2004

Jak na rysunku 16 i w tabeli 10 wyraźnie widać :

- Turyści zagraniczni:
 - niechętnie podróżują samotnie (indywidualnie)
 - preferują podróże w grupach zorganizowanych (turoperator)
 - organizują podróże w gronie rodzinnym
 - podróżują również (25,38%) w gronie przyjaciół
- Turyści krajowi:
 - preferują podróże w gronie rodzinnym
 - podróżują również (25,88) w towarzystwie przyjaciół
 - częściej niż zagraniczni słonni są podejmować indywidualne ryzyko podróży (17,79).

Struktura czasowa pobytu osób odwiedzających Małopolskę
Długość pobytu odwiedzających Małopolskę w 2003 i 2004 roku

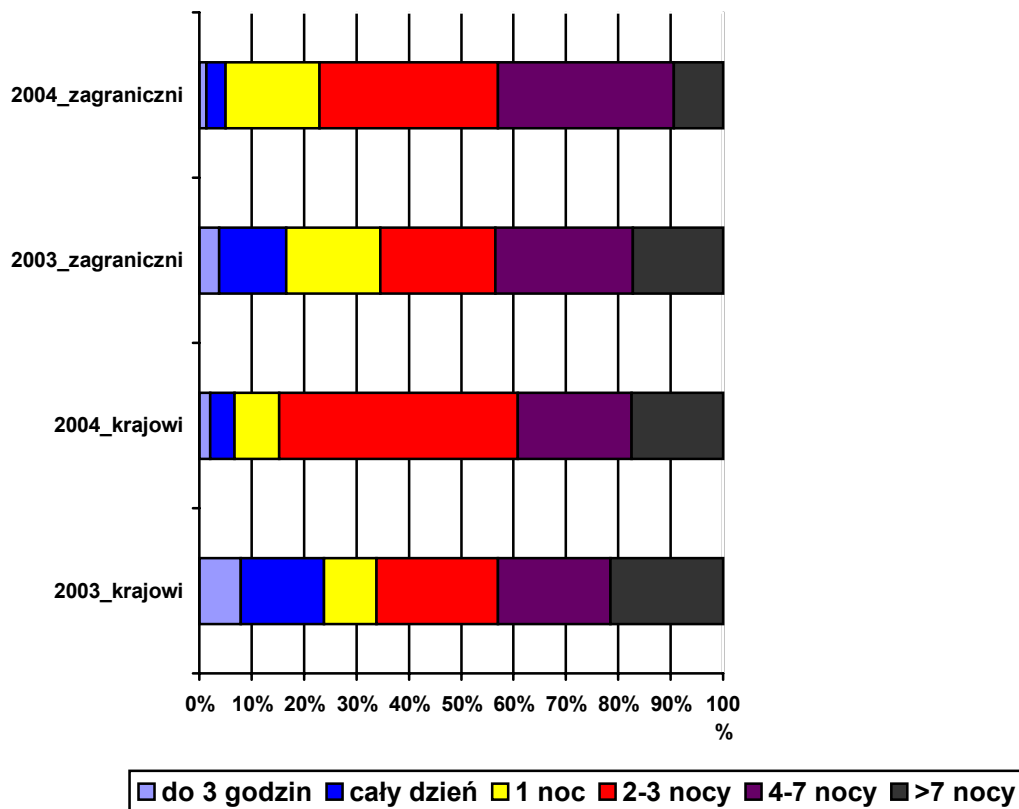
Tabela 11

	2003	2003	2004	2004
długość pobytu	krajowi	zagraniczni	krajowi	zagraniczni
do 3 godzin	8,0%	2,1%	3,78%	1,33%
cały dzień	15,8%	4,6%	12,78%	3,65%
1 noc	10,0%	8,6%	18,02%	18,01%
2-3 nocy	23,3%	45,5%	21,92%	34,05%
4-7 nocy	21,5%	21,7%	26,21%	33,59%
>7 nocy	21,5%	17,5%	17,27%	9,38%

Źródło: Badania MOT 2004

Długość pobytu odwiedzających Małopolskę w 2003 i 2004 roku

Rysunek 17

Źródło: Badania MOT 2004

Wyraźnie widać tendencję wydłużania czasu pobytów w Małopolsce tak Polaków jak i obcokrajowców.

Struktura celów przyjazdu Polaków i obcokrajowców do Małopolski w 2004 roku
Jaki jest główny cel Pana/i przyjazdu do tej miejscowości? 2004 rok

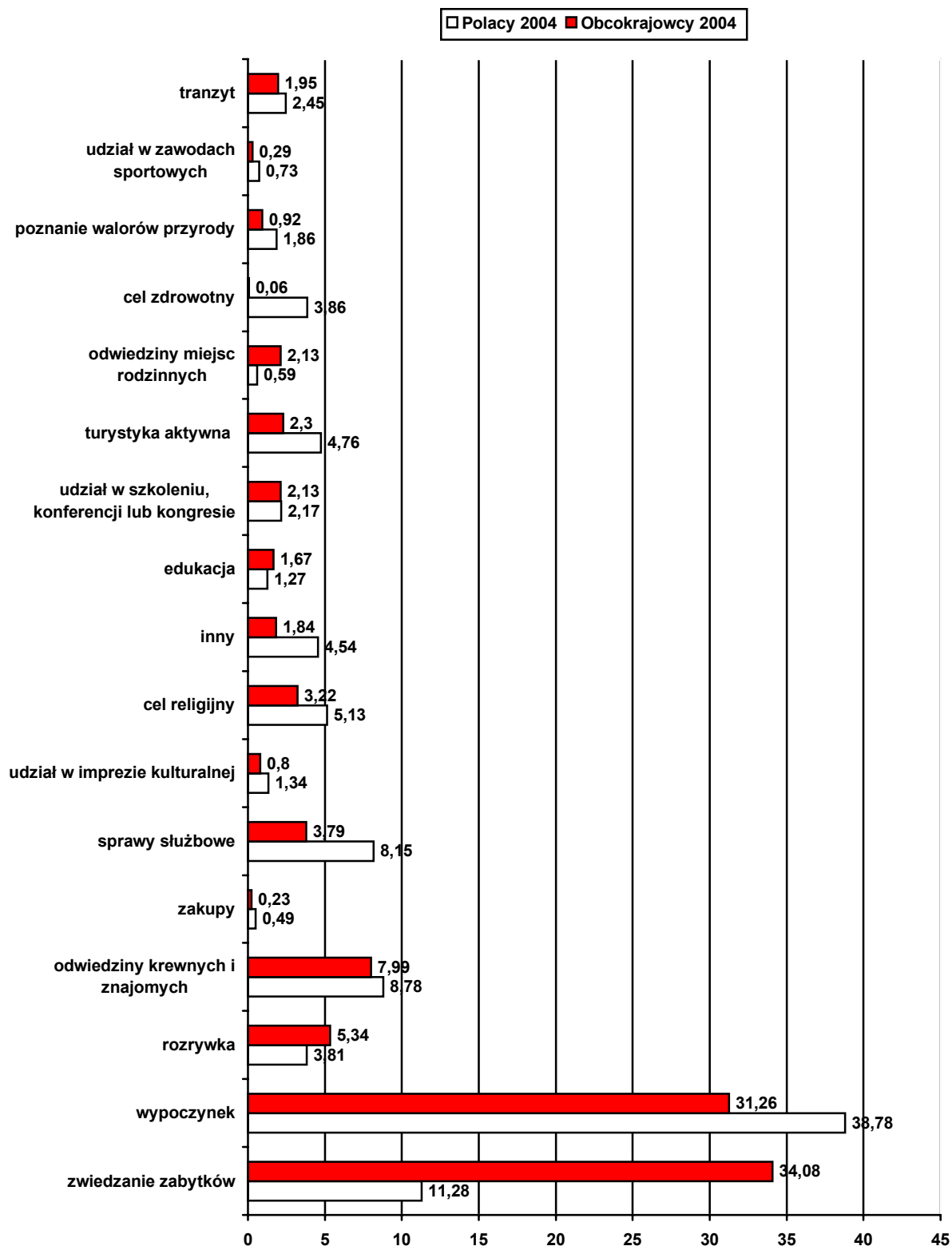
Tabela 12

	2004	2004	2004
Cele przyjazdu	krajowi	Zagraniczni	Ogółem
zwiedzanie zabytków	11,28	34,08	17,90
wypoczynek	38,78	31,26	36,60
rozrywka	3,81	5,34	4,26
odwiedziny krewnych i znajomych	8,78	7,99	8,55
zakupy	0,49	0,23	0,42
sprawy służbowe	8,15	3,79	6,88
udział w imprezie kulturalnej	1,34	0,80	1,18
cel religijny	5,13	3,22	4,58
inny	4,54	1,84	3,75
edukacja	1,27	1,67	1,38
udział w szkoleniu, konferencji lub kongresie	2,17	2,13	2,16
turystyka aktywna	4,76	2,30	4,04
odwiedziny miejsc rodzinnych	0,59	2,13	1,04
cel zdrowotny	3,86	0,06	2,76
poznanie walorów przyrody	1,86	0,92	1,59
udział w zawodach sportowych	0,73	0,29	0,60
tranzyt	2,45	1,95	2,31
	99,99	100	100

Źródło: Badania MOT 2004

Struktura celów przyjazdu Polaków i obcokrajowców do Małopolski w III kwartale 2004 roku
 Jaki jest główny cel Pana/i przyjazdu do tej miejscowości? 2004 rok

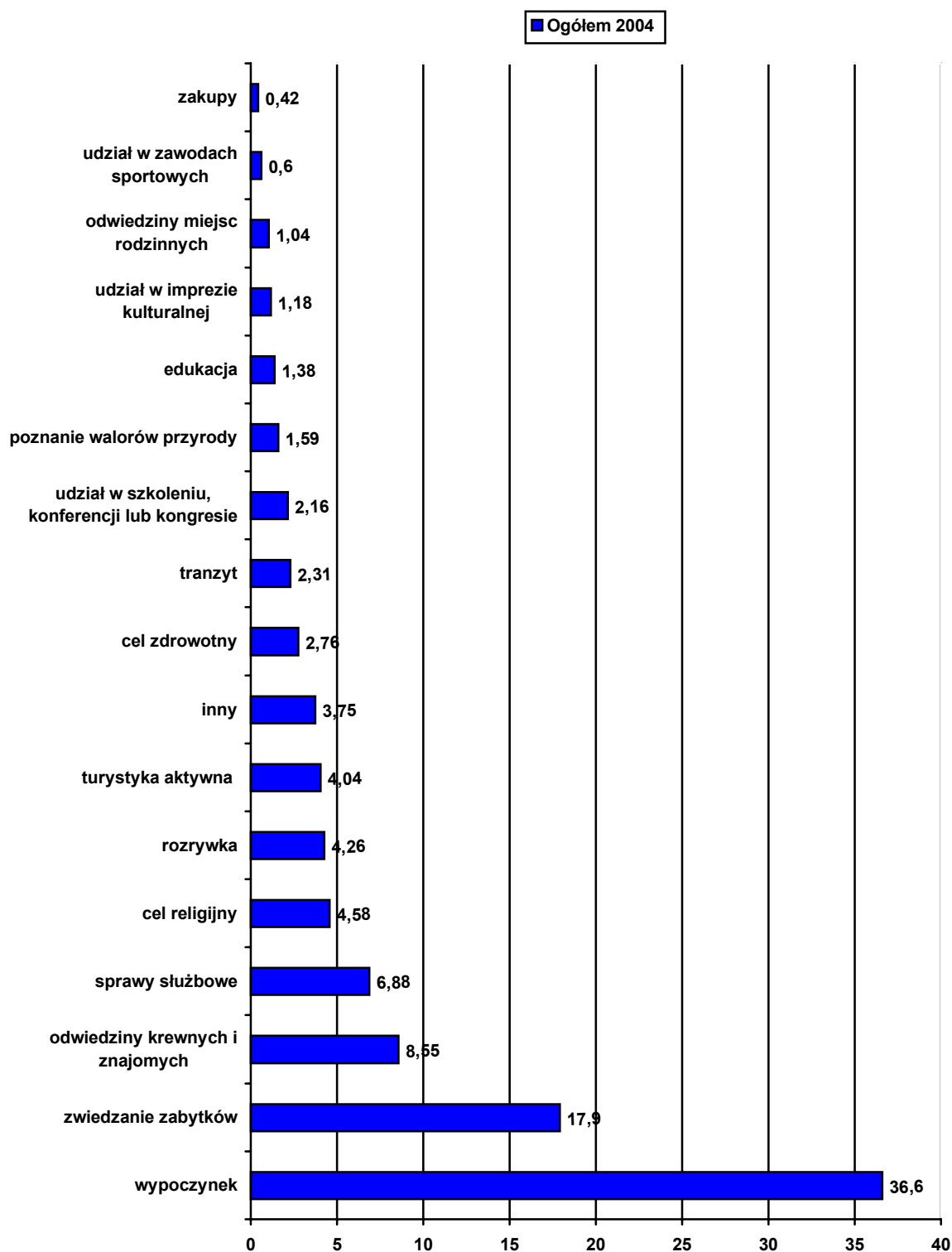
Rysunek 18

Źródło: Badania MOT 2004

Jaki jest główny cel Pana/i przyjazdu do Małopolski OGÓŁEM _2004 %

Rysunek 19

Źródło: Badania MOT 2004

Struktura celów przyjazdów obcokrajowców do Małopolski w 2004 roku według krajów
(dla krajów z listy najliczniejszych przyjazdów)

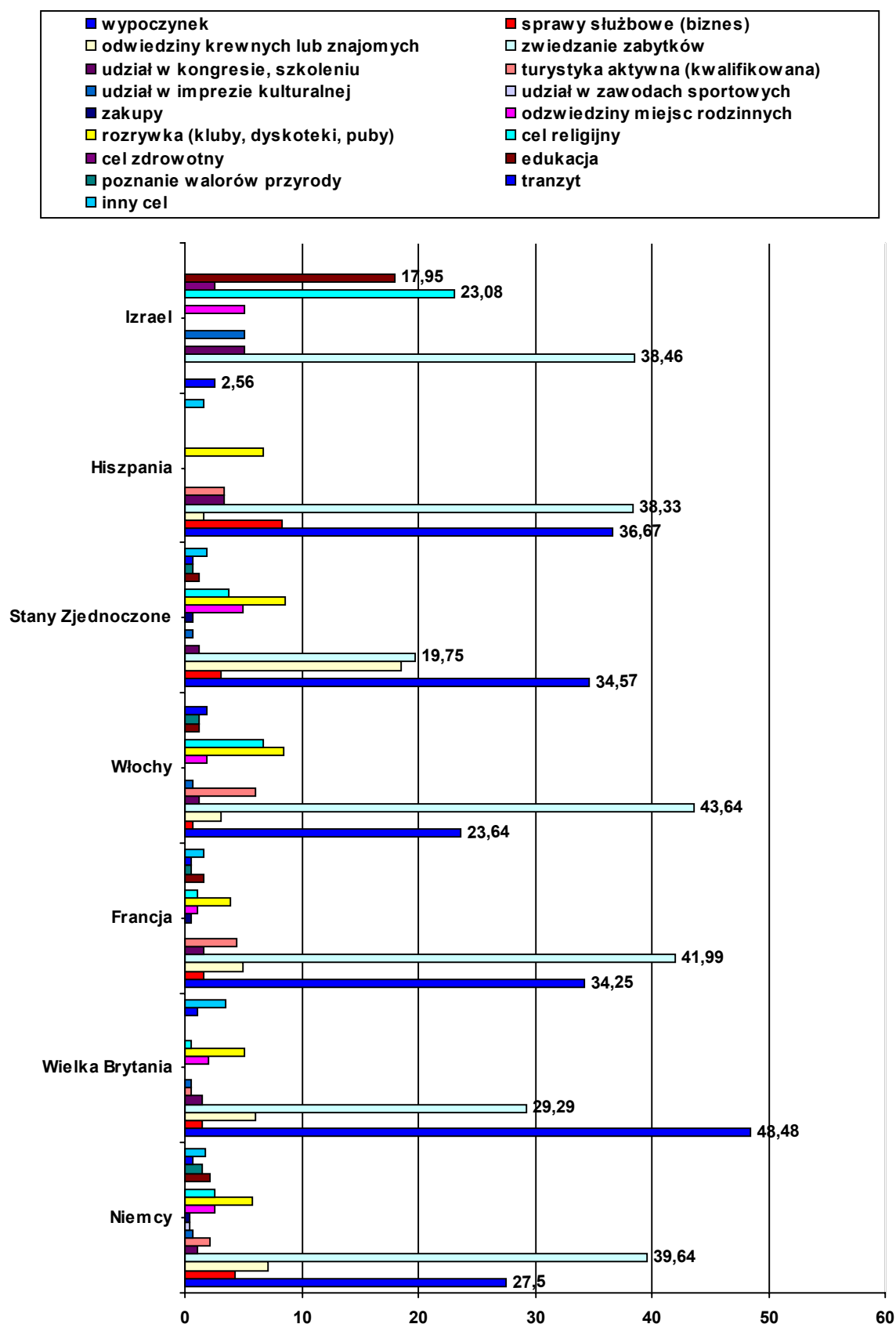
Tabela 13

%	wypoczynek	sprawy służbowe (biznes)	odwiedziny krewnych lub znajomych	zwiedzanie zabytków	udział w kongresie, szkoleniu	turystyka aktywna (kwalifikowana)	udział w imprezie kulturalnej	udział w zawodach sportowych	zakupy	odwiedziny miejsc rodzinnych	rozrywka (kluby, dyskoteki, puby)	cel religijny	cel zdrowotny	edukacja	poznanie walorów przyrody	transyt	inny cel
Niemcy	27,50	4,29	7,14	39,64	1,07	2,14	0,71	0,36	0,36	2,50	5,71	2,50	0,00	2,14	1,43	0,71	1,79
Wielka Brytania	48,48	1,52	6,06	29,29	1,52	0,51	0,51	0,00	0,00	2,02	5,05	0,51	0,00	0,00	0,00	1,01	3,54
Francja	34,25	1,66	4,97	41,99	1,66	4,42	0,00	0,00	0,55	1,10	3,87	1,10	0,00	1,66	0,55	0,55	1,66
Włochy	23,64	0,61	3,03	43,64	1,21	6,06	0,61	0,00	0,00	1,82	8,48	6,67	0,00	1,21	1,21	1,82	0,00
Stany Zjednoczone	34,57	3,09	18,52	19,75	1,23	0,00	0,62	0,00	0,62	4,94	8,64	3,70	0,00	1,23	0,62	0,62	1,85
Hiszpania	36,67	8,33	1,67	38,33	3,33	3,33	0,00	0,00	0,00	0,00	6,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1,67
Izrael	2,56	0,00	0,00	38,46	5,13	0,00	5,13	0,00	0,00	5,13	0,00	23,08	2,56	17,95	0,00	0,00	0,00

Źródło: Badania MOT 2004

Struktura celów przyjazdów obcokrajowców do Małopolski w 2004 roku według krajów
(dla krajów z listy najliczniejszych przyjazdów)

Rysunek 20

Głównym deklarowanym celem przyjazdu do Małopolski tak przez Polaków jak i obcokrajowców jest zwiedzanie zabytków. Kolejnym wskazywanym celem jest wypoczynek. Z analizy sposobów spędzania czasu w Małopolsce wynika, że cele te w dużej mierze są realizowane. Zauważalnym jest u turystów z Izraela motyw podróży w celach religijnych, edukacyjnych i sentymentalnych.

Główny cel przyjazdu do Małopolski wg wieku – OGÓLEM - Odwiedzający

Udziały (%) względem sumy ankiet

Tabela 14

Cel przyjazdu do Małopolski %	< 26	26 - 44	45 - 65	> 65	SUMA
wypoczynek	8,75	16,77	8,73	2,44	36,69
zwiedzanie zabytków	4,32	7,21	5,28	1,03	17,84
odwiedziny krewnych lub znajomych	2,14	4,17	1,79	0,46	8,56
sprawy służbowe (biznes)	0,61	5,22	0,99	0,00	6,82
cel religijny	0,53	1,62	1,92	0,58	4,65
rozrywka (kluby, dyskoteki, puby)	3,11	1,04	0,07	0,00	4,22
turystyka aktywna (kwalifikowana)	1,86	1,64	0,46	0,07	4,03
inny cel	1,18	1,52	0,81	0,27	3,78
cel zdrowotny	0,13	0,98	1,24	0,45	2,80
tranzyt	0,51	1,26	0,48	0,05	2,30
udział w kongresie, szkoleniu	0,22	1,42	0,48	0,02	2,14
poznanie walorów przyrody	0,56	0,76	0,25	0,00	1,57
edukacja	1,19	0,15	0,02	0,02	1,38
udział w imprezie kulturalnej	0,46	0,51	0,15	0,05	1,17
odwiedziny miejsc rodzinnych	0,18	0,43	0,25	0,17	1,03
udział w zawodach sportowych	0,23	0,30	0,07	0,00	0,60
zakupy	0,23	0,17	0,00	0,02	0,42
SUMA	26,21	45,17	22,99	5,63	100

Źródło: Badania MOT 2004

Główny cel przyjazdu do Małopolski wg wieku – OGÓLEM - Odwiedzający

Tabela 15

Udziały (%) względem sumy kolumn	< 26	26 - 44	45 - 65	> 65	SUMA
wypoczynek	33,35	37,11	37,97	43,49	151,92
zwiedzanie zabytków	16,49	15,95	22,98	18,34	73,77
odwiedziny krewnych lub znajomych	8,15	9,24	7,78	8,28	33,46
cel religijny	2,02	3,59	8,36	10,36	24,33
sprawy służbowe (biznes)	2,34	11,55	4,32	0,00	18,21
inny cel	4,49	3,37	3,53	4,73	16,12
cel zdrowotny	0,51	2,16	5,40	7,99	16,06
rozrywka (kluby, dyskoteki, puby)	11,88	2,31	0,29	0,00	14,47
turystyka aktywna (kwalifikowana)	7,08	3,63	2,02	1,18	13,91
tranzyt	1,96	2,79	2,09	0,89	7,72
udział w kongresie, szkoleniu	0,82	3,15	2,09	0,30	6,36
odwiedziny miejsc rodzinnych	0,69	0,95	1,08	2,96	5,69
edukacja	4,55	0,33	0,07	0,30	5,25
poznanie walorów przyrody	2,15	1,69	1,08	0,00	4,92
udział w imprezie kulturalnej	1,77	1,14	0,65	0,89	4,44
udział w zawodach sportowych	0,88	0,66	0,29	0,00	1,83
zakupy	0,88	0,37	0,00	0,30	1,55
SUMA	100	100	100	100	

Źródło: Badania MOT 2004

Główny cel przyjazdu do Małopolski wg wieku – Odwiedzający krajowi

Tabela 16

Udziały (%) względem sumy ankiet	< 26	26 - 44	45 - 65	> 65	SUMA
wypoczynek	9,79	18,85	8,74	1,40	38,78
sprawy służbowe (biznes)	0,77	6,19	1,12	0,00	8,08
odwiedziny krewnych lub znajomych	2,34	4,37	1,68	0,42	8,81
zwiedzanie zabytków	3,27	4,98	2,69	0,30	11,24
udział w kongresie, szkoleniu	0,21	1,57	0,37	0,00	2,15
turystyka aktywna (kwalifikowana)	2,34	1,80	0,51	0,09	4,74
udział w imprezie kulturalnej	0,56	0,54	0,19	0,05	1,34
udział w zawodach sportowych	0,26	0,40	0,07	0,00	0,73
zakupy	0,26	0,21	0,00	0,02	0,49
odwiedziny miejsc rodzinnych	0,19	0,23	0,07	0,09	0,58
rozrywka (kluby, dyskoteki, puby)	2,80	0,93	0,05	0,00	3,78
cel religijny	0,47	2,01	2,20	0,56	5,24
cel zdrowotny	0,19	1,38	1,75	0,61	3,93
edukacja	1,24	0,02	0,00	0,00	1,26
poznanie walorów przyrody	0,63	0,98	0,23	0,00	1,84
tranzyt	0,56	1,38	0,47	0,05	2,46
inny cel	1,54	1,82	0,93	0,28	4,57
SUMA	27,42	47,66	21,07	3,87	100

Źródło: Badania MOT 2004

Główny cel przyjazdu do Małopolski wg wieku – Odwiedzający krajowi

Tabela 17

udziały (%) względem sumy kolumn	< 26	26 - 44	45 - 65	> 65
wypoczynek	35,72	39,56	41,46	36,14
zwiedzanie zabytków	11,94	10,44	12,75	7,83
odwiedziny krewnych lub znajomych	8,53	9,17	7,98	10,84
cel religijny	1,71	4,22	10,42	14,46
cel zdrowotny	0,68	2,89	8,31	15,66
sprawy służbowe (biznes)	2,81	12,99	5,32	0,00
inny cel	5,63	3,82	4,43	7,23
turystyka aktywna (kwalifikowana)	8,53	3,77	2,44	2,41
rozrywka (kluby, dyskoteki, puby)	10,23	1,96	0,22	0,00
tranzyt	2,05	2,89	2,22	1,20
udział w kongresie, szkoleniu	0,77	3,28	1,77	0,00
poznanie walorów przyrody	2,30	2,06	1,11	0,00
udział w imprezie kulturalnej	2,05	1,13	0,89	1,20
edukacja	4,52	0,05	0,00	0,00
odwiedziny miejsc rodzinnych	0,68	0,49	0,33	2,41
udział w zawodach sportowych	0,94	0,83	0,33	0,00
zakupy	0,94	0,44	0,00	0,60
SUMA	100	100	100	100

Źródło: Badania MOT 2004

Główny cel przyjazdu do Małopolski wg wieku – Odwiedzający zagraniczni

Tabela 18

udziały (%) względem sumy ankiet	< 26	26 - 44	45 - 65	> 65	SUMA
zwiedzanie zabytków	6,89	12,65	11,62	2,79	33,95
wypoczynek	6,21	11,68	8,72	4,96	31,57
odwiedziny krewnych lub znajomych	1,65	3,70	2,05	0,57	7,97
rozrywka (kluby, dyskoteki, puby)	3,87	1,31	0,11	0,00	5,29
sprawy służbowe (biznes)	0,23	2,85	0,68	0,00	3,76
cel religijny	0,68	0,68	1,25	0,63	3,24
turystyka aktywna (kwalifikowana)	0,68	1,25	0,34	0,00	2,27
udział w kongresie, szkoleniu	0,23	1,08	0,74	0,06	2,11
odwiedziny miejsc rodzinnych	0,17	0,91	0,68	0,34	2,10
tranzyt	0,40	0,97	0,51	0,06	1,94
inny cel	0,28	0,80	0,51	0,23	1,82
edukacja	1,08	0,46	0,06	0,06	1,66
poznanie walorów przyrody	0,40	0,23	0,28	0,00	0,91
udział w imprezie kulturalnej	0,23	0,46	0,06	0,06	0,81
udział w zawodach sportowych	0,17	0,06	0,06	0,00	0,29
zakupy	0,17	0,06	0,00	0,00	0,23
cel zdrowotny	0,00	0,00	0,00	0,06	0,06
SUMA	23,34	39,15	27,67	9,82	100

Źródło: Badania MOT 2004

Główny cel przyjazdu do Małopolski wg wieku – Odwiedzający zagraniczni

Tabela 19

Udziały (%) względem sumy kolumn	< 26	26 - 44	45 - 65	> 65
wypoczynek	26,59	29,84	31,48	50,58
sprawy służbowe (biznes)	0,98	7,28	2,47	0,00
odwiedziny krewnych lub znajomych	7,07	9,46	7,41	5,81
zwiedzanie zabytków	29,51	32,31	41,98	28,49
udział w kongresie, szkoleniu	0,98	2,77	2,67	0,58
turystyka aktywna (kwalifikowana)	2,93	3,20	1,23	0,00
udział w imprezie kulturalnej	0,98	1,16	0,21	0,58
udział w zawodach sportowych	0,73	0,15	0,21	0,00
zakupy	0,73	0,15	0,00	0,00
odwiedziny miejsc rodzinnych	0,73	2,33	2,47	3,49
rozrywka (kluby, dyskoteki, puby)	16,59	3,35	0,41	0,00
cel religijny	2,93	1,75	4,53	6,40
cel zdrowotny	0,00	0,00	0,00	0,58
edukacja	4,63	1,16	0,21	0,58
poznanie walorów przyrody	1,71	0,58	1,03	0,00
tranzyt	1,71	2,47	1,85	0,58
inny cel	1,22	2,04	1,85	2,33
SUMA	100	100	100	100

Źródło: Badania MOT 2004

Główny cel przyjazdu do Małopolski z uwzględnieniem statusu zawodowego.

Tabela 20

Udziały (%) względem sumy ankiet	uczeń	student	bezrobotny	emeryt lub rencista	osoba zajmująca się domem	aktywny zawodowo	SUMA
wypoczynek	1,74	5,59	0,65	5,42	2,90	20,28	36,58
zwiedzanie zabytków	1,65	2,15	0,44	3,15	0,95	9,49	17,83
odwiedziny krewnych lub znajomych	0,24	1,60	0,46	0,89	0,70	4,60	8,49
sprawy służbowe (biznes)	0,00	0,15	0,00	0,07	0,00	6,68	6,90
cel religijny	0,12	0,31	0,17	1,69	0,48	1,89	4,66
rozrywka (kluby, dyskoteki, puby)	0,56	2,06	0,19	0,02	0,03	1,45	4,31
turystyka aktywna (kwalifikowana)	0,22	1,52	0,07	0,27	0,09	1,89	4,06
inny cel	0,20	0,66	0,15	0,41	0,10	2,16	3,68
cel zdrowotny	0,03	0,05	0,03	1,35	0,24	1,09	2,79
tranzyt	0,05	0,37	0,09	0,19	0,17	1,43	2,30
udział w kongresie, szkoleniu	0,02	0,07	0,00	0,05	0,00	2,01	2,15
poznanie walorów przyrody	0,10	0,39	0,05	0,03	0,09	0,95	1,61
edukacja	0,31	0,60	0,29	0,03	0,00	0,19	1,42
udział w imprezie kulturalnej	0,09	0,31	0,05	0,07	0,05	0,60	1,17
odwiedziny miejsc rodzinnych	0,05	0,12	0,02	0,19	0,10	0,55	1,03
udział w zawodach sportowych	0,07	0,17	0,00	0,03	0,07	0,27	0,61
zakupy	0,10	0,12	0,07	0,02	0,02	0,10	0,43
SUMA	5,55	16,24	2,73	13,88	5,99	55,63	100

Źródło: Badania MOT 2004

Główny cel przyjazdu do Małopolski z uwzględnieniem statusu zawodowego.

Tabela 21

Udziały (%) względem sumy kolumn	uczeń	student	bezrobotny	emeryt lub rencista	osoba zajmująca się domem	aktywny zawodowo
wypoczynek	31,29	34,42	23,75	39,07	48,43	36,45
zwiedzanie zabytków	29,75	13,22	16,25	22,73	15,95	17,06
odwiedziny krewnych lub znajomych	4,29	9,86	16,88	6,39	11,68	8,27
cel religijny	2,15	1,89	6,25	12,16	7,98	3,40
rozrywka (kluby, dyskoteki, puby)	10,12	12,70	6,88	0,12	0,57	2,60
turystyka aktywna (kwalifikowana)	3,99	9,34	2,50	1,97	1,42	3,40
inny cel	3,68	4,09	5,62	2,95	1,71	3,89
edukacja	5,52	3,67	10,62	0,25	0,00	0,34
cel zdrowotny	0,61	0,31	1,25	9,71	3,99	1,96
sprawy służbowe (biznes)	0,00	0,94	0,00	0,49	0,00	12,01
tranzyt	0,92	2,31	3,12	1,35	2,85	2,57
poznanie walorów przyrody	1,84	2,41	1,88	0,25	1,42	1,72
udział w imprezie kulturalnej	1,53	1,89	1,88	0,49	0,85	1,07
odwiedziny miejsc rodzinnych	0,92	0,73	0,62	1,35	1,71	0,98
zakupy	1,84	0,73	2,50	0,12	0,28	0,18
udział w kongresie, szkoleniu	0,31	0,42	0,00	0,37	0,00	3,61
udział w zawodach sportowych	1,23	1,05	0,00	0,25	1,14	0,49
SUMA	100	100	100	100	100	100

Źródło: Badania MOT 2004

Struktura wykorzystanych środków transportu w trakcie przyjazdu do Małopolski

Środki transportu wykorzystane w trakcie przyjazdu do Małopolski 2004 - Ogółem

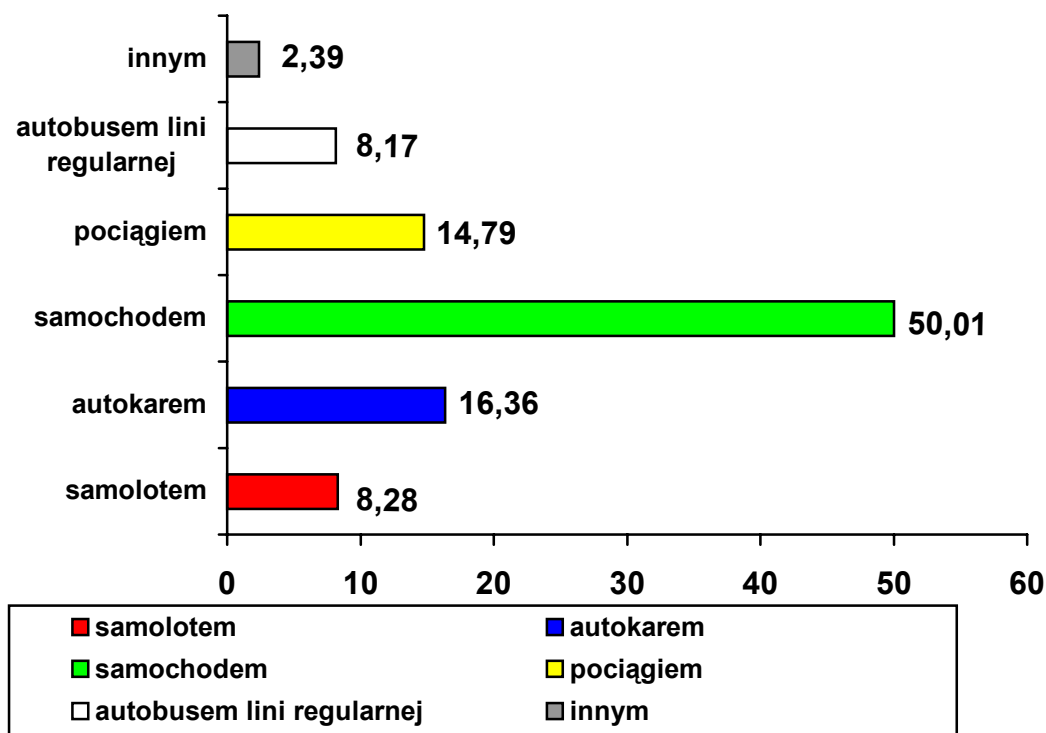
Tabela 22

Środki transportu	%
samolotem	8,28
autokarem	16,36
samochodem	50,01
pociągiem	14,79
autobusem lini regularnej	8,17
innym	2,39

Źródło: Badania MOT 2004

Środki transportu wykorzystane w trakcie przyjazdu do Małopolski 2004- Ogółem %

Rysunek 21

Źródło: Badania MOT 2004

**Środki transportu wykorzystane w trakcie przyjazdu do Małopolski w 2003 i 2004 roku
– odwiedzający krajowi i zagraniczni w %**

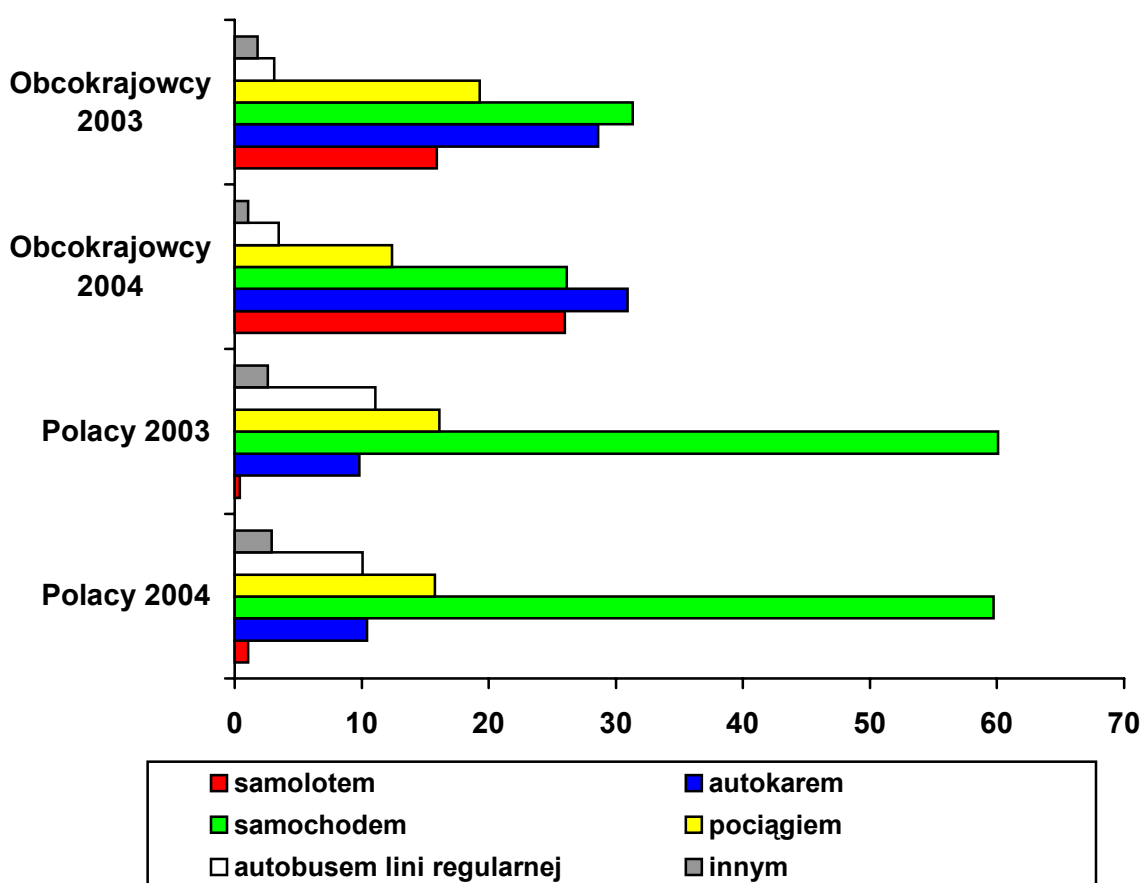
Tabela 23

Środek. Transportu w %	krajowi 2004	krajowi 2003	Zagraniczni 2004	Zagraniczni 2003
samolotem	1,05%	0,4%	26,01%	15,9%
autokarem	10,42%	9,8%	30,92%	28,6%
samochodem	59,75%	60,1%	26,13%	31,3%
pociągiem	15,77%	16,1%	12,38%	19,3%
autobusem lini regularnej	10,07%	11,1%	3,48%	3,1%
innym	2,93%	2,6%	1,08%	1,8%

Źródło: Badania MOT 2004

Środki transportu wykorzystane w trakcie przyjazdu do Małopolski w 2003 i 2004 roku – odwiedzający krajowi i zagraniczni w %

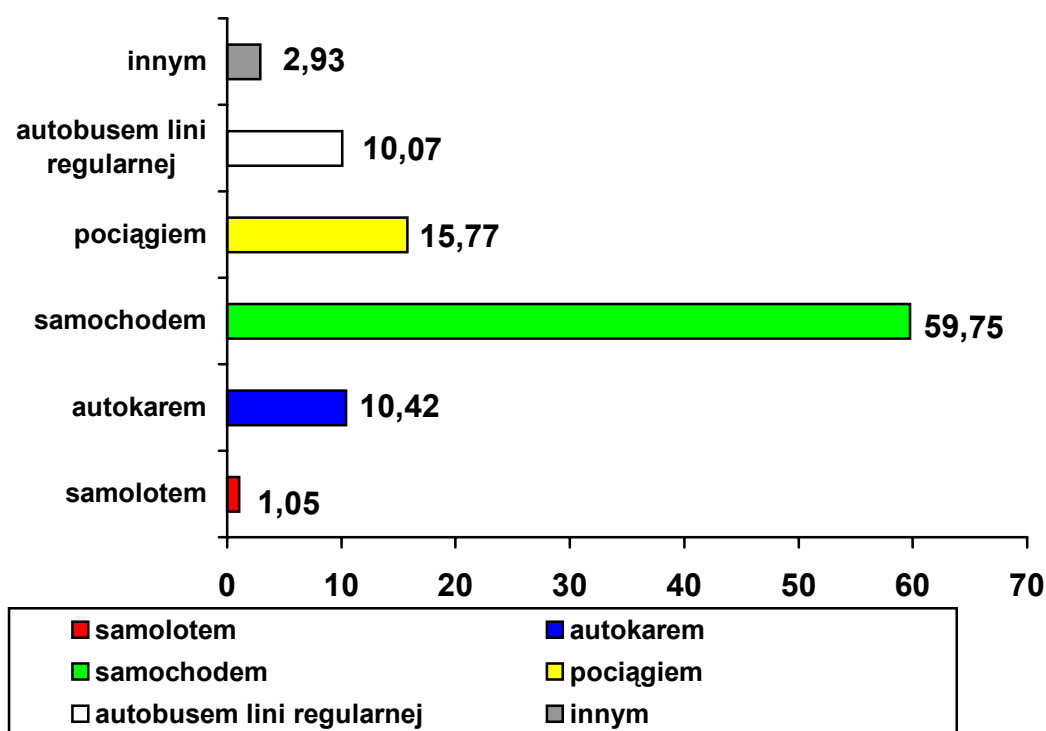
Rysunek 22

Źródło: Badania MOT 2004

Środki transportu wykorzystane w trakcie przyjazdu do Małopolski 2004 przez Polaków w %

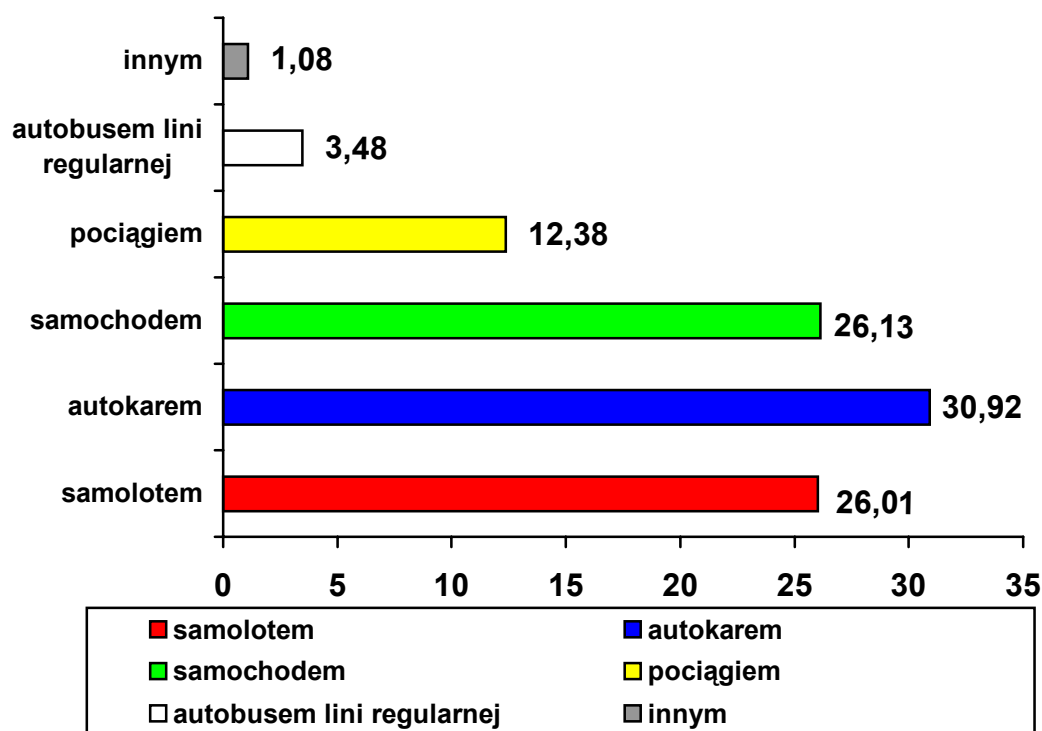
Rysunek 23

Źródło: Badania MOT 2004

Środki transportu wykorzystane w trakcie przyjazdu do Małopolski 2004 przez Obcokrajowców w %

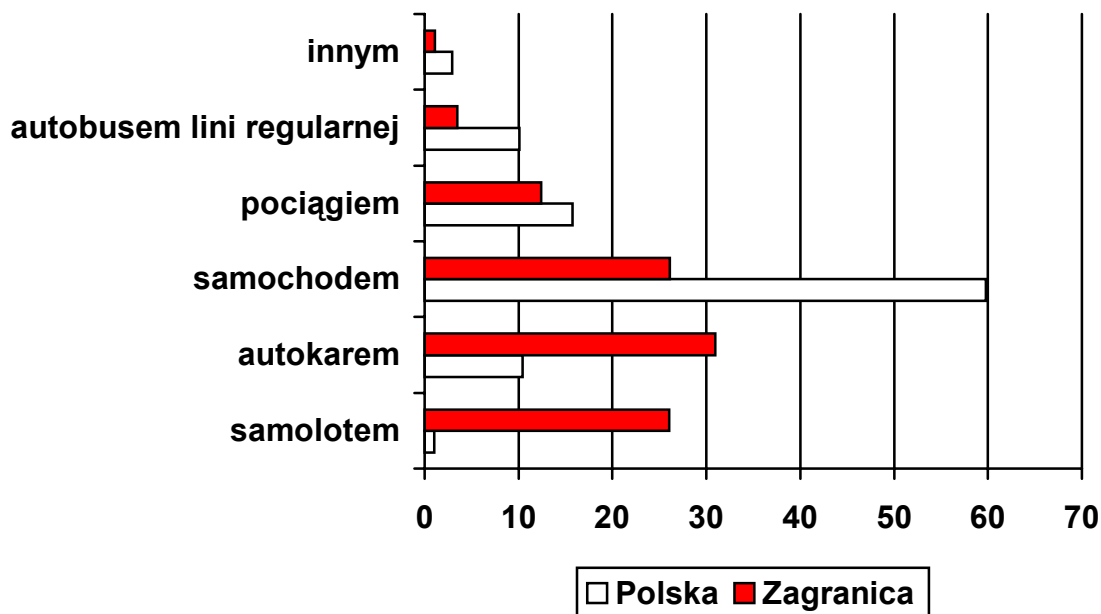
Rysunek 24

Źródło: Badania MOT 2004

Środki transportu wykorzystane przez Obcokrajowców i Polaków w trakcie przyjazdu do Małopolski w 2004 w %

Rysunek 25

Źródło: Badania MOT 2004

Wyraźnie widać zmianę sposobu podróżowania obcokrajowców w porównaniu z 2003 rokiem. Nastąpił wyraźny wzrost udziału podróży lotniczych kosztem transportu kolejowego. Podróże autokarami turystycznymi i autobusami linii przewozów regularnych pozostały na tym samym poziomie

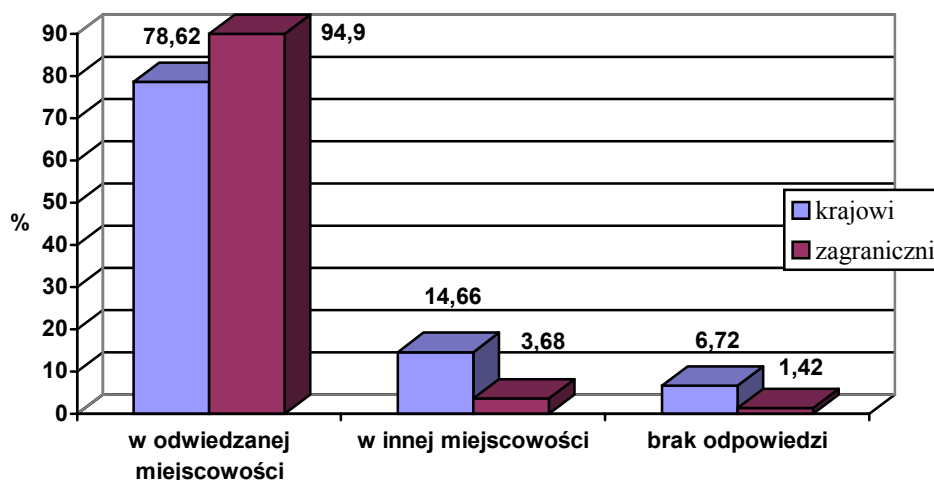
Struktura udziałów środków transportu w podróżach turystów krajowych pozostała niezmienną. W dalszym ciągu w podróżach krajowych prym wiodzie transport samochodem prywatnym.

Noclegi w Małopolsce.

Spośród nocujących w Małopolsce w III kwartale 2004 roku ponad 83% (83,44%) znalazło zakwaterowanie w miejscowości, w której napotkano ich podczas badań ankietowych, przy czym odsetek deklarujących tak gości zagranicznych był o 16,28 punktów procentowych większy niż Polaków (zob. rys. 26.). Tylko 14,66% gości z Polski i 3,68% - z zagranicy to osoby, które spędziły noc w innej małopolskiej miejscowości – w sumie 11,39% turystów przybyłych do regionu w analizowanym okresie. Należy zauważyć, że 5,17% ogółu przyjeżdżających (6,72% krajowych i 1,42% zagranicznych) nie udzieliło jednoznacznej odpowiedzi na to pytanie, co może sugerować, iż z jakiejś przyczyny obawiali się to uczynić.

Rysunek 26

Odsetek turystów nocujących w odwiedzanej lub innej miejscowości w Małopolsce w III kwartale 2004 roku

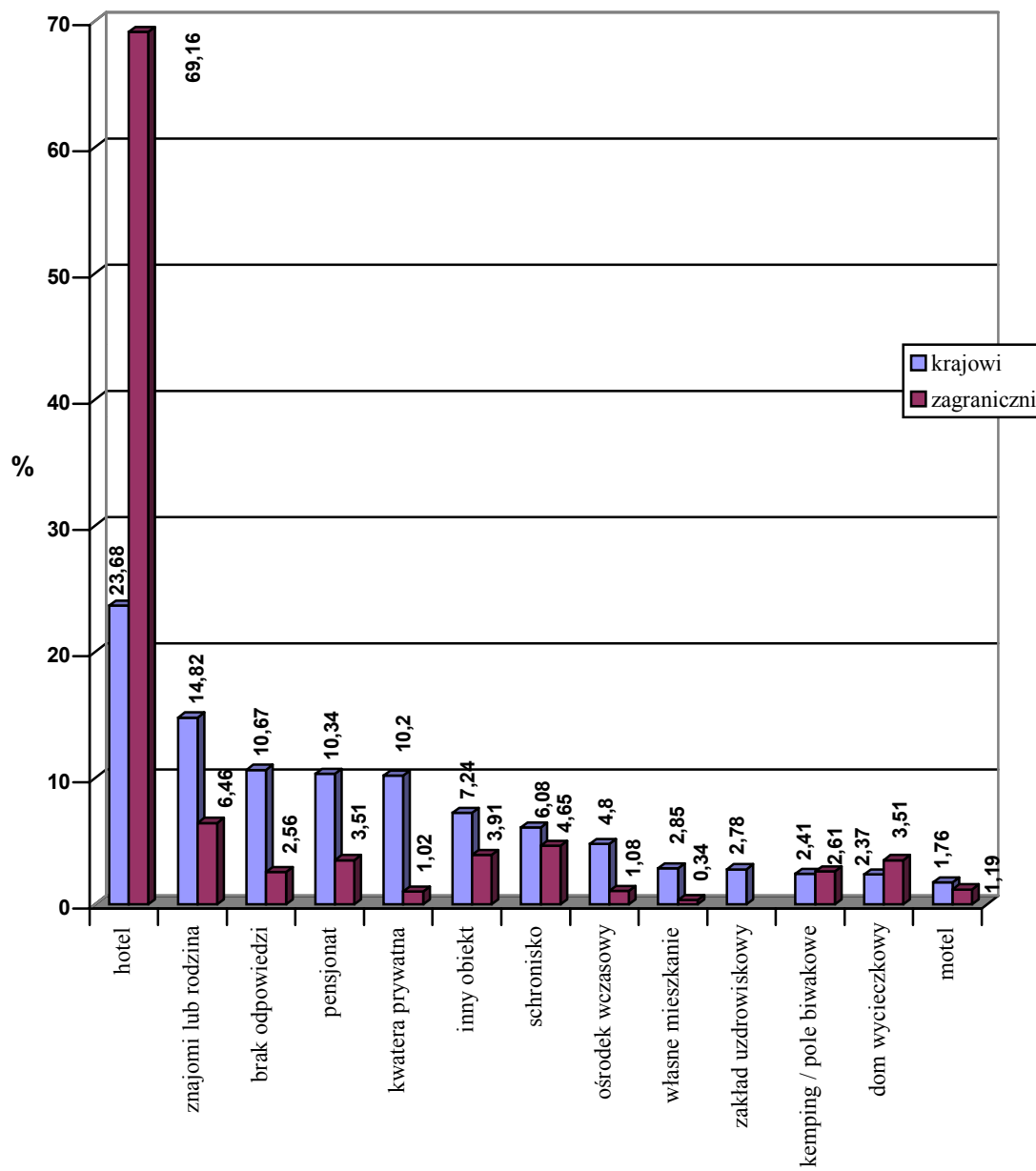
Źródło: badania MOT 2004

Baza noclegowa wykorzystana podczas pobytu odwiedzających w Małopolsce.

Nocujący w Małopolsce, zarówno krajowi, jak i zagraniczni, preferowali w III kwartale 2004 roku, jako miejsce zakwaterowania hotele – odpowiednio 23,68% i 69,16% (zob. rys. 27.). W porównaniu do roku poprzedniego dał się zauważyć wzrost odsetka turystów wybierających tego rodzaju obiekty hotelarskie – odpowiednio o 1,18 i 3,46 punktów procentowych (zob. tabl. 24.). Drugim co do częstotliwości korzystania był nocleg u rodziny i znajomych (odpowiednio 14,82%, tj. wzrost w odniesieniu do roku poprzedniego o 5,92 punktów procentowych oraz 6,46%, tj. spadek o 2,54 punktów procentowych). Goście krajowi stosunkowo często nocowali również w pensjonatach (10,34%, tj. o 4,66 punktów procentowych mniej niż rok wcześniej) i kwaterach prywatnych (10,20%, tj. o 4,80 punktów procentowych mniej). Relatywnie dużą popularnością wśród nich, choć mniejszą niż w roku ubiegłym, cieszyły się ponadto tzw. inne obiekty (m.in. akademiki, hotele studenckie, internaty, bursy, domy pielgrzymia, domy parafialne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe – 7,24%, tj. o 1,26 punktów procentowych mniej) oraz schroniska (6,08%, tj. o 1,72 punktów procentowych mniej). Zwiększenie odsetka korzystających zanotowano jedynie (oprócz hoteli oraz rodziny i znajomych) w przypadku własnych mieszkań (o 2,55 punktów procentowych), co może świadczyć o wzrostowej wśród Polaków tendencji do posiadania tzw. drugich domów w miejscach atrakcyjnych turystycznie.

Rysunek 27

Baza noclegowa wykorzystana podczas pobytu odwiedzających w Małopolsce w III kwartale 2004 roku

Źródło: badania MOT 2004

Tabela 24

Baza noclegowa wykorzystana podczas pobytu odwiedzających w Małopolsce w III kwartale 2003 i 2004 roku

Miejsce noclegu (w %)	krajowi		zagraniczni	
	2003	2004	2003	2004
Hotel	22,50	23,68	65,70	69,16
Motel	2,20	1,76	3,30	1,19
Pensjonat	15,00	10,34	4,60	3,51
Dom wycieczkowy	4,00	2,37	2,90	3,51
Schronisko	7,80	6,08	3,50	4,65
Kemping/pole namiotowe	4,00	2,41	3,50	2,61
Zakład uzdrowiskowy	3,30	2,78	0,50	0
Ośrodek wczasowy	8,50	4,80	0,50	1,08
Kwatera prywatna	15,00	10,20	2,20	1,02
Znajomi lub rodzina	8,90	14,82	9,00	6,46
Własne mieszkanie	0,30	2,85	0,60	0,34
Inny obiekt	8,50	7,24	3,70	3,91
Brak odpowiedzi	b.d.	10,67	b.d.	2,56

Źródło: badania MOT 2004

Natomiast turyści zagraniczni w nieznacznie większym stopniu, w stosunku do roku 2003, wykorzystywali schroniska jako miejsca noclegowe (4,65%, tj. o 1,15 punktów procentowych więcej), tzw. inne obiekty (3,91%, tj. o 0,21 punktu procentowego więcej), domy wycieczkowe (3,51%, tj. o 0,61 punktu procentowego więcej) i ośrodki wczasowe (1,08%, tj. o 0,58 punktu procentowego więcej). Ponadto w ogóle nie spędzili nocy w zakładach uzdrowiskowych (rok wcześniej odsetek nocujących w tego typu obiektach wynosił 0,50%), a udział pensjonatów i kempingów/pól biwakowych był, mimo spadkowej tendencji, wyższy niż wspomnianych wcześniej ośrodków wczasowych (odpowiednio o 2,43 i 1,53 punktów procentowych). Warto również podkreślić, iż cudzoziemcy mieli procentową przewagę w hotelach (o 45,48 punktów procentowych), w domach wycieczkowych (o 1,14 punktów procentowych) i na kempingach / polach namiotowych (o 0,20 punktu procentowego), podczas gdy w roku ubiegłym dotyczyła ona hoteli, moteli, noclegów u znajomych / rodziny i własnych mieszkań.

Na uwagę zasługuje ponadto fakt, iż procent nocujących, którzy nie udzielili odpowiedzi z jakiego obiektu skorzystali był wyższy niż przy poprzednim pytaniu – dla turystów krajowych o 3,95, a dla zagranicznych o 1,14 punktów procentowych. Można zatem przypuszczać, iż część z tych, którzy wcześniej sygnalizowali noc w Małopolsce, w kolejnym pytaniu już nie chcieli konkretyzować, gdzie ją spędzili.

Porównując te dane z wynikami badań przeprowadzonych w 2002 roku przez Instytut Turystyki w Warszawie⁸ trzeba zwrócić uwagę na mniejszy, choć wyższy niż wynikało to z ubiegłorocznych badań MOT, udział wśród gości krajowych⁹ noclegów w mieszkaniach rodziny i znajomych (z 56,21% na 14,82%), a znacznie większy – obiektów zakwaterowania zbiorowego (z 24,98% na 61,46%). Zbliżył się odsetek korzystających z kwater prywatnych (z 10,81% na 10,20%). Mniejszy był natomiast, choć wyższy niż wg badań MOT z roku poprzedniego, i tak minimalny procent turystów krajowych nocujących we własnych domach i mieszkaniach (z 5,72% na 2,85%).¹⁰

⁸ Turystyka polska w 2002 roku. Układ regionalny, Instytut Turystyki, Warszawa 2003.

⁹ Brak danych na temat miejsca zakwaterowania turystów zagranicznych.

¹⁰ Brak danych na temat udziału poszczególnych obiektów zakwaterowania zbiorowego.

Odnosząc z kolei wyniki badań MOT z 2004 roku do informacji z 2001 roku publikowanych przez Urząd Statystyczny w Krakowie¹¹ można zaobserwować wzrost zainteresowania kempingami i polami biwakowymi (odpowiednio z 1,91% na 2,61% w grupie cudzoziemców i z 1,32% na 2,41% w grupie Polaków) oraz domami wycieczkowymi (tylko wśród turystów zagranicznych z 2,71% na 3,51%). Zbliżony udział odnotowano w grupie moteli (z 2,0% na 1,19% i z 1,71% na 1,76%) oraz pensjonatów (odpowiednio z 3,1% na 3,51% i z 11,28% na 10,34%). Specyfiką charakteryzowały się ośrodki wczasowe, ponieważ odsetek nocujących w nich cudzoziemców był większy (z 0,8% na 1,08%), a Polaków – mniejszy (z 11,33% na 4,80%). W pozostałych przypadkach¹² miał miejsce spadek, zwłaszcza w korzystaniu przez odwiedzających z hoteli (odpowiednio z 71,75% na 69,16% i z 24,85% na 23,68%) oraz zakładów uzdrowiskowych (odpowiednio z 0,22% na 0% i z 5,79% na 2,78%).

Miejsce noclegu odwiedzających Małopolskę w III kwartale 2004 roku było zróżnicowane w zależności od ich statusu materialnego (statystyka $U > 2 = 20,22$). I tak:

- ⇒ osoby o bardzo dobrym i dobrym statusie korzystały przede wszystkim z hoteli (53,79% i 56,69),
- ⇒ turyści o statusie dobrym nocowali, najczęściej spośród wszystkich badanych grup, także w pensjonatach (50,29%),
- ⇒ goście o średnim statusie noc spędzali zwłaszcza w domach wycieczkowych, u znajomych lub rodziny oraz we własnych mieszkaniach (53,61%, 48,74% i 47,29%),
- ⇒ przyjeżdżający o złym statusie na miejsce noclegu wybierali szczególnie kempingi/pola biwakowe i schroniska (12,69% i 5,22%),
- ⇒ odwiedzający o statusie bardzo złym najczęściej podawali, że znaleźli zakwaterowanie w kwaterze prywatnej oraz tzw. innych obiektach (27,27% oraz 9,09%).

Biorąc pod uwagę oszacowaną liczbę odwiedzających Małopolskę w III kwartale 2004 r. należy przypuszczać, iż ze sklasyfikowanej ustawą bazy hotelarskiej (hoteli, moteli, pensjonatów, domów wycieczkowych, schronisk, kempingów i pól biwakowych) skorzystało w badanym okresie 409.790 turystów krajowych (tj. 46,64% Polaków nocujących w województwie i 15,70% wszystkich odwiedzających z Polski) oraz 217.200 turystów zagranicznych (tj. 84,63% cudzoziemców nocujących w Małopolsce i 55,69% wszystkich przybyłych gości z zagranicy). W jej ramach w obiektach hotelowych (hotelach i motelach) noclegi wykupiło 223.520 Polaków (tj. 25,44% nocujących w województwie turystów krajowych i 8,56% ogółu odwiedzających z Polski) oraz 180.550 cudzoziemców (tj. 70,35% turystów zagranicznych nocujących w Małopolsce i 46,29% ogółu odwiedzających z zagranicy). Natomiast w bazie parahotelowej (pensjonatach, domach wycieczkowych, schroniskach, na kempingach i polach biwakowych) co najmniej jeden nocleg spędziło 186.270 turystów krajowych (tj. 21,20% nocujących w Małopolsce Polaków i 7,14% ogółu przybywających z Polski) oraz 36.650 turystów zagranicznych (tj. 14,28% nocujących w województwie cudzoziemców i 9,40% ogółu przyjeżdżających z zagranicy). Z kolei, w bazie pozahotelarskiej (w zakładach uzdrowiskowych, ośrodkach wczasowych, kwaterach prywatnych, u rodziny i znajomych, we własnych domach / mieszkaniach i tzw. „innych” obiektach noclegowych) nocowało 375.080 turystów polskich (tj. 42,69% nocujących w Małopolsce Polaków i 14,37% wszystkich odwiedzających z Polski) oraz 32.870 turystów

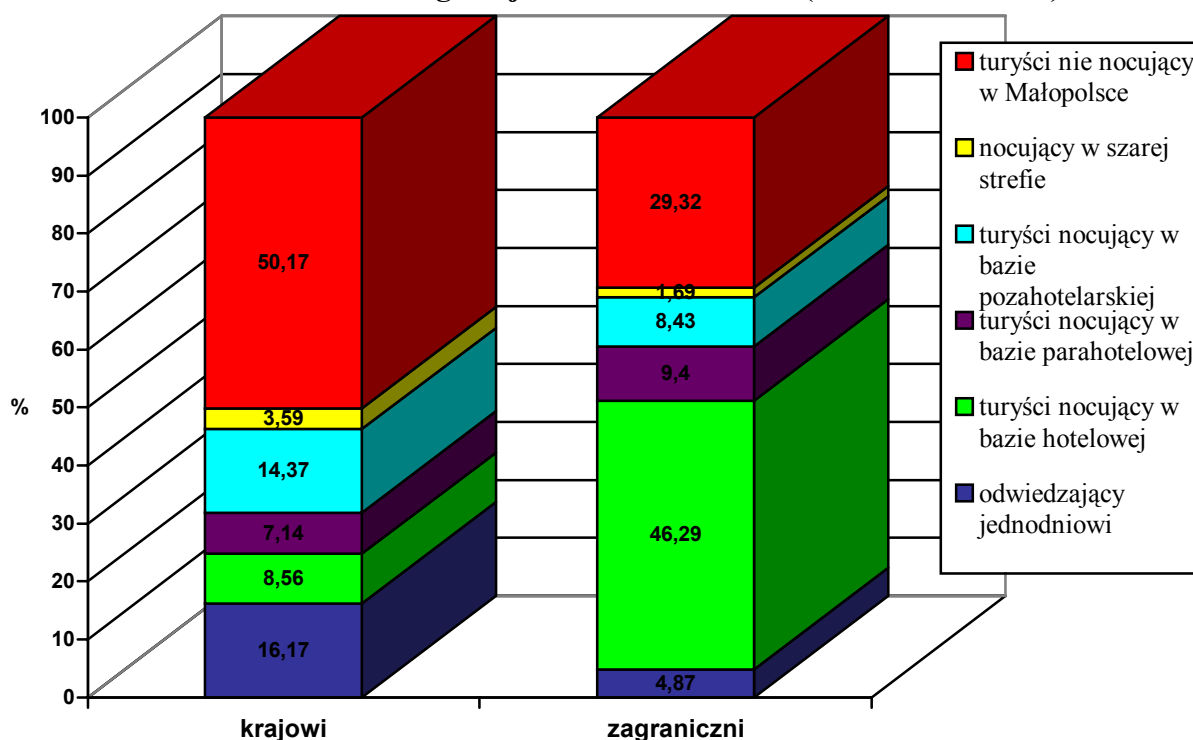
¹¹ Turystyka w województwie małopolskim w latach 2000-2001 r., „Informacje i Opracowania Statystyczne”, Urząd Statystyczny w Krakowie, Kraków 2002 (analogiczne dane zawiera Rocznik Statystyczny Województw, GUS, Warszawa 2002 r.).

¹² Brak danych na temat kwater prywatnych, własnych domów / mieszkań oraz noclegów u rodziny i znajomych.

zagranicznych (tj. 12,81% nocujących w województwie cudzoziemców i 8,43% wszystkich gości z zagranicy). Oznacza to, iż w tzw. „szarej strefie”, tj. nierejestrowanych miejscach zakwaterowania noc spędziło 93.750 Polaków (10,67% nocujących w Małopolsce gości z Polski i 3,59% ogółu przyjeżdżających krajowych) oraz 6.570 cudzoziemców (2,56% nocujących w regionie turystów z zagranicy i 1,69% wszystkich gości zagranicznych). Dane te prezentuje rys. 28

Rysunek 28

Struktura gości krajowych i zagranicznych przyjeżdżających do Małopolski w III kwartale 2004 roku wg miejsca zakwaterowania (dane szacunkowe)

Źródło: Badania MOT 2004

Z szacunków wynika więc, iż zdecydowana większość gości krajowych to turyści nie korzystający w Małopolsce z usług noclegowych i odwiedzający jednodniowi (w sumie 66,34% Polaków przyjeżdżających do miasta). Odwrotna sytuacja miała miejsce wśród gości zagranicznych, gdzie dominują turyści nocujący w małopolskiej bazie noclegowej (65,81% cudzoziemców).

Inaczej rzecz ujmując, w III kwartale 2004 roku z obiektów zakwaterowania zbiorowego (czyli sklasyfikowanej bazy hotelarskiej, zakładów uzdrowiskowych, ośrodków wczasowych oraz tzw. „innych” obiektów noclegowych) skorzystało 540.000 gości krajowych (tj. 61,46% nocujących w Małopolsce Polaków i 20,69% wszystkich odwiedzających z Polski) oraz 230.000 gości zagranicznych (tj. 89,62% nocujących w województwie cudzoziemców i 58,97% wszystkich przyjeżdżających z zagranicy). Natomiast w obiektach zakwaterowania indywidualnego (prywatnych kwaterach, u rodziny i znajomych oraz we własnych domach / mieszkaniach) nocleg spędziło 244.870 turystów krajowych (tj. 27,87% nocujących w Małopolsce Polaków (turystów krajowych) i 9,38% wszystkich rodzimych gości) oraz 20.070 turystów zagranicznych (7,82% nocujących w województwie cudzoziemców i 5,15% wszystkich gości z zagranicy).

W sumie w Małopolsce w III kwartale 2004 roku nocowało 1.135.260 osób, tj. 37,84% wszystkich odwiedzających województwo w badanym okresie (zob. rys. 29.). W tym miejscu należy przypomnieć, iż część gości kilkudniowych (59,84% krajowych i 30,82% zagranicznych), czyli wg WTO turystów, nie spała w Małopolsce, tylko w innych mniej lub bardziej oddalonych miejscach. Oznacza to, że prawie 2/3 ruchu turystycznego w

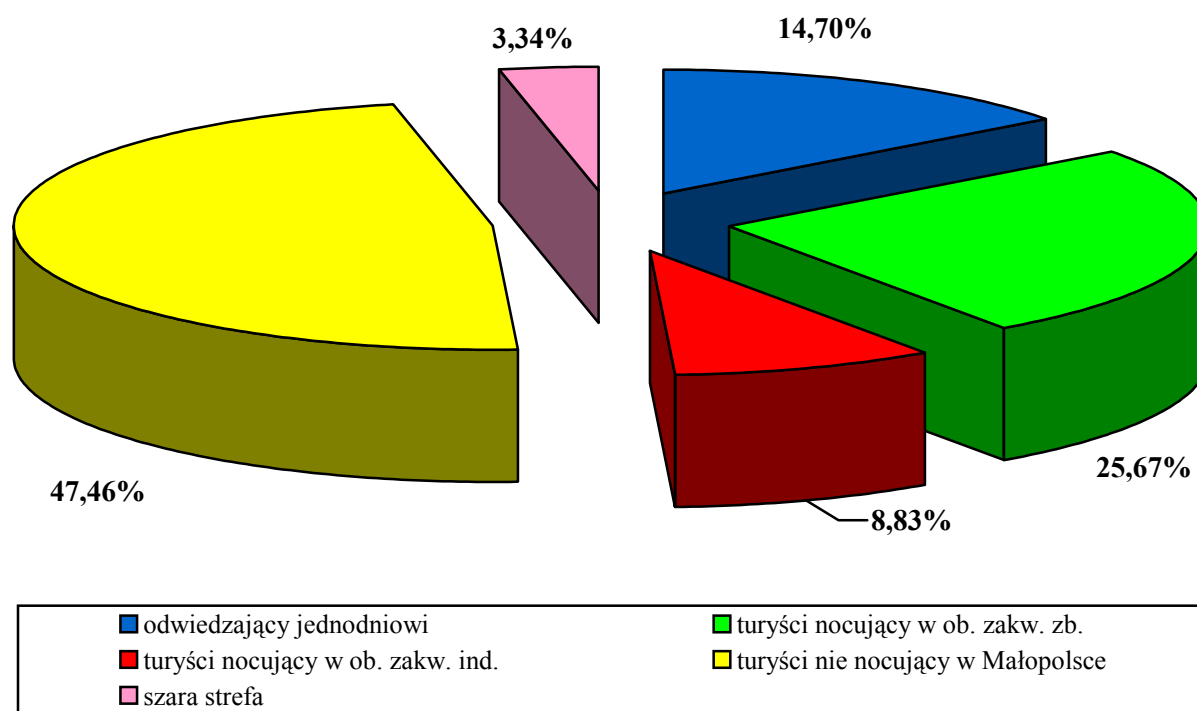
województwie (62,16%) nie korzysta z małopolskiej bazy noclegowej (nocują gdzieś indziej lub są jednodniowymi odwiedzającymi). Jako cechę pozytywną trzeba natomiast potwierdzić tezę IT w Krakowie z 2000 roku o bardzo korzystnych dla gospodarki turystycznej województwa proporcjach pomiędzy odwiedzającymi jednodniowymi a turystami. Średnio w naszym kraju wynoszą one 5 : 1, a w Małopolsce kształtują się na poziomie 1:5,8 (wg MOT 2003 – 1:3,6).

W porównaniu do danych MOT z roku 2003 należy zwrócić uwagę na:

- ✓ wzrost ogólnej liczby i udziału turystów przyjeżdżających do Małopolski (o 26,66% i o 6,9 punktów procentowych)
- ✓ znaczne zmniejszenie ogólnej liczby i udziału jednodniowych odwiedzających w województwie (o 20,63% i o 6,9 punktów procentowych).
- ✓ zwiększenie ogólnej liczby i udziału turystów nie nocujących w województwie, lecz w innych regionach Polski (o 25,57% i o 3,46 punktów procentowych),
- ✓ wzrost liczby i udziału nocujący w Małopolsce Polaków (turystów krajowych) (o 38,55% i o 5,36 punktów procentowych),
- ✓ zwiększenie liczby, ale zmniejszenie udziału spędzających noc w województwie cudzoziemców (o 1,65% i o 9,39 punktów procentowych),
- ✓ spadek liczby i udziału Polaków korzystających z obiektów bazy parahotelowej (o 4,63% i o 1,56 punktów procentowych), na korzyść bazy hotelowej (wzrost o 42,70% i o 1,56 punktów procentowych),
- ✓ zmniejszenie liczby i udziału cudzoziemców nocujących w bazie pozahotelarskiej (o 21,10% i o 3,97 punktów procentowych), a wzrost liczby tych, którzy spędzili noc w bazie hotelarskiej (o 3,02%),
- ✓ ograniczenie roli „szarej strefy” (o 2,74 punktów procentowych).

Rysunek 29

Struktura strumienia ruchu odwiedzających Małopolskę III kwartale 2004 roku wg miejsca zakwaterowania (dane szacunkowe)

Źródło: Badania MOT 2004

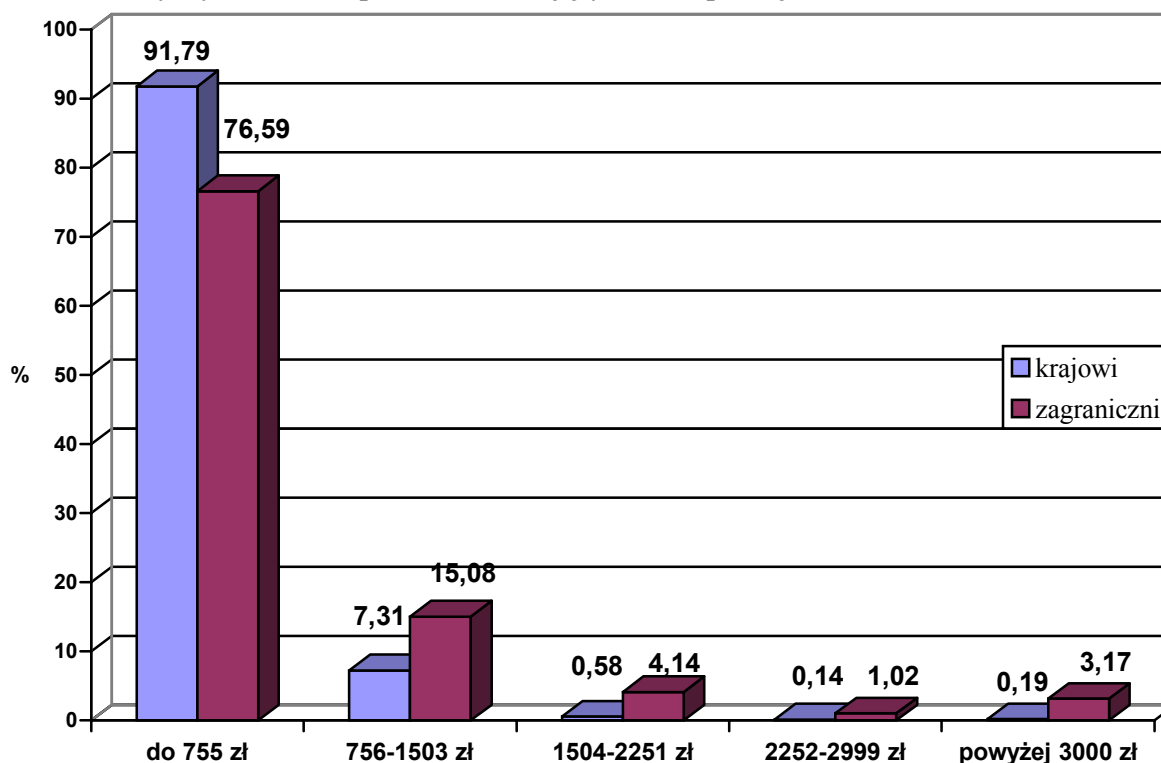
Jednocześnie na kanwie tych rozważań i wspomnianych wcześniej danych za lata ubiegłe można pokusić się o prognozę liczby odwiedzających Małopolskę (zarówno jednodniowych, jak i turystów) w całym roku 2004. Biorąc pod uwagę udział III kwartału wynosić ona będzie prawdopodobnie prawie 9.100.000 osób, w tym ok. 34,6% nocujących w województwie, tj. ok. 3.150.000 osób (dla porównania szacunek IT w Warszawie w 2002 roku wynosił 6.100.000 osób, w tym 40,4% korzystających z noclegów, a MOT w 2003 roku – 8.000.000 osób, w tym 33,8% nocujących).

Kwoty wydatkowane podczas pobytu turystycznego w Małopolsce.

Największa liczba odwiedzających Małopolskę w III kwartale 2004 roku, tak krajowych, jak i zagranicznych wydała na osobę w granicach do 755 zł (odpowiednio 91,79% i 76,59%). Tylko nieco powyżej 8% gości z Polski zadeklarowało sumy wyższe, przy czym najwięcej z nich wskazało kwotę od 756 do 1503 zł (7,31%), a jedynie 0,19% podało kwoty powyżej 3000 zł. Natomiast cudzoziemcy w nieco większym stopniu asygnowali przedział 756-1503 zł (15,08%), a na dodatek relatywnie duży odsetek z nich przyznał się do wydatków w granicach 1504-2251 zł (4,14%) i powyżej 3000 zł (3,17%). Dane te prezentuje rys. 30.

Rysunek 30

Kwoty wydatkowane przez odwiedzających Małopolskę w III kwartale 2004 roku

Źródło: badania MOT 2004

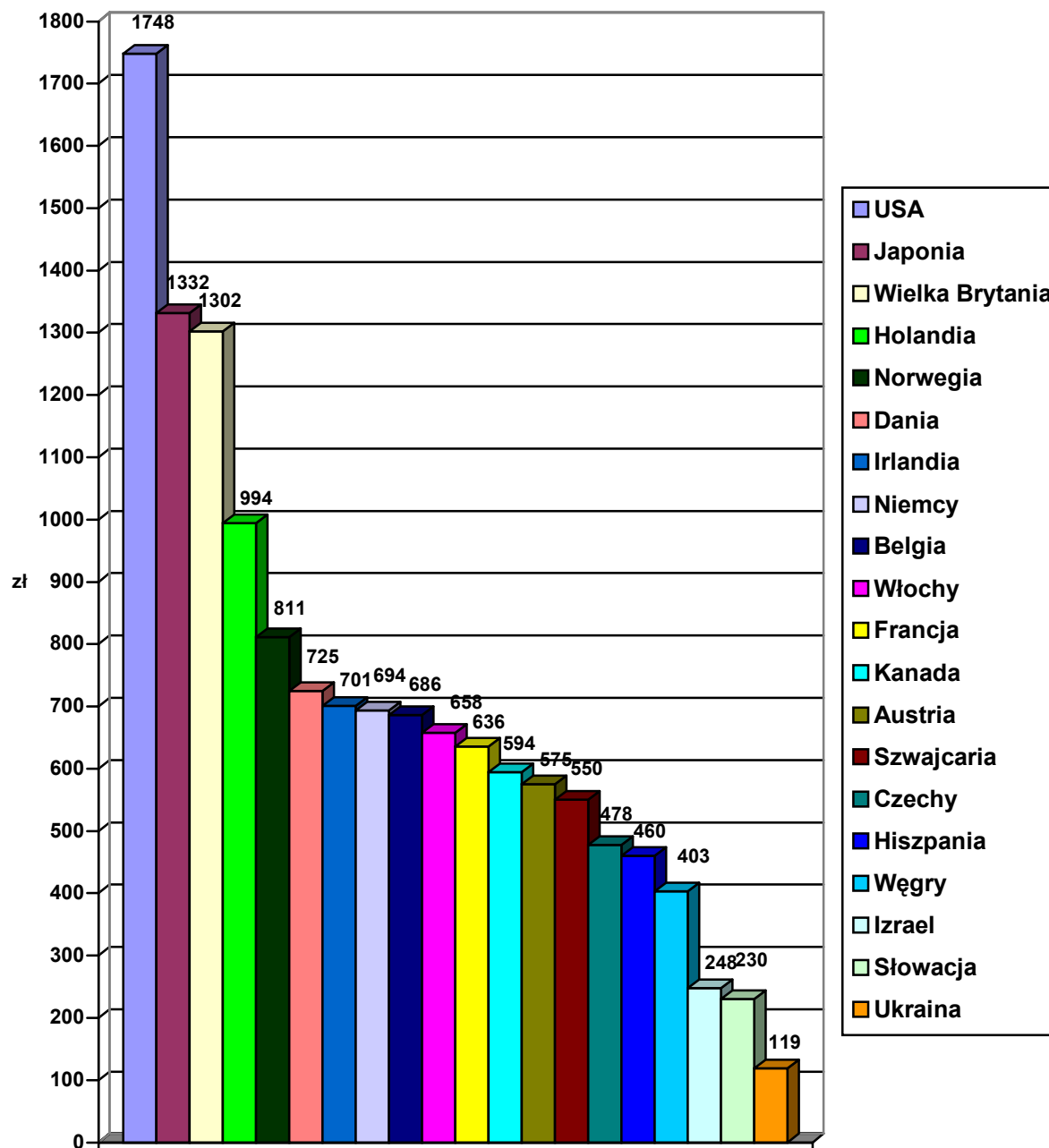
Jeśli chodzi o wydatki średnie na osobę to goście krajowi przeznaczyci na pobyt w Małopolsce w III kwartale 2004 roku ok. 303 zł (tj. o 19,41% mniej niż rok wcześniej), natomiast zagraniczni – 771 zł (czyli o 20,19% mniej niż w roku ubiegłym)¹³. Daje to województwu kwoty zbliżone do roku poprzedniego, tj. ponad 1,1 mld zł w III kwartale 2004 roku, a rocznie ponad 3,3 mld zł.

Kwota średniego wydatku była także różna, jeśli chodzi o kraj pochodzenia gości z zagranicy. Najwięcej wydatkowali przyjeżdżający z USA (1748 zł na osobę, tj. o 9,76% więcej niż w roku poprzednim), a także Japonii (1332 zł na osobę, czyli o 19,67% więcej) i Wielkiej Brytanii (1302 zł na osobę, tj. o 36,91% więcej). Wynikało to z faktu, że pobyt cudzoziemców z bardziej oddalonych państw był dłuższy niż innych. Relatywnie wysokie były również wydatki Holendrów – 995 zł na osobę (zob. rys. 31), tj. 7,34% więcej niż rok wcześniej.

¹³ W porównaniu z wynikami badań IT w Warszawie w stosunku do roku 2002 nastąpił wzrost kwot wydatkowanych przez cudzoziemców o ponad 21%.

Rysunek 31

Średnia kwota wydatku turystycznego na osobę ponoszonego przez cudzoziemców podczas pobytu w Małopolsce w III kwartale 2004 roku według wybranych państw

Źródło: badania MOT 2004

Najniższe wydatki dotyczyły odwiedzających z Ukrainy (119 zł na osobę, tj. aż o 83,70% mniej niż rok wcześniej), Izraela (248 zł na osobę, czyli o 51,56% mniej), Węgrów (403 zł na osobę, czyli o 76,29% mniej), Czech (428 zł na osobę, czyli o 14,13% więcej niż w roku ubiegłym) i Hiszpanii (460 zł, tj. o 68,17% mniej). Po części potwierdza to wcześniejsze stwierdzenie o zależności wysokości wydatkowanych sum pieniężnych od długości pobytu (Ukraina, Czechy, Węgry). Natomiast niskie wydatki turystów z Izraela prawdopodobnie

związane są z tym, iż są to z reguły ludzie młodzi, a ich pobyt (najczęściej szkolny) opłacany jest jeszcze w miejscu zamieszkania przez rodziców.

Porównując średnią kwotę wydatku na osobę z danymi MOT z roku ubiegłego, trzeba stwierdzić, iż zwiększenia dotyczyły gości tylko z sześciu, wspomnianych wcześniej, krajów, tj. Polski, USA, Japonii, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii i Czech (zob. tabl.25.). W pozostałych przypadkach miały miejsce spadki – największe dotyczyły: Ukrainy (o 83,30%), Węgier (o 76,29%), Hiszpanii (o 68,17%) i Belgii (o 61,46%). Biorąc jednak pod uwagę, że w Małopolsce dominującą większość stanowią odwiedzający z Polski, USA, Wielkiej Brytanii i Czech wydaje się, że sytuacja nie jest tak bardzo niepokojąca, jakby się mogło początkowo wydawać, aczkolwiek wysiłki regionu zmierzające do ściągnięcia większej niż rok wcześniej kwoty nie przyniosły jak dotąd oczekiwanych rezultatów.

Tabela 25

Średnia kwota wydatku turystycznego na osobę ponoszonego przez odwiedzających podczas pobytu w Małopolsce w III kwartale 2003 i 2004 roku według wybranych państw (w zł)

Kraj pochodzenia	2003	2004
Polska	226	303
USA	1593	1748
Japonia	1113	1332
Wielka Brytania	951	1302
Holandia	926	994
Norwegia	1037	811
Dania	1570	725
Irlandia	1180	701
Niemcy	780	694
Belgia	1780	686
Włochy	1011	658
Francja	965	636
Kanada	1013	594
Austria	679	575
Szwajcaria	731	550
Czechy	375	478
Hiszpania	1445	460
Węgry	1700	403
Izrael	512	248
Słowacja	323	230

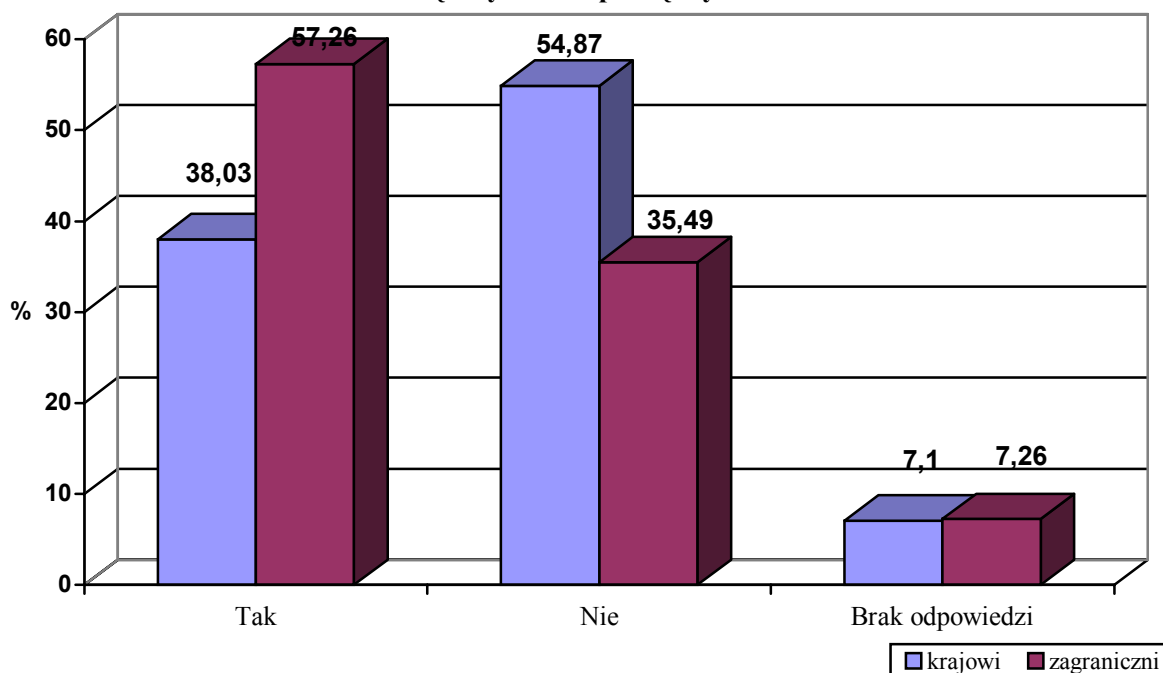
Źródło: badania MOT 2004

Ewentualne możliwości zwiększenia wydatków przez odwiedzających Małopolskę.

38,03% gości krajowych i 57,26% odwiedzających zagranicznych (tj. odpowiednio o 2,03 i o 10,26 punktów procentowych więcej niż rok wcześniej) byłaby skłonna przeznaczyć na pobyt w Małopolsce więcej, niż rzeczywiście wydała (zob. rys.33. i tabl. 26.). Zdecydowanie mniejszy odsetek (o 21,77 punktów procentowych) przyjeżdżających z zagranicy odpowiedział na to pytanie zdecydowanie „nie”, podczas gdy procent Polaków był przy tej ewentualności większy niż przy odpowiedzi twierdzącej (o 16,84 punktów procentowych). Korzystną sytuacją wydaje się być fakt, iż udział osób, które nie wydałyby więcej środków finansowych uległ w porównaniu z rokiem poprzednim zmniejszeniu aż o 17,51 punktów procentowych wśród cudzoziemców, a z Polski – o 9,13 punktów procentowych.

Rysunek 32

Deklaracje odwiedzających Małopolskę w III kwartale 2004 roku o możliwości wydatkowania większych sum pieniężnych

Źródło: badania MOT 2004

Tabela 26

Deklaracje odwiedzających Małopolskę w III kwartale 2003 i 2004 roku o możliwości wydatkowania większych sum pieniężnych

Rodzaj deklaracji	krajowi		zagraniczni	
	2003	2004	2003	2004
Tak	36	38,03	47	57,26
Nie	64	54,87	53	35,49
Brak odpowiedzi	0	7,10	0	7,26

Źródło: badania MOT 2004

Na uwagę zasługuje znaczny procent odwiedzających, którzy nie udzielili w tym względzie odpowiedzi (krajowych – 7,10%, zagranicznych – 7,26%), podczas gdy w roku ubiegłym w ogóle takich gości nie było. Tworzą oni swoistą rezerwę, gdyż prawdopodobnie, gdyby mieli na co, również wydatkowaliby większe sumy. W tym miejscu trzeba podkreślić,

iz turysta podczas podróży i pobytu turystycznego zachowuje się bardziej spontanicznie niż w miejscu stałego zamieszkania (przestaje działać wiele ograniczeń – w tym również społecznych). Stąd pojawia się często konsumpcja subiektywnie satysfakcjonująca, choć obiektywnie nieracjonalna, tym bardziej, że podróżujący zabiera ze sobą pewną sumę pieniędzy „na wszelki wypadek”. Środki te Małopolska mogłaby pozyskać, gdyby zaproponowała odwiedzającym dobra i usługi turystyczne zgodne z ich potrzebami, gustami, upodobaniami, przyzwyczajeniami itp. Co więcej, takie potrzeby i nawyki, dzięki odpowiedniej ofercie mogłoby województwo nawet wykreować.

Sugerowanymi przez gości, tak krajowych, jak i zagranicznych, celami tych dodatkowych wydatków okazały się:

- ☞ zwiedzanie zabytków (m.in. bilety wstępu do muzeów, atrakcji turystycznych),
- ☞ aktywny sposób spędzania czasu (basen, siłownia, jazda konna itp.),
- ☞ rozrywka (np. imprezy kulturalne, dyskoteki, spotkania w pubach, restauracjach),
- ☞ konsumpcja (kuchnia regionalna, oscypki, gastronomia),
- ☞ zakupy (głównie pamiątek, biżuterii, prezentów).

Pozwala to sądzić, iż małopolska oferta, zwłaszcza w tych zakresach, jest niewystarczająca lub niedostatecznie dostępna dla odwiedzających (zbyt mało jest informacji o możliwościach interesującego spędzenia czasu). Dlatego też jeszcze wiele województwo mogłoby zrobić, aby w przyszłości pozyskać od gości znacznie wyższe sumy pieniędzy. Zakładając na przykład, że tylko każdy z deklarujących „tak” byłby skłonny wydać tylko o 1/10 więcej, to w skali roku (uwzględniając udział III kwartału) Małopolska mogłaby zyskać ok. 1,4 mld zł.

Organizator przyjazdu do Małopolski.

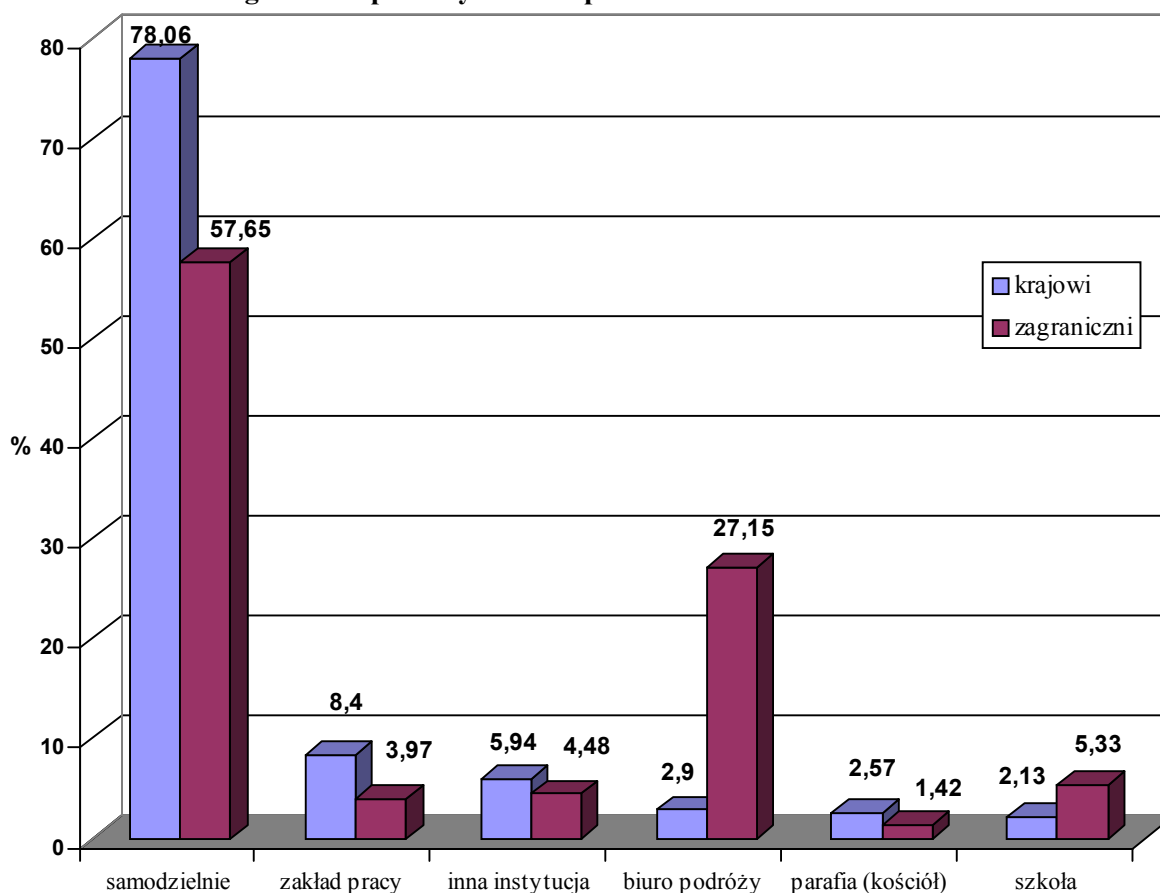
Odwiedzający Małopolskę w większości przypadków, (78,06%) krajowych i (57,65%) zagranicznych, nie korzystali w III kwartale 2004 roku z pośrednictwa lub pomocy biur turystycznych, przedsiębiorstw czy innych instytucji, lecz organizowali sobie podróż samodzielnie (por. rys.33.). W porównaniu z rokiem poprzednim zauważyć można wzrost odsetka gości krajowych (o 1,06 punktów procentowych) i zagranicznych (o 3,65 punktów procentowych) przyjeżdżających w ten sposób (zob. tabl. 27.). Tego rodzaju przybyszów było jednak nadal mniej niż w wynikało to z badań przeprowadzonych w 2002 roku przez IT w Warszawie¹⁴ (odpowiednio o 10,02 i o 6,35 punktów procentowych).

Niewielki odsetek, bo 27,15% przyjeżdżających z zagranicy i tylko 2,90% odwiedzających krajowych, zakupiło gotowy produkt w biurze podróży. W tym jednak przypadku miała miejsce inna tendencja w stosunku do roku poprzedniego, tj. wzrósł procent tak organizujących sobie przyjazd gości z zagranicy (o 1,15 punktów procentowych), a zmniejszył się – odwiedzających z Polski (o 1,10 punktów procentowych). Z kolei w porównaniu do analiz IT z 2002 r. odnotowano wzrost udział tego typu podmiotów w organizacji przyjazdów do Małopolski przez turystów krajowych – o 1,9, a spadek przez cudzoziemców – o 8,85 punktów procentowych.

¹⁴ US w Krakowie i GUS w Warszawie nie prowadził analiz w tym zakresie.

Rysunek 33

Organizator podróży do Małopolski w III kwartale 2004 roku

Źródło: badania MOT 2004

Tabela 27

Organizator podróży do Małopolski w III kwartale 2003 i 2004 roku

Organizator	krajowi		Zagraniczni	
	2003	2004	2003	2004
Samodzielnie	77,00	78,06	54,00	57,65
Biuro podróży	4,00	2,90	26,00	27,15
Zakład pracy	10,00	8,40	4,00	3,97
Szkoła	2,00	2,13	8,00	5,33
Parafia (kościół)	2,00	2,57	2,00	1,42
Inna instytucja	5,00	5,94	6,00	4,48

Źródło: badania MOT 2004

Relatywnie wysoki, choć zmniejszający się odsetek odwiedzających z Polski (8,40%) przybył do regionu dzięki organizacji imprezy przez zakład pracy (o 1,60 punktów procentowych mniej niż rok wcześniej).¹⁵ Oznacza to jednocześnie spadek znaczenia tego typu podmiotów w ogólnej liczbie przyjazdów do województwa.

W przypadku gości z zagranicy stosunkowo duży udział w organizacji podróży do Małopolski miała szkoła (5,33%), choć i tutaj odnotowano tendencję malejącą w odniesieniu do roku ubiegłego (o 2,67 punktów procentowych).¹⁶ Tego rodzaju podróże dotyczyły

¹⁵ Brak dostępnych danych z lat wcześniejszych do dokonania porównań.

¹⁶ Brak dostępnych danych z lat wcześniejszych do dokonania porównań.

zwłaszcza dzieci i młodzieży z Izraela, mają one bowiem szkolny obowiązek zobaczyć krakowski Kazimierz i Oświęcim.

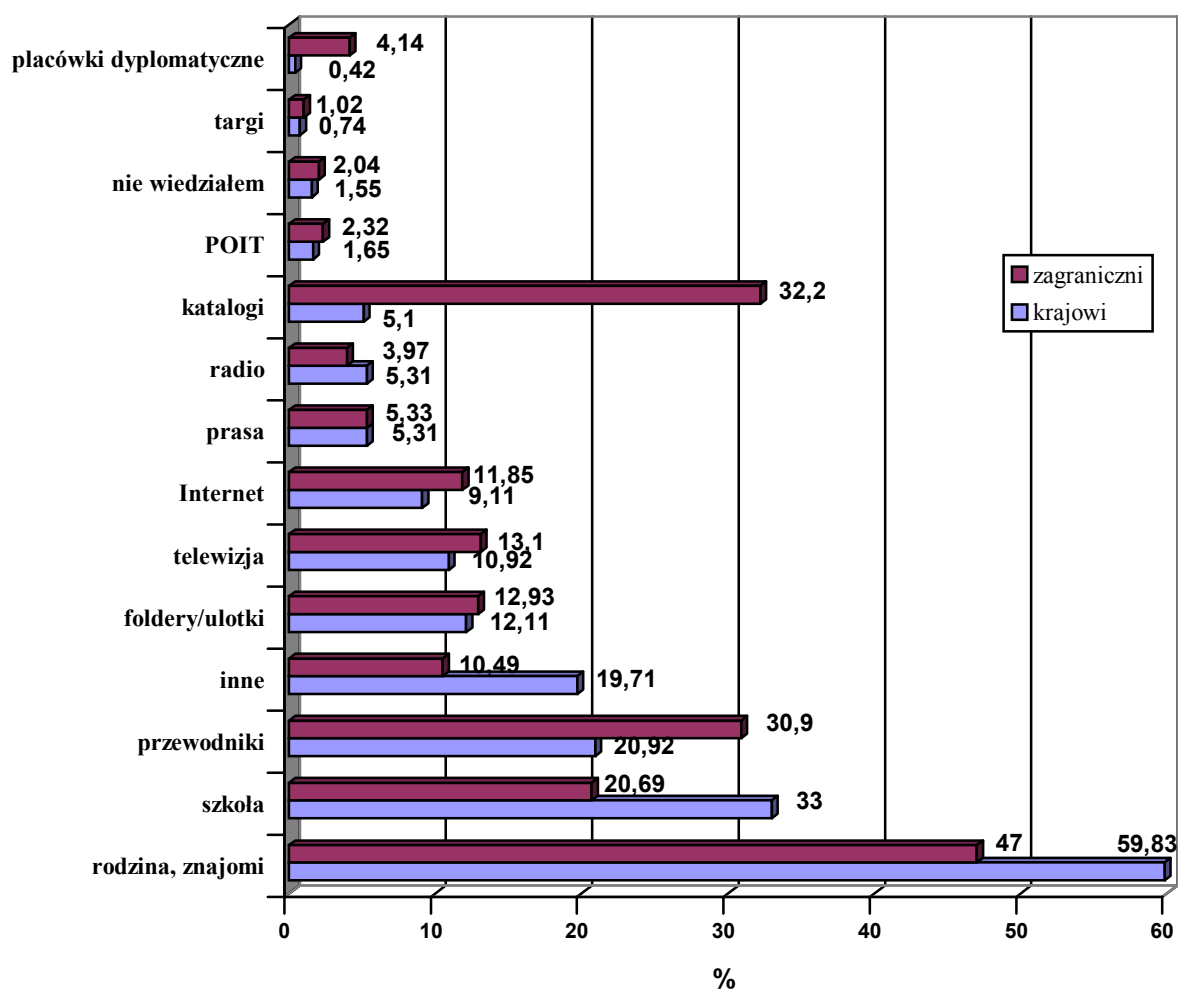
W obu grupach turystów relatywnie duży procent respondentów wskazał tzw. inną instytucję (m.in. biuro organizacji konferencji, kongresów, seminariów, stowarzyszenie polonijne, organizacja specjalistyczna), jako organizatora przyjazdu do województwa – 5,94% krajowych i 4,48% zagranicznych, przy czym wśród Polaków zaobserwowano wzrost (o 0,94 punktów procentowych), a wśród cudzoziemców spadek (o 1,52 punktów procentowych) udziału w stosunku do roku poprzedniego.

Wykorzystane przez odwiedzających Małopolskę źródło informacji o regionie.

Goście krajowi, którzy przyjechali do Małopolski w III kwartale 2004 roku dowiedzieli się niej przede wszystkim od rodziny i znajomych (59,83%) i ze szkoły (33,00%). Stosunkowo dużo osób wykorzystało także do tego celu przewodniki (20,92%), tzw. inne źródła (19,71%), foldery/ulotki (12,11%) oraz telewizję (10,92%). Najmniejsze znaczenie miały w tym względzie polskie placówki dyplomatyczne (0,42%), targi turystyczne (0,74%) oraz Polskie Ośrodki Informacji Turystycznej (1,65%), co wydaje się być oczywiste. Zrozumiałe jest również, że tylko 1,55% odwiedzających z Polski nic wcześniej nie wiedziało o Małopolsce. Dane te prezentuje rys. 34.

Rysunek 34

Wykorzystane przez odwiedzających Małopolskę w III kwartale 2004 roku źródło informacji o regionie

W porównaniu z rokiem poprzednim (zob. tabl. 28.) zaobserwowano niewielkie zmniejszenie roli radia (o 2,69 punktów procentowych), internetu (o 0,99 punktów procentowych), prasy (o 0,59 punktu procentowego) i targów turystycznych (o 0,26 punktu procentowego). Na uwagę zasługuje również istotny spadek udziału gości, którzy nic nie wiedzieli przed przyjazdem o walorach Małopolski (o 1,85 punktów procentowych). W pozostałych źródłach odnotowano przyrosty – największe dotyczyły tzw. innych źródeł, rodziny i znajomych, przewodników oraz folderów/ulotek (odpowiednio o 11,01, 6,93, 6,42 oraz 4,31 punktów procentowych). Warto podkreślić jest ponadto zwiększenie roli szkoły (o 2,5 punktów procentowych) i telewizji (2,02 punktów procentowych).

Tabela 28

Wykorzystane przez odwiedzających Małopolskę w 2003 i 2004 roku źródło informacji o regionie

Źródło informacji (w %)	krajowi		Zagraniczni	
	2003	2004	2003	2004
Rodzina, znajomi	52,9	59,83	52,9	47,00
Szkoła	30,5	33,00	22,0	20,69
Przewodniki	14,5	20,92	29,0	30,90
Foldery/ulotki	7,8	12,11	7,4	12,93
Telewizja	8,9	10,92	6,1	13,10
Strony internetowe	10,1	9,11	24,0	11,85
Prasa	5,9	5,31	4,1	5,33
Radio	8,0	5,31	2,1	3,97
Katalogi biur podróży	4,3	5,10	18,1	32,20
Polskie Ośrodki Informacji Turystycznej	1,4	1,65	1,7	2,32
Brak wcześniejszej informacji	3,4	1,55	1,7	2,04
Targi turystyczne	1,0	0,74	3,3	1,02
Polskie placówki dyplomatyczne	0,2	0,42	0,3	4,14
Inne źródło informacji	8,7	19,71	7,8	10,49

Źródło: badania MOT 2004

Również odwiedzający zagraniczni zasięgnęli informacji głównie u rodziny i znajomych (47,00%), ale ważnym źródłem okazały się także katalogi biur podróży i przewodniki (odpowiednio 32,20% i 30,90%). Relatywnie wysoki odsetek cudzoziemców skorzystał również z informacji zdobytych w szkole (20,69%), telewizji (13,10%), folderów/ulotek (12,93%), stron internetowych (11,85%) i tzw. innych źródeł (10,49%). Stosunkowo istotnym zasobem wiadomości okazała się także prasa (5,33%). Jako pozytywne aspekty należy ponadto podkreślić coraz większe znaczenie polskich placówek dyplomatycznych za granicą (4,14%) oraz Polskich Ośrodków Informacji Turystycznej (2,32%) w szerzeniu wiedzy o Małopolsce wśród cudzoziemców. Najmniej zagranicznych gości zaczerpnęło natomiast informacje z targów turystycznych (1,02%), co może oznaczać, iż Małopolska jest na tego typu imprezach słabo widoczna.

W odniesieniu do roku poprzedniego¹⁷ zauważalny jest znaczny (prawie dwukrotny) wzrost roli wśród odwiedzających z zagranicy katalogów biur podróży (o 14,10 punktów procentowych), telewizji (o 7,00 punktów procentowych), folderów/ulotek (o 5,53 punktów procentowych) oraz tzw. innych źródeł (o 4,67 punktów procentowych). Jak już wspomniano, poprawiła się również informacja dostarczana przez polskie placówki dyplomatyczne (prawie 14-krotnie) i POIT-y (o 0,62 punktu procentowego). Istotnie obniżył się natomiast procent cudzoziemców wykorzystujących, jako źródło informacji o Małopolsce, strony internetowe (ponad dwukrotnie, tj. o 12,15 punktów procentowych). Mniejsze znaczenie miała także

¹⁷ Brak danych z lat wcześniejszych do dokonania porównań.

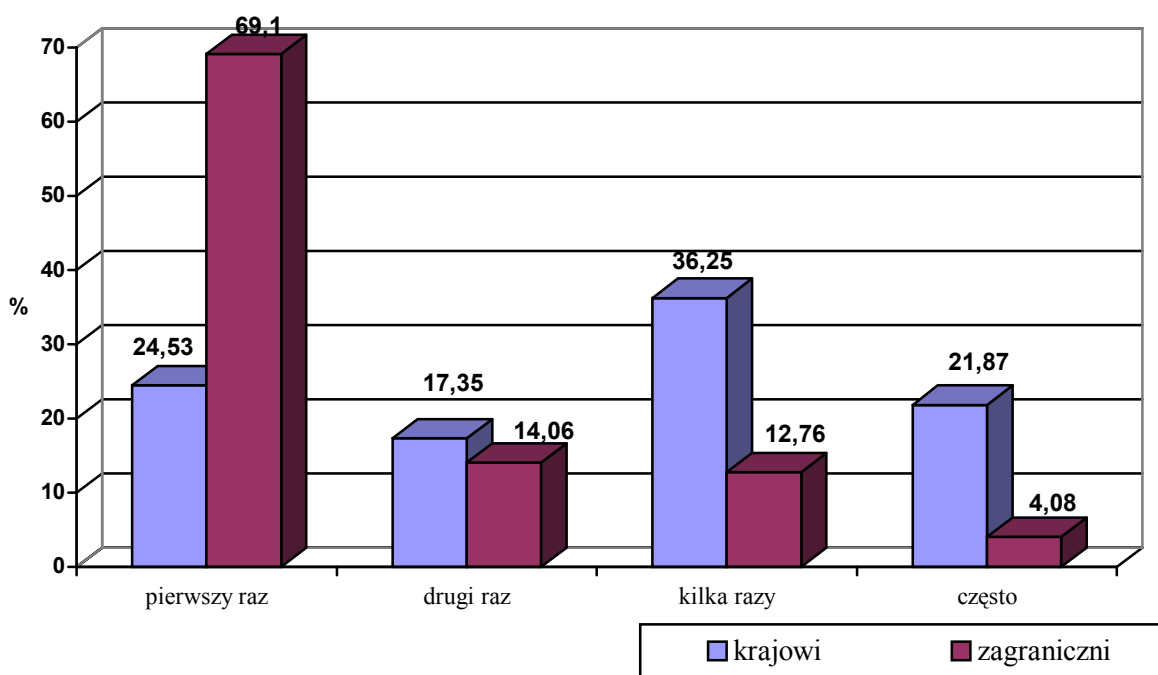
rodzina i znajomi (o 5,20 punktów procentowych) oraz szkoła (o 2,21 punktów procentowych). Na uwagę zasługuje ponadto niewielki wzrost odsetka odwiedzających z zagranicy, którzy nie wiedzieli wcześniej nic o regionie (o 0,34 punktów procentowych), co może uznać za sytuację korzystną, pod tym względem, iż Małopolska zyskuje coraz to nowych odwiedzających.

Częstotliwość wizyt w Małopolsce osób odwiedzających.

Najwięcej, bo 36,25% (o 1,45 punktów procentowych więcej niż rok wcześniej¹⁸ – zob. tabl. 29.) odwiedzających Małopolskę gości z kraju było tutaj już kilka razy (zob. rys. 35.). 24,53%, tj. o 4,67 punktów procentowych mniej niż w roku ubiegłym, Polaków przyjechało do województwa po raz pierwszy, co może oznaczać, iż występuje tendencja do powtórnych odwiedzin. Tezę tę potwierdza fakt, iż 21,87% przybyszów krajowych, czyli o 2,57 punktów procentowych więcej niż w roku poprzednim, przyjeżdża do województwa często, a 17,35%, czyli o 0,65 punktu procentowego więcej – po raz drugi.

Rysunek 35

Częstość wizyt osób odwiedzających Małopolskę w III kwartale 2004 roku

Źródło: badania MOT 2004

Tabela 29

Częstość wizyt osób odwiedzających Małopolskę w III kwartale 2003 i 2004 roku

Częstość	krajowi		Zagraniczni	
	2003	2004	2003	2004
Pierwszy raz	29,2	24,53	65,5	69,10
Drugi raz	16,7	17,35	16,3	14,06
Kilka razy	34,8	36,25	11,2	12,76
Często	19,3	21,87	7,0	4,08

Źródło: badania MOT 2004

¹⁸ Brak danych z lat wcześniejszych do dokonania porównań.

Jeśli chodzi o gości zagranicznych, to ponad 2/3 z nich (69,10%) odwiedziło Małopolskę w III kwartale 2004 roku po raz pierwszy. Prawie na równi wymieniali oni raz drugi i kolejny (odpowiednio 14,06% i 12,76%). Jedyne 4,08% odpowiadało, że przyjeżdża tutaj często. Ten ostatni odsetek wprawdzie znacznie zmniejszył się w stosunku do roku ubiegłego (o 2,92 punktów), ale za to wzrósł udział tych, którzy przybyli do regionu po raz pierwszy (o 3,60 punktów procentowych) i tych, którzy byli tu już kilka razy (o 1,56 punktów procentowych), co może napawać pewnym optymizmem, gdyż teraz Małopolska musi tylko zachęcić już przybyłych turystów do ponownych odwiedzin.

Sposób spędzania czasu deklarowany przez turystów krajowych i zagranicznych podczas pobytu w Małopolsce

Potrzeby turystyczne odwiedzający Małopolskę realizowali głównie poprzez szeroko pojęty wypoczynek, określany jako bierny, połączony ze spacerami i wędrownkami – taki sposób spędzania czasu zadeklarowali zarówno turyści zagraniczni (73%) jak i krajowi (94%). Dla turystów krajowych pobyt w Małopolsce jest głównie pobytem wypoczynkowym. Turyści zagraniczni natomiast, częściej niż krajowi łączą pobyt ze zwiedzaniem, poznawaniem okolicznych miejscowości (odpowiednio 45% i 37%) i odwiedzaniem muzeów (odpowiednio 44% i 27%). Miejsca docelowe dla turystów zagranicznych to przede wszystkim Kraków i atrakcyjne miejscowości turystyczne. Wypoczynek w Małopolsce łączony jest także, przez obie grupy turystów, z aktywnością ruchową (18% i 28%). Jako istotny sposób spędzania czasu, ponad połowa badanych turystów wskazała pobyty w restauracjach i kawiarniach, a uzupełnieniem tej formy rozrywki była zabawa w klubach i dyskotekach (odpowiednio zagraniczni 31% i krajowi 27%). Ważną rolę również, zwłaszcza wśród turystów krajowych odgrywają spotkania ze znajomymi (zagraniczni – 15%, krajowi – 23). W sposobie spędzania czasu podczas pobytu w Małopolsce nie odgrywały znaczenia atrakcje kulturalne takie jak kino, teatr czy wydarzenia kulturalne. Więcej badanych turystów wskazuje na realizację swoich własnych zainteresowań i spędza czas według indywidualnie określonego programu (16% i 21% wskazań).

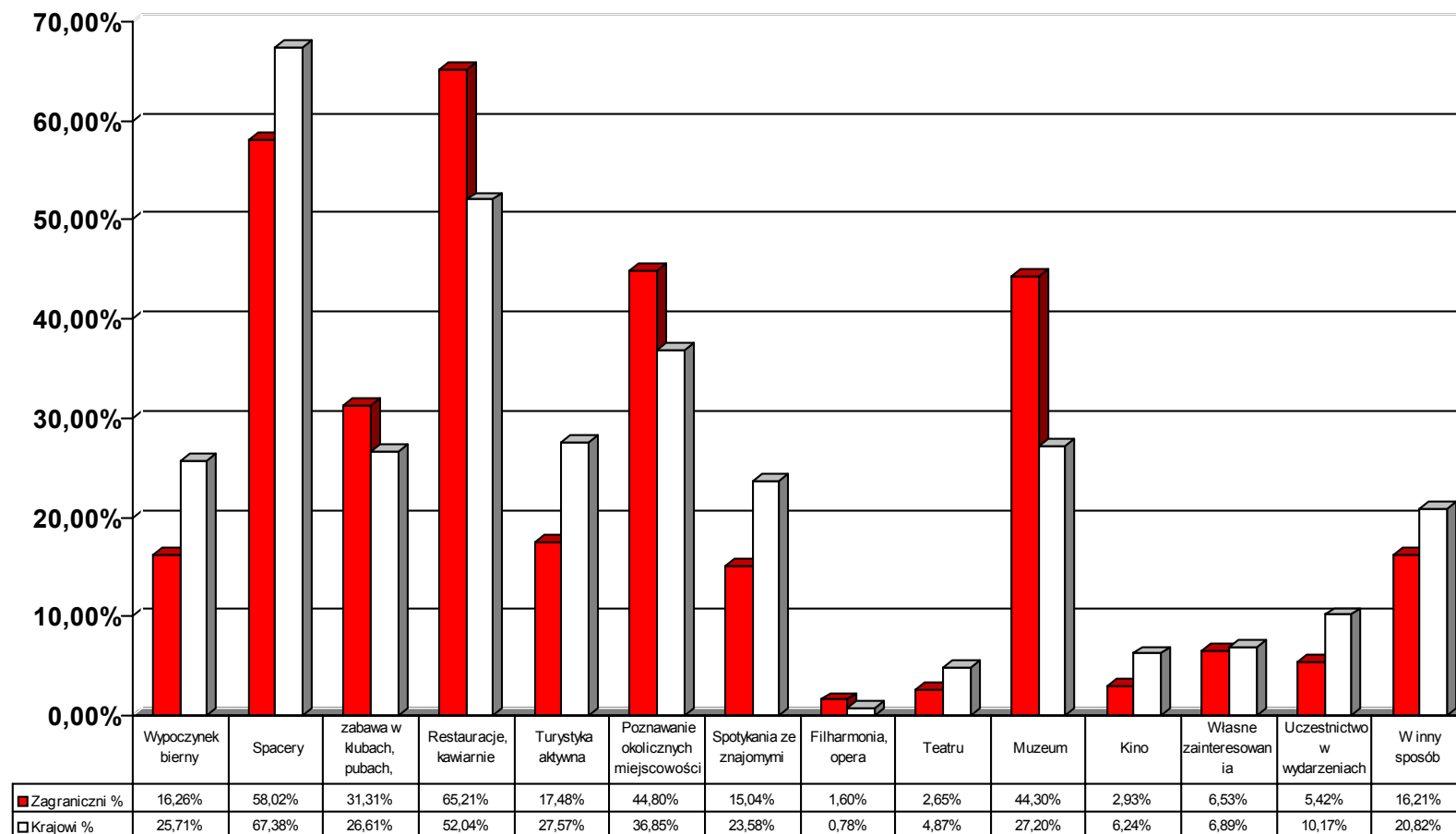
Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Małopolskę w 2004 roku

Tabela 30

W jaki sposób spędza Pani/Pan czas w tej miejscowości?	Zagraniczni	Krajowi
Idę do restauracji, kawiarni	65,21 %	52,04 %
Chodzę na spacer	58,02 %	67,38 %
Poznaję okoliczne miejscowości	44,80 %	36,85 %
Idę do muzeum	44,30 %	27,20 %
Bawię się w klubach, pubach, dyskotekach	31,31 %	26,61 %
Uprawiam turystykę aktywną	17,48 %	27,57 %
Wypoczywam biernie (np. nad wodą)	16,26 %	25,71 %
Spotykam się ze znajomymi	15,04 %	23,58 %
Realizuję swoje zainteresowania	6,53 %	6,89 %
Uczestniczę w wydarzeniach	5,42 %	10,17 %
Idę do kina	2,93 %	6,24 %
Idę do teatru	2,65 %	4,87 %
Idę do filharmonii, opery	1,60 %	0,78 %
W inny sposób	16,21 %	20,82 %

Rysunek 36

Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Małopolskę w 2004 roku

Źródło: Badania MOT 2004

Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Małopolskę wskazany przez turystów najliczniej reprezentowanych krajów

Wyniki badań wykazują, że dla ponad połowy badanych turystów zagranicznych głównym sposobem spędzania czasu w Małopolsce jest poznawanie miejsc pobytu poprzez spacer, odwiedzanie muzeów oraz okolicznych miejscowości. Wśród najliczniej reprezentowanych w Małopolsce turystów zagranicznych - Niemcy, Amerykanie, Brytyjczycy, Włosi, Izraelczycy, Hiszpanie - formy te, obok pobytu w restauracjach i kawiarniach, wybierane są najczęściej - bez względu na kraj pochodzenia. Pobytu w restauracjach i kawiarniach tylko dla turystów amerykańskich miały mniejsze znaczenie (30%), ale spotkania ze znajomymi (24%) były dla nich istotniejsze niż dla turystów pozostałych nacji. Wszystkie grupy wykazały wysoki, porównywalny poziom zainteresowania zabawą w klubach i dyskotekach (od 26%-35%). Jedynie wśród turystów z Izraela zabawa w klubach i dyskotekach nie jest preferowaną formą spędzania czasu (10%) i może to być związane ze specyfiką kulturową i celami przyjazdów. Potwierdza to również, odmienny niż dla pozostałych nacji poziom wskazań (28%) w realizacji swoich zainteresowań i zwiedzania muzeów (64%).

Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Małopolskę w 2004 roku – podział według najliczniej reprezentowanych krajów (udziały procentowe)

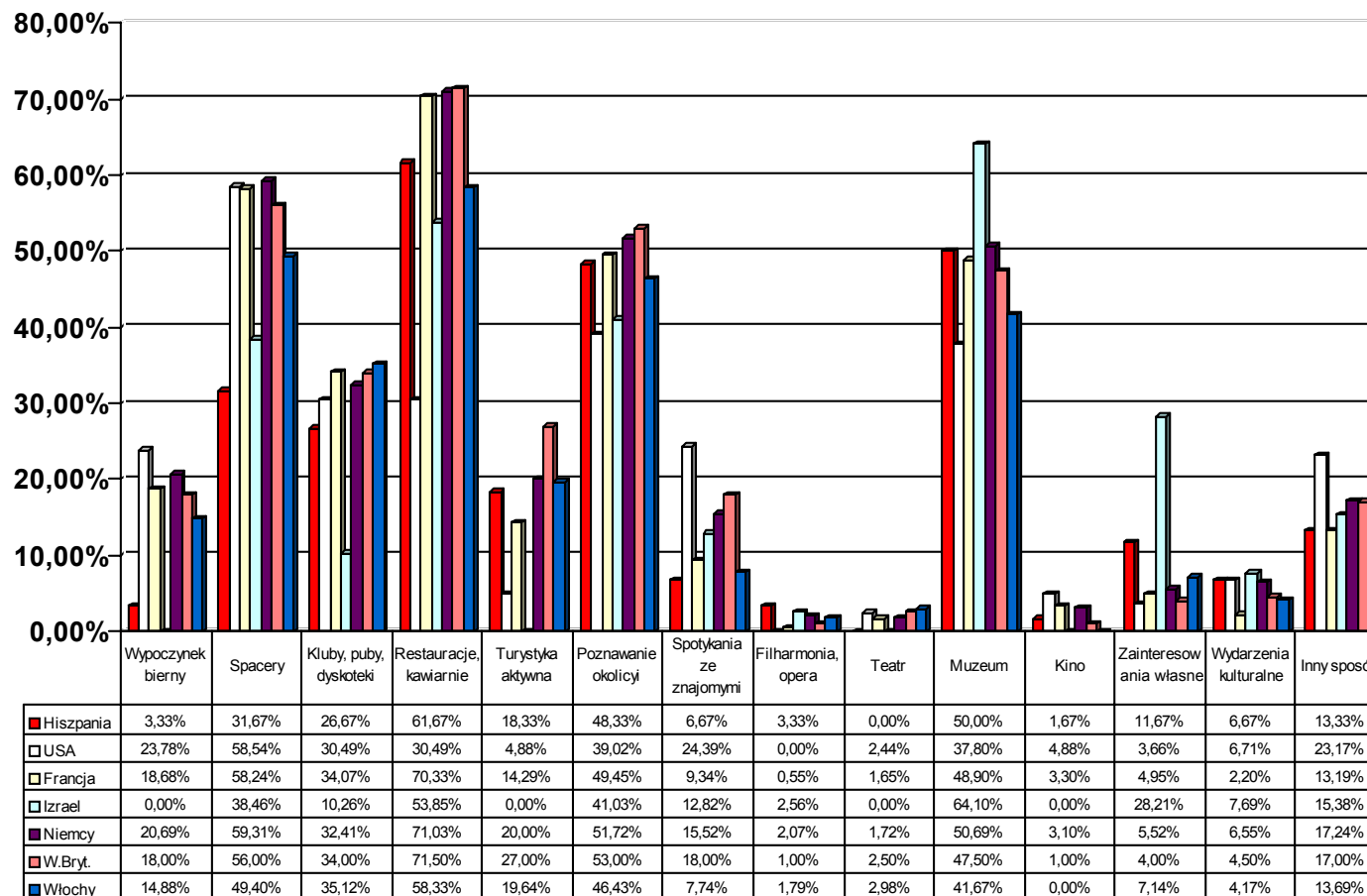
Tabela 31

W jaki sposób spędza Pani/Pan czas w tej miejscowości? (udział %)	Hiszpania	USA	Francja	Izrael	Niemcy	Wielka Brytania	Włochy
Wypoczywam biernie	3,33	23,78	18,68	0,00	20,69	18,00	14,88
Chodzę na spacer	31,67	58,54	58,24	38,46	59,31	56,00	49,40
Bawię się w klubach, pubach, dyskotekach	26,67	30,49	34,07	10,26	32,41	34,00	35,12
Idę do restauracji, kawiarni	61,67	30,49	70,33	53,85	71,03	71,50	58,33
Uprawiam turystykę aktywną	18,33	4,88	14,29	0,00	20,00	27,00	19,64
Poznaję okoliczne miejscowości	48,33	39,02	49,45	41,03	51,72	53,00	46,43
Spotykam się ze znajomymi	6,67	24,39	9,34	12,82	15,52	18,00	7,74
Idę do filharmonii, opery	3,33	0,00	0,55	2,56	2,07	1,00	1,79
Idę do teatru	0,00	2,44	1,65	0,00	1,72	2,50	2,98
Idę do muzeum	50,00	37,80	48,90	64,10	50,69	47,50	41,67
Idę do kina	1,67	4,88	3,30	0,00	3,10	1,00	0,00
Realizuję swoje zainteresowania	11,67	3,66	4,95	28,21	5,52	4,00	7,14
Uczestniczę w wydarzeniach	6,67	6,71	2,20	7,69	6,55	4,50	4,17
W inny sposób	13,33	23,17	13,19	15,38	17,24	17,00	13,69

Źródło: Badania MOT 2004

Rysunek 37

Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Małopolskę w 2004 roku - według najliczniej reprezentowanych krajów ¹⁹

Źródło: Badania MOT 2004

¹⁹ Z uwagi na możliwość dokonania więcej niż jednego wyboru (wskazania) sposobu spędzania czasu wolego wiersze w tabeli nie sumują się do 100%

Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Kraków z uwzględnieniem wieku turystów zagranicznych i krajowych

Kategorie wiekowe nie odgrywają znaczenia w sposobie zachowań wśród turystów zagranicznych i wśród turystów krajowych, przy jednoczesnych różnicach pomiędzy badanymi populacjami. Turyści zagraniczni, bez względu na wiek, częściej chodzą do muzeów, poznają okoliczne miejscowości, przebywają w restauracjach klubach i kawiarniach. Turyści krajowi natomiast częściej od swoich rówieśników odpoczywają, chodzą na spacer, uprawiają turystykę aktywną i odwiedzają znajomych. Częściej również organizują sobie czas według własnych zainteresowań. Interesujące jest to, że im młodsza grupa wiekowa tym różnice pomiędzy turystami zagranicznymi i krajowymi są mniejsze. Młodzi ludzie do 25 lat - krajowi i zagraniczni - przebywają w klubach, dyskotekach i pubach, a turyści w przedziale wiekowym 26-45 i 46-65lat częściej wybierają restauracje, ale też spacer i zwiedzanie muzeów. Pozostałe atrakcje kulturalne nie odgrywają w sposobie spędzania czasu istotnego znaczenia dla żadnej badanej grupy turystów.

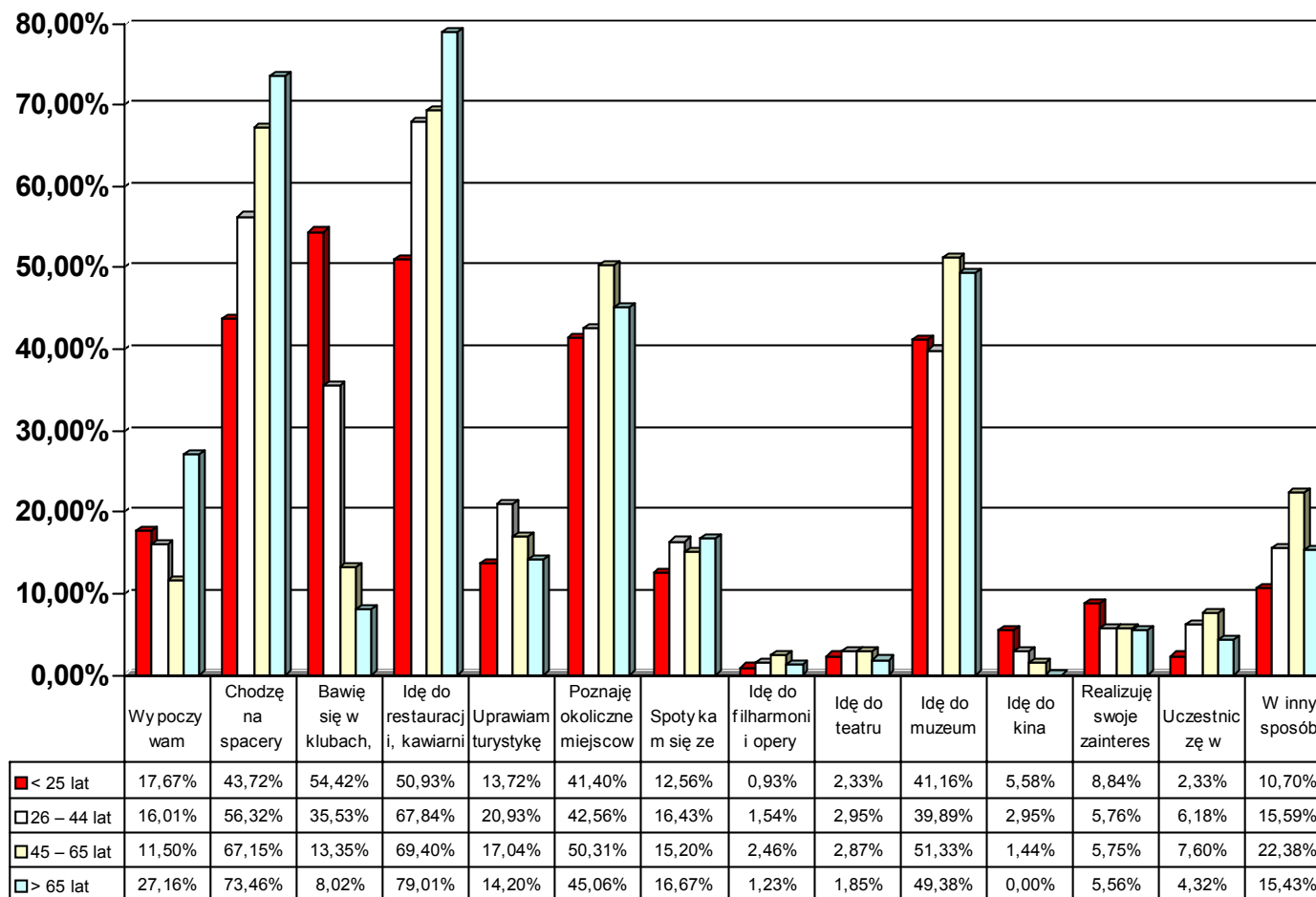
Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Małopolskę w 2004 roku – podział z uwzględnieniem wieku turystów zagranicznych i krajowych (udział procentowy)

Tabela 32

W jaki sposób spędza Pani/Pan czas w tej miejscowości? Udział w %								
Wiek	< 25 lat		26 - 44 lat		45 - 65 lat		> 65 lat	
Turyści	Zagraniczni	Krajowi	Zagraniczni	Krajowi	Zagraniczni	Krajowi	Zagraniczni	Krajowi
Wypoczywam biernie	17,67	25,62	16,01	26,74	11,50	23,87	27,16	22,14
Chodzę na spacer	43,72	62,89	56,32	65,72	67,15	74,77	73,46	81,43
Bawię się w klubach, pubach, dyskotekach	54,42	48,76	35,53	23,91	13,35	7,88	8,02	0,00
Idę do restauracji, kawiarni	50,93	49,01	67,84	57,27	69,40	46,28	79,01	41,43
Uprawiam turystykę aktywną	13,72	31,16	20,93	27,41	17,04	26,69	14,20	8,57
Poznaję okoliczne miejscowości	41,40	36,28	42,56	35,57	50,31	42,34	45,06	26,43
Spotykam się ze znajomymi	12,56	28,76	16,43	22,76	15,20	18,36	16,67	25,71
Idę do filharmonii opery	0,93	0,50	1,54	0,77	2,46	0,90	1,23	1,43
Idę do teatru	2,33	3,64	2,95	5,57	2,87	4,84	1,85	3,57
Idę do muzeum	41,16	26,03	39,89	28,13	51,33	25,68	49,38	32,86
Idę do kina	5,58	10,74	2,95	5,52	1,44	2,82	0,00	1,43
Realizuję swoje zainteresowania	8,84	8,43	5,76	6,19	5,75	6,87	5,56	5,00
Uczestniczę w wydarzeniach	2,33	7,93	6,18	10,66	7,60	11,49	4,32	12,86
W inny sposób	10,70	15,87	15,59	22,47	22,38	23,31	15,43	24,29

Źródło: Badania MOT 2004

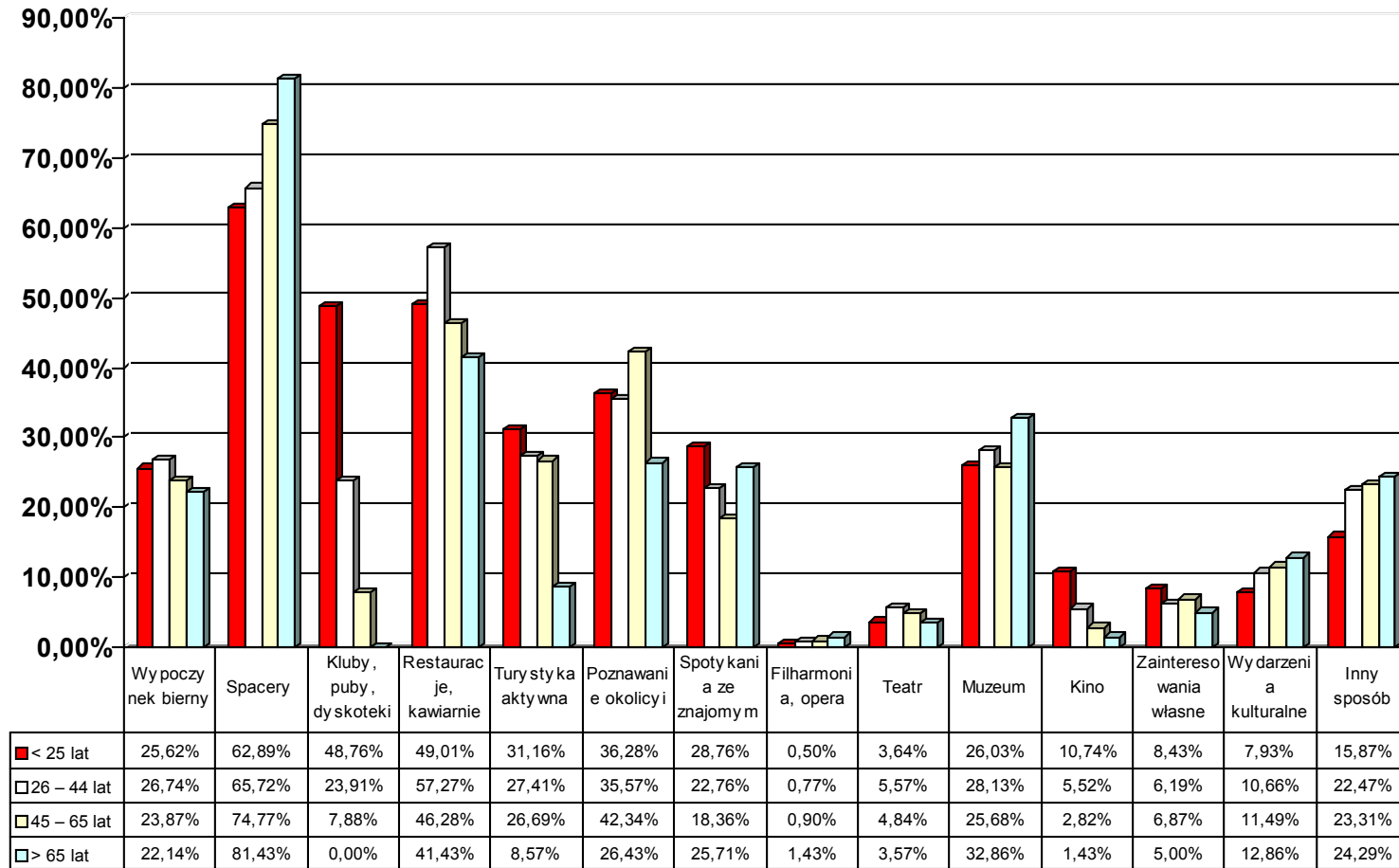
Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Małopolska w 2004 roku – podział z uwzględnieniem wieku turystów zagranicznych
Rysunek 38

Źródło: Badania MOT 2004

Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Małopolskę w 2004 roku – podział z uwzględnieniem wieku turystów krajowych

Rysunek 39

Źródło: Badania MOT 2004

Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Małopolskę z uwzględnieniem statusu materialnego turystów zagranicznych i krajowych

Status materialny (przy samoocenie statusu przez turystów w kategoriach bardzo dobry, dobry, średni, zły, bardzo zły), nie wykazuje wpływu na preferowane zachowania. Turyści zagraniczni jak i krajowi przede wszystkim określali swój status materialny jako dobry lub średni, jednak bez względu na określony status materialny uznają za istotne te same formy zachowań związane z pobytem w Małopolsce. Turyści zagraniczni, którzy określili swój status jako dobry częściej w sposobach spędzania czasu wskazywali na formy wymagające większych nakładów finansowych - zwiedzanie muzeów, poznawanie okolic, pobyty w restauracjach - niż turyści zagraniczni określający swój status jako średni. Natomiast turyści krajowi określający swój status jako dobry i średni w preferowanych sposobach spędzania czasu podobnie wskazywali na formy wymagające nakładów finansowych.

Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Małopolskę w 2004 roku z uwzględnieniem statusu materialnego turystów zagranicznych

Tabela 33

Zagraniczni	Bardzo dobry	Dobry	Średni	Zły	Bardzo zły	Brak informacji
Wypoczywam biernie	3,48	9,68	2,49	0,17	0,06	0,39
Chodzę na spacer	8,90	32,02	15,10	0,44	0,06	1,49
Bawię się w klubach, pubach, dyskotekach	4,42	19,30	6,36	0,28	0,06	0,88
Idę do restauracji, kawiarni	9,18	38,55	15,38	0,44	0,00	1,66
Uprawiam turystykę aktywną	3,43	7,91	5,03	0,22	0,00	0,88
Poznaję okoliczne miejscowości	6,31	25,72	11,23	0,44	0,06	1,05
Spotykam się ze znajomymi	1,94	8,74	3,93	0,11	0,00	0,33
Idę do filharmonii, opery	0,33	0,50	0,72	0,00	0,00	0,06
Idę do teatru	0,28	1,27	1,05	0,00	0,00	0,06
Idę do muzeum	4,87	25,44	13,00	0,28	0,00	0,72
Idę do kina	0,50	1,66	0,61	0,00	0,00	0,17
Realizuję swoje zainteresowania	0,39	3,82	2,16	0,06	0,00	0,11
Uczestniczę w wydarzeniach	1,22	2,77	1,33	0,06	0,00	0,06
W inny sposób	1,83	10,29	3,54	0,17	0,00	0,39

Źródło: Badania MOT 2004

Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Małopolskę 2004 roku z uwzględnieniem statusu materialnego turystów krajowych

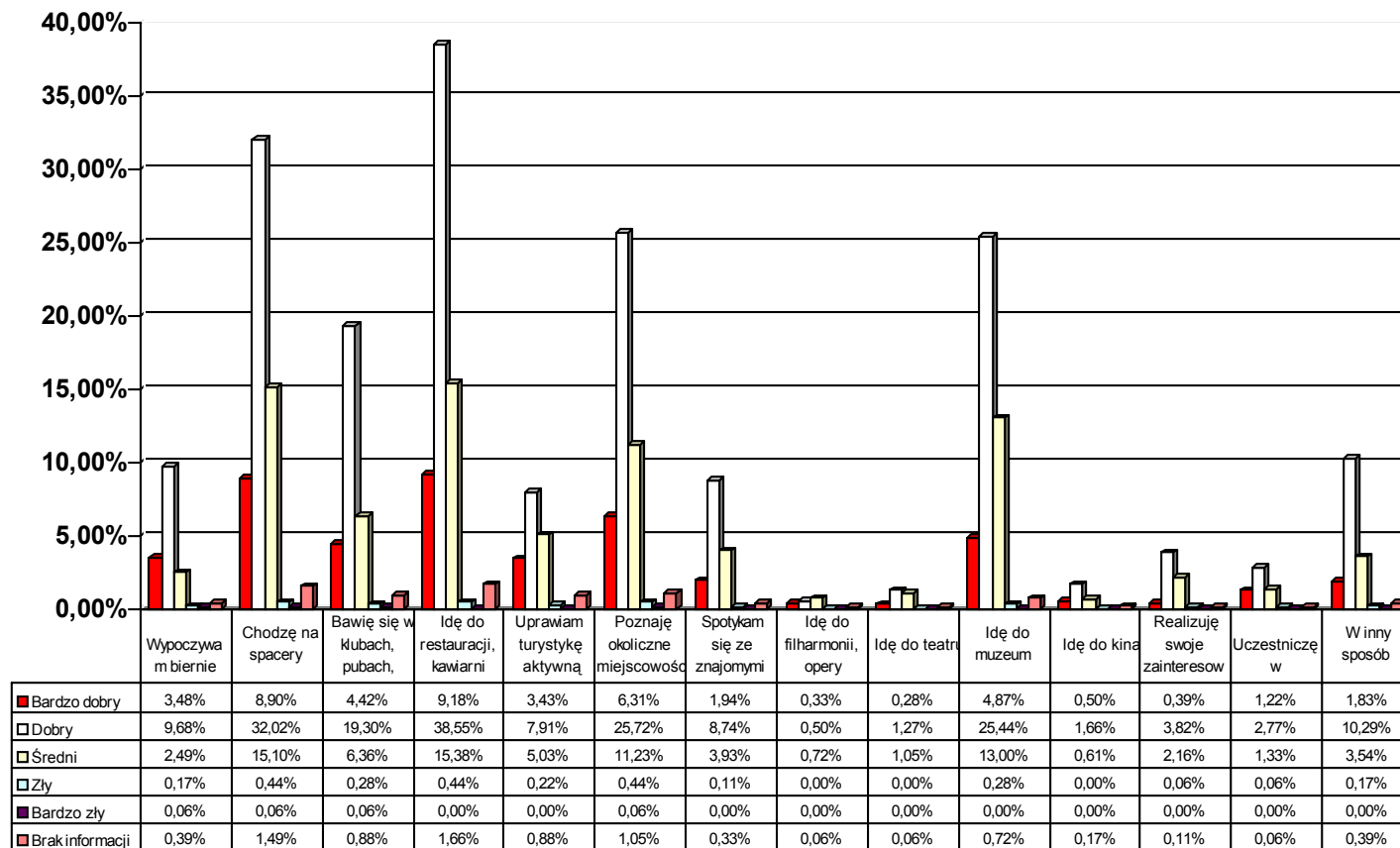
Tabela 34

Krajowi	Bardzo dobry	Dobry	Średni	Zły	Bardzo zły	Brak informacji
Wypoczywam biernie	3,76	12,47	8,82	0,46	0,02	0,18
Chodzę na spacer	5,88	29,91	28,31	1,88	0,11	1,29
Bawię się w klubach, pubach, dyskotekach	2,32	11,85	11,11	0,73	0,02	0,57
Idę do restauracji, kawiarni	5,39	24,29	20,16	1,03	0,07	1,10
Uprawiam turystykę aktywną	2,20	12,76	11,07	1,03	0,05	0,46
Poznaję okoliczne miejscowości	4,38	17,47	13,59	0,83	0,09	0,48
Spotykam się ze znajomymi	2,07	10,42	10,06	0,55	0,02	0,46
Idę do filharmonii, opery	0,07	0,30	0,34	0,00	0,00	0,07
Idę do teatru	0,51	2,39	1,63	0,07	0,00	0,28
Idę do muzeum	2,59	11,89	11,52	0,48	0,05	0,67
Idę do kina	0,57	2,53	2,78	0,09	0,00	0,28
Realizuję swoje zainteresowania	0,41	2,64	3,49	0,14	0,00	0,21
Uczestniczę w wydarzeniach	1,06	4,48	4,18	0,23	0,02	0,21
W inny sposób	1,47	9,09	9,34	0,44	0,05	0,44

Źródło: Badania MOT 2004

Rysunek 40

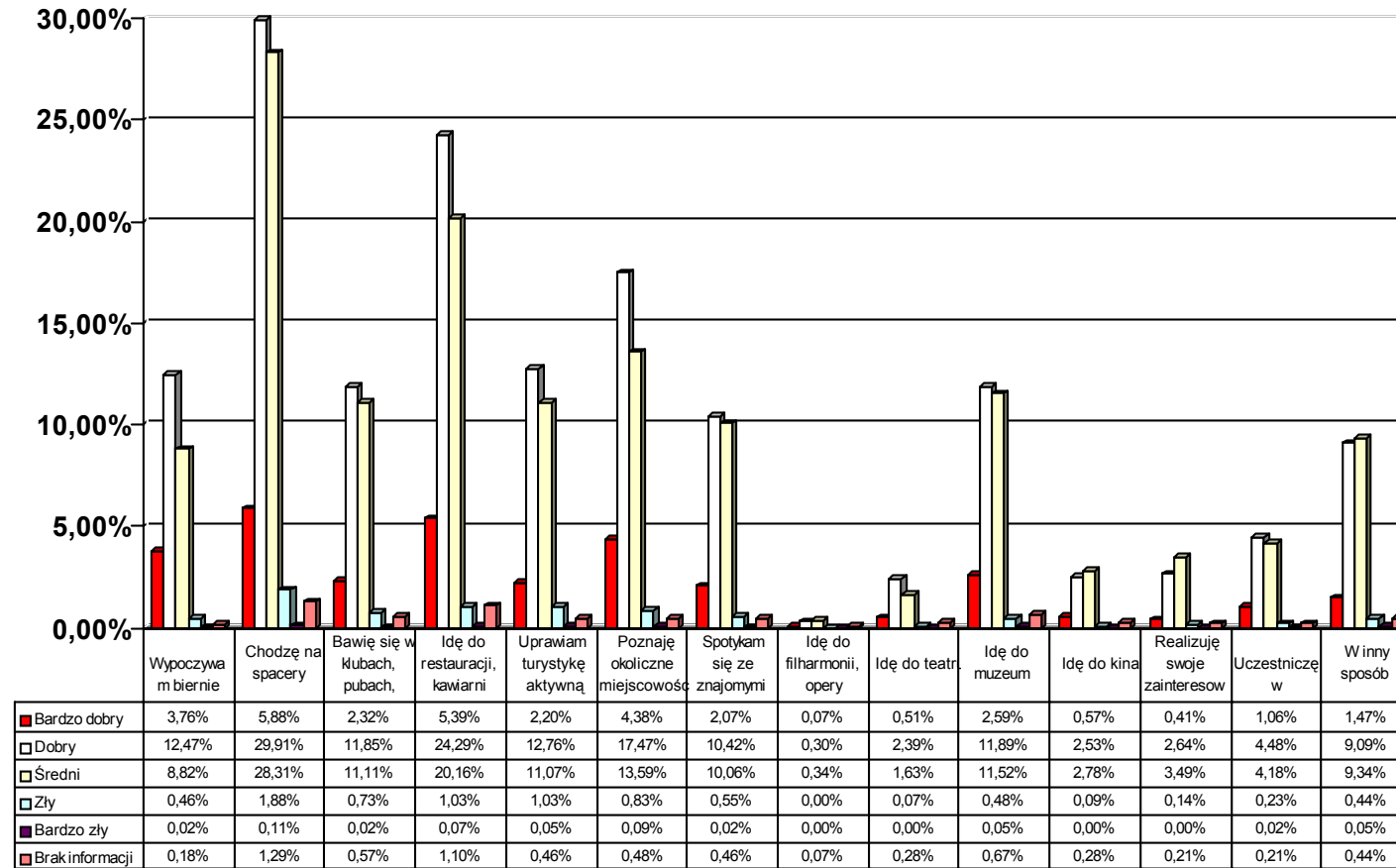
Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Małopolskę w 2004 rok z uwzględnieniem statusu materialnego turystów zagranicznych

Źródło: Badania MOT 2004

Rysunek 41

Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Małopolskę w 2004 rok z uwzględnieniem statusu materialnego turystów krajowych

Źródło: Badania MOT 2004

Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Małopolskę z uwzględnieniem statusu zawodowego turystów zagranicznych i krajowych

Wśród turystów zagranicznych i krajowych status zawodowy nie wpływa w istotny sposób na preferowane formy spędzania czasu. Pobyty w restauracjach, zwiedzanie muzeów, spacery i poznawanie okolic ma podobne znaczenie dla wszystkich turystów bez względu na status zawodowy. Różnice dotyczą rozrywki jaką jest zabawa w klubach i dyskotekach - wskazywanej najczęściej przez studentów i aktywnych zawodowo - wyraźnie odbiegającej od średniego poziomu preferencji wykazywanych przez pozostałe grupy zawodowe. Sposoby spędzania czasu, które wymagają nakładów finansowych, różnicują natomiast turystów zagranicznych i krajowych o statusie emeryta.

Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Małopolskę w 2004 rok z uwzględnieniem statusu zawodowego turystów zagranicznych (udziały w %)

Tabela 35

Zagraniczni %	uczeń	student	bezrobotny	emeryt lub rencista	osoba zajmująca się domem	aktywny zawodowo	brak informacji
Wypoczywam biernie	1,88	2,16	0,11	2,93	1,33	7,52	0,33
Chodzę na spacer	1,71	7,02	0,83	13,00	3,32	30,81	1,33
Bawię się w klubach, pubach, dyskotekach	3,76	8,52	0,44	1,66	0,94	15,38	0,61
Idę do restauracji, kawiarni	2,27	8,46	0,61	12,94	3,82	35,95	1,16
Uprawiam turystykę aktywną	0,44	1,99	0,00	2,21	0,88	11,34	0,61
Poznaję okoliczne miejscowości	2,16	6,31	0,44	9,29	2,88	22,90	0,83
Spotykam się ze znajomymi	0,61	1,99	0,28	2,27	0,94	8,57	0,39
Idę do filharmonii, opery	0,06	0,06	0,00	0,11	0,17	1,05	0,17
Idę do teatru	0,17	0,28	0,00	0,50	0,06	1,55	0,11
Idę do muzeum	1,94	7,30	0,50	9,96	2,16	21,79	0,66
Idę do kina	0,17	0,88	0,00	0,11	0,17	1,49	0,11
Realizuję swoje zainteresowania	0,61	1,38	0,06	1,11	0,17	3,10	0,11
Uczestniczę w wydarzeniach	0,00	0,39	0,06	0,88	0,11	3,93	0,06
W inny sposób	0,66	1,27	0,22	4,65	0,88	8,19	0,33

Źródło: Badania MOT 2004

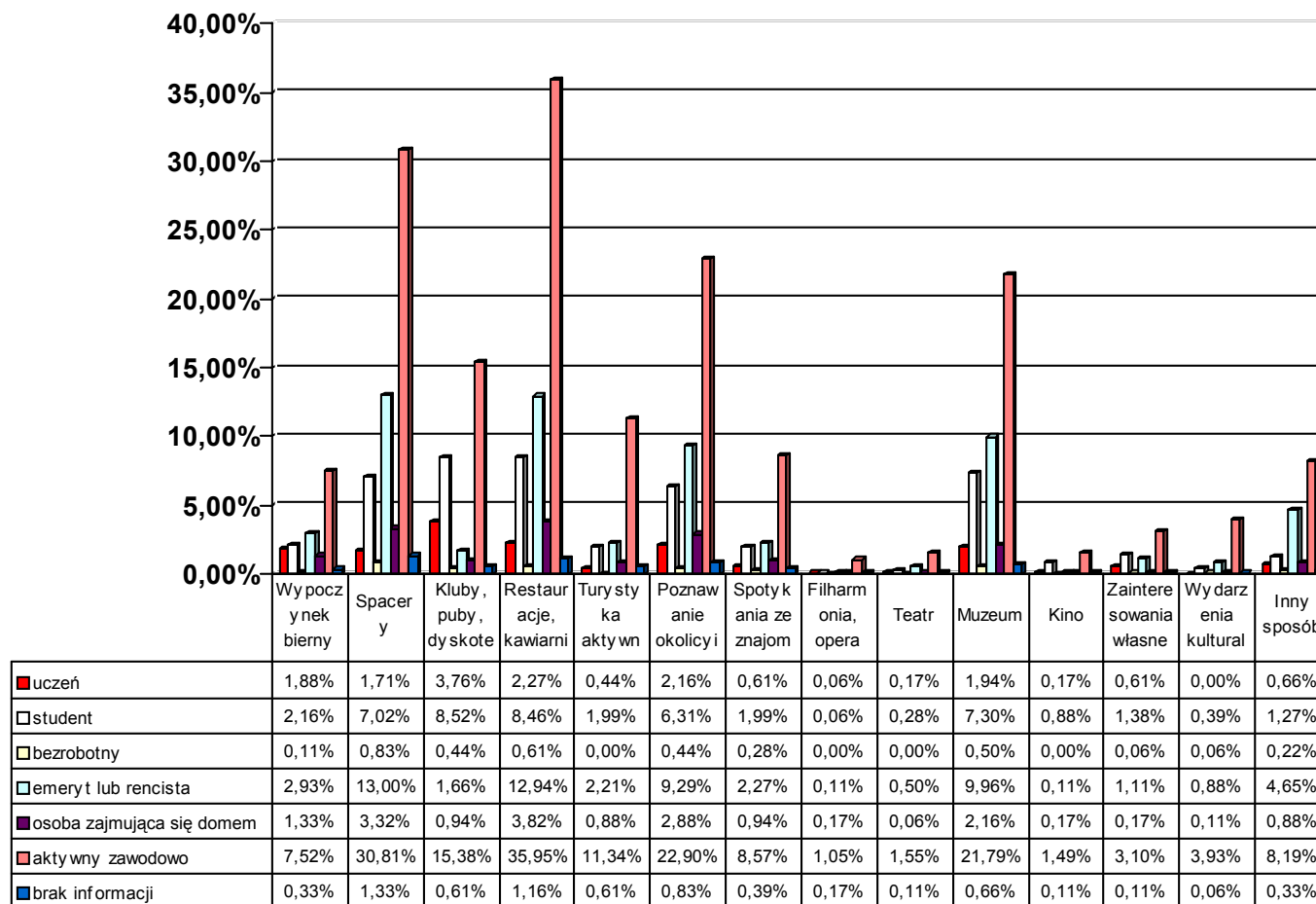
Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Małopolskę w 2004 rok z uwzględnieniem statusu zawodowego turystów krajowych (udziały w %)

Tabela 36

Krajowi %	uczeń	student	bezrobotny	emeryt lub rencista	osoba zajmująca się domem	aktywny zawodowo	brak informacji
Wypoczywam biernie	0,87	4,87	0,28	3,33	2,13	13,61	0,62
Chodzę na spacer	2,80	10,17	2,16	9,14	4,61	36,89	1,61
Bawię się w klubach, pubach, dyskotekach	1,74	8,29	1,47	0,37	0,73	13,36	0,64
Idę do restauracji, kawiarni	1,68	7,85	1,81	5,65	3,51	30,42	1,12
Uprawiam turystykę aktywną	1,31	5,88	0,41	1,86	1,49	16,05	0,57
Poznaję okoliczne miejscowości	1,56	6,59	0,69	4,57	2,46	20,34	0,64
Spotykam się ze znajomymi	1,08	4,34	1,38	2,36	1,31	12,49	0,62
Idę do filharmonii, opery	0,00	0,07	0,00	0,07	0,02	0,55	0,07
Idę do teatru	0,16	0,48	0,11	0,53	0,21	3,21	0,16
Idę do muzeum	1,35	3,81	1,10	3,08	1,77	15,45	0,64
Idę do kina	0,57	1,61	0,46	0,09	0,18	3,08	0,25
Realizuję swoje zainteresowania	0,53	1,38	0,11	0,90	0,28	3,60	0,09
Uczestniczę w wydarzeniach	0,28	1,38	0,23	1,31	0,55	6,22	0,21
W inny sposób	1,12	1,86	0,71	3,01	0,94	12,83	0,34

Źródło: Badania MOT 2004

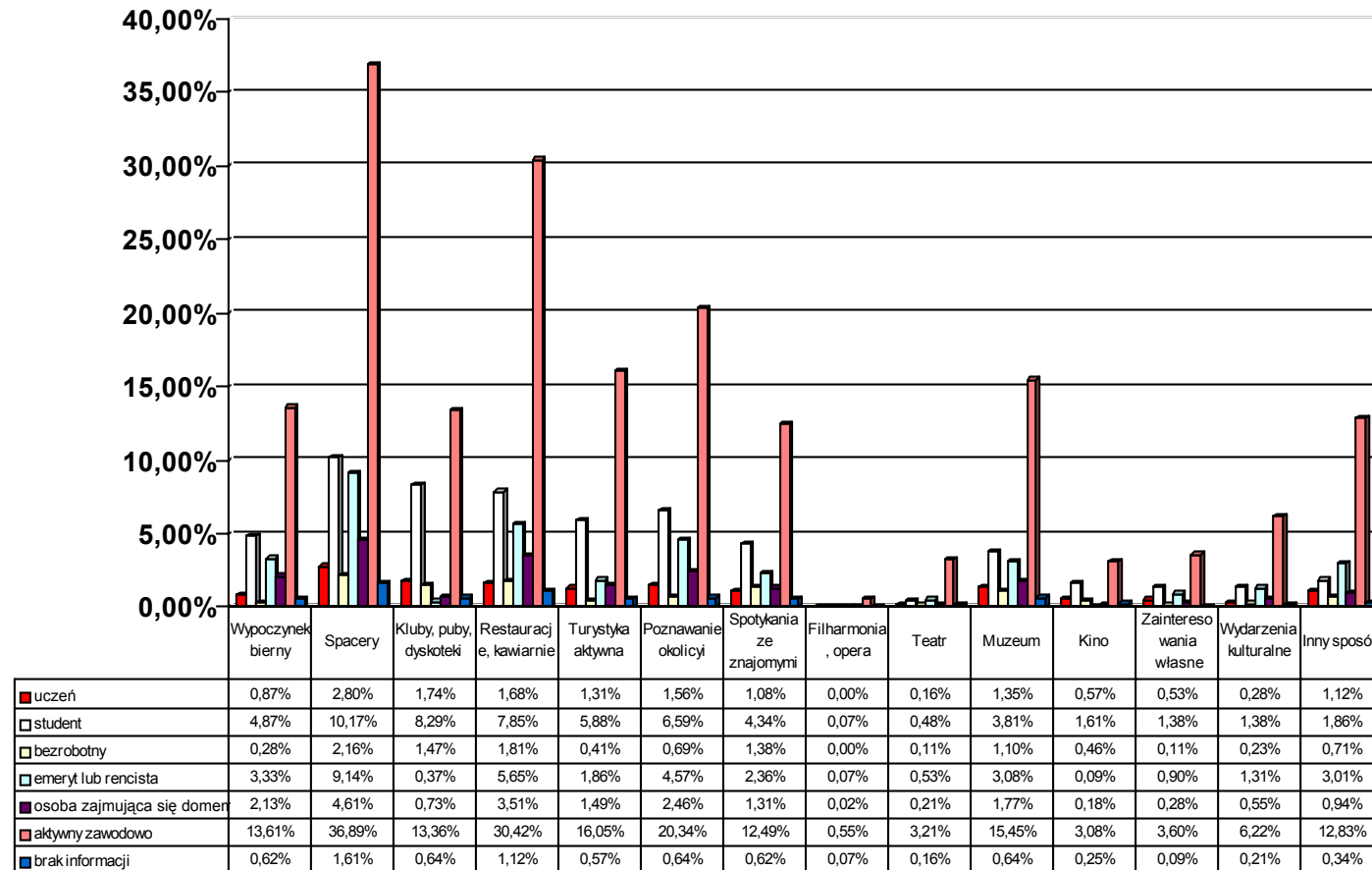
Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Małopolskę w 2004 rok z uwzględnieniem statusu zawodowego turystów zagranicznych
Rysunek 42

Źródło: Badania MOT 2004

Sposób spędzania czasu przez odwiedzających Małopolskę w 2004 rok z uwzględnieniem statusu zawodowego turystów krajowych

Rysunek 43

Źródło: Badania MOT 2004

Zainteresowanie odwiedzających Kraków usługami pilotów, przewodników i instruktorów

Popyt na usługi świadczone przez pilotów i przewodników turystycznych jest powiązany z formą organizacji przyjazdu i pobytu w Małopolsce. Obserwujemy różnice w wykorzystaniu kadr bezpośredniej obsługi ruchu turystycznego przez turystów zagranicznych (71%) i krajowych (24%). Zagraniczni turyści poszukują pomocy i objaśnień, co może im zapewnić przewodnik, a przy wyjazdach grupowych pilot wycieczek turystycznych. Najczęściej z usług przewodników i pilotów korzystają turyści zagraniczni podróżujący w zorganizowanych grupach turystycznych, a z przewodników również osoby podróżujące z rodziną lub z przyjaciółmi. Turyści krajowi tylko podróżujący w zorganizowanych grupach korzystają z usług pilotów i przewodników, a podróżujący z rodziną z usług przewodnickich.

Tabela 37

Zainteresowanie turystów zagranicznych i krajowych odwiedzających Małopolskę w 2004 roku usługami przewodników, pilotów, instruktorów

Udział w %	Przewodników	Pilotów	Instruktorów
Zagraniczni	43,09 %	16,98 %	1,00 %
Krajowi	16,05 %	5,85 %	1,93 %

Źródło: Badania MOT 2004

Tabela 38

Zainteresowanie turystów zagranicznych i krajowych odwiedzających Małopolskę w 2004 roku - podróżujących samotnie lub w grupie - usługami przewodników, pilotów, instruktorów

Zagraniczni Kto Panu/i towarzyszy w podróży	nikt	grupa zorganizowana	przyjaciele	rodzina	rodzina i przyjaciele	brak informacji
USŁUGI w %	%	%	%	%	%	%
PRZEWODNIKÓW	1,49 %	22,35 %	6,80 %	11,56 %	1,11 %	0,61 %
PILOTÓW	0,11 %	13,99 %	1,66 %	0,61 %	0,17 %	0,55 %
INSTRUKTORÓW	0,06 %	0,72 %	0,06 %	0,11 %	0,06 %	0,00 %
Krajowi Kto Panu/i towarzyszy w podróży	nikt	grupa zorganizowana	przyjaciele	rodzina	rodzina i przyjaciele	brak informacji
USŁUGI	%	%	%	%	%	%
PRZEWODNIKÓW	1,45 %	6,04 %	2,96 %	5,44 %	0,39 %	0,11 %
PILOTÓW	0,39 %	3,03 %	0,46 %	1,88 %	0,14 %	0,00 %
INSTRUKTORÓW	0,18 %	0,30 %	0,46 %	0,92 %	0,07 %	0,00 %

Źródło: Badania MOT 2004

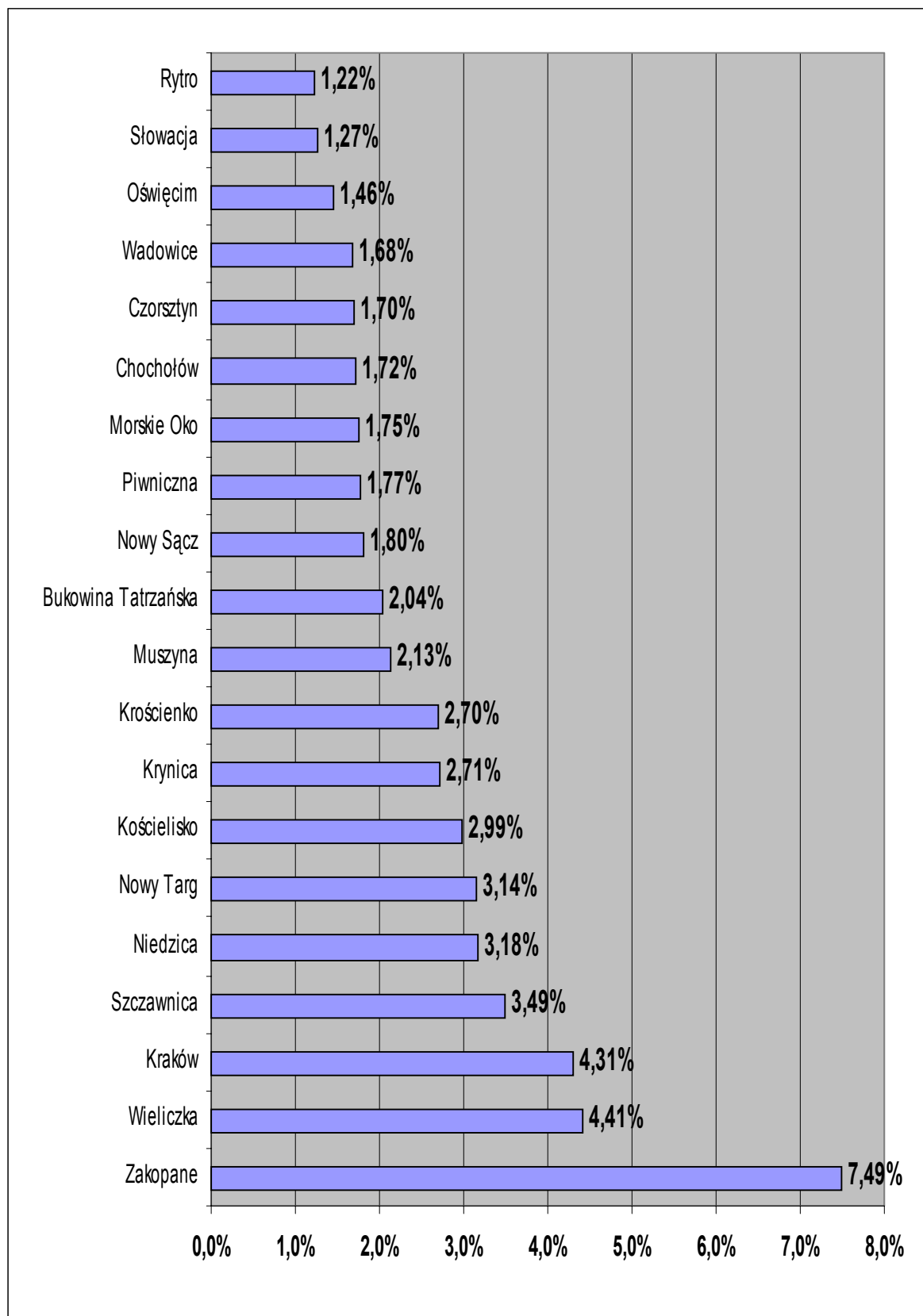
Jakie miejsca odwiedził/a Pan/i poza tą miejscowością?

Zdecydowana większość ankietowanych Polaków zadeklarowało, że poza miejscem badania odwiedziło także inne miejscowości położone w Małopolsce.

Najczęściej wymieniane było Zakopane, Wieliczka, Kraków, miejscowości o uznanej renomie wśród turystów.

pozytywną niespodzianką dla rejonu Pienin może być wysoki odsetek turystów wskazujących Szczawnicę i Niedzicę.

Miejscowości które odwiedzili turyści krajowi poza miejscem ankietowania.
Rysunek 44

Źródło: Badania MOT 2004

Miejscowości które odwiedzili turyści krajowi poza miejscem badania (pierwsze 50 odp.)

Tabela 39

1	Zakopane	7,49%
2	Wieliczka	4,41%
3	Kraków	4,31%
4	Szczawnica	3,49%
5	Niedzica	3,18%
6	Nowy Targ	3,14%
7	Kościelisko	2,99%
8	Krynica	2,71%
9	Krościenko	2,70%
10	Muszyna	2,13%
11	Bukowina Tatrzańska	2,04%
12	Nowy Sącz	1,80%
13	Piwniczna	1,77%
14	Morskie Oko	1,75%
15	Chochotów	1,72%
16	Czorsztyn	1,70%
17	Wadowice	1,68%
18	Oświęcim	1,46%
19	Słowacja	1,27%
20	Rytko	1,22%
21	Ojców	1,17%
22	Sromowce Wyżne	1,10%
23	Stary Sącz	1,05%
24	Kalwaria Zebrzydowska	0,98%
25	Jaworki	0,93%
26	Dolina Kościeliska	0,89%
27	Dębno	0,82%
28	Rabka	0,81%
29	Bochnia	0,76%
30	Tylicz	0,69%
31	Kryspinów	0,67%
32	Warszawa	0,65%
33	Spływ przełomem Dunajca	0,58%
34	Częstochowa	0,57%
35	Ludźmierz	0,57%
36	Dobczyce	0,52%
37	Kamianna	0,52%
38	Sromowce Niżne	0,52%
39	Sucha Beskidzka	0,52%
40	Tarnów	0,52%
41	Limanowa	0,50%
42	Myślenice	0,50%
43	Nowy Wiśnicz	0,48%
44	Żegiestów	0,48%
45	Pieskowa Skała	0,46%
46	Poronin	0,46%
47	Białka Tatrzańska	0,39%
48	Kasprowy Wierch	0,38%
49	Tuchów	0,38%
50	Klucze	0,36%

Źródło: Badania MOT 2004

Turyści zagraniczni, podobnie jak Polacy najczęściej wymieniali miejscowości z Małopolski.

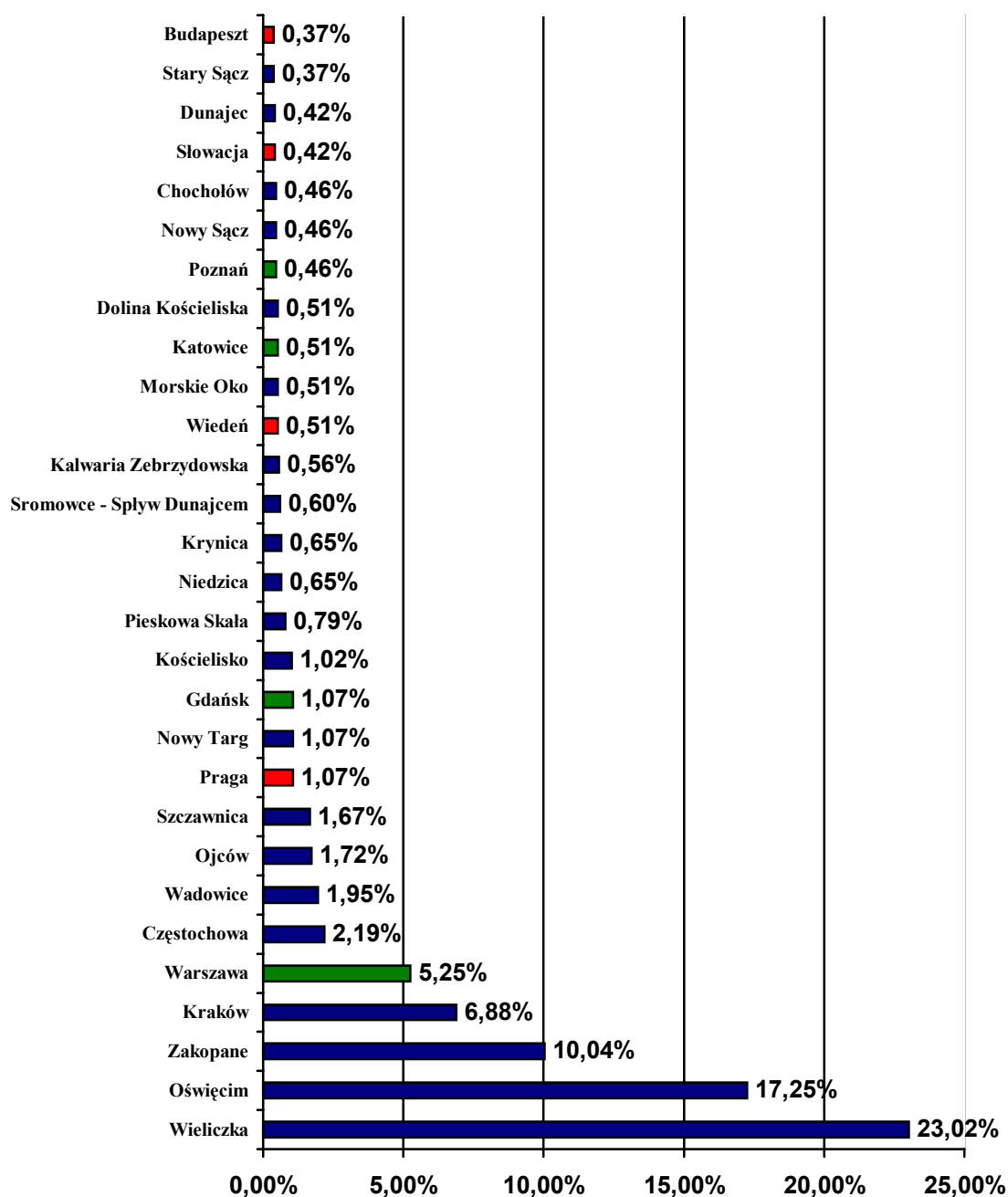
Oświęcim jest znacznie częściej wymieniany wśród turystów zagranicznych niż wśród Polaków.

Wieliczka, Zakopane i Kraków są podobnie jak u turystów krajowych w czołówce odwiedzanych miejscowości

Trzeba odnotować, że Wadowice i Ojców są istotnymi kierunkami podróżowania dla obcokrajowców.

Miejscowości które odwiedzili turyści zagraniczni poza miejscem ankietowania.

Rysunek 45

Miejscowości które odwiedzili turyści zagraniczni poza miejscem ankietowania .
Tabela 40

Wieliczka	23,02%
Oświęcim	17,25%
Zakopane	10,04%
Kraków	6,88%
Warszawa	5,25%
Częstochowa	2,19%
Wadowice	1,95%
Ojców	1,72%
Szczawnica	1,67%
Praga	1,07%
Nowy Targ	1,07%
Gdańsk	1,07%
Kościelisko	1,02%
Pieskowa Skała	0,79%
Niedzica	0,65%
Krynica	0,65%
Sromowce - Spływ Dunajcem	0,60%
Kalwaria Zebrzydowska	0,56%
Wiedeń	0,51%
Morskie Oko	0,51%
Katowice	0,51%
Dolina Kościeliska	0,51%
Poznań	0,46%
Nowy Sącz	0,46%
Chochółów	0,46%
Słowacja	0,42%
Dunajec	0,42%
Stary Sącz	0,37%
Budapeszt	0,37%

Źródło: Badania MOT 2004

Jakie miejsca, zamierza Pan/i zobaczyć poza tą miejscowością?

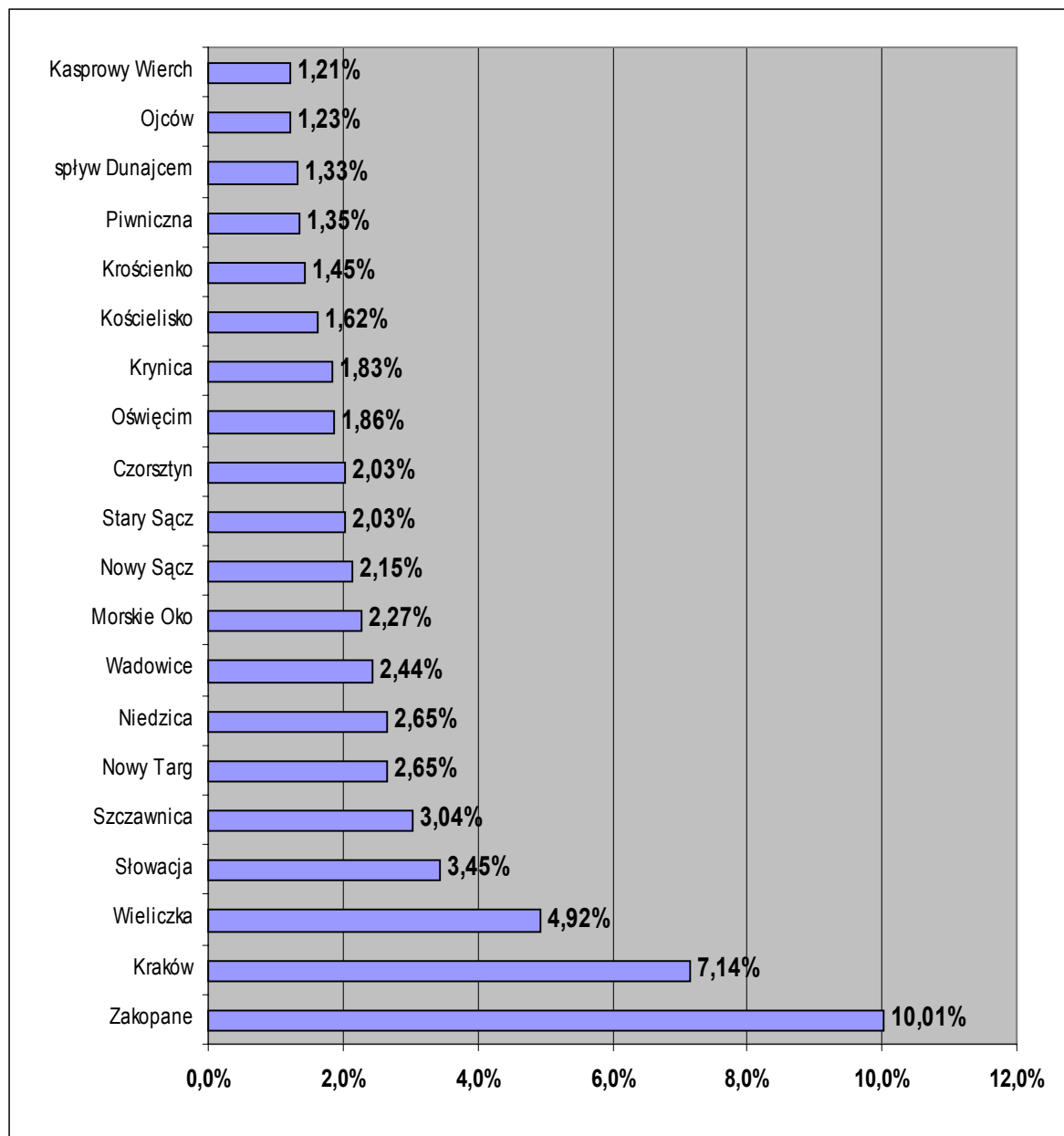
Zakopane, Kraków, Wieliczka stanowią czołówkę miejscowości które zamierzają odwiedzić turyści krajowi . Potwierdza to dotychczasowe obserwacje i badania.

Należy zwrócić uwagę na wysoką pozycją Słowacji w rankingu tych miejscowości.

Podhale i Pieniny potwierdzają swój wysoki poziom popularności (Szczawnica, Niedzica, Nowy Targ).

Miejscowości, które zamierzali zobaczyć turyści krajowi poza miejscem ankietowania.

Rysunek 46

Źródło: Badania MOT 2004

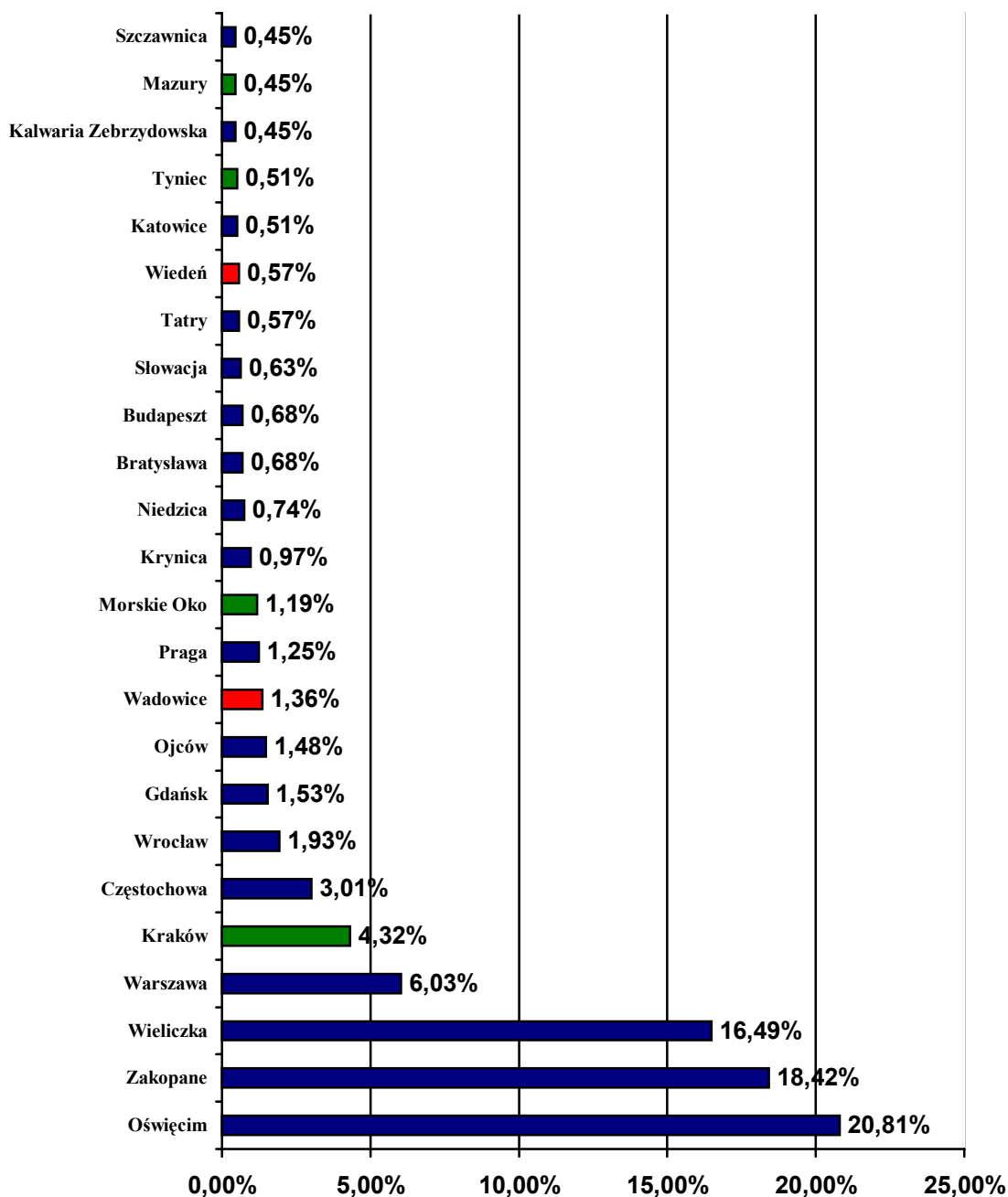
Miejscowości, które zamierzali zobaczyć turyści krajowi poza miejscem badania.

Tabela 41

1	Zakopane	10,01%
2	Kraków	7,14%
3	Wieliczka	4,92%
4	Słowacja	3,45%
5	Szczawnica	3,04%
6	Nowy Targ	2,65%
7	Niedzica	2,65%
8	Wadowice	2,44%
9	Morskie Oko	2,27%
10	Nowy Sącz	2,15%
11	Stary Sącz	2,03%
12	Czorsztyn	2,03%
13	Oświęcim	1,86%
14	Krynica	1,83%
15	Kościelisko	1,62%
16	Krościenko	1,45%
17	Piwniczna	1,35%
18	Spływ Dunajcem	1,33%
19	Ojców	1,23%
20	Kasprowy Wierch	1,21%
21	Muszyna	1,13%
22	Częstochowa	0,99%
23	Rabka	0,94%
24	Bukowina	0,94%
25	Sromowce Wyżne	0,92%
26	Chochółów	0,89%
27	Ludźmierz	0,82%
28	Kalwaria Zebrzydowska	0,80%
29	Rytko	0,55%
30	Tatry	0,53%
31	Kluszkowce	0,53%
32	Giewont	0,53%
33	Pieskowa Skała	0,51%
34	Jaworki	0,48%
35	Bochnia	0,48%
36	Białka	0,48%
37	Żegiestów	0,46%
38	Dębno	0,46%
39	Zawoja	0,43%
40	Warszawa	0,43%
41	Tarnów	0,41%
42	Kraków - Łagiewniki	0,39%
43	Jabłonka	0,39%
44	Dolina Kościeliska	0,39%
45	Tylicz	0,36%
46	Gorlice	0,36%
47	Sromowce	0,34%
48	Pieniny	0,34%
49	Zubrzyca Górna	0,31%
50	Sucha Beskidzka	0,31%

Miejscowości, które zamierzali zobaczyć turyści zagraniczni poza miejscem ankietowania.

Rysunek 47

Źródło: Badania MOT 2004

Oświęcim, Zakopane, Wieliczka i Kraków ponownie są najpopularniejszymi miejscowościami w Małopolsce wśród turystów .

Należy podkreślić że w następnej kolejności odnotowujemy uznane miejscowości wśród turystów z poza Małopolski - Warszawa, Częstochowa, Wrocław, Gdańsk.

Jest to cenna informacja z punktu widzenia planowania lokalizacji działań informacyjnych o Małopolsce.

Miejscowości, które zamierzali zobaczyć turyści zagraniczni poza miejscem badania.

Tabela 42

1	Oświęcim	20,81%
2	Zakopane	18,42%
3	Wieliczka	16,49%
4	Warszawa	6,03%
5	Kraków	4,32%
6	Częstochowa	3,01%
7	Wrocław	1,93%
8	Gdańsk	1,53%
9	Ojców	1,48%
10	Wadowice	1,36%
11	Praga	1,25%
12	Morskie Oko	1,19%
13	Krynica	0,97%
14	Niedzica	0,74%
15	Bratysława	0,68%
16	Budapeszt	0,68%
17	Słowacja	0,63%
18	Tatry	0,57%
19	Wiedeń	0,57%
20	Katowice	0,51%
21	Tyniec	0,51%
22	Kalwaria Zebrzydowska	0,45%
23	Mazury	0,45%
24	Szczawnica	0,45%

Źródło: Badania MOT 2004

Usługi turystyczne Małopolski w opinii odwiedzających

Odwiedzający Małopolskę oceniali pobyt i usługi turystyczne w pięciostopniowej skali - bardzo dobrze, dobrze, przeciętnie, źle, bardzo źle. Najwyżej turyści zagraniczni i krajowi oceniali atmosferę, klimat miejsca odwiedzanego. Łącznie ocenę dobrą i bardzo dobrą przyznało 90% turystów zagranicznych i 88% turystów krajowych – w większości były to oceny bardzo dobre. Zdecydowanie dobrze i bardzo dobrze jest oceniana przez turystów gościnność mieszkańców Małopolski (odpowiednio zagraniczni 89% i krajowi 86%), oraz ich życzliwość (odpowiednio 80% i 76%). Częściej, oceniając gościnność i życzliwość, ocenę bardzo dobrą wystawiali turyści zagraniczni niż krajowi.

Charakterystycznym elementem atrakcyjności ośrodków turystycznych są imprezy, folklor i wydarzenia kulturalne, które w Małopolsce są dobrze oceniane zarówno przez turystów zagranicznych i krajowych. Należy jednak zwrócić uwagę, że połowa pytanym (odpowiednio 50% i 40%) w ogóle nie udzieliła odpowiedzi i nie uczestniczyła w takich wydarzeniach.

Kolejna dobrze oceniana przez turystów zagranicznych i krajowych sfera usług to szeroko rozumiana rozrywka i również w tym przypadku należy odnotować wysoki odsetek braku odpowiedzi (odpowiednio 36% i 35%). Atutem turystycznym Małopolski są natomiast lokale gastronomiczne chętnie odwiedzane i bardzo wysoko oceniane przez turystów zagranicznych i krajowych (bardzo dobrze i dobrze ocenia odpowiednio 86% i 82% turystów). Zważywszy na preferowane sposoby spędzania czasu ocena ta nabiera istotnego znaczenia.

Informacja turystyczna i oznakowania turystyczne zostały przez turystów zagranicznych i krajowych oceniona na poziomie dobrym i przeciętnym. Jednak w tych przypadkach, w obu badanych grupach około 30% turystów nie wyraziło swojej opinii. Lepiej przez turystów w Małopolsce oceniane jest oznakowanie turystyczne niż informacja turystyczna.

Dostępność komunikacyjna nie sprawiała problemów turystom zagranicznym ani krajowym i oceniana jest 2004 r. jako dobra. Na temat transportu lokalnego turyści rzadko wyrażali swoją opinię, a jeżeli oceniali, to przeciętnie.

Turyści nie zgłaszają zastrzeżeń do bazy noclegowej wystawiając jej głównie dobre oceny. W dalszym ciągu turyści krajowi rzadziej korzystają z bazy noclegowej, ale już tylko 18% z pośród nich nie wyraziło swojej opinii na temat usług noclegowych przy 14% braku opinii turystów zagranicznych.

Dobrze oceniane są również usługi przewodnickie z tym, że wyższe uznanie wzbudzają wśród turystów zagranicznych niż krajowych. Należy tu jednak podkreślić, że 43% turystów zagranicznych 54% turystów krajowych i nie zajęło stanowiska w ocenie tych świadczeń, nie mając z nimi kontaktu.

Czystość miejscowości, ulic, jest dobrze i przeciętnie oceniana przez turystów zagranicznych oraz przeciętnie przez turystów krajowych, którzy są bardziej krytyczni niż turyści zagraniczni. Toalety publiczne podobnie oceniają turyści obu badanych grup i określają te usługi jako przeciętne. W 2004 r. zostały lepiej ocenione toalety publiczne ale w dalszym ciągu wśród wszystkich ocenianych elementów są najgorzej odbierane.

Na podkreślenie zasługuje ogólnie wysoka ocena jakości obsługi - oceny dobre i bardzo dobre odpowiednio wystawiło 66% turystów zagranicznych 62% turystów krajowych. Nie budzi zastrzeżeń dostęp do bankomatów, w które to miasto zdaniem turystów krajowych jest bardzo dobrze nasycone i zdaniem turystów dobrze.

Należy podkreślić, że Małopolska w 2004 r. jest odbierana zarówno przez turystów zagranicznych jak i krajowych jako bezpieczny region.

Ocena wybranych elementów oferty turystycznej Małopolski w 2004 roku przez turystów zagranicznych

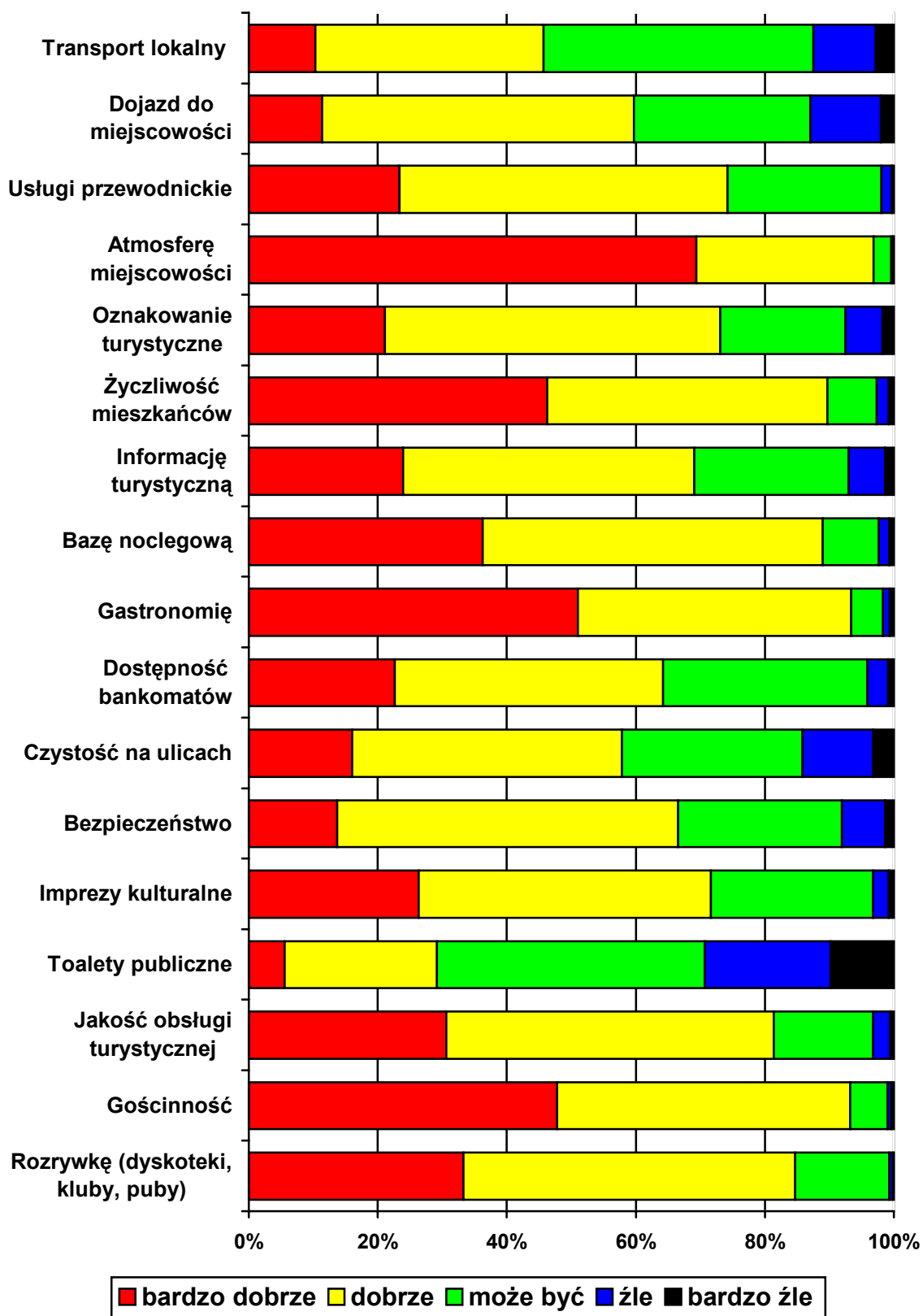
Tabela 43

%	bardzo dobrze	dobrze	może być	źle	bardzo źle	Brak informacji
Rozrywkę (dyskoteki, kluby, puby)	21,02 %	32,47 %	9,24 %	0,33 %	0,11 %	36,84%
Gościnność	45,52 %	43,20 %	5,53 %	0,55 %	0,39 %	4,81 %
Jakość obsługi turystycznej	24,94 %	41,26 %	12,56 %	2,16 %	0,44 %	18,64 %
Toalety publiczne	3,65 %	15,54 %	27,27 %	12,78 %	6,47 %	34,29 %
Imprezy kulturalne	13,00 %	22,35 %	12,39 %	1,22 %	0,39 %	50,66 %
Bezpieczeństwo	11,28 %	43,42 %	20,85 %	5,53 %	1,11 %	17,81 %
Czystość na ulicach	14,27 %	37,28 %	24,94 %	9,79 %	2,88 %	10,84 %
Dostępność bankomatów	15,98 %	29,42 %	22,35 %	2,32 %	0,61 %	29,31 %
Gastronomię	47,23 %	39,21 %	4,59 %	0,94 %	0,61 %	7,41 %
Bazę noclegową	31,14 %	45,24 %	7,52 %	1,38 %	0,61 %	14,10 %
Informację turystyczną	17,20 %	32,47 %	17,20 %	4,04 %	1,00 %	28,10 %
Życzliwość mieszkańców	41,32 %	38,77 %	6,80 %	1,66 %	0,72 %	10,73 %
Oznakowanie turystyczne	16,48 %	40,65 %	15,15 %	4,48 %	1,38 %	21,85 %
Atmosferę miejscowości	64,21 %	25,39 %	2,60 %	0,28 %	0,06 %	7,47 %
Usługi przewodnickie	13,16 %	28,60 %	13,38 %	0,94 %	0,17 %	43,75 %
Dojazd do miejscowości	8,68 %	37,11 %	20,91 %	8,41 %	1,55 %	23,34 %
Transport lokalny	5,20 %	17,87 %	21,13 %	4,87 %	1,44 %	49,50 %

Źródło: Badania MOT 2004

Rysunek 48

Ocena wybranych elementów oferty Małopolski w 2004 roku przez turystów zagranicznych

Ocena wybranych elementów oferty turystycznej Małopolski w 2004 roku przez turystów krajowych

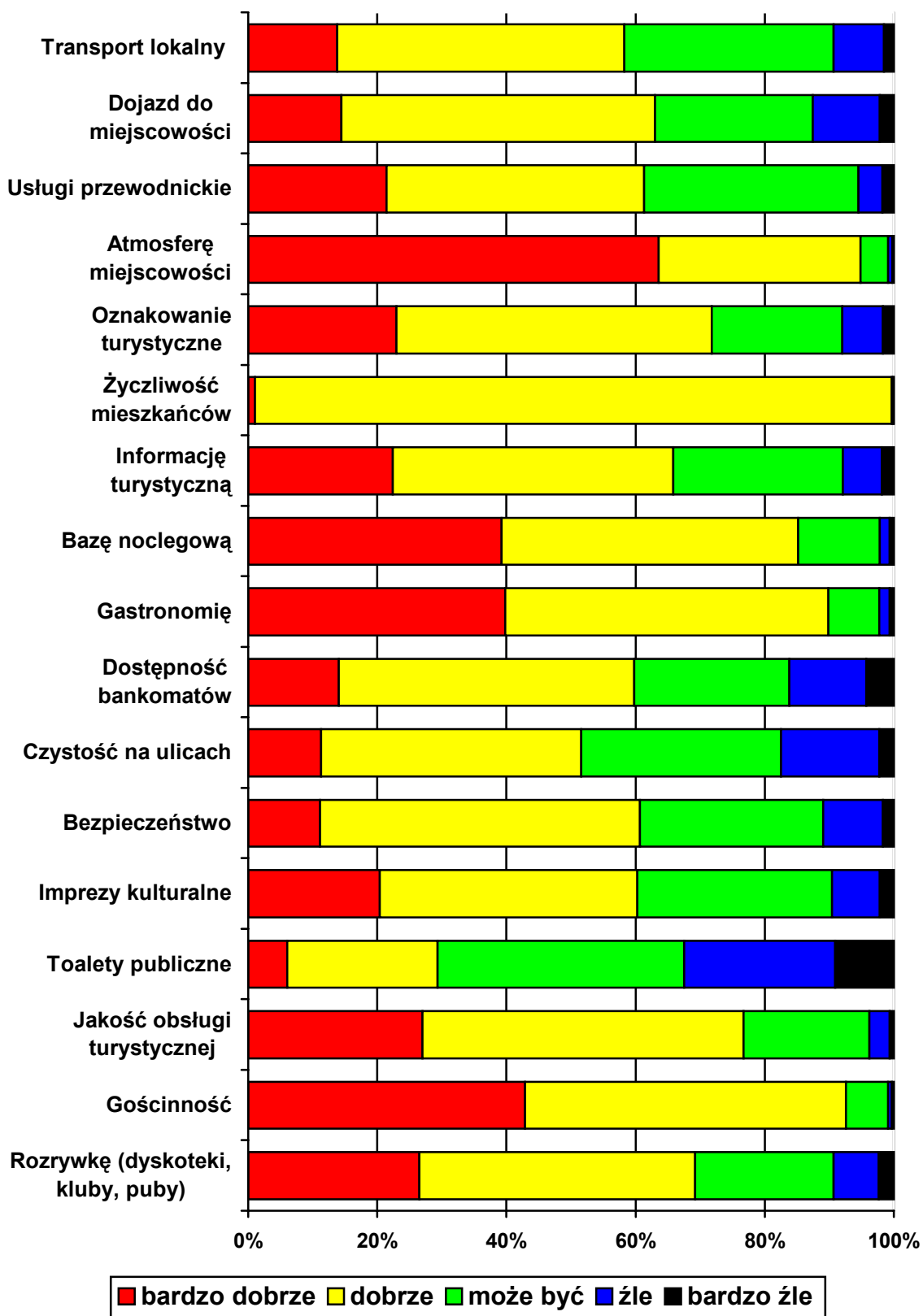
Tabela 44

%	bardzo dobrze	dobrze	może być	źle	bardzo źle	brak informacji
Rozrywkę (dyskoteki, kluby, puby)	17,58 %	28,37 %	14,21 %	4,66 %	1,56 %	33,61 %
Gościnność	39,72 %	46,03 %	6,01 %	0,57 %	0,28 %	7,39 %
Jakość obsługi turystycznej	21,92 %	40,45 %	15,89 %	2,50 %	0,55 %	18,69 %
Toalety publiczne	4,43 %	17,08 %	27,92 %	17,15 %	6,66 %	26,77 %
Imprezy kulturalne	12,12 %	23,71 %	17,88 %	4,43 %	1,29 %	40,56 %
Bezpieczeństwo	9,62 %	42,98 %	24,63 %	8,06 %	1,45 %	13,27 %
Czystość na ulicach	10,40 %	37,01 %	28,40 %	13,98 %	2,09 %	8,13 %
Dostępność bankomatów	10,67 %	34,96 %	18,30 %	9,14 %	3,24 %	23,69 %
Gastronomię	36,11 %	45,41 %	7,21 %	1,45 %	0,57 %	9,25 %
Bazę noclegową	32,14 %	37,60 %	10,31 %	1,26 %	0,55 %	18,14 %
Informację turystyczną	15,93 %	30,97 %	18,71 %	4,29 %	1,31 %	28,79 %
Życzliwość mieszkańców	39,90 %	36,32	9,55 %	1,08 %	0,55 %	12,60 %
Oznakowanie turystyczne	18,66 %	39,74 %	16,44 %	5,12 %	1,40 %	18,64 %
Atmosferę miejscowości	59,21 %	29,13 %	3,97 %	0,62 %	0,21 %	6,86 %
Usługi przewodnickie	9,78 %	18,23 %	15,15 %	1,70 %	0,80 %	54,34 %
Dojazd do miejscowości	13,31 %	44,93 %	22,59 %	9,57 %	2,02 %	7,58 %
Transport lokalny	8,54 %	27,48 %	20,04 %	4,84 %	0,94 %	38,15 %

Źródło: Badania MOT 2004

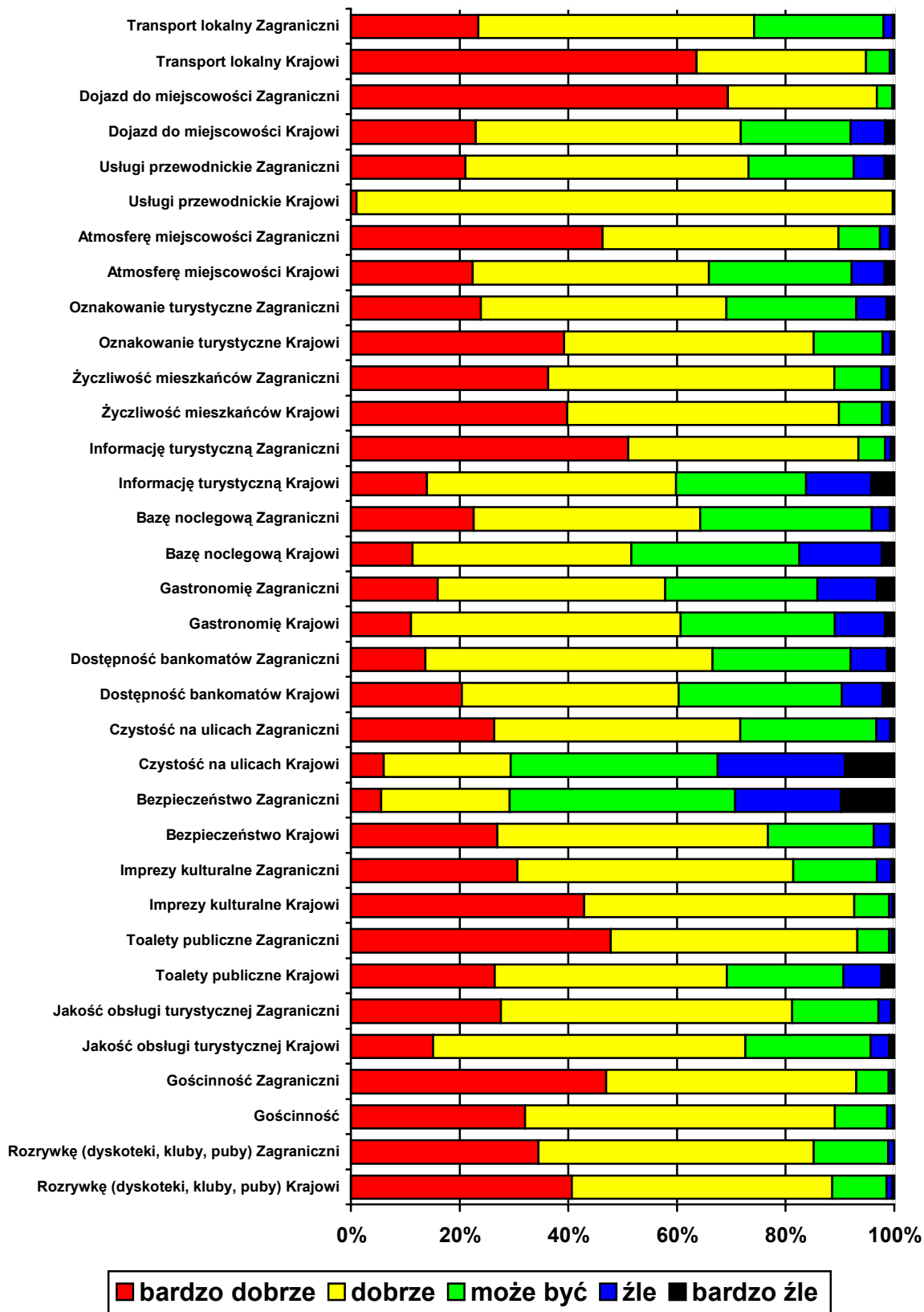
Rysunek 49

Ocena wybranych elementów oferty Małopolski w 2004 roku przez turystów krajowych

Rysunek 50

Ocena wybranych elementów oferty Małopolski w 2004 roku przez turystów zagranicznych i krajowych

Źródło: Badania MOT 2004

Atrakcje, które wywarły w trakcie pobytu największe wrażenie na turyście

Zidentyfikowanie głównych atrakcji turystycznych w Małopolsce jest jednym z podstawowych celów niniejszych badań, gdyż jest podstawą do podejmowania istotnych decyzji z punktu widzenia rozwoju turystyki przyjazdowej do regionu.

Kraków ze swoimi atrakcjami (Wawelem, kościołami, Kazimierzem...) jest dominującą atrakcją w województwie, oddziaływującą na wizerunek całego regionu.

Wieliczka, Oświęcim, Zakopane -Tatry i Spływ Dunajcem to zdecydowanie najczęściej wymieniane miejsca poza Krakowem, co pokrywa się z badaniami z ubiegłego roku i obserwacją natężenia ruchu turystycznego w regionie.

Pośród atrakcji, które najczęściej wskazywali odwiedzający w Małopolsce były atrakcje ogólnokrajoznawcze. Tutaj, patrząc od najczęściej wymienianych, pojawiły się: krajobraz, widoki i panoramy, szlaki turystyczne, architektura, folklor, parki i inne. Udział procentowy wszystkich udzielonych odpowiedzi przez respondentów przedstawia poniższa tabela.

Kolejne grupy atrakcji wymieniane przez ankietowanych to: konkretne obiekty i atrakcje przyrodnicze. Do pierwszej grupy zaliczono m.in., w kolejności najczęstszych odpowiedzi: muzea, skanseny, kopalnie soli, cmentarze (Pęksowy Brzyzek, wojskowe i itd.), zamki, dworki, czy domy (np. Jana Pawła II w Wadowicach). W drugiej grupie znalazły się m.in.: szczyty i pasma górskie, w tym głównie tatrzańskie, pienińskie, babiogórskie, czy Beskidu Sądeckiego oraz flora i fauna regionu, rzeki (m.in. Poprad, Dunajec), jaskinie i formy skalne (np. skamieniałe miasto w Ciężkowicach).

Atrakcje w Małopolsce wywierające największe wrażenie na odwiedzających w 2004 r
Tabela 45

Atrakcje ²⁰	Udział procentowy
atrakcje ogólnokrajowe	16,4
konkretne obiekty	14,5
atrakcje przyrodnicze	14,1
atrakcje religijne	9,0
atrakcje wypoczynkowo-uzdrowiskowe	8,5
wydarzenia kulturalne wysokiej rangi	7,5
atrakcje komunikacyjne	6,2
atrakcje dla turystyki aktywnej	6,1
typowa oferta kulturalno-rozrywkowa	4,5
atrakcje kulinarne	4,3
inne	3,7
wydarzenia masowe	2,6
atrakcje zakwaterowania	1,3
konkretne miejscowości	0,5
atrakcje etniczne	0,3
<i>brak odpowiedzi</i>	0,5
RAZEM	100,0

Źródło: Badania MOT 2004

Z jakich atrakcji skorzystałby turysta podczas następnego pobytu

Kolejny omawiany punkt jest bardzo istotny ze względu na kreowanie oferty turystycznej Małopolski na przyszłość. Pozwala zwrócić uwagę na preferencje w zakresie atrakcji turystycznych regionu, o których odwiedzający usłyszał będąc w Małopolsce, a z których nie skorzystał lub chciałby ponownie skorzystać (tab.). Najwyższe wskaźniki uzyskały atrakcje związane z turystyką aktywną. W tej grupie odpowiedzi znalazły się (od najczęściej wymienianych): rowery, baseny, Aquapark i tenis. Do wydarzeń masowych wymienianych przez ankietowanych w 2004 r., drugich w kolejności, zaliczały się: imprezy kulturalne i rozrywkowe, festiwale, koncerty, ale w punkcie tym pojawiły się również duże imprezy sportowe.

²⁰ W zakresie poszczególnych grup atrakcji mieszczą się następujące stwierdzenia: wydarzenia kulturalne wysokiej rangi - festiwale, koncerty, aukcje, targi, kina, teatry; wydarzenia masowe - imprezy uliczne, mecze; typowa oferta kulturalno-rozrywkowa - puby, kluby, dyskoteki, agencje towarzyskie, wesołe miasteczko; atrakcje przyrodnicze - ZOO, ogród botaniczny, Lasek Wolski, Tatry, Pieniny; atrakcje ogólnokrajowe - ogólne zwiedzanie; konkretne obiekty - zabytki, muzea; konkretne miejscowości - Oświęcim, Wieliczka, Zakopane, Warszawa; atrakcje religijne - kościoły, klasztory, uroczystości religijne; atrakcje etniczne - judaika; atrakcje komunikacyjne - statek po Wiśle, dorożka, bryczka, balon; atrakcje zakwaterowania - baza noclegowa; atrakcje kulinarne - gastronomiczne; atrakcje wypoczynkowo-uzdrowiskowe - zalew w Kryspinowie, wypoczynek nad wodą; atrakcje dla turystyki aktywnej - park wodny, bungee itd.

Atrakcje, z których odwiedzający chciałby skorzystać w przyszłości

Tabela 46

Atrakcje	Udział procentowy
atrakcje dla turystyki aktywnej	17,8
wydarzenia masowe	11,7
wydarzenia kulturalne wysokiej rangi	8,4
atrakcje ogólnokrajowe	8,0
konkretne obiekty	7,4
atrakcje komunikacyjne ²¹	6,7
atrakcje przyrodnicze	6,3
typowa oferta kulturalno-rozrywkowa	5,0
atrakcje wypoczynkowo-uzdrowiskowe	4,9
atrakcje kulinarne	4,8
konkretne miejscowości	4,2
atrakcje religijne	3,7
inne	2,6
atrakcje etniczne ²²	2,4
atrakcje zakwaterowania ²³	1,1
<i>brak odpowiedzi</i>	5,0
RAZEM	100,0

Źródło: Badania MOT 2004

Ocena wysokość cen do jakości usług

Odwiedzający podczas pobytu w Małopolsce ocenili stosunek cen do jakości na następującym poziomie (tab.):

1. Podobnie jak w roku ubiegłym noclegi i gastronomia uzyskały najwyższe wskaźniki cen odpowiadających jakości spośród wszystkich usług świadczonych odwiedzającym w regionie.
2. Największe zrównoważenie cen do jakości (poziom ponad 74,2% licząc łącznie ceny niskie i odpowiednie) wykazuje gastronomia.
3. Tak jak w ubiegłym roku, zauważalne są wysokie wskaźniki braku oceny w następujących kategoriach: teatr i kino, usługi przewodnickie, imprezy kulturalne, baza sportowo rekreacyjna. Dodatkowo w roku bieżącym w tej kategorii znalazła się grupa usług związanych z rozrywką, tj. kluby, dyskoteki, puby i ona również (na podobnym poziomie co transport lokalny i muzea) uzyskała znaczny odsetek braku odpowiedzi. Świadczy to o niekorzystaniu z oferty turystycznej Małopolski w zakresie wymienionych usług.

²¹ Przykładowo atrakcją komunikacyjną może być przejazd pociągiem parowym retro lub dorożką konną. (przyp. K.Borkowski)

²² Przykładowo: judaika, Łemkowie, (przyp. K.Borkowski)

²³ Miejsce noclegu i sposób spędzenia nocy może być samo w sobie atrakcją turystyczną. (przyp. K.Borkowski)

Ocena stosunku cen do jakości świadczonych usług odwiedzających Małopolskę w 2004 roku (w %)

Tabela 47

	transport	teatr, kino	przewodnik	noclegi	muzea	imprezy	gastronomia	Kluby, dyskoteki, puby	baza sportowo rekreacyjna.
brak oceny	49,2	75,2	62,9	15,9	46,1	63,2	6,0	48,5	63,5
ceny niskie:	6,8	2,7	4,0	6,5	12,1	5,2	13,6	7,2	2,3
ceny odpowiednie:	32,1	17,5	25,1	53,9	34,9	27,2	60,6	33,8	26,8
ceny wysokie:	11,9	4,6	8,0	23,7	6,9	4,4	19,8	10,5	7,4

Źródło: Badania MOT 2004

Analizując poszczególne kategorie odpowiedzi udzielanych przez respondentów w tym pytaniu ankiety, pomijając brak odpowiedzi, można zauważyć, że:

1. Generalnie wszystkie ceny usług są uważane za odpowiednie w stosunku do jakości. Świadczy to o zróżnicowaniu oferty, która odpowiada popytowi i sytuacji materialnej osób odwiedzających Małopolskę. Najwyższe wskaźniki cen odpowiednich (powyżej 70%) uzyskały: teatr z kinem, imprezy kulturalne i baza sportowo – rekreacyjna. Żaden wskaźnik cen odpowiednich nie spadł poniżej 60% (63,1% - transport lokalny). Wskazuje to na zrównoważenie cen usług turystycznych i okołoturystycznych w regionie w stosunku do oczekiwań turystów.
2. Wskaźniki cen odpowiednich i niskich liczonych łącznie (powyżej 80%), dostały: teatr z kinem, imprezy kulturalne i muzea.
3. Najwyższe wskaźniki cen zbyt wysokich otrzymały: noclegi (28%), transport lokalny (23%), usługi przewodnickie (22%) i gastronomia (21%). Jak można zauważyć wszystkie wskazania nie przekroczyły w tej grupie nawet 30%.
4. Najwyższe wskaźniki cen niskich wystąpiły w przypadku: muzeów (22%), gastronomii (15%) i imprez kulturalnych (14%).

Szczególnie negatywne aspekty pobytu w Małopolsce wymieniane przez turystów w odpowiedzi na pytanie: Co szczególnie negatywnego spotyka Pana/ią w tej miejscowości?

Zidentyfikowanie negatywnych aspektów pobytu w Małopolsce ma istotne znaczenie z punktu widzenia kształtowania oferty turystycznej i doskonalenia produktu turystycznego Małopolski.

Turyści krajowi wymieniają głównie negatywne aspekty związane z komunikacją: problemy z dojazdem, złą komunikację miejską, w tym nocną, brak miejsc parkingowych, parkingów (łącznie 15%).

Zaśmiecone ulice i lasy wymieniane w drugiej kolejności stanowią wyraźny sygnał dla społeczności i decydentów Małopolski.

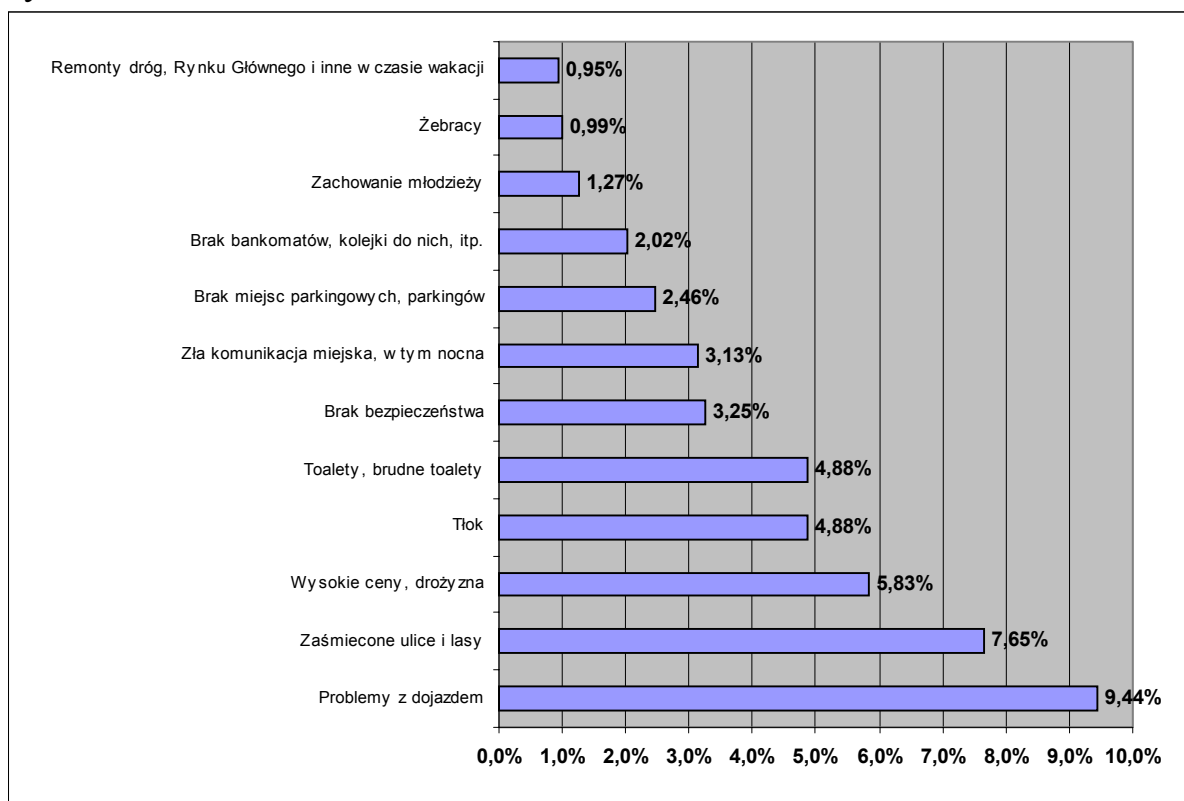
Turyści zagraniczni za powód wzbudzający ich szczególne niezadowolenie podobnie jak Polacy uznają problemy komunikacyjne, drogi i parkingi (14%).

Następnie wymieniany jest brud, śmieci, brak koszy na śmieci (7%) oraz brak informacji w językach obcych (6%).

Brak toalet, podobnie jak w latach ubiegłych, dostrzegany jest jako wyraźny mankament pobytu w regionie.

Szczególnie negatywne aspekty pobytu w Małopolsce wymieniane przez turystów krajowych.

Rysunek 51

Źródło: Badania MOT 2004

Szczególnie negatywne aspekty pobytu w Małopolsce wymieniane przez turystów krajowych.

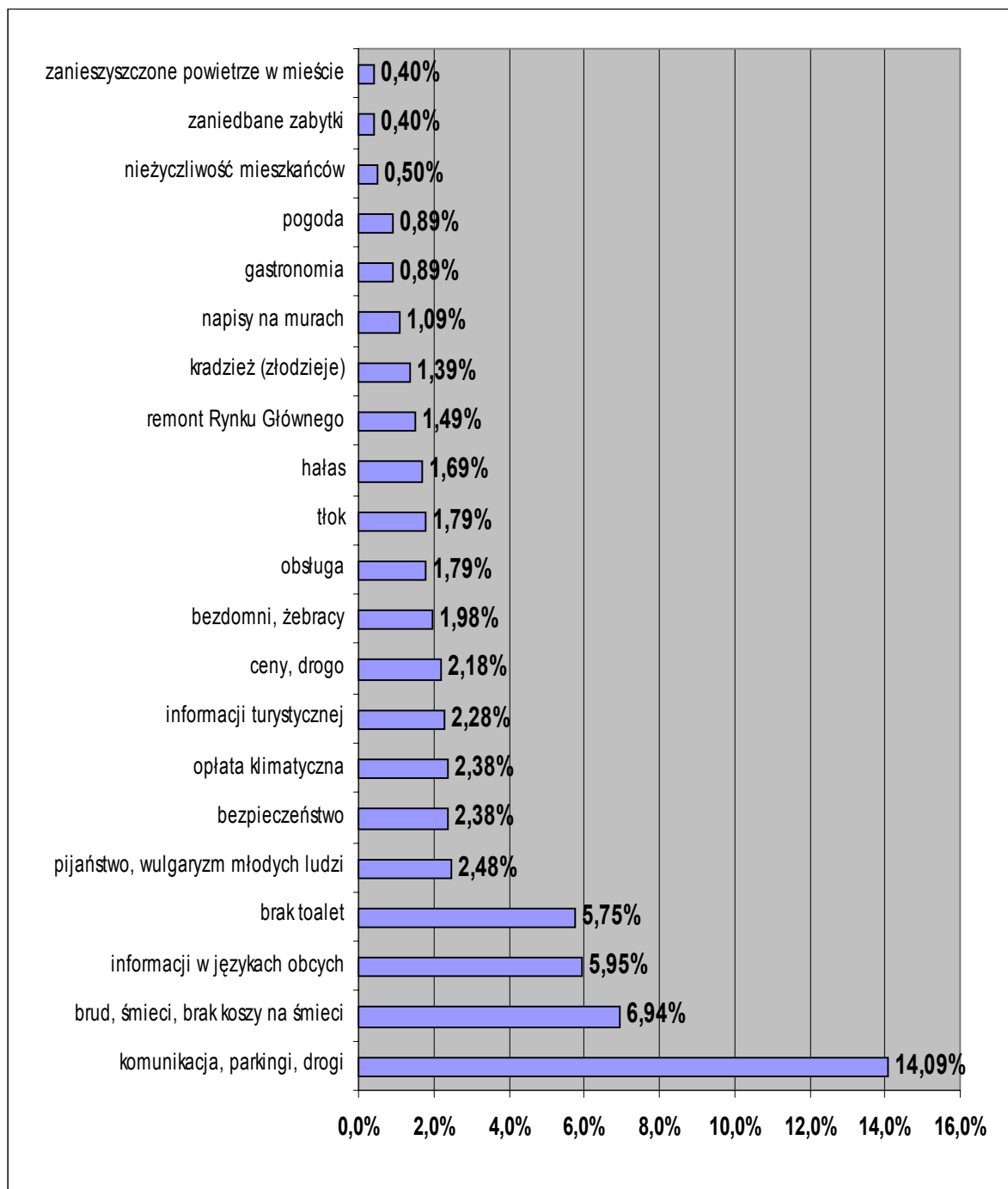
Tabela 48

Problemy z dojazdem	9,44%
Zaśmiecone ulice i lasy	7,65%
Wysokie ceny, drożyzna	5,83%
Tłok	4,88%
Toalety, brudne toalety	4,88%
Brak bezpieczeństwa	3,25%
Zła komunikacja miejska, w tym nocna	3,13%
Brak miejsc parkingowych, parkingów	2,46%
Brak bankomatów, kolejki do nich, itp.	2,02%
Zachowanie młodzieży	1,27%
Żebracy	0,99%
Remonty dróg, Rynku Głównego i inne w czasie wakacji	0,95%

Źródło: Badania MOT 2004

Szczególnie negatywne aspekty pobytu w Małopolsce wymieniane przez turystów zagranicznych.

Rysunek 52

Źródło: Badania MOT 2004

Szczególnie negatywne aspekty pobytu w Małopolsce wymieniane przez turystów zagranicznych

Tabela 49

1	komunikacja, parkingi, drogi	14,09%
2	brud, śmieci, brak koszy na śmieci	6,94%
3	informacji w językach obcych	5,95%
4	brak toalet	5,75%
5	pijaństwo, wulgaryzm młodych ludzi	2,48%
6	bezpieczeństwo	2,38%
7	opłata klimatyczna	2,38%
8	informacji turystycznej	2,28%
9	ceny, drogo	2,18%
10	bezdumni, żebracy	1,98%
11	obsługa	1,79%
12	łłok	1,79%
13	hałas	1,69%
14	remont Rynku Głównego	1,49%
15	kradzież (złodzieje)	1,39%
16	napisy na murach	1,09%
17	gastronomia	0,89%
18	pogoda	0,89%
19	nieżyczliwość mieszkańców	0,50%
20	zaniedbane zabytki	0,40%
21	zanieczyszczone powietrze w mieście	0,40%

Źródło: Badania MOT 2004

Szczególnie pozytywne aspekty pobytu w Małopolsce wymieniane przez turystów w odpowiedzi na pytanie: Co szczególnie pozytywnego spotyka Pana/ią w tej miejscowości?

Określając powody szczególnego zadowolenia turyści koncentrują swoją uwagę na doznaniach emocjonalnych i wrażeniach estetycznych. Imprezy, usługi postrzegane są jako dodatkowe wartości pobytu, wpływające na ogólny poziom zadowolenia.

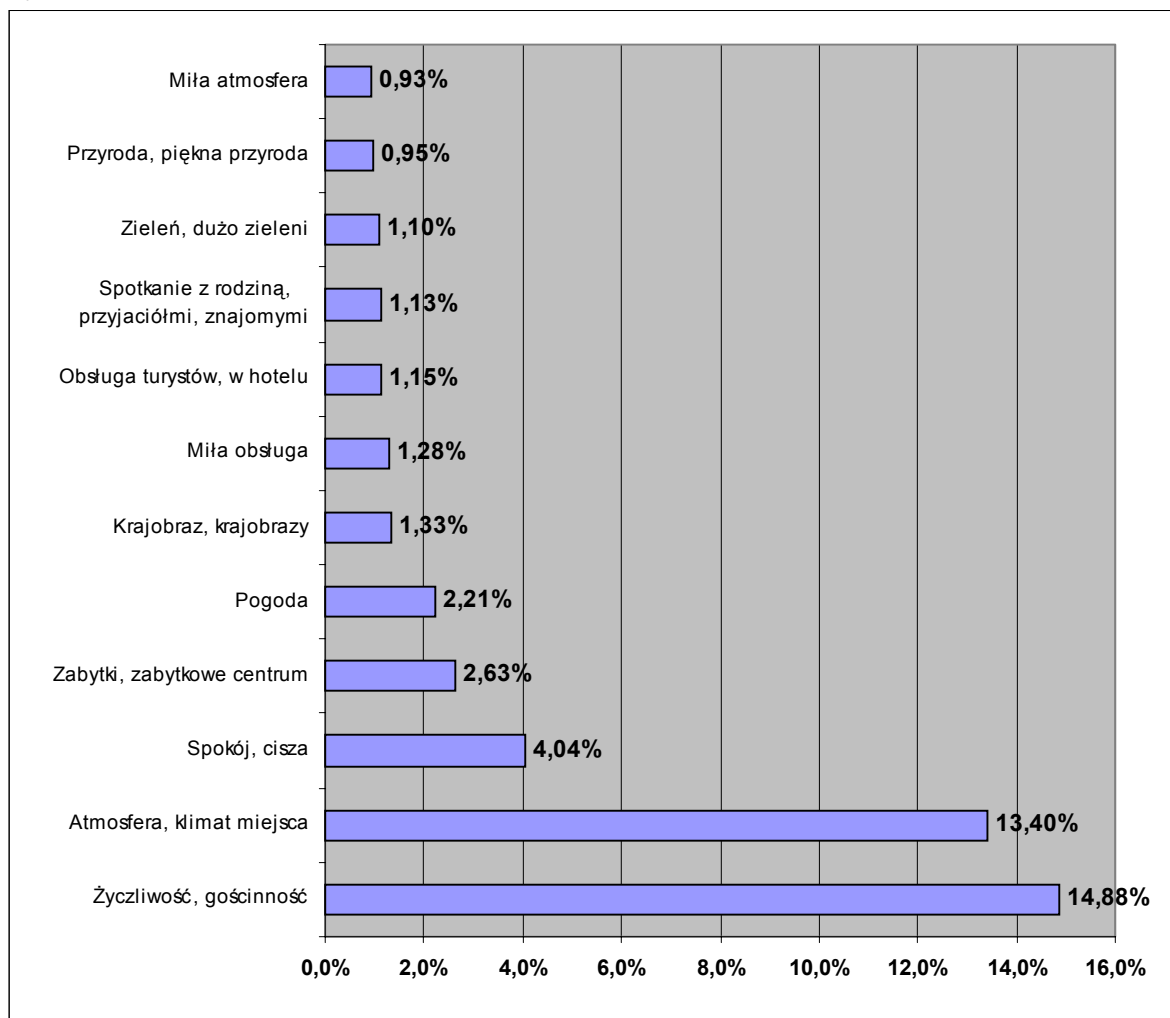
Turyści krajowi podkreślają życzliwość, gościnność, atmosferę, klimat miejsca oraz spokój i ciszę (łącznie 32%) a dopiero w następnej kolejności zabytki, które uzyskały niecałe 3% wskazań.

Turyści zagraniczni za powody wzbudzające ich szczególne zadowolenie uznają obok atmosfery, gościnności i życzliwości (łącznie 31%) także zabytki (10%).

Gastronomia (7%) jest dalej mocną stroną oferty turystycznej Małopolski.

Szczególnie pozytywne aspekty pobytu w Małopolsce wymieniane przez turystów krajowych.

Rysunek 53

Źródło: Badania MOT 2004

Szczególnie pozytywne aspekty pobytu w Małopolsce wymieniane przez turystów krajowych.

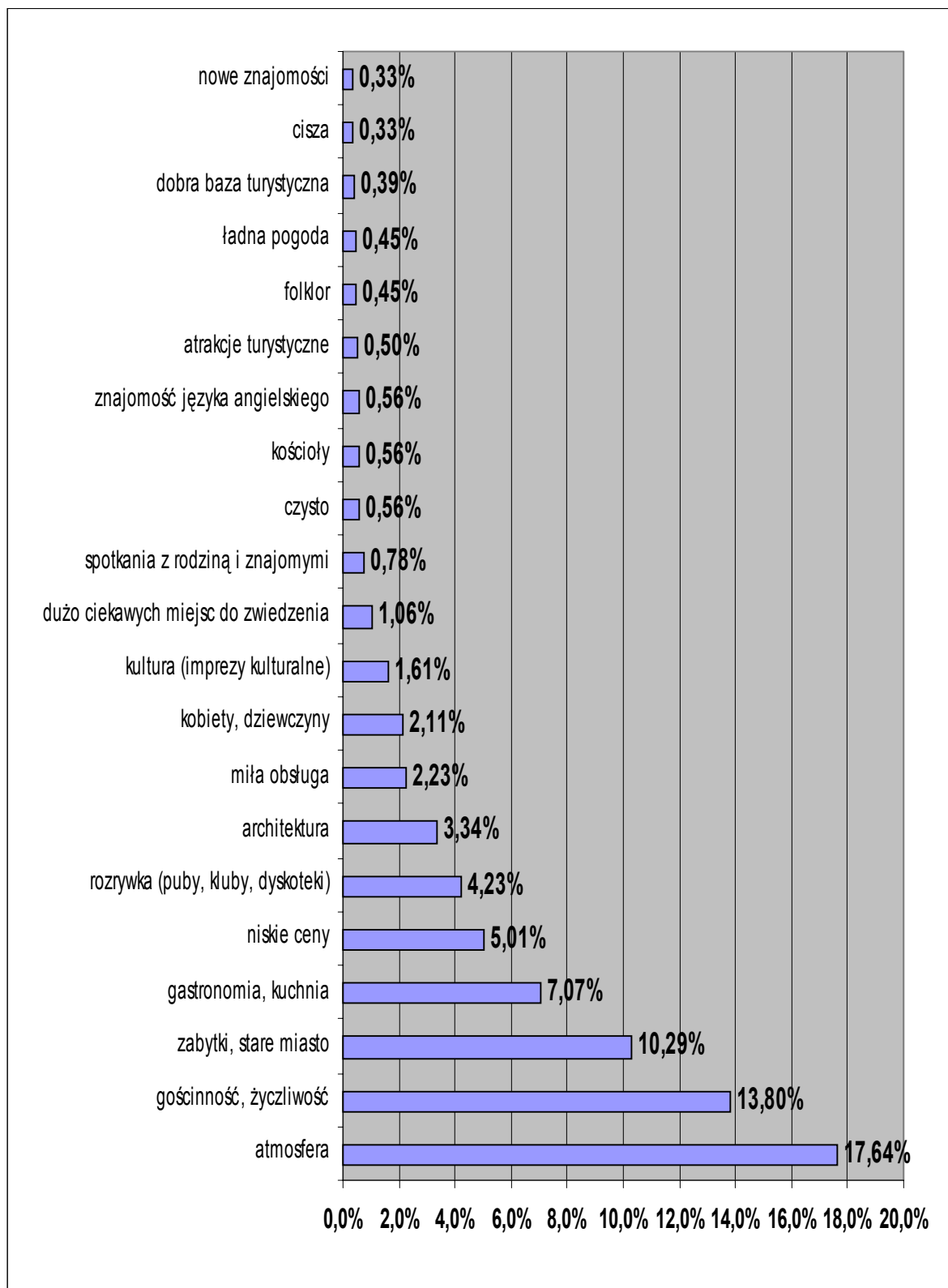
Tabela 50

Życzliwość, gościnność	14,88%
Atmosfera, klimat miejsca	13,40%
Spokój, cisza	4,04%
Zabytki, zabytkowe centrum	2,63%
Pogoda	2,21%
Krajobraz, krajobrazy	1,33%
Miła obsługa	1,28%
Obsługa turystów, w hotelu	1,15%
Spotkanie z rodziną, przyjaciółmi, znajomymi	1,13%
Zieleń, dużo zieleni	1,10%
Przyroda, piękna przyroda	0,95%
Miła atmosfera	0,93%

Źródło: Badania MOT 2004

Szczególnie pozytywne elementy napotkane w Małopolsce – Obcokrajowcy

Rysunek 54

Źródło: Badania MOT 2004

Szczególnie pozytywne aspekty pobytu w Małopolsce wymieniane przez turystów zagranicznych.

Tabela 51

1	Atmosfera	17,64%
2	Gościnność, życzliwość	13,80%
3	Zabytki, stare miasto	10,29%
4	Gastronomia, kuchnia	7,07%
5	Niskie ceny	5,01%
6	Rozrywka (puby, kluby, dyskoteki)	4,23%
7	Architektura	3,34%
8	Miła obsługa	2,23%
9	Kobiety, dziewczyny	2,11%
10	Kultura (imprezy kulturalne)	1,61%
11	Dużo ciekawych miejsc do zwiedzenia	1,06%
12	Spotkania z rodziną i znajomymi	0,78%
13	Czysto	0,56%
14	Kościóły	0,56%
15	Znajomość języka angielskiego	0,56%
16	Atrakcje turystyczne	0,50%
17	Folklor	0,45%
18	Ładna pogoda	0,45%
19	Dobra baza turystyczna	0,39%
20	Cisza	0,33%
21	Nowe znajomości	0,33%

Źródło: Badania MOT 2004

Czego brakowało turyście w trakcie pobytu w Małopolsce?

Pytanie sformułowano tak, aby pytany w sposób dowolny według własnych odczuć wskazał konkretne usługi lub kategorie których mu brakowało podczas pobytu w Małopolsce.

Zdecydowanie najwięcej odpowiedzi wśród turystów krajowych dotyczyło braku różnego rodzaju rozrywek w miejscu pobytu odwiedzających (prawie 9 %). Jest to wyraźna informacja dla osób mających wpływ na ofertę turystyczną w miejscach pobytu turystów.

Jako następne zostały wymieniane odpowiedzi związane z ogólną kategorią braku czasu.

Może to wynikać ze słabej organizacji pobytu, złej sieci powiązań komunikacyjnych lub zbyt napiętego terminarza pobytu.

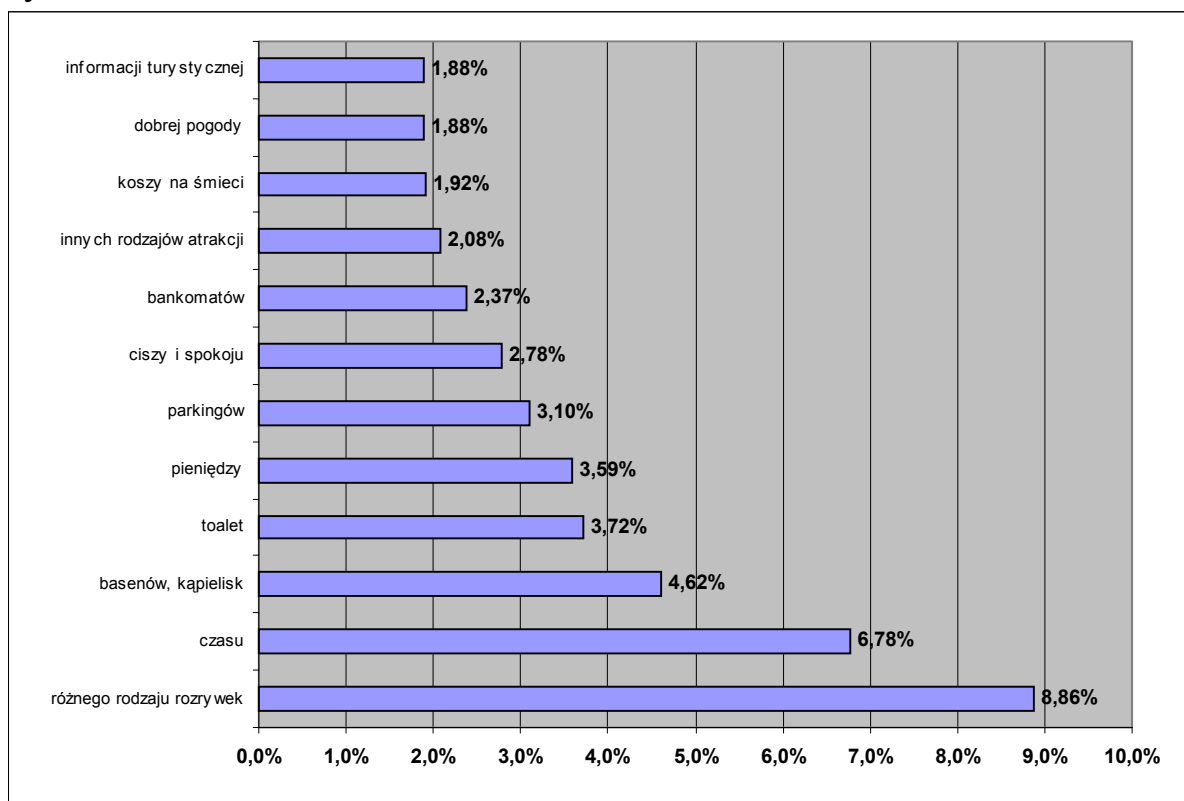
Dwie bardzo konkretne grupy odpowiedzi :

- brak basenów i kąpielisk,
- toalet

potwierdzają wcześniejsze informacje że zapotrzebowanie turystów na te elementy zagospodarowania turystycznego jest nie zaspokojone.

Wady pobytu w Małopolsce (braki) wskazane przez turystów krajowych.

Rysunek 55

Źródło: Badania MOT 2004

Wady pobytu w Małopolsce (braki) wskazane przez turystów krajowych.

Tabela 52

różnego rodzaju rozrywek	8,86%
czasu	6,78%
basenów, kąpielisk	4,62%
Toalet	3,72%
pieniędzy	3,59%
parkingów	3,10%
ciszy i spokoju	2,78%
bankomatów	2,37%
innych rodzajów atrakcji	2,08%
koszy na śmieci	1,92%
dobrej pogody	1,88%
informacji turystycznej	1,88%

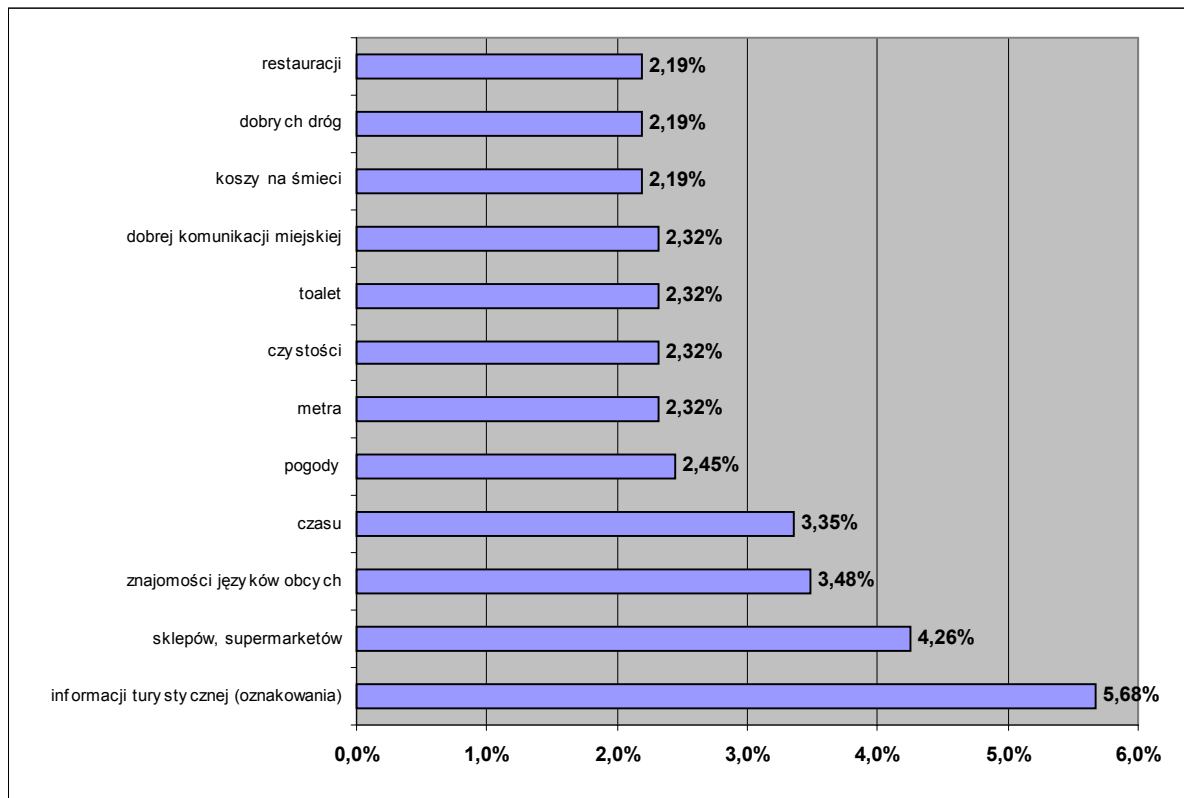
Źródło: Badania MOT 2004

Odpowiedzi udzielone na to pytanie przez turystów zagranicznych różniły się zdecydowanie od odpowiedzi Polaków.

Najczęściej wskazywano brak informacji turystycznej w miejscach pobytu turystów. W połączeniu z trzecią kategorią braku znajomości i informacji w językach obcych można podjąć konkretne działania poprawiające komfort pobytu turysty zagranicznego w Małopolsce.

Wady pobytu w Małopolsce (braki) wskazane przez turystów zagranicznych w Małopolsce.

Rysunek 56

Źródło: Badania MOT 2004

Wady pobytu w Małopolsce (braki) wskazane przez turystów zagranicznych.

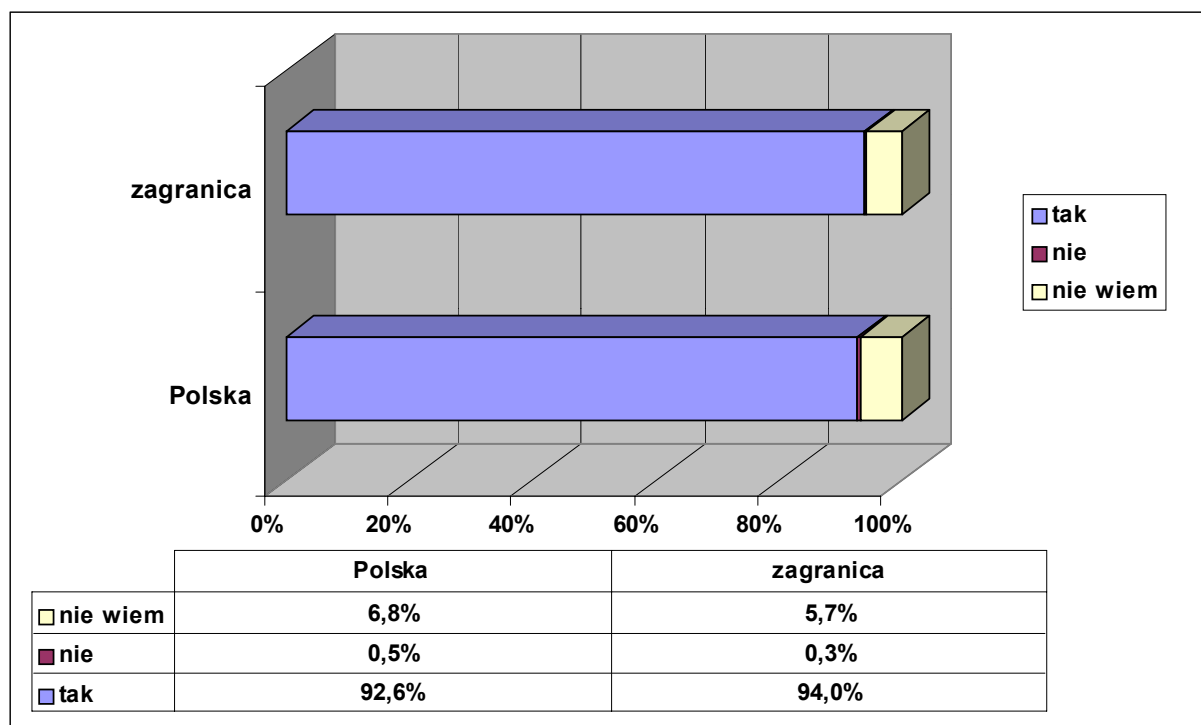
Tabela 53

informacji turystycznej (oznakowania)	5,68%
sklepów, supermarketów	4,26%
znajomości języków obcych	3,48%
czasu	3,35%
pogody	2,45%
metra	2,32%
czystości	2,32%
toalet	2,32%
dobrej komunikacji miejskiej	2,32%
koszy na śmieci	2,19%
dobrych dróg	2,19%
restauracji	2,19%

Źródło: Badania MOT 2004

Czy odwiedzający poleci Małopolskę swoim znajomym?

Czy odwiedzający Małopolskę w 2004 r. poleci odwiedzenie regionu swoim znajomym
Rysunek 57

Źródło: Badania MOT 2004

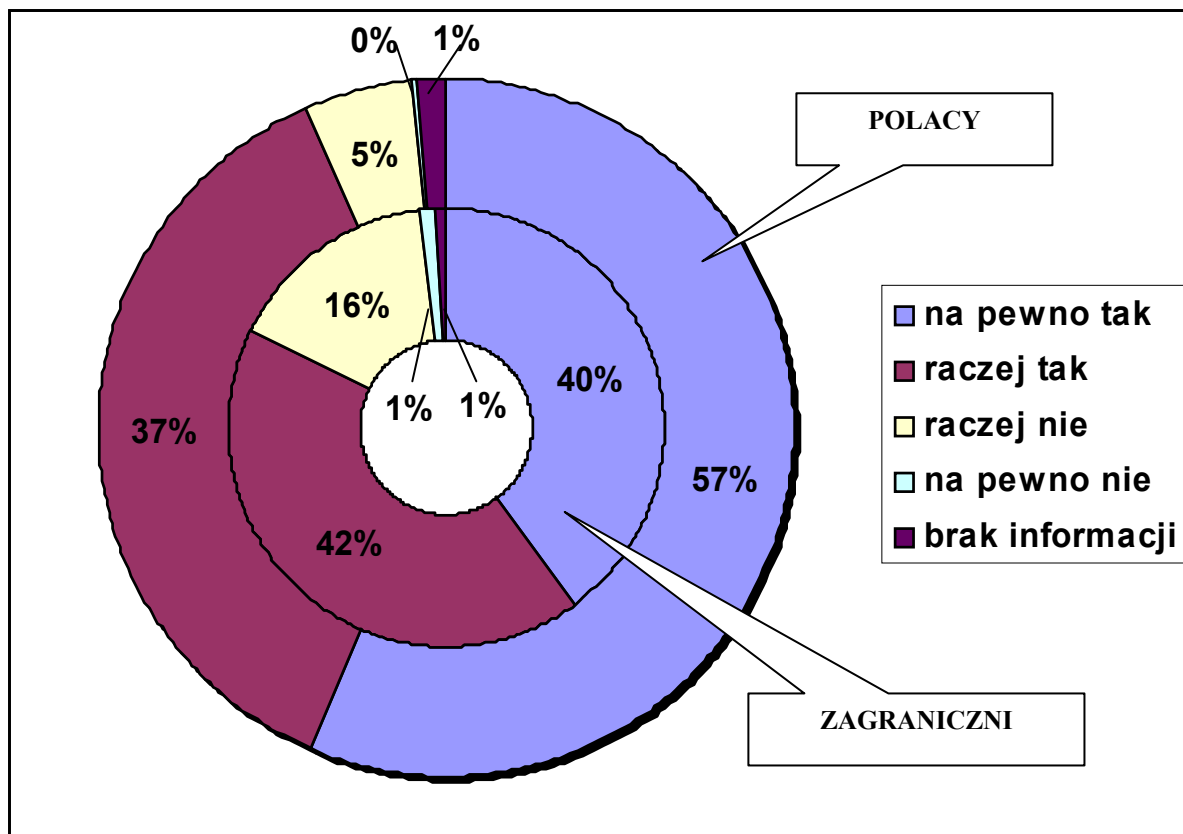
Ogólna ocena pobytu w regionie zarówno przez odwiedzających krajowych jak i zagranicznych jest bardzo wysoka, czego wyrazem jest wola rekomendacji Małopolski swoim znajomym przez ponad 90% odwiedzających (Rys.57).

Podobnie jak w roku ubiegłym ogólna ocena pobytu w Małopolsce zarówno przez odwiedzających krajowych jak i zagranicznych jest bardzo wysoka. Bez kilku procent osób niezdecydowanych, prawie wszyscy goście z Polski jak i spoza niej polecają Małopolskę swoim znajomym. W bieżącym roku w stosunku do roku poprzedniego nastąpiła kilkuprocentowa poprawa wskaźników deklaracji upowszechniania wiedzy o regionie w środowisku respondentów. Pozytywną odpowiedź udzielili w roku 2003: krajowi – 90%, zagraniczni – 90%, a w roku 2004: krajowi – 93%, zagraniczni – 94%. Jak widać różnice są na korzyść w stosunku do roku 2003.

Tak jak w roku ubiegłym obraz Małopolski jaki się ukazuje, nadal bardzo dobrze rokuje na przyszłość, gdyż badania wskazują, że głównym źródłem informacji o regionie, w tym Krakowie są znajomi.

Deklaracja ponownych odwiedzin Małopolski przez gości przebywających w regionie w 2004 r.

Deklaracja ponownych odwiedzin Małopolski przez gości przebywających w regionie w 2004
Rysunek 58

Źródło: Badania MOT 2004

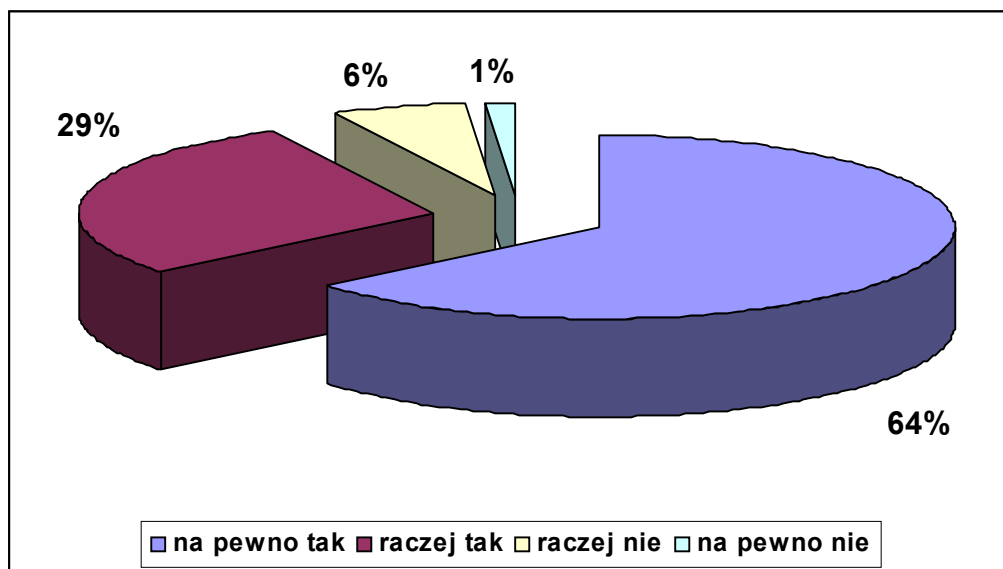
Podobnie jak w roku ubiegłym korzystnie dla regionu przedstawia się struktura chęci ponownych odwiedzin Małopolski. Jak widać na powyższym wykresie aż 94% (o jeden punkt więcej niż w roku ubiegłym) odwiedzających krajowych zamierza ponownie przyjechać do regionu, przy czym zdecydowanych zadeklarowanych jest 57% (mniej o 1 punkt procentowy w stosunku do roku ubiegłego). Tak jak w roku 2003 ponad 80% gości spoza Polski wyraziło wolę ponownego przyjazdu do Małopolski (2003 r. – 84%, 2004 r. – 82%). W bieżącym roku nastąpiła kilku procentowe polepszenie wskaźnika osób jednoznacznie zdecydowanych (2003 r. – 37%, 2004 r. – 40%).

Ogólnie mówiąc są to bardzo dobre wyniki, zwłaszcza z punktu widzenia wagi i znaczenia w marketingu utrzymania stałych klientów, czyli w tym przypadku turystów krajowych i zagranicznych.

Ponad 64% osób polskiego pochodzenia (w roku 2003 – 60%) zadeklarowało chęć ponownego przyjazdu do Małopolski (Rys.58). Raczej tak – odpowiedziało 29% ankietowanych z polskimi korzeniami (w roku 2003 – również było to 29% respondentów). Łącznie daje to wysoką wartość 93%, co wskazuje na korzystny wizerunek Małopolski w tej grupie respondentów.

Deklaracja ponownych odwiedzin Małopolski przez zagraniczną Polonię przebywającą w regionie w 2004 r.

Rysunek 59

Źródło: Badanie MOT 2004

Kierownik projektu**dr Krzysztof Borkowski**

Znajomość języków obcych: Niemiecki - dobrze w mowie i piśmie
Rosyjski - dobrze w mowie i piśmie

EDUKACJA

- 1973 - 1975 Dwuletnie Studium Geodetów w Rzeszowie
 1973 - 1973 Kurs pilotów wycieczek zagranicznych BPiT "Almatur
 licencja studencka pilota wycieczek zagranicznych
 1973 - 1974 Kurs dla Pilotów w Biurze Turystycznym Orbis, PTE - Kraków
 Licencja profesjonalna pilota wycieczek zagranicznych
 1975 - 1979 Akademia Wychowania Fizycznego w Krakowie, kier. Turystyka i
 Rekreacja tytuł: Magister Turystyki
 Specjalność: Obsługa Ruchu Turystycznego
 1981 – 1982 Uniwersytet Warszawski, Podyplomowe Studium Turystyki,
 Specjalność Pedagogiczna
 1994 – 1995 Uniwersytet Toruński, Podyplomowe Studium Prawa w turystyce,
 1987 - Tytuł doktora kultury fizycznej, nt. Cywilizacyjne zagrożenia zdrowia jako motyw
 uprawiania turystycznych form rekreacji

ZATRUDNIENIE

- 1973 Pilot wycieczek zagranicznych - Kat I / Instruktor
 1973 recepcjonista - Międzynarodowy Hotel Studencki Gdańsk
 1994 kierownik recepcji - MIĘDZYNARODOWY HOTEL STUDENCKI Gdańsk
 1975 zastępca dyrektora ds. recepcji - MIĘDZYNARODOWY HOTEL STUDENCKI
 Gdańsk
 1978 kierownik recepcji - MIĘDZYNARODOWY HOTEL STUDENCKI Kraków
 1980 kierownik recepcji - MIĘDZYNARODOWY HOTEL STUDENCKI Kraków
 1992 Współtwórca Letniego Hotelu AWF -(hotel dydaktyczny)
 1992-1996 zastępca dyrektora - Letniego Hotelu AWF w Krakowie,
 1979 – 1982 Wykładowca na kierunku: Turystyka, Akademia Wychowania Fizycznego
 w Krakowie
 1982 - Asystent, Katedra Ekonomiki i Organizacji Turystyki, AWF Kraków
 1988 - 1998 Adiunkt Kierownik Zakładu Obsługi Ruchu Turystycznego, AWF
 1998 - nadal Starszy wykładowca Instytut Turystyki AWF –
 Kierownik Zakładu Obsługi Ruchu Turystycznego
 2000 – nadal Współzałożyciel Wyższej Szkoły Turystyki i Ekologii w Suchoj Beskidzkiej
 2000 – nadal Dziekan Wyższej Szkoły Turystyki i Ekologii w Suichej Beskidzkiej

PUBLIKACJE roku 2000-2003

1. Wpływ jakości świadczonych usług turystycznych na wizerunek krakowskich biur podróży . (Mechanizm sprzężenia zwrotnego w procesie rozpowszechniania wizerunku firmy i destynacji turystycznej) AE Kraków 2000
2. Problemy obsługi ruchu turystycznego w obiektach sakralnych. PAT / UJ/IT Kraków 2000 – Konferencja naukowa „Turystyka w obiektach sakralnych i zabytkowych”.
3. „Industrielle Vergangenheit mit touristischer Zukunft” – Institut für Integrativen Tourismus und Freizeitforschung Wien – Hannover 2000, Publikacja zwrta . „Industrie Kultur und Tourismus” Hannover Ekspo-2000 styczeń 2000 Kongres „ANDERS REISEN”Hannover 2000–
4. „Untersuchung der Beurteilung touristischer Leistungen durch Touristen, die Polen Besuchen. Das Bild der Qualittat und Art Ihrer Übermittlung” Uniwersytet w Presovie – Słowacja – Publikacja zwrta. „Urbane a krainne studie” Urbanny vyvoj na rozhrani milenii. Presov 2000
5. Adaptacja obiektów przemysłowych dla potrzeb turystyki na przykładzie regionu krakowskiego. Publikacja zwrta w „Marketing and tourism Ostrava 2000” Uniwersytet techniczny – Fakultet Ekonomiczny w Ostravie - 2000
6. Hotele Krakowa w Encyklopedia Krakowa - PWN Kraków 2000 (współautor)
7. Zintegrowany system nauczania w szkołach o profilu turystycznym . Publikacja zwrta „Cele i treści akademickiego kształcenia w dziedzinie turystyki i rekreacji” Kraków - Sucha Beskidzka 2000
8. Partnerstwo miast i regionów w świetle polityki Unii Europejskiej - Publikacja zwrta „Spotkania transgraniczne i transregionalne w turystyce”. Lille 2000
9. Bezpieczeństwo transakcji bezgotówkowych z uwzględnieniem europejskich zasad obsługi klienta. - Publikacja zwrta „ Prawno-ekonomiczne problemy turystyki w zakresie dostosowania prawa polskiego do obowiązującego w Unii Europejskiej w obszarze turystyki” AWF Kraków 2000 - (współautor)
10. „Kompendium pilota wycieczek” wydanie drugie i trzecie- Publikacja zwrta – Proksenia Kraków 2001 - (współautor)
11. „Kompendium pilota wycieczek” wydanie czwarte - Publikacja zwrta – Proksenia Kraków 2002 - (współautor)
12. „Integracyjne funkcje turystyki na przykładzie trójnarodowej wymiany młodzieżowej w ramach „trójkąta weimarskiego” . - Publikacja zwrta „Turystyka czynnikiem integracji międzynarodowej” WSiIZ Rzeszów 2003 - (współautor)
13. „Rola i zadania samorządu terytorialnego w tworzeniu regionalnego produktu turystycznego” - Publikacja zwrta „Rola i zadania samorządu terytorialnego w rozwoju gospodarki turystycznej” MWSHP Łowicz 2003 - (współautor)
14. „Touristik und zivilisatorische Bedrohungen - Platz und rolle der Touristik im Leben des Menschen“ – publikacja zwrta „ Zdrowotne aspekty Turystyki” Wyższa Szkoła Handlowa i Urząd Wojewódzki Szolnok 2003
15. „Dziedzictwo kulturowe regionu jako podstawa produktu turystycznego” – Publikacja zwrta MOT Kraków 2003
16. „Parametry rozwoju agroturystyki w gminie” -Publikacja zwrta „Agroturystyka we wspólnej Europie” starostwo powiatowe Cieszyn 2003
17. „Regionalny produkt turystyczny w Unii Europejskiej” -Publikacja zwrta „Efekty regionalne przystąpienia Polski do Unii Europejskiej” Starostwo powiatowe Bochnia 2003
18. „Integracja krajowej branży turystycznej oparciu o technologie internetowe w obliczu akcesji Polski do Unii Europejskiej” -Publikacja zwrta „Konsument na rynku turystycznym w warunkach członkostwa Polski unii Europejskiej” GWSH Katowice 2003 - (współautor)
19. „Badanie ruchu turystycznego w Krakowie w roku 2003” – Publikacja zwrta, praca zbiorowa (kierownik projektu) - Raport końcowy - Małopolska Organizacja Turystyczna – Kraków 2003

20. „Badanie ruchu turystycznego w Małopolsce w roku 2003” Raport końcowy - Małopolska Organizacja Turystyczna – Kraków 2003 – Publikacja zwrta, praca zbiorowa (kierownik projektu)

Przedmioty :

Obsługa ruchu turystycznego
 Negocjacje i sprzedaż
 Projektowanie imprez turystycznych
 Organizacja i funkcjonowanie jednostek obsługi ruchu turystycznego
 Systemy informatyczne w turystyce
 Pilotaż wycieczek zagranicznych

- 1990 - 1999 Współtwórca Regionalnego Centrum Pilotażu przy AWF w Krakowie
 1990 - 1998 Członek Głównej Komisji Egzaminacyjno Kwalifikacyjnej ds. Pilotów Wycieczek Zagranicznych przy UKFiT
 1992 - 1996 Współtwórca i zastępca dyrektora Letniego Hotelu AWF w Krakowie
 1995 - Współtwórca Studium Turystyki (Policealnej Szkoły Turystyki i Agrobiznesu w Suchej Beskidzkiej
 1996 Kandydat na stanowisko Menadżera Marki „Turystyka Przygraniczna i Tranzytowa”
 1997 Kandydat na stanowisko Dyrektora Polskiego Ośrodka Informacji Turystycznej w Berlinie.
 1998 Współzałożyciel i Prezes Stowarzyszenia : "Akademia Europejska w Beskidach" z siedzibą w Suchej Beskidzkiej
 1999 -2003 Wiceprzewodniczący Małopolskiej Wojewódzkiej Komisji egzaminacyjno-kwalifikacyjnej d.s pilotów.
 2000 – nadal Współzałożyciel Wyższej Szkoły Turystyki i Ekologii w Suchej Beskidzkiej
 Od 2003 nadal - Przewodniczący Małopolskiej Wojewódzkiej Komisji egzaminacyjno-kwalifikacyjnej d.s pilotów.

STYPENDIA I KURSY ZAGRANICZNE

- 1985 /luty/ Moskwa / Kurs dla Pilotów Tłumaczy/ Instytut Doskonalenia Kwalifikacji w Obsłudze Turystyki Zagranicznej/ Typowany przez UKFiT
 1991-1992 Wiedeń /- Wirtschaftsuniversitat - Stypendium Rządu Republiki Austrii

Zespół

Prof. dr hab. Tadeusz Grabiński

Życiorys skrócony

Miejsce pracy – Akademia Ekonomiczna w Krakowie

Stopień/tytuł naukowy - prof. dr hab. nauk ekonomicznych

Specjalność –informatyka ekonomiczna, prognozowanie, ekonometria, statystyka

Liczba publikacji

Monografie	13	Artykuły	76	Komunikaty	ponad 60
Podręczniki	18	Referaty	62	Ekspertyzy	ponad 200

Nagrody Ministra

Lp	Uzasadnienie	Data	Uwagi
1	Książka <i>Modele ekonometryczne w procesie prognozowania</i>	1.10.1979	Zesp. III st.
2	Książka <i>Komputerowy zbiór danych RYNEK</i>	1.10.1980	Zesp. III st.
3	Ekspertyza <i>Program budownictwa mieszkaniowego dla Iraku</i>	VII 1981	Zespołowa
4	Książka <i>Model programowania rozwoju budownictwa mieszkaniowego</i>	1.10.1981	Zesp. II st.
5	Książka <i>Metody doboru zmiennych w modelach ekonometrycznych</i>	1.10.1983	Zesp. I st.
6	Książka <i>Globalne prognozy rozwoju społeczno-gospodarczego</i>	1.10.1984	Zesp. III st.
7	Praca habilitacyjna <i>Wielowymiarowa analiza porównawcza w badaniach dynamiki zjawisk ekonomicznych</i>	1.10.1985	Ind. III st.
8	Książka <i>Metody statystyki międzynarodowej</i>	1.10.1988	Zesp. II st.
9	Książka <i>Metody taksonomii numerycznej w modelowaniu zjawisk społeczno-gospodarczych</i>	12.9.1990	Zespołowa
10	Książka <i>Ekonometria przestrzenna</i>	1.10.1992	Zespołowa
11	Książka <i>Badania marketingowe. Metody i oprogramowanie komputerowe</i>	1.10.1993	Zespołowa
12	Za osiągnięcia w kierowaniu uczelnią	1.10.1997	Indyw.
13	Za osiągnięcia w kierowaniu uczelnią	8.9.1998	Indyw.
14	Za osiągnięcia w kierowaniu uczelnią	1.8.1999	Indyw.
15	Za osiągnięcia w kierowaniu uczelnią	28.9.2000	Indyw.
16	Za osiągnięcia w kierowaniu uczelnią	25.9.2001	Indyw.
17	Za osiągnięcia w kierowaniu uczelnią	30.8.2002	Indyw.

Nagrody Rektora AE w Krakowie

17.10.1974	23.10.1974	14.6.1976	14.10.1976	5.4.1977
14.10.1978	sierpień 1984	25.9.1986	25.9.1987	wrzesień 1991
12.10.1994	wrzesień 1995	wrzesień 1996		

Przebieg pracy zawodowej

Jednostka organizacyjna	Stanowisko	Okres
<i>Akademia Ekonomiczna w Krakowie</i>		
Z-d Statystyki	stażysta	1970-71
Z-d Statystyki	asystent	1971-72
Z-d Teorii Prognoz	st. asystent	1973-75
Z-d Teorii Prognoz	adiunkt	1976-84
Z-d Zastosowań Informatyki	docent	1985-90
Z-d Zastosowań Informatyki	profesor nadzwyczajny	1990-95
Z-d Zastosowań Informatyki	profesor zwyczajny	1996-02
Katedra Finansów	profesor zwyczajny	od 2002
<u>Pełnione funkcje</u>		
Kierownik Zakładu Zastosowań Informatyki AE w Krakowie		1985-91
Prorektor ds. Nauki AE w Krakowie		1990-96
Rektor AE w Krakowie		1996-02
<u>Stopnie zawodowe, naukowe i tytuły</u>		
mgr	Wyższa Szkoła Ekonomiczna w Krakowie	1970
doktor	Akademia Ekonomiczna w Krakowie	1976
dr habilitowany	Akademia Ekonomiczna w Krakowie	1984
profesor nadzwyczajny	Akademia Ekonomiczna w Krakowie	1990
profesor zwyczajny	Akademia Ekonomiczna w Krakowie	1996

Staże naukowe i wyjazdy zagraniczne

State Organization for Housing, Irak, łącznie 1,5 roku w latach 1976-1982, ekspert
 University of Pittsburgh, USA, 2 miesiące, 1986, staż
 Grand Valley State University, USA, 2 tygodnie, 1996, visiting professor

Członkostwo z wyboru w organizacjach naukowych krajowych i zagranicznych

1. Komisja Nauk Ekonomicznych PAN, O. Kraków, od 21.6.1985.
2. Komisja Statystyczno-Demograficzna PAN, O. Kraków, od 9.2.1996.
3. Polskie Towarzystwo Informatyczne, od 1987.
4. Rada Naukowo-Programowa Zakładu Przemysłowo-Uczelnianego MERA - KWAP, 8.12.1987 - 1.6.1990.
5. Rada Naukowa Środowiskowego Centrum Obliczeniowego CYFRONET, 1.06.1989 - 1.10.1994.
6. Komitet Statystyki i Ekonometrii PAN, od 1990.
7. Polskie Towarzystwo Statystyczne, od 1990.
8. International Federation of Classification Societies IFCS, Sekcja Klasyfikacji i Analizy Danych PTS, od 1993.
9. Editorial Board of the Economic Review of the University of Economics, Bratislava, od 1995.
10. International Academy of Computer Science and Systems, Computer technologies in economics and statistics, Kijów, od 2002.

Funkcja promotora w przewodach doktorskich – wykaz przewodów

1. Elżbieta Maksymiak, *Analiza odporności ocen parametrów modelu ekonometrycznego w warunkach współliniowości zmiennych objaśniających*, AE w Krakowie, Kraków 1987, 174 s. (20.6.1985 - 9.11.1987).
2. Małgorzata Pańkowska, *Wykorzystanie metod taksonomii numerycznej do identyfikacji skupień na podstawie macierzy input-output*, AE w Katowicach, Katowice 1988, 240 s. (10.1.1986 - 22.1.1988).
3. Paweł Lula, *Badanie odporności taksonomicznych metod grupowania*, AE w Krakowie, Kraków 1992, 115 s. (18.4.1991 - 2.10.1992).
4. Andrzej Bąk, *Zastosowanie technik symulacji komputerowej do optymalizacji wyboru metod wielowymiarowej analizy porównawczej*, AE we Wrocławiu, Wydział Gospodarki Regionalnej i Turystyki w Jeleniej Górze, Jelenia Góra 1995, 145 s. + 127 s. aneksu (29.10.1993 - 21.9.1995).
5. Piotr Soja, *Czynniki sukcesu wdrażania zintegrowanych systemów zarządzania (klasy MRP II/ERP)*, AE w Krakowie, Wydział Zarządzania, (23.03.2001-20.6.2002)
6. Zbigniew Zieliński, *Wykorzystanie technik informacyjnych w procesie dydaktycznym szkoły wyższej*, AE w Krakowie, Wydział Zarządzania, (25.04.2001-17.7.2003)

7. Stanisława Proć, *Modele bankowości internetowej*, AE w Krakowie, Wydział Zarządzania, przewod otwarty 25.04.2001 r.
8. Izabela Cichocka, *Modelowanie relacji między wybranymi determinantami zachowań konsumpcyjnych w zakresie żywności ekologicznej*, AE w Krakowie, Wydział Zarządzania, przewod otwarty 20.11.2003 r.

Udział w uczelnianych komisjach i zespołach kolegialnych

1. Senat AE w Krakowie, od 1987.
2. Senacka Komisja ds. Organizacji i Rozwoju AE w Krakowie, 1986 - 1987.
3. Senacka Komisja ds. Badań Naukowych i Współpracy z Zagranicą AE w Krakowie, 1987 - 1990.
4. Uczelniana Komisja ds. Przeglądu Struktur Organizacyjnych AE w Krakowie, 1988 - 1990.
5. Rada Naukowa Ośrodka Obliczeniowego AE Kraków, 1987 - 1990.
6. Pelnomocnik Uczelni ds. Makroregionalnej Akademickiej Sieci Komputerowej, 1986 - 1990.
7. Komisja ds. Rozwoju Wydziału Ekonomiki Obrotu AE w Krakowie, 1984 - 1987.
8. Jury Uczelnianej Sesji Kół Naukowych, 1986-1988.
9. Zespół Koordynacyjny d/s Badań Rozpoznawczych ISEI, 1988-1991.
10. Rektorska Komisja d/s Planów Studiów, 1989 - 1990.
11. Komisja Wyborcza na Wydziale Ekonomiki Obrotu AE w Krakowie, 1990.
12. Rektorska Komisja ds. Awansów na Stanowiska Profesorów w AE w Krakowie, 1991-1996.
13. Rektorska Komisja ds. Aktywizacji AE w Krakowie, 1991-1996.
14. Rektorska Komisja ds. Nagród Nauczycieli Akademickich i Odznaczeń, 1991-1996.
15. Rada Naukowa Instytutu Towaroznawstwa AE w Krakowie, 1993-1995.
16. Komitet Sterujący Krakowskiego Zespołu Bibliotek Naukowych, 1992-1996.
17. Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa, 1996-2002.
18. Kolegium Rektorów Uczelni Ekonomicznych, 1996-2002.
19. Przewodniczący Rady Naukowej Studiów Doktoranckich AE w Krakowie, od 2002

Inne pełnione funkcje

1. Członek Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa, od 2001.
2. Przewodniczący Rady Małopolskiej Kasy Chorych, 2001-2002, V-przewodniczący Rady Małopolskiej Kasy Chorych, 2002-2003.
3. Członek Regionalnego Komitetu Sterującego przy Marszałku Województwa Małopolskiego, 2001-2003.
4. Członek Komitetu ds. Integracji przy Wojewodzie Małopolski, 2002-2003.

Wykaz prowadzonych wykładów

1. Teoria prognoz (od 1984)
2. Statystyka (od 1985)
3. Metody taksonomii numerycznej i wielowymiarowej analizy porównawczej (1985)
4. Podstawy metodologiczne badań ilościowych (1987)
5. Metody wielowymiarowej analizy rozwoju społeczno-gospodarczego(1987-1988)
6. Komputerowe pakiety programów obliczeniowych z zakresu statystyki i ekonometrii (1988)
7. Zastosowanie informatyki w obrocie towarowym (1984-1990)
8. Podstawy informatyki (od 1990)
9. Prognozowanie i symulacja (od 1992)
10. Zastosowanie technik komputerowych w bankowości i finansach (od 1994)
11. Komputerowe wspomaganie decyzji finansowych (od 1995)
12. Zastosowanie technik komputerowych w marketingu (od 1996)
13. Komputer w decyzjach finansowych (od 1999)
14. Internet w biznesie (od 2000)
15. Ekonometria (od 2001)
16. Internet w biznesie międzynarodowym (od 2001)
17. Techniki i technologie internetowe (od 2002)
18. Społeczne aspekty informatyki (od 2002)
19. Komputery i internet w biznesie (od 2002)
20. Komputery w pracy dziennikarza (od 2003)
21. Techniki komputerowe w naukach społecznych (od 2003)
22. Komputerowe laboratorium marketingowe (od 2003)
23. Komputerowe metody prezentacji (od 2003)
24. Systemy informacji przestrzennej (od 2003)

Wykaz publikacji

Monografie

1. *Dynamiczne modele analizy taksonomicznej*, praca doktorska, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1975, 189 s. + 184 s. aneksu.
2. *Komputerowy zbiór danych RYNEK*, pr. zbior. pod red. S. Mynarskiego, (udział własny 0.4), Opracowania i Materiały 118, Instytut Handlu Wewnętrznego, Warszawa 1978, 166 s. (praca uzyskała nagrodę zespołową MNSzWiT st. III).
3. *Model programowania rozwoju budownictwa mieszkaniowego*, (Aut.:) K. Bajera, Z. Błochowiak, J. Bulsza, ..., S. Michalski, A. Zeliaś, (udział własny 0.2), Miastoprojekt, Kraków 1980, 209 s. (praca uzyskała nagrodę zespołową Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki st. II).
4. *Metody doboru zmiennych w modelach ekonometrycznych*, (Aut.:) ..., S. Wydymus, A. Zeliaś (udział własny 0.4), PWN, Warszawa 1982, 311 s. (praca uzyskała nagrodę zespołową Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki st. I).
5. *Globalne prognozy rozwoju społeczno-gospodarczego*, (Aut.:) ..., A. Malina, K. Szymanowicz, S. Wydymus, A. Zeliaś, (udział własny 0.25), PWN, Warszawa 1983, 152 s. (praca uzyskała nagrodę zespołową Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki st. III).
6. *Metody prognozowania rozwoju społeczno-gospodarczego*, (Aut.:) ..., S. Wydymus, A. Zeliaś, (udział własny 0.4), PWN, Warszawa 1983, 256 s.
7. *Wielowymiarowa analiza porównawcza w badaniach dynamiki zjawisk gospodarczych*, Zeszyty Naukowe AE w Krakowie, Seria specjalna: Monografie nr 61, Kraków 1984, 265 s. (praca uzyskała nagrodę indywidualną Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki st. III).
8. *Metody statystyki międzynarodowej*, (Aut.:) ..., A. Malina, S. Wydymus, A. Zeliaś (udział własny 0.4), PWE, Warszawa 1988, 296 s. (praca uzyskała nagrodę zespołową Ministra Edukacji Narodowej st. II).
9. *Metody taksonomii numerycznej w modelowaniu zjawisk społeczno-gospodarczych*, (Aut.:) ..., S. Wydymus, A. Zeliaś (udział własny 0.5), PWN, Warszawa 1989, 279 s. (praca uzyskała nagrodę zespołową Ministra Edukacji Narodowej st. II).
10. *Ekonometria przestrzenna*, (Aut.:) ..., B. Ludwiczak, A. Malina, A. Zeliaś (udział własny 0.5), PWE, Warszawa 1991, 208 s. (praca uzyskała nagrodę zespołową Ministra Edukacji Narodowej)
11. ***Badania przestrzenne rynku i konsumpcji. Przewodnik metodyczny***, pr. zbior. pod red. naukową S. Mynarskiego (udział własny 0.3), PWN, Warszawa 1992, 250 s.
12. ***Badania marketingowe. Metody i oprogramowanie komputerowe***, (Aut.:) J. Bazarnik, ..., E. Kąciak, S. Mynarski, A. Sagan (udział własny 0.2), Canadian Consortium of Management Schools, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Warszawa-Kraków 1992, 175 s. (praca uzyskała nagrodę zespołową Ministra Edukacji Narodowej)
13. *Analiza taksonometryczna krajów Europy w ujęciu regionów*, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 2003, 160 stron.

Skrypty i podręczniki

1. *Uproszczone procedury estymacji modeli tendencji rozwojowej i wykorzystanie ich do predykcji*, (Aut.:) ..., S. Wydymus (udział własny 0.6), Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1976, 101 s.
2. *Programy obliczeniowe na EMC MIŃSK-32*, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1978, stron 272.
3. *Przykłady obliczeniowe do programów numerycznych na EMC MIŃSK-32*, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1978, 64 s..
4. *Modele ekonometryczne w procesie prognozowania*, (Aut.:) ..., S. Wydymus, A. Zeliaś (udział własny 0.4), Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1978, 297 s. (praca uzyskała nagrodę zespołową Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki st. III).
5. *Modele ekonometryczne w procesie prognozowania*, (Aut.:) ..., S. Wydymus, A. Zeliaś (udział własny 0.4), wyd. II, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1981, 302 s.
6. *Metody prognozowania społeczno-gospodarczego*, (Aut.:) ..., S. Wydymus, A. Zeliaś (udział własny 0.4), Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1982, 344 s.
7. *Uproszczone procedury estymacji modeli tendencji rozwojowej i wykorzystania ich do predykcji*, (Aut.:) ..., S. Wydymus (udział własny 0.6), wyd. II, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1982, 137 s.
8. *Elementy statystyki międzynarodowej*, (Aut.:) ..., A. Malina, S. Wydymus, A. Zeliaś (udział własny 0.4), Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1987, 205 s.
9. *Metody i modele prognozowania budownictwa mieszkaniowego*, (Aut.:) K. Bajer, J. Bulsza, ..., A. Zeliaś (udział własny 0.4), Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1989, 294 s.
10. *Metody analizy danych empirycznych na podstawie szeregów przekrojowo-czasowych*, (Aut.:) ..., A. Malina, A. Zeliaś (udział własny 0.5), Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1990, 154 s.
11. *Metody taksonometrii*, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1991, 176 s.
12. *Metody prognozowania rozwoju społeczno-gospodarczego*, (Aut.:) ..., S. Wydymus, A. Zeliaś (udział własny 0.4), wyd. II poprawione i rozszerzone, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1993, 291 s.
13. *Vademecum podstaw informatyki*, Pomocnicze materiały dydaktyczne, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1993, 34 s.
14. *Pakiet przetwarzania danych ankietowych*, Pomocnicze materiały dydaktyczne, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1993, 43 s.
15. *Elementy podstaw informatyki. Rynek komputerowy*, Pomocnicze materiały dydaktyczne, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1995, 71 s.
16. *Elementy podstaw informatyki. Algorytmy, języki programowania, programy komputerowe*, Pomocnicze materiały dydaktyczne, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1995, 86 s.
17. *Wykorzystanie metod statystycznych w badaniu sprawozdań finansowych*, [w:] *Rewizja finansowa*, Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, (w druku).
18. *Charakterystyka pakietu RAT-STATS*, [w:] *Rewizja finansowa*, Krajowa Izba Biegłych Rewidentów (w druku).

Artykuły

1. *Rozkład logarytmiczno-normalny jako model rozkładu płac pracowników zatrudnionych w gospodarce uspołecznionej m. Krakowa w latach 1959-1967*, "Zeszyty Naukowe WSE w Krakowie", nr 51, Kraków 1973, s. 21-42.
2. *Prognozy rozkładów płac według wysokości dla pracowników zatrudnionych w gospodarce uspołecznionej m. Krakowa*, "Zeszyty Naukowe WSE w Krakowie", nr 51, Kraków 1973, s. 43-68.
3. *Szacowanie liniowych funkcji trendu metodą najmniejszych kwadratów przy pomocy wzorów uproszczonych*, (Aut.:) ..., S. Wydymus (udział własny 0.6), "Wiadomości Statystyczne", nr 4/1975, s. 20-21.
4. *Metody periodyzacji rozwoju demograficznego ludności miejskiej*, (Aut.:) ..., K. Zajac (udział własny 0.6), "Studia Demograficzne", nr 41/1975, s. 75-92.
5. *Niektóre nowe metody badania struktury i dynamiki procesów demograficznych na przykładzie NRD*, (Aut.:) ..., K. Zajac (udział własny 0.6), "Ruch Prawniczy, Socjologiczny i Ekonomiczny", z. 3/1975, s. 89-103.
6. *Kilka uwag na temat zastosowania taksonomii numerycznej w zagadnieniach ekonomicznych*, (Aut.:) ..., M. Grabińska (udział własny 0.6), "Problemy Ekonomiczne", nr 3(55)/1975, s. 105-115.
7. *Numeryczne metody periodyzacji rozwoju obiektów ekonomicznych*, "Przegląd Statystyczny", z. 3/1975, s. 435-444.
8. *Z badań nad metodami analizy wielowymiarowych szeregów czasowych*, w pr. zbior. *Referaty i Komunikaty. Materiały z konferencji naukowej "Metody analizy szeregów czasowych zjawisk gospodarczych i społecznych"*, (Aut.:) ..., K. Zajac (udział własny 0.6), Komitet Statystyki i Ekonometrii PAN, Zakład Ekonometrii i Badań Operacyjnych Politechniki Szczecińskiej, Szczecin 1975, s. 199-221.
9. *Dynamiczna metoda badania struktur demograficznych*, w pr. zbior. *Metody statystyczne w badaniach społeczno-ekonomicznych*, (Aut.:) ..., K. Zajac (udział własny 0.6), Prace Komisji Socjologicznej PAN, O. Kraków, nr 38/ /1976, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk, s. 15-40.
10. *Weryfikacja poprawności grupowania zbiorowości statystycznych za pomocą metod statystyki wielowymiarowej*, w pr. zbior. *Metody statystyczne w badaniach społeczno-ekonomicznych*, (Aut.:) J. Czermiński, ..., Z. Paszek, J. Szeja (udział własny 0.4), Prace Komisji Socjologicznej PAN, O. Kraków, nr 38/1976, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk, s. 41-56.
11. *Statystyczna procedura ustalania faz rozwoju obiektów historycznych*, w pr. zbior. *Metody statystyczne w badaniach społeczno-ekonomicznych*, Prace Komisji Socjologicznej PAN, O. Kraków, nr 38/1976, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk, s. 57-71.
12. *O pewnej metodzie grupowania zmiennych*, (Aut.:) ..., K. Szymanowicz, M. Woźniak, A. Zeliaś (udział własny 0.25), "Przegląd Statystyczny", z. 4/1976, s. 441-451.
13. *Badanie popytu konsumpcyjnego ludności wiejskiej*, (Aut.:) ..., K. Szymanowicz, M. Woźniak, K. Zajac (udział własny 0.3), Roczniki Instytutu Handlu Wewnętrznego, z. 3/1976, s. 76-84.
14. *Wyznaczenie najkrótszego dendrytu punktów w przestrzeni wielowymiarowej*, "Zeszyty Naukowe AE w Krakowie", nr 78, Kraków 1976, s. 175-196.
15. *O pewnych metodach badania struktury i dynamiki procesów demograficznych na przykładzie NRD*, (Aut.:) ..., K. Zajac (udział własny 0.6), Folia Oeconomica Cracoviensia, vol. XIX/1976, s. 110-125.
16. *Wykorzystanie liniowych funkcji trendu do prognozowania zjawisk ekonomicznych*, (Aut.:) ..., S. Wydymus (udział własny 0.6), "Problemy Ekonomiczne", nr 2(62)/1977, s. 122-133.
17. *Analiza taksonomiczna rezultatów najlepszych dziesięciooboistów*, (Aut.:) ..., I. Ryguła, A. Sokołowski (udział własny 0.4), "Kultura Fizyczna", nr 6/ /1977, s. 256-261.
18. *Taksonomiczne metody określania faz rozwojowych procesów demograficznych*, (Aut.:) ..., K. Zajac (udział własny 0.6), "Studia Demograficzne", nr 43/1976, s. 15-40.

19. *Ustalenie hierarchii gminnych ośrodków handlowych (na przykładzie podregionu tarnowskiego)*, (Aut.:) ..., M. M. Skwirut (udział własny 0.6), "Problemy Ekonomiczne", nr 4(64)/1977, s. 60-73.
20. *Propozycje w zakresie porządkowania diagramu Jana Czekanowskiego*, w pr. zbior. *Studia z zakresu metod ilościowych w ekonomii, demografii i socjologii*, Prace Komisji Socjologicznej PAN, O. Kraków, nr 40/1977, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk, s. 69-81.
21. *Numeryczne metody periodyzacji i prognozowania ruchu naturalnego ludności CSRS w latach 1949-1972*, w pr. zbior. *Studia z zakresu metod ilościowych w ekonomii, demografii i socjologii*, (Aut.:) ..., K. Zając (udział własny 0.6), Prace Komisji Socjologicznej PAN, O. Kraków, nr 40/1977, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk, s. 57-67.
22. *Periodyzacja rozwoju gospodarki narodowej oraz jej podstawowych sfer w okresie Polski Ludowej (studium statystyczne)*, "Zeszyty Naukowe AE w Krakowie", nr 99, Kraków 1978, s. 111-133.
23. *Algorytm klasyfikacji zbiorów liniowo uporządkowanych*, "Zeszyty Naukowe AE w Krakowie", nr 99, Kraków 1978, s. 223-235.
24. *Z badań nad metodami predykcji brakujących informacji*, (Aut.:) ..., S. Wydymus, A. Zeliaś (udział własny 0.4), "Zeszyty Naukowe AE w Krakowie", nr 114, Kraków 1979, s. 31-60.
25. *Taksonomiczna koncepcja predykcji ekonometrycznej*, "Zeszyty Naukowe AE w Krakowie", nr 114, Kraków 1979, s. 87-103.
26. *Analiza efektywności wybranych metod doboru zmiennych w jednorównaniowych modelach ekonometrycznych*, (Aut.:) ..., S. Wydymus, A. Zeliaś (udział własny 0.4), "Prace Naukowe AE we Wrocławiu", z. 160(182), Wrocław 1979, s. 127-149.
27. *Rozwój rynku wewnętrznego a poziom gospodarczy regionów w Polsce*, (Aut.:) ..., K. Zając (udział własny 0.6), *Roczniki Instytutu Handlu Wewnętrznego i Usług*, z. 1/(93)/1980, s. 52-71.
28. *Niektóre metody konstrukcji prognoz globalnych*, (Aut.:) ..., S. Wydymus, A. Zeliaś (udział własny 0.4), *Folia Oeconomica Cracoviensia*, vol. XXII/1980, s. 63-86.
29. *Metoda trendów prekursorycznych jako podstawa prognozowania zapotrzebowania na nowe wyroby*, (Aut.:) ..., S. Wydymus, A. Zeliaś (udział własny 0.4), *Folia Oeconomica Cracoviensia*, vol. XXIII/1980, s. 53-70.
30. *Metody analizy zbieżności wyników dyskryminacji zbiorów*, "Zeszyty Naukowe AE w Krakowie", nr 127, Kraków 1980, s. 5-36.
31. *Taksonomiczne metody opriedienienija faz razwitija diemograficznych prociessow*, w pr. zbior. *Statisticzieskiej analiz w diemografii*, (Aut.:) ..., K. Zając (udział własny 0.6), *Statistika*, Moskwa 1980, s. 94-128.
32. *Generatory liczb losowych w rozkładzie równomiernym i testowanie ich poprawności*, (Aut.:) ..., A. Zeliaś (udział własny 0.6), "Zeszyty Naukowe AE w Krakowie", nr 131, Kraków 1980, s. 29-56.
33. *Statystyczna analiza poprawności wybranych generatorów liczb losowych o rozkładzie równomiernym*, "Zeszyty Naukowe AE w Krakowie", nr 131, Kraków 1980, s. 57-83.
34. *Prognozowanie metodą analizy komparatywnej zapotrzebowania na wyroby petrurgiczne odlewane z leizny kamiennej*, (Aut.:) ..., S. Pękala, S. Wydymus, J. Wypasek, A. Zeliaś (udział własny 0.3), "Prace Instytutu Efektywności Wykorzystania Materiałów", Dąbrowa Górnicza, z. 3/4(9/10)/1980, s. 3-21.
35. *Prognozy zapotrzebowania na wyroby petrurgiczne odlewane z leizny kamiennej w Polsce*, (Aut.:) ..., S. Pękala, S. Wydymus, J. Wypasek, A. Zeliaś (udział własny 0.3), "Prace Instytutu Efektywności Wykorzystania Materiałów", Dąbrowa Górnicza, z. 3/4(9/10)/1980, s. 22-43.
36. *Analiza związków handlu i gastronomii z potrzebami ruchu turystycznego (na przykładzie woj. nowosądeckiego)*, (Aut.:) ..., A. Nowakowska, P. Spaczyński (udział własny 0.4), *Roczniki Instytutu Handlu Wewnętrznego i Usług*, z. 1(97)/1981, s. 137-152.
37. *Regionalizacja struktury społecznej i produkcji rolnej na Śląsku w końcu XVIII w.*, (Aut.:) ..., K. Zając (udział własny 0.6), "Przeszłość Demograficzna Polski", nr 13/1981, s. 11-36.

38. *Metody analizy danych ankietowych*, w pr. zbior. *W poszukiwaniu systemu opieki wychowawczej nad dziećmi i młodzieżą*, (Aut.:) ..., I. Ryguła (udział własny 0.6), "Prace Naukowe Uniwersytetu Śląskiego", nr 404, Katowice 1981, s. 133-153.
39. *Program na testowanie poprawności generatorów liczb losowych o rozkładzie równomiernym*, "Zeszyty Naukowe AE w Krakowie", nr 138, Kraków 1981, s. 189-228.
40. *Badania nad stałą dielektryczną kazeiny*, (Aut.:) ..., J. Klepacki, Z. Borowska (udział własny 0.4), "Roczniki Instytutu Przemysłu Mleczarskiego", PWRiL-IPM, z. 1(66)/1981, s. 47-53.
41. *Konstrukcja komputerowego banku danych jako podstawy prowadzenia analiz statystycznych*, Folia Oeconomica Cracoviensia, vol. XIX/1982, s. 103-112.
42. *Organizacja komputerowej bazy danych do celów programowania rozwoju budownictwa mieszkaniowego*, (Aut.:) ..., K. Bajer, J. Bulsza, S. Michalski, A. Zeliaś (udział własny 0.25), "Zeszyty Naukowe AE w Krakowie", nr 158, Kraków 1982, s. 5-18.
43. *Wykorzystanie metod z zakresu analizy dyskryminacyjnej oraz teorii rozpoznawania obrazów do określenia wektorów predyktant*, "Zeszyty Naukowe AE w Krakowie", nr 165, Kraków 1982, s. 73-92.
44. *Analiza efektywności wybranych procedur doboru zmiennych objaśniających przy pomocy metod symulacyjnych*, "Przegląd Statystyczny", z. 1/2(1982), s. 71-88.
45. *Typologia gospodarki sadowniczej w rejonie karpackim*, (Aut.:) ..., Cz. Guzik (udział własny 0.6), "Problemy Zagospodarowania Ziemi Górskich", PAN KZGS, z. 25/1984, s. 167-185.
46. *Koncepcja badań efektywności procedur porządkowania liniowego*, "Zeszyty Naukowe AE w Krakowie", nr 181, Kraków 1984, s. 5-35.
47. *Z badań nad efektywnością wybranych procedur taksonomicznych*, (Aut.:) ..., A. Sokołowski (udział własny 0.6), "Zeszyty Naukowe AE w Krakowie", nr 181, Kraków 1984, s. 63-80.
48. *Charakterystyka wybranych nieklasycznych metod prognozowania*, "Zeszyty Naukowe AE w Krakowie", nr 206, Kraków 1985, s. 25-52.
49. *Analiza efektywności wybranych metod prognozowania na podstawie danych empirycznych*, (Aut.:) M. Amin, ... (udział własny 0.7), "Zeszyty Naukowe AE w Krakowie", nr 206, Kraków 1985, s. 115-150.
50. *Metody określania charakteru zmiennych w wielowymiarowej analizie porównawczej*, "Zeszyty Naukowe AE w Krakowie", nr 213, Kraków 1985, s. 35-63.
51. *Analiza własności wybranych współczynników zależności dla cech jakościowych metodami symulacyjnymi*, (Aut.:) ..., Z. Paszek (udział własny 0.6), "Zeszyty Naukowe AE w Krakowie", nr 213, Kraków 1985, s. 129-152.
52. *Wybrane problemy dynamicznej wielowymiarowej analizy porównawczej*, "Ruch Prawniczy, Socjologiczny i Ekonomiczny", z. 2/1985, s. 189-205.
53. *Statystyczne metody prognozowania przez analogie i ocena ich przydatności na tle metod klasycznych*, "Przegląd Statystyczny", z. 2/1986, s. 145-160.
54. *Prognozowanie zużycia energii elektrycznej w Polsce na podstawie porównań międzynarodowych i klasycznych modeli tendencji rozwojowej*, "Zeszyty Naukowe AE w Krakowie", nr 243, Kraków 1987, s. 21-48.
55. *Problemy szacowania brakujących informacji w komputerowych bazach danych statystycznych*, Systemy Informatyczne 1/87, GUS, Ośrodek Badawczo-Rozwojowy SPIS, Warszawa 1987, s. 169-183.
56. *Terytorialne i społeczne zróżnicowanie poziomu konsumpcji w Polsce*, (Aut.:) ..., L. Strzembicki (udział własny 0.5), Folia Oeconomica Cracoviensia, vol. XXXI/1988, s. 147-166.
57. *Analiza relacji między cenami, spożyciem i dochodami na podstawie metody porównań międzynarodowych*, "Zeszyty Naukowe AE w Krakowie", nr 255, Kraków 1988, s. 55-77.
58. *Założenia i kierunki badań jakości metod taksonomicznych*, "Zeszyty Naukowe AE w Krakowie", nr 258, Kraków 1988, s. 5-26.
59. *Przestrzenne zróżnicowanie konsumpcji ludności rolniczej w Polsce*, w pr. zbior. *Kierunki i prawidłowości zmian struktury konsumpcji w latach osiemdziesiątych*, (Aut.:) ..., L.

- Strzembicki (udział własny 0.5), "Prace Naukowe AE w Katowicach", Katowice 1989, s. 156-167.
- 60. Ekonometryczne modele krajowego ruchu turystycznego ze zmiennymi agregatowymi, "Zeszyty Naukowe AE w Krakowie", nr 290, Kraków 1989, s. 53-76.**
61. *Komputerowy bank danych i programów GOSTUR*, w pr. zbior. *Turystyka jako czynnik rozwoju społeczno-gospodarczego*, (Aut.:) ..., A. Nowakowska (udział własny 0.6), Rocznik CPBP 08.06. Wyniki prac z lat 1986-1987, Instytut Turystyki, Warszawa 1989, s. 60-67.
62. *Ocena poprawności wybranych metod grupowania hierarchicznego i niehierarchicznego*, "Zeszyty Naukowe AE w Krakowie", nr 308, Kraków 1990, s. 5-26.
- 63. Warunki do recepcji turystów w województwach w latach 1979-1987, (Aut.:) ..., A. Nowakowska (udział własny 0.5), Rocznik CPBP 08.06. Wyniki prac z roku 1988, Instytut Turystyki, Warszawa 1990, s. 112-122.**
64. *Metodologiczne aspekty modelowania zróżnicowania przestrzennego konsumpcji i jej determinant*, w pr. zbior. *Polski model konsumpcji w świetle badań, cz. 2*, (Aut.:) ..., L. Strzembicki (udział własny 0.5), "Prace Naukowe AE w Katowicach", Katowice 1990, s. 121-146.
- 65. Przestrzenne modele analizy rozwoju turystyki krajowej, (Aut.:) ..., A. Nowakowska (udział własny 0.5), Rocznik CPBP 08.06. Syntetyczne opracowania zadań badawczych zakończonych w latach 1986-1990, Instytut Turystyki, Warszawa 1991, s. 207-209.**
66. *Problemy analizy poprawności procedur taksonomicznych*, w pr. zbior. *Taksonomia - teoria i jej zastosowania*, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1990, s. 61-72.
67. *Próba modyfikacji klasycznych modeli grawitacji*, "Zeszyty Naukowe AE w Krakowie", nr 343, Kraków 1991, s. 51-68.
68. *Przestrzenne i społeczno-zawodowe zróżnicowanie konsumpcji w Polsce*, (Aut.:) ..., L. Strzembicki (udział własny 0.5), "Zeszyty Naukowe AE w Krakowie", nr 359, Kraków 1991, s. 15-32.
69. *Problem kompletności informacji w komputerowych bazach danych statystycznych*, "Zeszyty Naukowe AE w Krakowie", nr 366, Kraków 1992, s. 5-18.
70. *Bazy danych gospodarczych w systemie SYZYF*, "Zeszyty Naukowe AE w Krakowie", nr 392, Kraków 1992, s. 59-75.
71. *Bank danych "EURODATA"*, w pr. zbior. pod red. A. Zeliasia: *Przestrzenno-czasowe modelowanie i prognozowanie zjawisk gospodarczych*, Materiały z XV Ogólnopolskiego Seminarium Naukowego zorganizowanego przez Zakład Teorii Prognoz Katedry Statystyki Akademii Ekonomicznej w Krakowie, Kraków 1994, s. 55-68.
72. *System podziału terytorialnego krajów Wspólnoty Europejskiej*, w pr. zbior. *Zastosowania metod taksonomicznych w gospodarce*, Sekcja Klasyfikacji i Analizy Danych Polskiego Towarzystwa Statystycznego, z. 1/1994, Jelenia Góra-Wrocław-Kraków, s. 57-68.
73. *Wykorzystanie metody ekspertów do regionalizacji Polski w ujęciu województw*, w pr. zbior. *Zastosowania metod taksonomicznych w gospodarce*, Sekcja Klasyfikacji i Analizy Danych Polskiego Towarzystwa Statystycznego, z. 1/1994, Jelenia Góra-Wrocław-Kraków, s. 69-76.
74. *Analiza stopnia informacyjności kostek danych*, w pr. zbior. *O związkach demografii, statystyki i ekonometrii. Księga jubileuszowa dla uczczenia 50-lecia pracy naukowo-dydaktycznej Profesora Kazimierza Zająca*, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1994, s. 68-84.
75. *Informacyjne aspekty statystyki międzynarodowej*, "Wiadomości Statystyczne", 9/1995, s. 32-36.
76. *Symulacyjne metody analizy efektywności procedur predykcji*, „Prace Naukowe Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości i Marketingu w Chrzanowie”, Nr 1/1997, s. 53-69.

Referaty w materiałach konferencyjnych

1. *Modele prognoz rozkładów płac według wysokości*, referat wygłoszony na posiedzeniu Sekcji Statystyczno-Demograficznej Komisji Socjologicznej PAN, O. Kraków, 17 czerwca 1971, Sprawozdania z posiedzeń Komisji Naukowych, Oddział PAN w Krakowie, t. XV, nr 1/1971, s. 132-134.
2. *Wykorzystanie metod statystyki wielowymiarowej do rozwiązywania problemu periodyzacji*, referat wygłoszony na posiedzeniu Sekcji Statystyczno-Demograficznej Komisji Socjologicznej PAN, O. Kraków, 6 marca 1974, Sprawozdania z posiedzeń Komisji Naukowych, Oddział PAN w Krakowie, t. XVIII, nr 1/1975, s. 125-127.
3. *Statystyczny algorytm periodyzacji rozwoju obiektów ekonomicznych*, referat wygłoszony na X Konferencji Naukowej Ekonometryków i Statystyków Wyższych Szkół Ekonomicznych Polski Południowej, Jeleniów k. Kudowy, 21-23 marca 1974, streszczenie: "Przegląd Statystyczny", z. 4/1974, s. 649.
4. *Metody periodyzacji rozwoju demograficznego ludności miejskiej*, (Aut.:) ..., K. Zając (udział własny 0.6), referat wygłoszony na Seminarium Europejskim "Urbanization and Population Growth", European Center for Population Studies, Demographic Committee of the Polish Academy of Sciences, University of Wrocław, National Population Commission in Poland, Karpacz, 16-21 września 1974, 26 s.
5. *Manche numerische Forschungsmethoden der Struktur und der Dynamik von demographischen Prozessen am Beispiel der DDR*, (Aut.:) ..., K. Zając (udział własny 0.6), referat wygłoszony na Konferencji "Internationales Demographisches Symposium", 16-18 grudnia 1974, Humboldt Universität, Berlin, materiały z konferencji, 25 s.
6. *Dynamiczne modele analizy taksonomicznej*, referat wygłoszony na posiedzeniu Sekcji Statystyczno-Demograficznej Komisji Socjologicznej PAN, O/Kraków, 24 stycznia 1975, Sprawozdania z posiedzeń Komisji Naukowych, Oddział PAN w Krakowie, t. XIX, nr 1/1976, s. 106-107.
7. *Dynamiczne aspekty analiz taksonomicznych*, referat wygłoszony na I Konferencji Zakładów Statystyki Akademii Ekonomicznych Polski Południowej, Jeleniów k. Kudowy, 27-29 stycznia 1975, streszczenie: "Przegląd Statystyczny", z. 3/1975, s. 468.
8. *Metody wyodrębnienia bardziej jednorodnych zbiorów w ujęciu przestrzennym i dynamicznym jako podstawa prawidłowego opisu kształtowania się popytu konsumpcyjnego*, referat wygłoszony na ogólnopolskiej konferencji "Ekonometryczne modele rynku", Łódź, 5-6 czerwca 1975, streszczenie: "Przegląd Statystyczny", z. 2/1975, s. 298.
9. *On a Certain Problem of Analysis of Multidimensional Stochastic Processes*, (Aut.:) ..., K. Zając (udział własny 0.6), referat przygotowany na Światowy Kongres Ekonometryków, Toronto, 20-26 sierpnia 1975, streszczenie: "Econometric Society 3rd World Congress - Abstracts", p. 25-1-6.
10. *Z badań nad metodami analizy wielowymiarowych szeregów czasowych*, (Aut.:) ..., K. Zając (udział własny 0.6), referat wygłoszony na Konferencji Naukowej "Metody analizy szeregów czasowych zjawisk gospodarczych i społecznych", Świnoujście, 25-27 września 1975, Komitet Statystyki i Ekonometrii PAN, Zakład Ekonometrii i Badań Operacyjnych Politechniki Szczecińskiej.
11. *Allgemeine Übersicht über die Problematik der numerischen Taxonomie*, referat wygłoszony w Głównym Urzędzie Statystycznym NRD, Berlin, 24-26 listopada 1975, 20 s.
12. *Ausgewählte Algorithmen der musterlosen Taxonomie*, referat wygłoszony w Głównym Urzędzie Statystycznym NRD, Berlin, 24-26 listopada 1975, 31 s.
13. *Dynamische Modelle der taxonomischen Analyse*, referat wygłoszony w Głównym Urzędzie Statystycznym NRD, Berlin, 24-26 listopada 1975, 30 s.
14. *Statystyczny algorytm weryfikacji poprawności grupowania*, (Aut.:) ..., J. Czermiński, Z. Paszek, J. Szeja (udział własny 0.3), referat wygłoszony na seminarium "Rola i znaczenie informatyki w pracach naukowo-badawczych", X lat ZETO, 13 grudnia 1975, TNOiK-ZETO Kraków, materiały z konferencji, 17 s.

15. *Die Anwendung der taxonomischen Methoden in der Raumanalyse der sozialökonomischen Struktur der DDR*, referat wygłoszony w Głównym Urzędzie Statystycznym NRD, Berlin, 15-17 marca 1976, 25 s.
16. *Die Untersuchungen der Entwicklungsregelmässigkeiten von manchen Volkswirtschaftssphären der DDR*, referat wygłoszony w Głównym Urzędzie Statystycznym NRD, Berlin, 15-17 marca 1976, 30 s.
17. *Czislennyje metody pieriodyzacji i prognozowania jestiestwiennogo dwiżenija nasilenija CzRS za 1949-1972*, (Aut.:) ..., K. Zajac (udział własny 0.6), referat wygłoszony na konferencji "Mieždunarodnaja Konfierencja Diemografow Socjalisticzieskich Stran", Liblice 1976, "Sobranije dokładow", t. I, s. 1.31-1.50.
18. *Poziom gospodarczy regionów a rozwój rynku wiejskiego*, (Aut.:) ..., K. Zajac (udział własny 0.6), referat wygłoszony na konferencji "Spółdzielczość w strategii rozwoju rynku wiejskiego", Rada Naukowa CZSR "Samopomoc Chłopska", SIB, Warszawa, marzec 1977, materiały z konferencji, 36 s.
19. *Wykorzystanie metod taksonomicznych do ustalania zbioru zmiennych objaśniających*, referat wygłoszony na I Ogólnopolskim Seminarium Naukowym "Metody doboru zmiennych w modelach ekonometrycznych", Zakopane, 19-20 kwietnia 1977, streszczenie: "Przegląd Statystyczny", z. 4/1977, s. 521-523.
20. *Uwagi na temat porównywania zgodności ciągów klasyfikacji*, referat wygłoszony na XIV Konferencji Naukowej Statystyków i Ekonometryków Akademii Ekonomicznych Polski Południowej, Krościenko, 3-5 kwietnia 1978, streszczenie: "Przegląd Statystyczny", z. 3/1978, s. 460.
21. *Ocena efektywności wybranych metod doboru zmiennych w modelach jednorównaniowych na podstawie danych empirycznych*, referat wygłoszony na II Ogólnopolskim Seminarium Naukowym "Metody doboru zmiennych w modelach ekonometrycznych", Zakopane, 3-4 maja 1978, streszczenie: "Przegląd Statystyczny", z. 4/1978, s. 578.
22. *O możliwościach wykorzystania funkcji dyskryminacyjnych i statystycznych metod identyfikacji do zagadnienia doboru zmiennych w modelach ekonometrycznych*, referat wygłoszony na II Ogólnopolskim Seminarium Naukowym "Metody doboru zmiennych w modelach ekonometrycznych", Zakopane, 3-4 maja 1978, streszczenie: "Przegląd Statystyczny", z. 4/1978, s. 579.
23. *Informacja o bibliotece programów obliczeniowych obejmującej procedury estymacji modeli ekonometrycznych oraz algorytmy doboru zmiennych objaśniających*, komunikat wygłoszony na II Ogólnopolskim Seminarium Naukowym "Metody doboru zmiennych w modelach ekonometrycznych", Zakopane, 3-4 maj 1978, streszczenie: "Przegląd Statystyczny", z. 4/1978, s. 580.
24. *Metody doboru zmiennych objaśniających w modelach ekonometrycznych*, (Aut.:) ..., K. Szymanowicz (udział własny 0.5), sprawozdanie z II Ogólnopolskiego Seminarium Naukowego, Zakopane, 3-4 maja 1978, "Przegląd Statystyczny", z. 4/1978, s. 577-589.
25. *The Problem of Data Completeness in Econometric Modelling*, (Aut.:) ..., S. Wydymus, A. Zeliaś, (udział własny 0.4), referat wygłoszony na konferencji "The Conference on Problems of Building and Estimation of Large Econometric Models", Błażejewko near Poznań, 6-8 grudnia 1978, Materiały Konferencyjne, Committee of Statistics and Econometrics, Polish Academy of Sciences, Institute of Econometrics and Statistics of the University of Lodz, 21 s.
26. *Analiza wybranych metod taksonomicznych do określania zmiennych w modelach ekonometrycznych*, referat wygłoszony na III Ogólnopolskim Seminarium Naukowym "Metody doboru zmiennych w modelach ekonometrycznych", Zakopane, 6-7 kwietnia 1979, streszczenie: "Przegląd Statystyczny", z. 1/1980, s. 212.
27. *Z badań nad efektywnością procedur doboru zmiennych w modelach ekonometrycznych*, referat wygłoszony na III Ogólnopolskim Seminarium Naukowym "Metody doboru zmiennych w modelach ekonometrycznych", Zakopane, 6-7 kwietnia 1979, streszczenie: "Przegląd Statystyczny", z. 1/1980, s. 212-213.

28. *Metody doboru zmiennych objaśniających w modelach ekonometrycznych*, (Aut.:) ..., S. Wydymus (udział własny 0.5), sprawozdanie z III Ogólnopolskiego Seminarium Naukowego, Zakopane, 6-7 kwietnia 1979, "Przegląd Statystyczny", z. 1/1980, s. 205-208.
29. *Analiza efektywności wybranych metod doboru zmiennych w jednorównaniowych modelach ekonometrycznych*, referat wygłoszony na XV Konferencji Naukowej Statystyków i Ekonometryków Akademii Ekonomicznych Polski Południowej, Pokrzywna, 3-5 maja 1979, streszczenie: "Przegląd Statystyczny", z. 3/4 (1980), s. 383-4.
30. *Przyczynki do regionalizacji rolnictwa Śląska w końcu XVIII wieku*, (Aut.:) ..., K. Zając (udział własny 0.6), referat wygłoszony na posiedzeniu Komitetu Nauk Demograficznych PAN, Warszawa, 16 października 1979, maszynopis w posiadaniu autorów.
31. *Kilka uwag o procedurach porządkowania liniowego*, referat wygłoszony na konferencji "Metody taksonomiczne i ich zastosowanie w badaniach ekonomicznych", Komitet Statystyki i Ekonometrii PAN, Instytut Cybernetyki Ekonomicznej AE we Wrocławiu, Szklarska Poręba, 25 października 1979, materiały z konferencji, 24 s.
32. *The Investigations of Effects of Multicollinearity in the Econometric Models. A Monte Carlo Study*, (Aut.:) ..., A. Zeliaś (udział własny 0.6), referat wygłoszony na konferencji "The 6th Conference on Problems of Building and Estimation of Large Econometric Models", Institute of Econometrics and Statistics of the University of Lodz, Polanica Zdrój, 5-7 grudnia 1979, materiały z konferencji, 27 s.
33. *Konstruktion einer Computerdatenbank als Grundlage der Durchföhrung von statistischen Forschungen*, referat wygłoszony na konferencji: VI Wissenschaftliche Tagung - Mathematik, Kybernetik in der Okonomie "Nutzung und Einsatz von Mathematik, Kybernetik, Elektronischer Datenverarbeitung und Statistik zur Effektivitatsteigerung in der sozialistischen Wirtschaft", Rostock, 21-25 stycznia 1980, maszynopis, 17 s.
34. *Charakterystyka pakietu programów obliczeniowych opracowanych w ramach tematu R.III.9.4.5*, referat wygłoszony na Seminarium Instytutu Statystyki i Ekonometrii Uniwersytetu Łódzkiego, Łódź, 2 kwietnia 1980, maszynopis, 49 s.
35. *Badania własności wybranych procedur doboru zmiennych metodami symulacyjnymi*, referat wygłoszony na IV Ogólnopolskim Seminarium Naukowym "Metody doboru zmiennych w modelach ekonometrycznych", Zakopane, 15-16 maja 1980, streszczenie: "Przegląd Statystyczny", z. 1/2 (1981), s. 272.
36. *Informacja o pakiecie programów numerycznych realizujących wybór zmiennych objaśniających*, komunikat wygłoszony na IV Ogólnopolskim Seminarium Naukowym "Metody doboru zmiennych w modelach ekonometrycznych", Zakopane, 15-16 maja 1980, streszczenie: "Przegląd Statystyczny", z. 1/2 (1981), s. 273.
37. *Auswertung taxonomischer Methoden in der Prognosierung mehrdimensionaler sozial-oekonomischer Prozesse*, (Aut.:) ..., A. Sokołowski, K. Zając (udział własny 0.4), referat wygłoszony na konferencji "VI Kolloquium der Arbeitsgruppe Statistik, Beitrag für Wirtschaftswissenschaften des Ministerium für Hoch und Fachschulwesen der DDR", Berlin, 12 czerwca 1980, maszynopis, 34 s.
38. *Aus den Forschungen über die Effektivität der Auswertung taxonomischer Verfahren*, (Aut.:) ..., A. Sokołowski, K. Zając (udział własny 0.4), referat wygłoszony w Głównym Urzędzie Statystycznym NRD, Berlin, 13. 06. 1980, maszynopis, 18 s.
39. *The Effectiveness of Some Signal Identification Procedures*, (Aut.:) ..., A. Sokołowski (udział własny 0.5), referat wygłoszony na konferencji "Signal Processing: Theories and Applications", First European Signal Processing Conference, EURASIP 1980, Lausanne, Switzerland, 16-18 September 1980, M. Knut and F. de Coulen (ed.) North Holland Publishing Company, Amsterdam, New York, Oxford, p. 617-623.
40. *The Effectiveness of Some Clustering Procedures*, (Aut.:) ..., A. Sokołowski (udział własny 0.5), referat wygłoszony na posiedzeniu Sekcji Statystyczno-Demograficznej Komisji Socjologicznej PAN, O. Kraków, 29 kwietnia 1981, Sprawozdania z posiedzeń Komisji Naukowych, Oddział PAN w Krakowie, t. XXV, nr 1/1981, s. 102-103.
41. *Kilka uwag na temat efektywności wybranych metod taksonomicznych*, (Aut.:) ..., A. Sokołowski (udział własny 0.5), referat wygłoszony na XVII Konferencji Naukowej

- Statystyków i Ekonometryków Akademii Ekonomicznych Polski Południowej, Kraków, 6-8 maja 1981, streszczenie: "Przegląd Statystyczny", z. 3/4 (1983) s. 566.
42. *Z badań nad efektywnością procedur porządkowania liniowego*, referat wygłoszony na V Ogólnopolskim Seminarium Naukowym "Metody taksonomii numerycznej w modelowaniu zjawisk społeczno-ekonomicznych", Zakopane, 4-7 maja 1983, streszczenie: "Przegląd Statystyczny", z. 3/4 (1983), s. 330-331.
 43. *Informacja o bibliotece programów obliczeniowych z zakresu taksonomii numerycznej*, komunikat wygłoszony na V Ogólnopolskim Seminarium Naukowym "Metody taksonomii numerycznej w modelowaniu zjawisk społeczno-ekonomicznych", Zakopane, 4-7 maja 1983, streszczenie: "Przegląd Statystyczny", z. 3/4 (1983), s. 333.
 44. *Z badań nad nieklasycznymi metodami predykcji*, referat wygłoszony na VI Ogólnopolskim Seminarium Naukowym "Metody taksonomii numerycznej w modelowaniu zjawisk społeczno-ekonomicznych", Zakopane, 3-5 maja 1984, streszczenie: "Przegląd Statystyczny", nr 1/1985, s. 85-86.
 45. *Informacja o aktualnej bibliotece programów obejmującej procedury obliczeniowe z zakresu taksonomii numerycznej*, komunikat wygłoszony na VI Ogólnopolskim Seminarium Naukowym "Metody taksonomii numerycznej w modelowaniu zjawisk społeczno-ekonomicznych", Zakopane, 3-5 maja 1984, streszczenie: "Przegląd Statystyczny", nr 1/1985, s. 87.
 46. *Analiza porównawcza poprawności metod taksonomicznych*, referat wygłoszony na VII Ogólnopolskim Seminarium Naukowym "Metody taksonomii numerycznej w modelowaniu zjawisk społeczno-ekonomicznych", Zakopane, 26-28 kwietnia 1985, streszczenie: "Przegląd Statystyczny", nr 2/1986, s. 203.
 47. *The Polish Economy: Problems and Prospects*, (Aut.:) ..., R. Domaszewicz (udział własny 0.5), referat wygłoszony w Center for Russian and East European Studies, University of Pittsburgh, 2 grudnia 1985, maszynopis w posiadaniu autorów.
 48. *Taksonometryczna koncepcja określania struktury cen na podstawie danych międzynarodowych*, referat wygłoszony na VIII Ogólnopolskim Seminarium Naukowym "Metody ekonometrii przestrzennej w modelowaniu zjawisk społeczno-gospodarczych", Zakopane, 23-25 kwietnia 1986, streszczenie: "Przegląd Statystyczny", nr 4/1986, s. 447.
 49. *Problemy konstrukcji komputerowych baz danych dla celów analizy statystycznej szeregów przekrojowo-czasowych*, referat wygłoszony na VIII Ogólnopolskim Seminarium Naukowym "Metody ekonometrii przestrzennej w modelowaniu zjawisk społeczno-gospodarczych", Zakopane, 23-25 kwietnia 1986, streszczenie: "Przegląd Statystyczny", nr 4/1986, s. 447-448.
 50. *Analiza tendencji rozwojowych relacji makroekonomicznych w Polsce*, (Aut.:) ..., R. Domaszewicz (udział własny 0.5), referat wygłoszony na posiedzeniu Komisji Nauk Ekonomicznych PAN O. Kraków, 25 czerwca 1986.
 51. *Dynamic and Multidimensional Comparative Analysis of the Living Standard in selected OECD and CMEA European Countries*, referat wygłoszony na XXVI European Congress of the Regional Science Association, Kraków, 26-29 sierpnia 1986, materiały z konferencji, 24 s.
 52. *Problemy szacowania brakujących informacji w komputerowych bazach danych statystycznych*, referat wygłoszony na Seminarium SPIS'87 "Jakość danych w systemach informacyjnych", Szczyrk-Wisła, 23-25 kwietnia 1987, Materiały Seminarium: Systemy Informatyczne 1/87, GUS, Ośrodek Badawczo-Rozwojowy SPIS, Warszawa 1987, s. 169-183.
 53. *Z badań nad wielowymiarową analizą porównawczą na podstawie trójwymiarowych macierzy danych*, referat wygłoszony na IX Ogólnopolskim Seminarium Naukowym "Metody ekonometrii przestrzennej w modelowaniu zjawisk społeczno-gospodarczych", Zakopane, 3-5 maja 1987, streszczenie: "Przegląd Statystyczny", nr 4/1987, s. 393-394.
 54. *Określenie cen wybranych nośników energii metodą porównań międzynarodowych*, (Aut.:) ..., M. Kumanowski (udział własny 0.7), referat wygłoszony na VI Konferencji Naukowej "Zagadnienia surowców energetycznych w gospodarce krajowej - Ceny a koszty pozyskania

- pierwotnych nośników energii", PAN, AGH, SITG, Zakopane, 26-28 października 1987, materiały z konferencji.
55. *Prognozowanie struktur przestrzennych z wykorzystaniem wielowymiarowej analizy porównawczej*, referat wygłoszony na X Ogólnopolskim Seminarium Naukowym "Metody ekonometrii przestrzennej w modelowaniu zjawisk społeczno-gospodarczych", Zakopane, 3-5 maja 1988, streszczenie: "Przegląd Statystyczny", z. 1/1989, s. 94.
 56. *Konstrukcja quasi-modeli grawitacji i potencjału*, referat wygłoszony na XI Ogólnopolskim Seminarium Naukowym "Metody ekonometrii przestrzennej w modelowaniu zjawisk społeczno-gospodarczych", Zakopane, 3-5 maja 1989, streszczenie: "Przegląd Statystyczny", z. 3/1990.
 57. *Problemy analizy jakości metod taksonomicznych*, referat wygłoszony na Konferencji Naukowej "Taksonomia - teoria i jej zastosowania", Polskie Towarzystwo Statystyczne, Sekcja Taksonomiczna, AE w Krakowie, Mogilany k. Krakowa, 27-28 września 1989.
 58. *Metodologiczne aspekty modelowania zróżnicowania przestrzennego konsumpcji i jej determinant*, (Aut.:) ..., L. Strzembicki (udział własny 0.5), referat wygłoszony na Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej "Konsumpcja - modelowanie - kształtowanie", w ramach RPBP RP. III. 39 "Zmiany w strukturze konsumpcji", Jaworze k. Bielska Białej, 9-11 listopada 1989, materiały konferencyjne, 32 s.
 59. *Strukturalne podejście w analizie danych przekrojowo-czasowych*, referat wygłoszony na XII Ogólnopolskim Seminarium Naukowym "Metody ekonometrii przestrzennej w modelowaniu zjawisk społeczno-gospodarczych", Zakopane, 26-28 kwietnia 1990, streszczenie: "Przegląd Statystyczny", z. 3/1991.
 60. *Bank danych EURODATA*, referat wygłoszony na XV Ogólnopolskim Seminarium Naukowym "Przestrzenno-czasowe modelowanie i prognozowanie zjawisk gospodarczych", Zakopane, 28-30 kwietnia 1993.
 61. *The Data Base Systems for Analysis of Environment Pollution in European Countries in the Years 1960-1992*, (Aut.:) ..., M. Grabowski, P. Lula (udział własny 0.3), referat wygłoszony na konferencji "The Transition of the Slovak Economy and the Environment", Vysoke Tatry, 1-3 październik 1993, Fakulta Hospodarskej Informatiky Ekonomickej Univerzity v Bratislave i Erasmus Universiteit Rotterdam a Koninklijke Nederlandsche Heidemaatschappij, "Zbornik z medzinarodneho seminaru", p. 28-35.
 62. *Wymagania dotyczące jakości danych statystycznych w badaniach społeczno-ekonomicznych i demograficznych*, (Aut.:) ..., J. Pocięcha (udział własny 0.5), referat wygłoszony na wspólnym posiedzeniu Naukowej Rady Statystycznej GUS i Komitetu Statystyki i Ekonometrii PAN, Jachranka, 25-26 maja 1995, maszynopis, 15 s.

Inne publikacje, komunikaty i doniesienia

1. *Granty MEN realizowane w AE w Krakowie w roku 1991*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 2/1991, s. 6-14.
2. *Wyposażenie AE w Krakowie w aparaturę badawczo-dydaktyczną*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 2/1991, s. 15-26.
3. *Obciążenia dydaktyczne pracowników AE w Krakowie w roku akademickim 1990/91*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 1(3)/1992, s. 14-26, (Aut.:) Z. Dresler, ..., (udział własny 0.5).
4. *Uwagi na temat polityki awansowania samodzielnych pracowników naukowych*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 1(3)/1992, s. 27-28.
5. *Wydawnictwa uczelniane AE w Krakowie*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 2(4)/1992, s. 13-19.
6. *Analiza finansowa wydawnictw uczelnianych w 1991 roku*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 2(4)/1992, s. 19-32.

7. *Informacja o ocenie b. instytutów AE w Krakowie przez Komitet Badań Naukowych i proponowanych środkach na badania statutowe w roku 1992*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 3(5)/1992, s. 26-39.
8. *Sprawozdanie z wykorzystania w roku 1991 środków przyznanych w ramach tzw. działalności ogólnotechnicznej w AE w Krakowie*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 3(5)/1992, s. 39-44.
9. *System oceny zajęć dydaktycznych w AE w Krakowie*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 4(6)/1992, s. 6-9, (Aut.:) Z. Dresler, ..., M. Węgrzecka (udział własny 0.3).
10. *AE w Krakowie na tle innych uczelni*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 4(6)/1992, s. 21-26.
11. *Informacja o terminach realizacji prac habilitacyjnych*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 4(6)/1992, s. 26-29.
12. *Granty indywidualne KBN przyznane pracownikom AE w Krakowie*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 4(6)/1992, s. 29-32.
13. *Wykorzystanie i koszty eksploatacji kserografów w AE w Krakowie*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 4(6)/1992, s. 32-36.
14. *Uwagi na temat systemu wynagrodzeń*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 4(6)/1992, s. 37-39.
15. *Syntetyczne wyniki oceny zajęć dydaktycznych prowadzonych w AE w Krakowie w semestrze letnim 1991/92*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, Wydanie specjalne", AE w Krakowie, Kraków, nr 6(8)/1992, stron 133, (Aut.:) Z. Dresler, ..., M. Węgrzecka (udział własny 0.3).
16. *Obciążenia dydaktyczne pracowników AE w Krakowie w roku 1991/92*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 9(11)/1992, s. 2-30, (Aut.:) Z. Dresler, ..., (udział własny 0.5).
17. *Obciążenia dydaktyczne pracowników AE w Krakowie w latach 1989/90 - 1991/92*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 9(11)/1992, s. 31-70, (Aut.:)..., Z. Dresler (udział własny 0.5).
18. *Obciążenia dydaktyczne pracowników AE w Krakowie związane z prowadzeniem prac magisterskich i dyplomowych w latach 1989/90 - 1991/92*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 9(11)/1992, s. 71-88, (Aut.:) Z. Dresler, ..., (udział własny 0.5).
19. *Studenci, kadra, pomieszczenia dydaktyczne AE w Krakowie*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 9(11)/1992, s. 89-95, (Aut.:) Z. Dresler, ..., (udział własny 0.5).
20. *Finansowanie badań własnych uczelni wyższych*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 4(16)/1993, s. 23-28.
21. *Syntetyczne wyniki oceny zajęć dydaktycznych prowadzonych w AE w Krakowie w semestrze zimowym 1992/93*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 5(17)/1993, stron 129, (Aut.:) Z. Dresler, ..., M. Węgrzecka (udział własny 0.3).
22. *Finansowanie badań naukowych uczelni MEN w 1992 roku*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 6(18)/1993, s. 26-37.
23. *Obciążenia dydaktyczne pracowników AE w Krakowie w roku 1992/93*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 7(19)/1993, s. 2-29, (Aut.:) Z. Dresler, ..., (udział własny 0.5).
24. *Obciążenia dydaktyczne pracowników AE w Krakowie w latach 1989/90 - 1992/93*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 7(19)/1993, s. 30-57, (Aut.:) Z. Dresler, ..., (udział własny 0.5).
25. *Obciążenia dydaktyczne pracowników AE w Krakowie związane z prowadzeniem prac magisterskich i dyplomowych w latach 1989/90 - 1992/93*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 7(19)/1993, s. 58-65, (Aut.:) Z. Dresler, ..., (udział własny 0.5).

26. *Studenci, kadra, pomieszczenia dydaktyczne AE w Krakowie*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 7(19)/1993, s. 66-73.
27. *Place pracowników naukowo-dydaktycznych AE w Krakowie*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 8(20)/1993, s. 20-24.
28. *Propozycje systemu podwyżek płac dla pracowników naukowo-dydaktycznych*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 8(20)/1993, s. 25-41.
29. *Sytuacja lokalowa katedr*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 8(20)/1993, s. 41-63.
30. *Analiza preferencji młodzieży szkół średnich w zakresie wyboru form i kierunków studiów*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 9(21)/1993, s. 10-12.
31. *Wielkość i koszty produkcji wydawniczej AE w Krakowie w latach 1990-1993*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 10(22)/1993, s. 27-31.
32. *Zmiany zatrudnienia w wybranych jednostkach organizacyjnych AE w Krakowie*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 1(23)/1994, s. 16-19.
33. *Wybrane informacje statystyczne o uczelniach ekonomicznych oraz uczelniach krakowskich wg stanu w dniu 31.12.1992 r.*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 1(23)/1994, s. 19-38.
34. *Analiza kosztów rozmów telefonicznych*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 2(24)/1994, s. 25-27.
35. *Zakres badań naukowych AE w Krakowie w latach 1991-1993*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 4(26)/1994, s. 4-17.
36. *Analiza porównawcza wynagrodzeń pracowników akademickich uczelni ekonomicznych w Polsce*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 5(27)/1994, s. 10-21.
37. *Informacja o podwyżkach płac pracowników akademickich*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 5(27)/1994, s. 21-24.
38. *Wyniki badań ankietowych kandydatów na studia dzienne w Akademii Ekonomicznej w Krakowie w roku akademickim 1994/95*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 6(28)/1994, stron 73.
39. *Obciążenia dydaktyczne pracowników AE w Krakowie w latach 1989/90 - 1993/94*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 7(29)/1994, s. 2-48.
40. *Obciążenia dydaktyczne pracowników AE w Krakowie związane z prowadzeniem prac magisterskich i dyplomowych w latach 1989/90 - 1993/94*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 7(29)/1994, s. 49-63.
41. *Inauguracja roku akademickiego 1996/97*, przemówienie wygłoszone na uroczystości inauguracyjnej w dniu 3 października 1996 roku, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1997, s. 3-12.
42. *Inauguracja roku akademickiego 1997/98*, przemówienie wygłoszone na uroczystości inauguracyjnej w dniu 13 października 1997 roku, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1998, s. 3-12.
43. *Profesor Philip Kotler doktorem honoris causa Akademii Ekonomicznej w Krakowie*, Aktualności. Biuletyn Informacyjny Rektora, AE w Krakowie, Kraków, nr 3(45)/1998, s. 2-4, (Aut.): J. Wiktor, ..., (udział własny 0,4).
44. *Doktorat honoris causa Akademii Ekonomicznej w Krakowie dla Philipa Kotlera*, (Aut.)... J.W. Wiktor (udział własny 0,4), komunikat w „Przegląd Organizacji”, Nr 10/1998, s. 9-10.
45. *Profesor Philip Kotler doktorem honoris causa AE w Krakowie*, (Aut.)... J.W. Wiktor (udział własny 0,4), komunikat w „Marketing i Rynek”, Nr 11/1998, s. 35-37.
46. *Profesor Philip Kotler - doktorem honoris causa Akademii Ekonomicznej w Krakowie*, (Aut.)... J.W. Wiktor (udział własny 0,4), komunikat w „Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstw”, Z. 12(587)/1998, s. 3-4.

47. *Inauguracja roku akademickiego 1998/99*, przemówienie wygłoszone na uroczystości inauguracyjnej w dniu 12 października 1998 roku, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1999, s. 3-11.
48. *The 75th anniversary of the founding of Cracow University of Economics 1925-2000*, w: *Restructuring of the national economy under the systemic transformation, Cracow University of Economics, Scientific Society of Organisation and Management, European Council of Management – CECIOS, Papers from international scientific conference and CECIOS assembly, Cracov, October 21-24th 1999*, p.17-20, . (Aut.:) Z. Paszek, ..., (udział własny 0,2).
49. *Inauguracja roku akademickiego 1999/2000*, przemówienie wygłoszone na uroczystości inauguracyjnej w dniu 4 października 1999 roku, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1999, s.3-11.
50. *Akademia Ekonomiczna w Krakowie - Księga Pracowników*, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 2000, 142 s. (Aut.:) A. Iwasiewicz (udział własny 0,3)
51. *Inauguracja roku akademickiego 2000/2001*, przemówienie wygłoszone na uroczystości inauguracyjnej w dniu 3 października 2000 roku, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 2000, s.3-11.
52. *Strategia rozwoju uczelni*, pr. zb. pod red. A. Stabryły, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 2001, s. 252 (udział własny 0,15).
53. *Strategia rozwoju uczelni. Wersja skrócona*. pr. zb. pod red. A. Stabryły, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 2001, s. 78 (udział własny 0,3).
54. *Inauguracja roku akademickiego 2001/2002*, przemówienie wygłoszone na uroczystości inauguracyjnej w dniu 2 października 2001 roku, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 2001, s.3-11.
55. *Nadanie Janowi Małeckiemu tytułu doktora Honoris Causa Akademii Ekonomicznej w Krakowie*, Wyd. Akademii Ekonomicznej w Krakowie, Kraków 2001, s.41.
56. *Jubileusz 75-lecia Akademii Ekonomicznej w Krakowie*, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 2002, 141 s., (Aut.:) Z. Paszek (udział własny 0,5).
57. *Gospodarka sieciowa – mit czy rzeczywistość*, Inauguracja Roku Akademickiego 2003/2004, Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Marketingu w Chrzanowie, Chrzanów 2003, str. 11-24.

Raporty z prac badawczych

1. Problem resortowy R.III.9 "Metody ilościowe i modele w naukach ekonomicznych i społecznych", Uniwersytet Łódzki, temat 4.5: *Metody doboru zmiennych w modelach ekonometrycznych*, (Aut.:) A. Zeliaś (kier. tematu), ..., A. Malina, K. Szymanowicz, S. Wydymus (udział własny 0.3), AE w Krakowie, Kraków 1976-1980.
 Zad. 1. *Raport częściowy. Etap I i II*, Kraków 1977, maszynopis, 206 s. + 237 s. aneksu.
 Zad. 2. *Raport częściowy. Etap III*, Kraków 1978, maszynopis, 275 s.
 Zad. 3. *Raport częściowy. Etap IV*, Kraków 1979, maszynopis, 241 s. +150 s. aneksu.
 Zad. 4. *Raport końcowy*, Kraków 1980, maszynopis, 502 s. Zad. 5. *Raport syntetyczny*, Kraków 1980, maszynopis, 40 s.
2. Problem rządowy PR-IV-1 "Automatyzacja w procesie dydaktycznym", Centralny Ośrodek Maszyn Dydaktycznych przy WSP w Krakowie, Kraków 1977-1979, (Aut.:) E. Berezowski (kier. tematu), ..., M. Woźniak (udział własny 0.4).
 Zad. 1. *Opracowanie materiałów z zakresu statystyki matematycznej wspieranej przez komputer*, Kraków 1977, maszynopis, 43 s.
 Zad. 2. *Metody statystyczne w naukach pedagogicznych wspierane przez ETO*, Kraków 1978, maszynopis, 172 s.

- Zad. 3. *Metody statystyczne w naukach pedagogicznych wspierane przez komputer - raport końcowy*, Kraków 1979, maszynopis, 24 s.
3. Problem międzyresortowy MR.III.3 "Przemiany społeczno-ekonomiczne oraz polityka zagraniczna krajów kapitalistycznych i krajów III świata", SGPiS Warszawa, temat 14.5: *Statystyczne prognozy rozwoju społeczno-ekonomicznego krajów III świata w porównaniu z krajami wysoko uprzemysłowionymi*, (Aut.:) A. Zeliaś (kier. tematu), ..., A. Malina, K. Szymanowicz, S. Wydymus (udział własny 0.3), AE w Krakowie, Kraków 1976-1980.
 - Zad. 1. *Raport częściowy. Etap I i II*, Kraków 1977, maszynopis, 213 s.
 - Zad. 2. *Raport częściowy. Etap III*, Kraków 1978, maszynopis, 110 s.
 - Zad. 3. *Bank podstawowych wskaźników rozwoju społeczno-ekonomicznego w przekroju krajów świata*, Kraków 1978, maszynopis.
 - Zad. 4. *Raport częściowy. Etap IV*, Kraków 1979, maszynopis, 106 s.
 - Zad. 5. *Metody taksonomii numerycznej (jako podstawa delimitacji krajów świata)*, Kraków 1979, maszynopis, 329 s.
 - Zad. 6. *Raport końcowy*, Kraków 1980, maszynopis, 211 s.
 - Zad. 7. *Raport syntetyczny*, Kraków 1980, maszynopis, 48 s.
 4. Temat resortowy P.09 "Kontraktacja mleka jako czynnik organizujący bazę surowcową przemysłu mleczarskiego", temat 00.01 *System przetwarzania i analizy danych ankietowych producentów mleka*, (Aut.:) K. Baścik, ..., (udział własny 0.6), Kraków 1982, maszynopis, 121 s.
 5. Temat resortowy R.III.9 "Modelowanie struktur systemów społeczno-gospodarczych", Uniwersytet Łódzki, temat 2.2: *Metody taksonomii numerycznej w modelowaniu zjawisk społeczno-ekonomicznych*, (Aut.:) A. Zeliaś (kier. tematu), ..., M. Hussain, A. Malina, S. Wydymus (udział własny 0.4), AE w Krakowie, 1981-1985.
 - Zad. 1. *Raport częściowy. Etap I*, Kraków 1981, maszynopis, 133 s.
 - Zad. 2. *Analiza efektywności procedur porządkowania liniowego (metodologia badań)*, cz. II etapu II, Kraków 1982, maszynopis, 181 s.
 - Zad. 3. *Wyniki analizy poprawności procedur porządkowania liniowego*, cz. I etapu III, Kraków 1983, maszynopis, 61 s.
 - Zad. 4. *Grupowanie obiektów metodami statystyki wielowymiarowej*, cz. II etapu III, Kraków 1983, maszynopis, 80 s.
 - Zad. 5. *Analiza poprawności wybranych metod taksonomicznych*, cz. I etapu IV, Kraków 1984, maszynopis, 116 s.
 - Zad. 6. *Raport końcowy*, Kraków 1985, maszynopis, 295 s.
 - Zad. 7. *Raport syntetyczny*, Kraków 1985, maszynopis, 37 s.
 6. Temat międzyresortowy MR.III.3 "Strukturalne przemiany w gospodarce światowej do 2000 r.", SGPiS Warszawa, temat 3.1: *Zmiany w dynamice i strukturze światowej konsumpcji, wymianie surowców oraz nośników energii*, (Aut.:) ..., A. Zeliaś (kier. tematu), A. Malina, S. Wydymus (udział własny 0.3), AE w Krakowie, 1982-1985.
 - Zad. 1. *Raport z badań. Etap I*, Kraków 1982, maszynopis, 67 s.
 - Zad. 2. *Baza danych ekonomicznych dla krajów europejskich w latach 1960-1980*, Kraków 1982, wydruki komputerowe, 200 s.
 - Zad. 3. *Organizacja statystyki międzynarodowej*, cz. I etapu II, Kraków 1983, maszynopis, 29 s.
 - Zad. 4. *Elementy statystyki międzynarodowej*, cz. II etapu II, Kraków 1983, maszynopis, 43 s.
 - Zad. 5. *Problemy i metody dynamicznej, wielowymiarowej analizy porównawczej*, cz. III etapu II, Kraków 1983, maszynopis, 65 s.
 - Zad. 6. *Bank danych SWIAT-II*, Kraków 1983, wydruki komputerowe, 370 s.
 - Zad. 7. *Statystyczne metody prognozowania analogowego*, cz. IV etapu III, Kraków 1984, maszynopis, 110 s.
 - Zad. 8. *Metody analizy struktury wymiany międzynarodowej (na przykładzie obrotów między kontynentami i grupami krajów w latach 1960-1980)*, cz. VII raportu końcowego, Kraków 1985, maszynopis, 27 s.

- Zad. 9. *Modele grawitacji i potencjału w analizie wymiany międzynarodowej (na przykładzie krajów RWPG)*, cz. VIII raportu końcowego, Kraków 1985, maszynopis, 43 s.
- Zad. 10. *Prognozowanie przez analogie metodą porównań międzynarodowych (na przykładzie zużycia energii elektrycznej w Polsce)*, cz. IX raportu końcowego, Kraków 1985, maszynopis, 53 s.
7. Problem CPBP 10.9 "Modelowanie ekonometryczne i prognozowanie procesów gospodarczych", Uniwersytet Łódzki, temat 7.1: *Metody analizy danych empirycznych w postaci szeregów przekrojowo-czasowych dla potrzeb ekonometrii przestrzennej*, (Aut.:) A. Zeliaś (kier. tematu), ..., B. Ludwiczak, A. Malina, AE w Krakowie, 1986-1990.
- Zad. 1. *Analiza relacji ceny-dochody-spożycie metodą porównań międzynarodowych na podstawie trójwymiarowych macierzy danych*, cz. IV etapu I, Kraków 1986, maszynopis, 71 s.
- Zad. 2. *Sektorowa wielowymiarowa analiza porównawcza w zastosowaniu do badań zróżnicowania przestrzenno-społecznego rozwoju konsumpcji w Polsce*, cz. II etapu II, Kraków 1987, maszynopis, 55 s.
- Zad. 3. *Podstawy informacyjne analizy danych przekrojowo-czasowych*, cz. I etapu III, Kraków 1988, maszynopis, 18 s.
- Zad. 4. *Wykorzystanie mierników koncentracji i lokalizacji do analizy zmiennych przekrojowych*, cz. IV etapu III, Kraków 1988, maszynopis, 24 s.
- Zad. 5. *Metody przewidywania zmian struktur przestrzenno-czasowych*, cz. V etapu III, Kraków 1988, maszynopis, 38 s.
- Zad. 6. *Wybrane modele generalizacji przestrzennej*, cz. II etapu IV, Kraków 1989, maszynopis, 25 s.
- Zad. 7. *Modyfikacje klasycznych modeli grawitacji*, cz. III etapu IV, Kraków 1989, maszynopis, 25 s.
- Zad. 8. *Graficzne metody generalizacji przestrzennej*, cz. IV etapu IV, Kraków 1989, maszynopis, 49 s.
- Zad. 9. *Metody wizualizacji danych w przestrzeniach wielowymiarowych*, cz. III etapu V, Kraków 1990, maszynopis, 32 s.
- Zad. 10. *Opis pakietu Perspective ver. 1.0*, cz. V etapu V, Kraków 1990, maszynopis, 34 s.
8. Temat CPBP 10.1 "Kierunki zmian struktury gospodarki Polski", SGPiS Warszawa, temat 02.2: *Kompleks mieszkaniowy*, (Aut.:) K. Bajer, J. Bulsza, K. Chwalibogowski, ..., A. Zeliaś (udział własny 0.2), AE w Krakowie.
- Zad. 1. *Koncepcja i program tematu badawczego*, Kraków 1986, maszynopis, 24 s.
- Zad. 2. *Raport z badań*, Kraków 1987, maszynopis, 285 s.
9. Temat jednostkowy: *Programowanie postępu naukowo-technicznego w makroregionie południowo-wschodnim*, Etap I: *Opracowanie bazy informacyjnej wraz ze wstępną analizą*, AE w Krakowie, Kraków 1989.
- Zad. 1. *Statystyczne opracowanie danych ze sprawozdania P-46 (nakłady finansowe na rozwój techniki, efekty ekonomiczne oraz odnowienie produkcji)*, maszynopis, 8 s.
- Zad. 2. *Statystyczne opracowanie danych ze sprawozdania N-03 (dot. jednostek prowadzących działalność naukowo-badawczą i rozwojową)*, maszynopis, 12 s.
- Zad. 3. *Statystyczne opracowanie danych ze sprawozdania N-06 (informacje o wynalazczości pracowniczej)*, maszynopis, 18 s.
10. Problem RPBP RP.III.39 "Zmiany w strukturze konsumpcji", grupa tematyczna 4 "Konsumpcja w gospodarstwach domowych", temat 4.10: *Zróżnicowanie struktur konsumpcji gospodarstw chłopo-robotniczych*, AE w Krakowie, Kraków 1987-1988.
- Zad. 1. *Metody badania struktur konsumpcji*, etap II, Kraków 1987, maszynopis, s. 52-109.
- Zad. 2. *Pakiet programów obliczeniowych do szacowania jednoczynnikowych, ekonometrycznych funkcji popytu*, etap III, Kraków 1988, maszynopis, s. 132-177.
11. Problem RPBP RP.III.39 "Zmiany w strukturze konsumpcji", grupa tematyczna 5 "Przestrzenna struktura konsumpcji", AE w Krakowie, temat 5.7: *Terytorialne zróżnicowanie konsumpcji ludności w Polsce*, (Aut.:) ..., L. Strzembicki (udział 0.5).
- Zad. 1. *Przestrzenne zróżnicowanie konsumpcji ludności rolniczej (wstępna diagnoza, propozycje metodologiczne)*, etap II, Kraków 1987, maszynopis, 72 s.

- Zad. 2. *Przestrzenno-czasowa analiza determinant poziomu konsumpcji ludności rolniczej w Polsce*, etap III, Kraków 1988, maszynopis, 69 s.
- Zad. 3. *Ocena wpływu determinant zewnętrznych na poziom konsumpcji ludności rolniczej w Polsce*, etap IV, Kraków 1989, maszynopis, 52 s.
12. Problem RPBP RP.III.39 "Zmiany w strukturze konsumpcji", grupa tematyczna 5 "Przestrzenna struktura konsumpcji", temat 5.13: *Synteza badań* (udział własny 0.3), AE w Krakowie, Kraków 1987-1989.
- Zad. 1. *Przewodnik terminologiczno-metodyczny do badań konsumpcji w układach przestrzennych. Cz. I. Metodyka. Cz. II. Terminologia*, pr. zbior. pod kier. S. Mynarskiego, Kraków 1987, maszynopis, 326 s.
- Zad. 2. *Komputerowy bank danych i programów SPACE*, Kraków 1988, maszynopis,
- Zad. 3. *Komputerowy bank danych RYNKON*, (Aut.:) ..., T. Wilusz, J. Bazarnik (udział własny 0.4), Kraków 1989, maszynopis, 255 s.
13. *Komputerowy bank danych statystycznych SYZYF*, temat opracowany w ramach programu RRI.14 "Informatyzacja procesów dydaktycznych i naukowo-badawczych w szkołach wyższych", Katalog Oprogramowania Użytkowego, cz. II, Biblioteka Informatyki Szkół Wyższych, Wydawnictwo Politechniki Wrocławskiej, Wrocław 1990, s. 434-435.
14. *Metody i analiza relacji ceny-konsumpcja-dochody*, grant MEN, AE w Krakowie, Kraków 1990, maszynopis, 61 s.
15. *Strukturyzacja danych przekrojowo-czasowych: konstrukcja baz danych statystycznych*, grant MEN H/12/034/90, AE w Krakowie, Kraków 1991, maszynopis, 125 s., streszczenie: "Synteza wyników badań statutowych i własnych realizowanych na Wydziale Zarządzania AE w Krakowie w roku 1991", Kraków 1992, s. 151-153.
16. *Testowanie równowagi i stabilności rynku w warunkach tłumienia inflacji*, grant MEN H/12/029/90, (Aut.:) S. Mynarski (kier. tematu), K. Baścik, ..., A. Sagan, R. Węgrzyn (udział własny 0.2), AE w Krakowie, Kraków 1991, maszynopis, 35 s. + 100 s. aneksu, streszczenie: "Synteza wyników badań statutowych i własnych realizowanych na Wydziale Zarządzania AE w Krakowie w roku 1991", Kraków 1992, s. 54-57.
17. *Adaptacja pakietów programów statystyczno-ekonometrycznych z dużych komputerów na mikrokomputery*, temat 63/ISEI/23/91/W, AE w Krakowie, Kraków 1991, maszynopis, 155 s., streszczenie: "Synteza wyników badań statutowych i własnych realizowanych na Wydziale Zarządzania AE w Krakowie w roku 1991", Kraków 1992, s. 154-157.
18. *Informacyjne i software'owe wspomaganie kompleksowych analiz statystyczno-ekonometrycznych*, temat statutowy 11/KI/3/92/S, AE w Krakowie, Kraków 1992, maszynopis, 110 s. + dyskietka z programami, streszczenie: "Synteza wyników badań statutowych i własnych realizowanych na Wydziale Zarządzania AE w Krakowie w roku 1992", Kraków 1993, s. 143-144.
19. *Badanie równowagi strukturalnej gospodarki rynkowej*, grant indywidualny KBN 95/EOT/10/91/GI, (Aut.:) S. Mynarski (kier. tematu), K. Baścik, ..., A. Sagan, R. Węgrzyn (udział własny 0.2), AE w Krakowie, Kraków 1992, maszynopis, 56 s. + 3 załączniki (100 s.), streszczenie: "Synteza wyników badań statutowych i własnych realizowanych na Wydziale Zarządzania AE w Krakowie w roku 1992", Kraków 1993, s. 32-35.
20. *Modelowanie równowagi strukturalnej gospodarki rynkowej*, (Aut.:) S. Mynarski (kier. tematu), K. Baścik, ..., A. Sagan, R. Węgrzyn, J. Jakubowska-Łazęcka, M. Klimczyk-Bryk (udział własny 0.15), temat statutowy 48/KARiBM/1/92/S, AE w Krakowie, Kraków 1992, maszynopis, 200 s. + 3 załączniki, streszczenie: "Synteza wyników badań statutowych i własnych realizowanych na Wydziale Zarządzania AE w Krakowie w roku 1992", Kraków 1993, s. 36-39.
21. *Symulacyjne procedury badania efektywności statystycznych algorytmów analizy danych. Symulacyjne badanie efektywności wybranych metod predykcji*, temat statutowy 63/KI/1/93/S, AE w Krakowie, Kraków 1993, maszynopis, 95 s. + 125 s. aneksu + dyskietka z programami, streszczenie: "Synteza wyników badań statutowych i własnych

- realizowanych na Wydziale Zarządzania AE w Krakowie w roku 1993", Kraków 1994, s. 99-100.
22. **Struktura konsumpcji usług turystycznych**, (Aut.:) A. Nowakowska (kier. tematu), ..., M. Unrug (udział własny 0.3), temat statutowy 45/SZMUT/ 1/93/S, AE w Krakowie, Kraków 1993, maszynopis, 49 s., streszczenie: "Synteza wyników badań statutowych i własnych realizowanych na Wydziale Zarządzania AE w Krakowie w roku 1993", Kraków 1994, s. 46-47.
 23. *Wspomaganie komputerowe symulacyjnej analizy efektywności algorytmów prognozowania zjawisk gospodarczych. Symulacyjna analiza własności wybranych współczynników kontyngencji*, temat statutowy 8/KI/1/94/S, AE w Krakowie, Kraków 1994, maszynopis, 75 s., streszczenie: "Synteza wyników badań statutowych i własnych realizowanych na Wydziale Zarządzania AE w Krakowie w roku 1994", Kraków 1995, s. 109-110.
 24. **Struktura konsumpcji usług turystycznych (na przykładzie młodzieżowego rynku turystycznego)**, (Aut.:) A. Nowakowska (kier. tematu), ..., M. Unrug (udział własny 0.3), temat statutowy 87/SZMUT/ 1/94/S, AE w Krakowie, Kraków 1994, maszynopis, 15 s., streszczenie: "Synteza wyników badań statutowych i własnych realizowanych na Wydziale Zarządzania AE w Krakowie w roku 1994", Kraków 1995, s. 59-60.
 25. *Strategia rozwoju uczelni, cz. I Założenia generalne rozwoju uczelni*, AE w Krakowie, Kraków 1999
 26. **Aktywność turystyczna mieszkańców aglomeracji miejskich na przykładzie miasta Krakowa**, (Aut.:) A. Nowakowska (kier. tematu), ..., M. Unrug, temat statutowy, AE w Krakowie, Kraków 2001, maszynopis, 63 s.

Współpraca naukowa z placówkami krajowymi

- Instytut Handlu Wewnętrznego i Usług w Warszawie
1. Problem węzłowy 09.5.1 "Funkcjonowanie, organizacja i kierunki rozwoju handlu wewnętrznego w Polsce", Instytut Handlu Wewnętrznego, Warszawa, temat 10.7: *Rejonizacja kraju z punktu widzenia potrzeb badania popytu konsumpcyjnego ludności wiejskiej*, (Aut.:) K. Zajac (kier. tematu), ..., K. Kukula, A. Michalczyńska-Litwa, J. Pocięcha, B. Podolec, K. Szymanowicz, A. Walkosz, M. Woźniak (udział własny 0.2), AE w Krakowie, Kraków 1975, maszynopis, 721 s.
 2. Temat węzłowy 13.2 "Rynek dóbr konsumpcyjnych i usług w procesie rozwoju społeczno-gospodarczego Polski", grupa tematyczna 05 "Optymalizacja procesów obrotu towarowego i działalności usługowej", Instytut Handlu Wewnętrznego i Usług w Warszawie, AE w Krakowie, Kraków 1978-1980.
 - Zad. 1. *RYNEK - komputerowy zbiór danych*, (Aut.:) S. Mynarski (kier. tematu), K. Baścik, ..., M. Kukula, D. Serek (udział własny 0.3), Kraków 1978, 188 s.
 - Zad. 2. *Przesłanki i zasady kształtowania optymalnych powiązań handlu z gospodarką turystyczną*, cz. IV tematu 1.9.8.1 "Kształtowanie się procesów i struktur systemu turystycznego i jego związki z obrotem towarowym. Społeczno-gospodarcze uwarunkowania turystyki", (Aut.:) A. Nowakowska (kier. tematu), ..., P. Spaczyński (udział własny 0.4), Kraków - Warszawa, 1976-1980, maszynopis, 105 s.
 - Zad. 3. *Charakterystyka programów obliczeniowych wykorzystywanych w modelowaniu rynku*, Kraków-Warszawa, 1976-1980, maszynopis, 64 s.
 3. Problem węzłowy 11.11.05.1.4: *Analiza i predykcja zjawisk nierównowagi w układzie proporcji globalnych gospodarki narodowej ze szczególnym uwzględnieniem nierównowagi rynkowej*, (Aut.:) S. Mynarski, ..., Z. Taczanowska, J. Jakubowska-Łazęcka, D. Kocoń, K. Baścik (udział własny 0.2), Instytut Rynku, Handlu Wewnętrznego i Konsumpcji w Warszawie, AE w Krakowie, Kraków-Warszawa 1983-1984, maszynopis, 93 s.

- **Instytut Efektywności Wykorzystania Materiałów w Dąbrowie Górniczej**
 Temat resortowy 123.6 "System racjonalnego wykorzystania surowców i materiałów w gospodarce narodowej", zadanie 1.1 "Rozwój technologii i zastosowań wyrobów petrugicznych", temat *Określenie potrzeb na wyroby petrugiczne z topionego bazaltu w wybranych resortach gospodarki narodowej*, (Aut.:) A. Zeliaś, ..., S. Wydymus, J. Janeczek, K. Marchewka (udział własny 0.3).
 Zad. 1. *Sprawozdanie nr 26/78*, Instytut Efektywności Wykorzystania Materiałów, Dąbrowa Górnicza 1978.
 Zad. 2. *Raport z badań*, AE w Krakowie, Kraków 1979, maszynopis, 285 s.
- **Ośrodek Badań Prasoznawczych w Krakowie**
Metodologia planowania perspektywicznego rozwoju prasy, poligrafii oraz działalności kolportażowo-handlowej, (Aut.:) A. Zeliaś, ..., S. Wydymus (udział własny 0.4), Ośrodek Badań Prasoznawczych, Kraków 1979, maszynopis, 126 s.
- **Centrum Informatyki Energetyki w Warszawie**
 1. Problem resortowy 221.05 "Rozwój systemu zarządzania i przetwarzania informacji w resorcie energetyki i energii atomowej", temat 05.01: *Metody budowy energo- metrycznych prognoz globalnych na podstawie porównań międzynarodowych*, (Aut.:) A. Zeliaś, ..., S. Wydymus (udział własny 0.5).
 Zad. 1. *Raport z badań*, Kraków 1981, maszynopis, 144 s.
 Zad. 2. *Komputerowy bank danych GOSPEL*, Kraków 1981, wydruki komputerowe, 890 s.
 2. Problem rządowy PR.8.8.3 "Programowanie rozwoju podsystemów energowydo- bywczych i energoprzetwórczych dla potrzeb kompleksowego rozwoju energetyki", Centrum Informatyki Energetyki, Kraków-Warszawa 1982-1985.
 Zad. 1. *Wstępna prognoza zapotrzebowania na energię elektryczną metodą porównań międzynarodowych* (temat 1.6.07.05), (Aut.:) ..., A. Zeliaś, S. Wydymus (udział własny 0.4), Kraków 1982, maszynopis, 177 s.
 Zad. 2. *Baza danych GOSPEL. Lata 1960-1980. Wersja poprawiona i zaktualizowana* (temat 1.6.07.05), Warszawa-Kraków 1982, wydruki komputerowe, 143 s.
 Zad. 3. *Energometryczne metody prognozowania zużycia energii elektrycznej na podstawie porównań międzynarodowych* (temat 1.2.07.05), cz. I, "Wykorzystanie metod prognozowania analogowego w predykcji zmiennych energetycznych", Kraków 1984, maszynopis, 186 s.
 Zad. 4. *Baza danych GOSPEL-2* (temat 1.2.07.05), (Aut.:) ..., M. Kumanowski, S. Wydymus (udział własny 0.4), Kraków-Warszawa 1984, wydruki komputerowe, 370 s.
 Zad. 5. *Charakterystyka bazy danych GOSPEL. Aktualizacja i rozbudowa zbioru danych* (temat 03.d2.p3), Kraków-Warszawa 1984-1985, maszynopis, 78 s.
 Zad. 6. *Baza danych GOSPEL-3. Zbiór ENERGETYKA. Aktualizacja i rozbudowa zbioru danych* (temat 03.d2.p3), Kraków-Warszawa 1985, maszynopis, 285 s.
 Zad. 7. *Baza danych GOSPEL-3. Zbiór GOSPODARKA. Aktualizacja i rozbudowa zbioru danych* (temat 03.d2.p3), Kraków-Warszawa 1985, maszynopis, 290 s.
- **Centralny Ośrodek Informatyki Górnictwa w Katowicach, Główny Instytut Górnictwa w Katowicach**
 1. Temat resortowy 114.04 "Mechanizacja i automatyzacja wydobywania węgla", Centralny Ośrodek Informatyki Górnictwa w Katowicach, Zakład Cybernetyki i Organizacji w Instytucie Projektowania i Budowy Kopalń AGH w Krakowie, Kraków 1981-1986 (udział własny 0.25).
 Zad. 1. *Metoda kompleksowego określania potrzeb KWK w zakresie mechanizacji i automatyzacji w robotach eksploatacyjnych i przygotowawczych*, (Aut.:) E. Zajac (kier.tematu), ..., A. Sucheta, T. Sęk, Kraków 1981, maszynopis, 166 s.
 Zad. 2. *Metoda analizy i oceny pracy kopalni węgla kamiennego z punktu widzenia*

- operatywnego kierowania* (temat 01.01), (Aut.:) E. Zając (kier. tematu), ..., Hałota-Sałustowicz, R. Szczygieł, Kraków 1982, maszynopis, 70 s. + 28 s. aneksu.
- Zad. 3. *Metoda oceny pracy kopalń w Zrzeszeniu KWK w Mysłowicach z uwzględnieniem systemu motywowania w zakresie obniżki kosztów wydobycia*" (temat 02.07), (Aut.:) E. Zając (kier. tematu), K. Dębicka, ..., R. Szczygieł, Kraków 1983, maszynopis, 94 s.
- Zad. 4. *Metoda określania i analizy czynników mających największy wpływ na parametry wynikowe (wydobycie i koszt własny) w aspekcie cen wewnętrznych węgla w kopalni* (temat 01. 02), (Aut.:) E. Zając (kier. tematu), ..., A. Radecki, K. Dębicka, R. Szczygieł, A. Sucheta, Kraków 1984, maszynopis, 172 s.
- Zad. 5. *Określenie niezbędnego zakresu informacji dla racjonalnego zarządzania kopalniami w strukturze gwarectw węglowych*, (temat 01.05), (Aut.:) E. Zając (kier. tematu), ..., A. Sucheta, J. Zajasz, R. Szczygieł, J. Sitarz, Kraków 1985, 280 s.
- Zad. 6. *Metody diagnozowania i modelowania systemów organizacji zarządzania górnictwem wielozakładowymi przedsiębiorstwami w aspekcie gospodarki majątkiem trwałym*" (temat 03.01), (Aut.:) E. Zając (kier. tematu), ..., A. Sucheta, J. Zajasz, Kraków 1986, maszynopis, 245 s.
2. Temat resortowy 212.01.01.07: *Metody oceny pracy kopalń węgla kamiennego jako element usprawnienia zarządzania*, (Aut.:) E. Zając (kier. tematu), ..., A. Sucheta, T. Sęk (udział własny 0.2), Główny Instytut Górnictwa Katowice, Instytut Projektowania i Budowy Kopalń AGH w Krakowie, Kraków 1989, maszynopis, 180 s.
 3. Temat resortowy 212: *Analiza porównawcza warunków naturalnych pracy KWK*, (Aut.:) E. Zając (kier. tematu), ..., A. Sucheta, T. Sęk (udział własny 0.2), Główny Instytut Górnictwa Katowice, Instytut Projektowania i Budowy Kopalń AGH w Krakowie, Katowice 1990, maszynopis, 72 s.
- Instytut Turystyki w Warszawie
 1. *Możliwości i środki aktywizacji gospodarczej regionów za pośrednictwem turystyki*, (Aut.:) ..., A. Nowakowska (udział własny 0.5), Instytut Turystyki w Warszawie, Kraków 1984, maszynopis, 106 s.
 2. *Ruch turystyczny i jego uwarunkowania w ujęciu przestrzennym (lata 1979-1983)*, (Aut.:) ..., A. Nowakowska (udział własny 0.7), Instytut Turystyki w Warszawie, Kraków 1985, maszynopis, 241 s.
 3. *Ruch turystyczny i jego uwarunkowania w ujęciu przestrzennym (lata 1979-1983). Aneks statystyczny*, Instytut Turystyki w Warszawie, Kraków 1985, 142 s.
 4. *Przewidywane wielkości kształtowania się ruchu turystycznego w następnych latach w układzie wojewódzkim w zależności od kształtowania się infrastruktury turystycznej, stopnia zanieczyszczenia środowiska naturalnego, stanu zasobów walorów turystycznych oraz wielkości bazy noclegowej*, (Aut.:) ..., A. Nowakowska (udział własny 0.7), Instytut Turystyki w Warszawie, Kraków 1986, maszynopis, 53 s. + 85 s. aneksu.
 5. Problem CPBP 08.06 "Turystyka jako czynnik rozwoju społeczno-gospodarczego", Instytut Turystyki w Warszawie, temat III.4.6: *Przestrzenne modele analizy rozwoju turystyki krajowej*, (Aut.:) ..., A. Nowakowska (udział własny 0.6), Kraków-Warszawa, 1986-1989.
 - Zad. 1. *Komputerowy bank danych GOSTUR*, Kraków 1986, maszynopis, 60 s.
 - Zad. 2. *Raport z badań. Etap II*, Kraków 1987, maszynopis, 88 s.
 - Zad. 3. *Komputerowy bank danych i programów GOSTUR*, Kraków 1987, maszynopis, 11 s.
 - Zad. 4. *Raport z badań. Etap III*, Kraków 1988, maszynopis, 97 s.+ 11 s. aneks
 - Zad. 5. *Raport z badań. Etap IV*, Kraków 1989, maszynopis, 234 s.
 - Instytut Organizacji, Zarządzania i Ekonomiki Przemysłu Budowlanego "Orgud", Instytut Gospodarki Mieszkaniowej w Warszawie - Oddział w Krakowie - zatrudniony na

stanowisku adiunkta, docenta, profesora w okresie 15.06.1984 - 31.12.1991 w wymiarze 1/2 etatu

1. Temat resortowy R-508 "Uwarunkowania surowcowo-materiałowe i paliwowo-energetyczne rozwoju budownictwa", temat 1.4.3.0: *Mikrokomputerowy system zintegrowanej bazy danych o produkcji i zużyciu materiałów budowlanych*, (Aut.:) ..., S. Woźniak, J. Adamski, B. Dolny, B. Michalak (udział własny 0.4), Instytut Organizacji, Zarządzania i Ekonomiki Przemysłu Budowlanego "ORGBUD", Warszawa-Kraków, 1989-1990.
 Zad. 1. *Założenia systemu MATBUD*, Kraków 1989, maszynopis, 88 s. +15 s. aneksu.
 Zad. 2. *Projekt techniczny systemu MATBUD*, Kraków 1989, maszynopis, 91 s.
 Zad. 3. *Charakterystyka systemu MATBUD*, Kraków 1990, wydruki komputerowe.
2. Temat resortowy R-508 "Uwarunkowania surowcowo-materiałowe i paliwowo-energetyczne rozwoju budownictwa", temat 3.1.1.0: *Identyfikacja obowiązującego przedsiębiorstwa w 1989 roku systemu ekonomiczno-finansowego odtwarzania i powiększania zdolności produkcyjnej w przedsiębiorstwach przemysłu materiałów budowlanych*, (Aut.:) ..., J. Zaręba, Z. Pawlik (udział własny 0.3), Instytut Organizacji, Zarządzania i Ekonomiki Przemysłu Budowlanego "ORGBUD", Warszawa-Kraków, Kraków 1989, maszynopis, 66 s. + 3 załączniki.

Współpraca międzynarodowa

- State Organization of Housing Iraq, Miastoprojekt w Krakowie - ekspert w latach 1976-1982

Temat eksportowy *General Housing Programme for Iraq*, Polservice Warsaw-Al Imarah Baghdad-State Organization of Housing Iraq-Miastoprojekt Cracov, 1977-1983, pr. zespołowa (udział własny 0.1).

- Zad. 1. *Report One: Diagnosis of Existing Situation*, Baghdad-Cracow 1977, 277 pages.
 Zad. 2. *Report Four, Final Report, Appendices*, Baghdad-Cracow 1980, 267pages.
 Zad. 3. *Housing Technical Standards and Codes of Practice*, Baghdad-Cracow 1983, 643 pages.

Granty KBN

1. *Analiza prawidłowości strukturalno-dynamicznych rozwoju krajów Europy (APRE)*, grant indywidualny KBN nr 1 0358 91 01, etap I, AE w Krakowie, Kraków 1992, maszynopis, 194 s. + dyskietki z bazami, streszczenie: "Synteza wyników badań statutowych i własnych realizowanych na Wydziale Zarządzania AE w Krakowie w roku 1992", Kraków 1993, s. 141-142.
2. *Analiza prawidłowości strukturalno-dynamicznych rozwoju krajów Europy (APRE)*, grant indywidualny KBN nr 1/0358/91/01, etap II, AE w Krakowie, Kraków 1993, streszczenie: "Synteza wyników badań statutowych i własnych realizowanych na Wydziale Zarządzania AE w Krakowie w roku 1993", Kraków 1994, s. 101-102.
 Zad. 1. *Ogólna charakterystyka banku danych EURODATA*, maszynopis, 20 s.
 Zad. 2. *Ocena kompletności banku danych EURODATA*, maszynopis, 78 s.
 Zad. 3. *Baza REGIO - Regional Data Base*, maszynopis, 42 s.
 Zad. 4. *Wykorzystanie metody ekspertów do regionalizacji Polski w ujęciu ekspertów*, maszynopis, 12 s.
3. *Badanie równowagi strukturalnej gospodarki rynkowej*, grant indywidualny KBN 95/EOT/10/91/GI, (Aut.:) S. Mynarski (kier. tematu), K. Baścik, ..., A. Sagan, R. Węgrzyn, J. Jakubowska-Łazęcka, M. Klimczyk-Bryk, D. Fatuła (udział własny 0.1), AE w Krakowie, Kraków 1993, maszynopis, 232 s., streszczenie: "Synteza wyników badań statutowych i własnych realizowanych na Wydziale Zarządzania AE w Krakowie w roku 1993", Kraków 1994, s. 33-35.

4. *Analiza taksonometryczna wybranych krajów Europy w ujęciu podstawowych jednostek podziału administracyjnego*, grant KBN 1/H02/ 012/08, etap I, Kraków 1995, maszynopis, etap II, Kraków 1996, maszynopis, etap III, Kraków 1997, maszynopis.

Wykaz recenzji wniosków o tytuł profesora

1. Józef Pociecha, AE w Krakowie - 1997
2. Stanisław Maciej Kot, AE w Krakowie - 2001

Wykaz recenzji prac habilitacyjnych

1. Jan Mikuś, *Prognozowanie stanów systemu cybernetycznego w warunkach niepełnej informacji o zakłóceniach*, Prace Naukowe Ośrodka Badań Progностycznych Politechniki Wrocławskiej, seria: Monografie 6, Wrocław 1984, 111 s. (ocena dorobku oraz recenzja pracy habilitacyjnej).
2. Marian Niedźwiedziński, *Ocena zamierzeń informatyzacyjnych przedsiębiorstwa*, Uniwersytet Łódzki - Acta Universitatis Lodziensis, Łódź 1989, 133 s. (ocena dorobku oraz recenzja pracy habilitacyjnej).
3. Jerzy Groch, *Badania diagnostyczne uzdrowisk polskich z zastosowaniem metod wielowymiarowej analizy porównawczej*, Uniwersytet Jagielloński, Rozprawy Habilitacyjne nr 220, Kraków 1991, 161 s. (recenzja pracy habilitacyjnej).
4. Stanisław Chomątowski, *Dynamika rozwoju a efektywność systemów przemysłowych*, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Zeszyty Naukowe AE w Krakowie, Seria specjalna: Monografie nr 115, Kraków 1993, 218 s. (ocena dorobku oraz recenzja pracy habilitacyjnej).
5. Marek Stryszewski, *Metoda bilansowania popytu z produkcją w regionach eksploatacji surowców skalnych na przykładzie kruszyw drogowych*, Zeszyty Naukowe AGH w Krakowie nr 1519, seria Górnictwo z. 162, Kraków 1993, 87 s. (ocena dorobku oraz recenzja pracy habilitacyjnej).
6. Michał Paszkowski, *Zmiany strukturalne przemysłu. Tendencje światowe w krajach Europy Środkowo-Wschodniej*, Uniwersytet Jagielloński, Rozprawy Habilitacyjne, Kraków 1995, 240 s. (recenzja pracy habilitacyjnej oraz ocena dorobku naukowo-badawczego i osiągnięć dydaktyczno-wychowawczych).
7. Feliks Wysocki, *Metody statystycznej analizy wielowymiarowej w rozpoznawaniu typów struktury przestrzennej rolnictwa*, Rozprawy Naukowe, Z. 266, Roczniki Akademii Rolniczej w Poznaniu, Poznań 1996, 176 s. (recenzja pracy habilitacyjnej oraz ocena dorobku naukowo-badawczego i osiągnięć dydaktyczno-wychowawczych).
8. Małgorzata Nycz, *Wspomaganie procesu podejmowania decyzji w przedsiębiorstwie przy użyciu otwartego systemu ekspertowego* (recenzja wydawnicza pracy habilitacyjnej)., Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu, Wrocław 1998.
9. Eugeniusz Gatnar, *Symboliczne metody klasyfikacji danych*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998, 227 s. (ocena dorobku naukowo-badawczego i dydaktycznego oraz rozprawy habilitacyjnej).
10. Dorota Appenzeller (zd Hadasik), *Upadłość przedsiębiorstw w Polsce i metody jej prognozowania*, Rozprawy Naukowe, Z. 266, Roczniki Akademii Rolniczej w Poznaniu, Poznań 1998, 176 s. (recenzja pracy habilitacyjnej oraz ocena dorobku naukowo-badawczego i osiągnięć dydaktyczno-wychowawczych).
11. Paweł Lula, *„Jednowymiarowe sieci neuronowe w modelowaniu zjawisk ekonomicznych”*, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 2000, (ocena dorobku naukowo-badawczego i dydaktycznego oraz rozprawy habilitacyjnej).

Wykaz recenzji prac doktorskich

1. Anna Malarska, Terytorialne zróżnicowanie potrzeb i warunki ich zaspokajania w zakresie ochrony zdrowia w Polsce, Uniwersytet Łódzki, Łódź 1986, 309 s.
2. Przemysław Domański, Liniowe algorytmy z opóźnieniem dla automatów probabilistycznych o zmiennej strukturze, Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie, Kraków 1987, 139 s.
3. Dorota Hadasik, Rozwój społeczny i gospodarczy Polski Ludowej w latach 1950-1985 w świetle wielowymiarowej analizy porównawczej, Akademia Ekonomiczna w Poznaniu, Poznań 1988, 245 s.
4. Ziad Tarik Abdulla, Analysis of Structure and Dynamic Processes in OPEC Countries by Taxonomic Methods, Cracow Academy of Economics, Cracow 1988, 245 pages, with supplement and OPEC Computer Data Bank.
5. Katarzyna Żmudzin, Demograficzne i społeczno-ekonomiczne uwarunkowania inwalidztwa w Polsce, Uniwersytet Łódzki, Łódź 1988, 323 s. + 60 s. załączników .
6. Elżbieta Sobczak, Struktura handlu zagranicznego a poziom dochodu narodowego wybranych państw świata (Studium metodologiczno-empiryczne), Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu, Wydział Gospodarki Regionalnej i Turystyki w Jeleniej Górze, Jelenia Góra 1993, 222 s.
7. Piotr Stefanów, Własności operacyjne wybranych procedur statystycznej kontroli jakości, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1994, 242 s.
8. Piotr Woźniak, The Economics of Learning. New Aspects of Modern Computer Aided Self-instruction Systems, University of Economics in Wrocław, Department of Management and Computer Science, Wrocław 1995, 146 s.
9. Jadwiga Berbeka, Analiza porównawcza wzorców konsumpcji żywności w Polsce i wybranych krajach, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 1995, 256 s.
10. Maria Kolenda, Metody i możliwości prognozowania szeregów czasowych, Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu, Wrocław 1996, 233 strony.
11. Mieczysław Słószarz, Wielowymiarowa analiza porównawcza pracy przodków wydobywczych w polskich kopalniach węgla kamiennego, Akademia Górniczo Hutnicza, Kraków 1998, 296 stron .
12. Janusz Wielki, Zastosowanie elektronicznego marketingu w procesie reengineeringu, Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu, Wrocław 1999, 223 stron + 6+32+25 stron aneksów .
13. Danuta Kajnurajtys, Metodologia tworzenia komputerowych systemów wspomaganie decyzji, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 2001.
14. Jacek Szandula, Metody analogowe w prognozowaniu społeczno-gospodarczym, Akademia Ekonomiczna we Wrocławiu, Wrocław 2002
15. Mariusz Kuziak, Internet jako narzędzie promocji marketingowej przedsiębiorstw, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 2002.
16. Krzysztof Jakubik, Modelowanie wydatków związanych z leczeniem nowotworów piersi u kobiet w Polsce, Akademia Ekonomiczna w Krakowie, Kraków 2003.
17. Dariusz Fuksa, Analiza postoptymalna jako metoda racjonalizacji decyzji produkcyjnych w spółce węglowej, Akademia Górniczo-Hutnicza, Kraków 2003.

dr Renata Seweryn

- Wykształcenie: 1973-1975 Szkoła Podstawowa nr 82 w Krakowie,
1976-1981 Szkoła Podstawowa nr 144 w Krakowie,
1981-1985 Liceum Ekonomiczne nr 2 w Krakowie (ukończone z wyróżnieniem),
1985-1990 Akademia Ekonomiczna w Krakowie, kierunek Ekonomia i Organizacja Obrotu i Usług (ukończona w wyróżnieniu)
- Uzyskane tytuły i stopnie naukowe: 06. 1985 r. - dyplom technika - ekonomisty,
29.03.1990 r. - tytuł magistra ekonomii (praca nt. Warunki pracy w handlu w świetle wyników przeglądu i atestacji stanowisk pracy),
29.06.2000 r. - stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych (praca nt. Uwarunkowania rozwoju zagranicznej turystyki przyjazdowej do Polski)
- Przebieg pracy Zawodowej: 1990-1991 - asystent stażysta w Katedrze Turystyki AE w Krakowie,
1991-1999 - asystent w Katedrze Marketingu Usług Turystycznych AE w Krakowie,
1999-2000 - wykładowca w Katedrze Marketingu Usług Turystycznych AE w Krakowie,
02.-09.2000 - instruktor w Katedrze Marketingu Usług Turystycznych AE w Krakowie,
2000 - do chwili obecnej - adiunkt w Katedrze Turystyki AE w Krakowie,
- Doświadczenie zawodowe: zajęcia na studiach dziennych, zaocznych i uzupełniających magisterskich w AE w Krakowie z przedmiotów: Marketing Usług Turystycznych, Organizacja i Technika Usług Hotelarskich, Organizacja i Działalność Biur Podróży, Programowanie Imprez Turystycznych, Projektowanie Produktu Turystycznego, Promocja Usług Turystycznych, Promocja w Turystyce, Międzynarodowy Ruch Turystyczny, Biznes Plan Biur Podróży i Hotelu;
seminarium magisterskie i dyplomowe na specjalności Gospodarka Turystyczna w AE w Krakowie;
zajęcia w Studium Turystyki i Hotelarstwa w Szkole Przedsiębiorczości i Zarządzania przy AE w Krakowie z przedmiotu: Biznes Plan;
zajęcia w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie z przedmiotu: Marketing w Turystyce;
zajęcia na Studium Podyplomowym z zakresu Turystyki i Hotelarstwa AWF w Krakowie z przedmiotów: Marketing w Turystyce, Organizacja i Funkcjonowanie Jednostek Obsługi Ruchu Turystycznego;
zajęcia w Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Zarządzania w Chrzanowie z przedmiotu: Biznes Plan;
zajęcia w Wyższej Szkole Ekonomii i Informatyki w Krakowie z przedmiotu: Analiza Rynku;
zajęcia w Wyższej Szkole Turystyki i Hotelarstwa w Warszawie z przedmiotu: Ekonomia Hotelarstwa
zajęcia i konsultacje dla pracowników branży turystycznej i jednostek administracji terenowej zajmujących się problemami turystyki, organizowane przez Instytut Turystyki;
szkolenie dla pracowników przedsiębiorstw hotelarskich, biur podróży i jednostek administracji terenowej zajmujących się problemami turystyki, organizowane przez Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Społeczności Lokalnych „Ziemia Sądecka” i Ministerstwo Gospodarki Departament Turystyki

<u>Doskonalenie zawodowe:</u>	<p>Studium Doskonalenia Pedagogicznego AE w Krakowie, kurs organizowany przez „Orbis” S.A. nt. Zarządzanie Finansowe, kursy organizowane przez Uniwersytet w Luton i AE w Krakowie nt. Marketing w Turystyce i Turystyka w Regionach Pozamiejskich, kurs języka angielskiego organizowany przez Studium Doskonalenia Językowego Nauczycieli Akademickich UJ, 06.1994 r. - First Certificate of English, kurs języka angielskiego organizowany przez Studium Języków Obcych AE w Krakowie,</p>
<u>Dorobek naukowy:</u>	<p>osiemnaście artykułów naukowych opublikowanych w Zeszytach Naukowych AE w Krakowie i AWF w Krakowie oraz recenzowanych czasopismach specjalistycznych z dziedziny turystyki - „Problemy Turystyki”, „Folia Turistica” i „Hotelarz”;</p> <p>pięć publikacji złożonych do druku (cztery po recenzji);</p> <p>coroczny udział w badaniach statutowych prowadzonych w Katedrze Marketingu Usług Turystycznych AE w Krakowie na temat sposobów spędzania czasu wolnego przez różne segmenty rynku krakowskiego, a następnie w Katedrze Turystyki na temat determinantów aktywności turystycznej Polaków oraz ich zachowań i postaw na rynku turystycznym,</p> <p>uczestnictwo w dziewięciu naukowych konferencjach i seminariach poświęconych zagadnieniom marketingu i turystyki – pięć referatów;</p>
<u>Inne:</u>	<p>współdział w organizacji przez Polskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych w Krakowie trzech międzynarodowych seminariów, współdział w organizacji studenckich wyjazdów na Międzynarodowe Targi Turystyczne ITB Berlin.</p>

WYKAZ PUBLIKACJI

Artykuły opublikowane:

1. Wykorzystanie bazy noclegowej i jego determinanty na przykładzie Oddziału „Orbis” S.A. w Krakowie w latach 1986 - 1992, „Folia Turistica”, Kraków 1995, nr 5, str. 77 – 96 (studenci, branża turystyczna)
2. Ekonomiczne aspekty turystyki osób o specjalnych potrzebach, W: Postęp w turystyce na rzecz osób o specjalnych potrzebach, pr. zb. pod red. Ślężyńskiego J., Petryńskiego W., PSON w Krakowie, Kraków 1995, str. 196 – 198 (studenci, branża turystyczna, organizacje i stowarzyszenia osób niepełnosprawnych)
3. Hotel Cracovia - XXX lat, „Hotelarz”, 1995 nr 5 (branża hotelarska)
4. Kultura jako motyw konsumpcji turystycznej i warunki jej wykorzystania w polskiej ofercie dla cudzoziemców, „Zeszyty Naukowe Akademii Ekonomicznej w Krakowie”, AE, Kraków 1997, nr 497, str. 69 – 80 (studenci, branża turystyczna)
5. Wydatki turystów zagranicznych w Polsce w latach 1991 - 1994, W: Turystyka w środowisku społecznym i gospodarczym, „Zeszyty Naukowe Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie”, AWF, Kraków 1998, nr 75, str. 141 – 156 (studenci, branża turystyczna)
6. Kształcenie kadr dla potrzeb turystyki w Akademii Ekonomicznej w Krakowie, W: Jakość w turystyce - jakość kształcenia kadr dla turystyki, „Zeszyty Naukowe Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie”, AWF, Kraków 1999, nr 78, str. 80 – 87 (branża turystyczna, środowiska akademickie)
7. Ocena dostępności komunikacyjnej Polski dla turystów zagranicznych, „Problemy Turystyki”, IT, Warszawa 1999, nr 2, str. 67 – 90 (studenci, branża turystyczna)
8. Determinanty rozwoju turystyki międzynarodowej, „Folia Turistica”, AWF, Kraków 2000, nr 9, str. 39 – 68 (studenci, branża turystyczna)

9. Potrzeby i motywy jako przesłanki wewnętrzne warunkujące uprawianie turystyki, „Zeszyty Naukowe Akademii Ekonomicznej w Krakowie”, AE, Kraków 2000, nr 541, str. 31 – 48 (studenci, branża turystyczna)
10. Segmentacja rynku zagranicznej turystyki przyjazdowej do Polski, W: Gospodarka turystyczna u progu XXI wieku, pr. zb. pod red. Bosiackiego S., AWF w Poznaniu, Poznań 2000, str. 289 – 306 (studenci, branża turystyczna)
11. Przyczyny wyboru miejsc docelowych a marketing w turystyce (na przykładzie wyników badań ankietowych), W: Kierunki rozwoju marketingu usług - teoria i praktyka, pr. zb. pod red. Czubały A., Wiktora J.W., Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania w Chrzanowie, Chrzanów 2002 r., str. 251 – 264 (studenci, branża turystyczna)
12. Potencjalne negatywne konsekwencje rozwoju międzynarodowego ruchu turystycznego, „Zeszyty Naukowe Akademii Ekonomicznej w Krakowie”, AE, Kraków 2002, nr 579, str. 87 – 104 (studenci, branża turystyczna)
13. Atrakcyjność turystyczna obszaru jako kategoria ekonomiczna. Istota, struktura i metody pomiaru, „Zeszyty Naukowe Akademii Ekonomicznej w Krakowie”, AE, Kraków 2002, nr 612, str. 61 – 76 (studenci, branża turystyczna)
14. Agroturystyka szansą rozwoju polskiej wsi w aspekcie integracji z Unią Europejską, [W:] Unia Europejska a przyszłość polskiej turystyki, SzGH w Warszawie, Katedra Turystyki, Warszawa 2003, str. 343-357 (studenci, branża turystyczna)
15. Walory turystyczne – istota i funkcje. Próba klasyfikacji, „Zeszyty Naukowe Akademii Ekonomicznej w Krakowie”, AE, Kraków 2003, nr 621, str. 73-87 (studenci, branża turystyczna)
16. Zróżnicowanie atrakcyjności turystycznej Polski w układzie przestrzennym (próba pomiaru), „Problemy Turystyki”, IT, Warszawa 2003, nr 1-4, str. 31-48
17. Rozwój społeczno-gospodarczy poprzez zatrudnienie w turystyce a zadania samorządu terytorialnego, [W:] Rola i zadania samorządu terytorialnego w rozwoju gospodarki turystycznej, pr. zb. pod red. R. Gałęckiego, Mazowiecka Wyższa Szkoła Humanistyczno-Pedagogiczna w Łowiczu, Łowicz 2004, str. 131-145
18. Turystyka w oczach współczesnych Polaków (na podstawie wyników badań ankietowych, [W:] Gospodarka turystyczna w XXI wieku – szanse i bariery rozwoju w warunkach integracji międzynarodowej, pr. zb. pod red. S. Bosiackiego, J. Grella, AWF w Poznaniu, Poznań 2004, str. 89-104

Prace złożone do druku:

1. Unijne zasady polityki regionalnej a wykorzystanie koncepcji marketingu terytorialnego do rozwoju turystyki w regionie (gminie), złożone do druku w: „Turystyka czynnikiem integracji międzynarodowej”, Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie
2. Preferencje Polaków w zakresie wyboru obiektów turystycznej bazy noclegowej przy wyjazdach krajowych i zagranicznych (na podstawie wyników badań ankietowych), złożone do druku w: Polskie hotelarstwo i gastronomia w Unii Europejskiej, Wyższa Szkoła Turystyki i Hotelarstwa w Gdańsku,
3. Ekonomiczne aspekty podróży turystycznych Polaków (w oparciu o wyniki badań ankietowych), złożone do druku w: Turystyka międzynarodowa w procesie integracji Europy, Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania w Chrzanowie
4. Produkt turystyczny i wyznaczniki jego atrakcyjności, złożone do druku w „Zeszytach Naukowych Akademii Ekonomicznej w Krakowie”
5. Ekonomiczne i społeczno-psychologiczne determinanty zachowań turystycznych Polaków – referat Poznań 2003, konspekt – www.gremium2003.ae.poznan.pl/ab-seweryn.htm, pełny tekst – złożony do druku w „Problemach Turystyki”, IT Warszawa

Opracowania niepublikowane:

1. współautor opracowania pt. This is Cracow, Biuro Programów Zagranicznych AE w Krakowie, Kraków 1994
2. Uwarunkowania rozwoju zagranicznej turystyki przyjazdowej do Polski, praca doktorska, AE Kraków 2000
3. Rozwój zasobów ludzkich w przemyśle hotelarskim, W: Upowszechnianie systemów jakości i systemów ocen usług w turystyce, materiały szkoleniowe, Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Społeczności Lokalnych „Ziemia Sądecka”, Muszyna 2002
4. Biznes plan w przedsiębiorstwie turystycznym, W: Upowszechnianie systemów jakości i systemów ocen usług w turystyce, materiały szkoleniowe, Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Społeczności Lokalnych „Ziemia Sądecka”, Muszyna 2002
5. współautor raportu pt. Badanie ruchu turystycznego w Krakowie w roku 2003, MOT w Krakowie i Urząd Miasta Krakowa, Kraków 2003
6. współautor raportu pt. Badanie ruchu turystycznego w Małopolsce w roku 2003, MOT w Krakowie i Urząd Miasta Krakowa, Kraków 2003
7. współautor raportu z badań statutowych pt. Postawy i zachowania konsumentów na rynku turystycznym – czynniki determinujące aktywność turystyczną, AE w Krakowie, Kraków 2003

KONFERENCJE NAUKOWE I SEMINARIA

Udział w konferencjach:

1. Międzynarodowe Seminarium nt. „Postęp w turystyce na rzecz osób o specjalnych potrzebach”, Kraków 10-13.11.1994 r., Polskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, Zarząd Główny w Krakowie
2. Konferencja poświęcona pamięci Profesora Romana Peretiatkowicza nt. „Turystyka w środowisku społecznym i gospodarczym”, Kraków - Sucha Beskidzka 20-22.05.1996 r., AWF w Krakowie
3. X Konferencja Katedr Marketingu i Handlu uczelni i wydziałów ekonomicznych nt. „Metody badań marketingowych”, Krynica 24-26.09.1996 r., AE w Krakowie
4. Międzynarodowe Seminarium nt. „Sport - szansą życia niepełnosprawnych”, Kraków 12-15.12.1996 r., Polskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, Zarząd Główny w Krakowie
5. Międzynarodowe Seminarium nt. „Sport w rehabilitacji niepełnosprawnych”, Kraków 8-10.11.1998 r., Polskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, Zarząd Główny w Krakowie
6. Seminarium nt. „Jakość w turystyce - jakość kształcenia kadr dla turystyki”, Sucha Beskidzka 7-8.12.1998 r., AWF w Krakowie
7. Seminarium Forum Turystyki Aktywnej nt. „Turystyka czynnikiem rozwoju regionalnego w powiększonej Europie”, Stare Jabłonki 17-18.03.1999 r., Menedżer Marki Turystyki Aktywnej, Rekreacyjnej i Specjalistycznej oraz UKFiT
8. Konferencja Naukowa nt. „Gospodarka Turystyczna u progu XXI wieku”, Puszczykowo 14-15.10.1999 r., AWF w Poznaniu
9. Ogólnopolska Konferencja Naukowa nt. „Kierunki rozwoju marketingu usług - teoria i praktyka”, Chrzanów 17. 06. 2002 r., Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania w Chrzanowie
10. Konferencja Naukowa nt. „Rola i zadania samorządu terytorialnego w rozwoju gospodarki turystycznej”, Łowicz 24-25.04.2003 r., Mazowiecka Wyższa Szkoła Humanistyczno-Pedagogiczna w Łowiczu
11. II Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. „Turystyka czynnikiem integracji międzynarodowej”, Rzeszów 18-19.09.2003 r., Wyższa Szkoła Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie
12. Ogólnopolska Konferencja – Gremium Ekspertów Turystyki nt. „Kierunki rozwoju badań Naukowych w sferze turystyki w warunkach akcesji Polski do Unii Europejskiej”, Poznań 24-26.09.2003 r., Akademia Ekonomiczna w Poznaniu
13. Ogólnopolska Konferencja nt. „Unia Europejska a przyszłość polskiej turystyki”, Warszawa 5.12.2003 r., Wyższa Szkoła Handlowa w Warszawie
14. III Konferencja Naukowa nt. „Gospodarka turystyczna w XXI wieku – szanse i bariery rozwoju w warunkach integracji międzynarodowej”, Dymaczewo 17-18.06.2004 r., AWF w Poznaniu,
15. Międzynarodowa Konferencja Naukowa nt. „Polskie hotelarstwo i gastronomia w Unii Europejskiej”, Gdańsk 9-10.09.2004 r., Wyższa Szkoła Turystyki i Hotelarstwa w Gdańsku oraz Polskie Zrzeszenie Hoteli w Warszawie

Wygłaszane referaty:

1. Ekonomiczne aspekty turystyki osób o specjalnych potrzebach (podczas Międzynarodowego Seminarium nt. „Postęp w turystyce na rzecz osób o specjalnych potrzebach”, Kraków)
2. Wydatki turystów zagranicznych w Polsce w latach 1991-1994 (podczas Konferencji poświęconej pamięci Profesora Romana Peretiatkowicza nt. „Turystyka w środowisku społecznym i gospodarczym”, Kraków- Sucha Beskidzka)
3. Kształcenie kadr dla turystyki w Akademii Ekonomicznej w Krakowie (podczas Seminarium nt. „Jakość w turystyce - jakość kształcenia kadr dla turystyki”, Sucha Beskidzka)
4. Segmentacja rynku zagranicznej turystyki przyjazdowej do Polski (podczas Konferencji Naukowej nt. „Gospodarka Turystyczna u progu XXI wieku”, Puszczykowo)
5. Przyczyny wyboru miejsc docelowych a marketing w turystyce (na przykładzie wyników badań ankietowych) podczas Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej nt. „Kierunki rozwoju marketingu usług - teoria i praktyka”, Chrzanów
6. Rozwój społeczno-gospodarczy poprzez zatrudnienie w turystyce a zadania samorządu terytorialnego (podczas Konferencji Naukowej nt. „Rola i zadania samorządu terytorialnego w rozwoju gospodarki turystycznej”, Łowicz)
7. Kształtowanie strategii marketingu turystycznego regionu (gminy) a unijne zasady polityki regionalnej (podczas II Międzynarodowej Konferencji Naukowej nt. „Turystyka czynnikiem integracji międzynarodowej”, Rzeszów)
8. Ekonomiczne i społeczno-psychologiczne determinanty zachowań turystycznych Polaków (podczas Ogólnopolskiej Konferencji – Gremium Ekspertów Turystyki nt. „Kierunki rozwoju badań Naukowych w sferze turystyki w warunkach akcesji Polski do Unii Europejskiej”, Poznań)
9. Agroturystyka szansą rozwoju polskiej wsi w aspekcie integracji z Unią Europejską (podczas Ogólnopolskiej Konferencji nt. „Unia Europejska a przyszłość polskiej turystyki”, Warszawa)
10. Turystyka w oczach współczesnych Polaków (na podstawie wyników badań ankietowych) – podczas III Konferencji Naukowej nt. Gospodarka turystyczna w XXI wieku – szanse i bariery rozwoju w warunkach integracji międzynarodowej, Dymaczewo
11. Preferencje Polaków w zakresie wyboru obiektów turystycznej bazy noclegowej przy wyjazdach krajowych i zagranicznych (na podstawie wyników badań ankietowych) – podczas Międzynarodowej Konferencji Naukowej nt. Polskie hotelarstwo i gastronomia w Unii Europejskiej, Gdańsk

mgr Andrzej Gut – Mostowy

Radny Województwa Małopolskiego . Przew.Komisji Edukacji, Sportu i Turystyki.
V-ce Prezes Małopolskiej Organizacji Turystycznej.
V-ce Prezes Tatrzańskiej Izby Gospodarczej.

Wykształcenie:

- tytuł magistra, Akademia Ekonomiczna, specjalność gospodarka turystyczna.
- ukończone studia doktoranckie , Akademia Ekonomiczna w Krakowie.
- doktorant Akademii Ekonomicznej, Katedra Gospodarki Regionalnej, temat pracy doktorskiej „Determinanty rozwoju turystyki w Powiecie Tatrzańskim”.

Publikacje:

„Zasady funkcjonowania Małopolskiej Organizacji Turystycznej jako istotny element polityki turystycznej województwa małopolskiego”- Zeszyty Naukowe Akademii Ekonomicznej w Krakowie, 2003 r.

„Rola infrastruktury komunikacyjnej w rozwoju turystyki na Podhalu”- Konferencja Dyrekcji Zarządów Dróg Wojewódzkich, Zakopane, 2003 r.

„Przedsiębiorca tatrzański i turystyka w Unii Europejskiej”- Tatrzańskie Forum Gospodarcze maj 2004.

„Badanie ruchu turystycznego w Małopolsce w roku 2003.Raport końcowy”- współudział.

mgr Leszek Mazanek

Wykształcenie

- 1981 - 1985 Akademia Wychowania Fizycznego w Krakowie - absolwent Wydziału Turystyki i Rekreacja
- 1988 - 1989 Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu - Studium Podyplomowe w zakresie Prawa Turystycznego
- 1993 Międzynarodowa Szkoła Bankowości i Finansów w Katowicach - ukończony kurs w zakresie - Karty Bankowe
- 1994 VISA International w Londynie - szkolenie z zakresu - Marketing Kart Kredytowych
- 1995 University of Luton, Akademia Ekonomiczna w Krakowie - ukończony kurs w zakresie - Marketing w Turystyce

Doświadczenie zawodowe

- 1986 - aktualnie **Akademia Wychowania Fizycznego w Krakowie**
Instytut Turystyki
stanowisko - wykładowca
specjalizacja - zajęcia z przedmiotów kierunkowych
Organizacja i Funkcjonowanie Przedsiębiorstw Turystycznych,
Promocja i Informacja Turystyczna, Negocjacje w turystyce.
Otwarty przewód doktorski, temat - Kraków jako centrum turystyczne
- 1993 - aktualnie **PolCard Spółka Akcyjna** z siedzibą w Warszawie, Region Małopolski
Stanowisko - Dyrektor Regionu
- PolCard** - spółka kapitałowa reprezentuje w Polsce interesy międzynarodowych systemów kart płatniczych VISA, Eurocard/MasterCard, JCB oraz Diners Club. Zakres działalności obejmuje tworzenie rynku kart płatniczych w Polsce, rozliczanie płatności przy użyciu kart kredytowych, obsługa rozliczeń bankomatowych, usługi konsultingowe dla sektora bankowego.

W 1993 r. zorganizowałem pierwszą wydzieloną przez PolCard jednostkę terenową - Filię w Krakowie reprezentującą interesy PolCardu w południowej Polsce. Kolejno organizowałem jednostki terenowe w Zakopanem, Rzeszowie i Katowicach (obecnie Region). Odpowiadam za systematyczny rozwój rynku kart płatniczych oraz współpracę z bankami w wydzielonym regionie. Dynamika przyrostu akceptantów kart w regionie to średni 20-25% rocznie. PolCard rozliczył w 2002 r. transakcje na kwotę 10 mld zł., udział regionu w obrotach wynosi 20%

Stała współpraca od 1995 r. z **Instytutem Turystyki w Warszawie** Oddział w Krakowie w zakresie prac badawczych. Realizowane tematy m.in. Program Promocji Turystycznej Krakowa i Regionu (1997/98, zlecenie Wojewody Krakowskiego i Urzędu kultury Fizycznej i Turystyki), Analiza Rynku Turystycznego Krakowa (1993 i 1994, zlecenie Zarządu Miasta Krakowa), Biura podróży w Krakowie - Analiza porównawcza 1992-1993.

Współpraca z Krakowskim Oddziałem Zrzeszenia Hoteli Turystycznych

Od pierwszej edycji Konkursu na najlepsze biuro podróży w Krakowie „ODYS” - członek Kapituły. Konkurs organizowany przez Krakowską Izbę Turystyki od 1994 roku.

Instytut Badań nad Gospodarką Rynkową w Gdańsku - „Transformacja Gospodarki” 1992 r. - opracowanie - Studium przypadków rozwoju firm prywatnych w regionie krakowskim.

INTERFERIE sp. z o.o. KGHM Polska Miedź

Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej

Języki

Angielski - dobry, rosyjski - dobry,

Zainteresowania

Historia sztuki, psychologia

mgr Anna Wilkońska*Wykształcenie:*

Instytucja	Instytut Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytet Jagielloński
Data	Od 1998 nadal
Uzyskane stopnie lub dyplomy	Otwarty przewód doktorski, temat pracy: <i>Kraków jako policentryczny ośrodek turystyki religijnej</i>

Instytucja	Instytut Geografii Uniwersytet Jagielloński
Data	1991-1996
Uzyskane stopnie lub dyplomy	Magister, specjalność geografia społeczno – ekonomiczna

Instytucja	Wydział Prawa i Administracji Katedra Ekonomii Stosowanej Uniwersytet Jagielloński
Data	1995-1996
Uzyskane stopnie lub dyplomy	Dyplom Studium Zarządzania i Biznesu

Instytucja	Studium Nauczycielskie Uniwersytet Jagielloński
Data	1993-1995
Uzyskane stopnie lub dyplomy	Dyplom uzyskania kwalifikacji pedagogicznych

Przebieg pracy zawodowej:

Data od – do	Od 2003 nadal
Nazwa instytucji	Stowarzyszenie Gmin i Powiatów Małopolski – Kraków
Funkcja	Wicedyrektor ds. programowych
Opis zakresu obowiązków	Pozyskiwanie środków zewnętrznych z programów wsparcia, organizacja szkoleń, konferencji (metodyka, programy, logistyka).

Data od – do	2002 – 2003
Nazwa instytucji	Małopolska Organizacja Turystyczna – Kraków
Funkcja	Dyrektor
Opis zakresu obowiązków	Zarządzanie i organizacja pracy biura, realizacja szkoleń, konferencji (metodyka, programy, logistyka), informacja turystyczna, analiza sektora turystycznego, rozwój i promocja małopolskiej turystyki, produkty turystyczne regionu.

Data od – do	2001
Nazwa instytucji	Grupa Impresaryjno – Turystyczna „ART-TOUR” – Kraków
Funkcja	Dyrektor Biura
Opis zakresu obowiązków	Organizacja pracy biura, organizacja imprez kulturalnych (logistyka, sprzedaż, promocja, polityka kosztów, polityka cenowa).

Data od – do	2000
Nazwa i adres firmy	Katolickie Centrum Kultury – Kraków
Funkcja	Stanowisko ds. promocji
Opis zakresu obowiązków	Promocja działalności Stowarzyszenia, organizacja wycieczek dzieci i młodzieży.

Data od – do	1999
Nazwa i adres firmy	Instytut Turystyki Oddział w Krakowie

Funkcja	Starszy specjalista
Opis zakresu obowiązków	Organizacja szkoleń (logistyka), pozyskiwanie finansowania zewnętrznego.
Data od - do	1996 – 1999
Nazwa i adres firmy	Biuro Promocji i Współpracy – Urząd Miasta Krakowa
Funkcja	Kierownik referatu ds. relacji publicznych i marketingu miasta (1997-1999); Referent ds. promocji turystycznej (1996-1997)
Opis zakresu obowiązków	Kierowanie zespołem, planowanie marketingowe, promocja turystyczna miasta.

Najważniejsze doświadczenia zawodowe:

Wykłady

- Nauczyciel akademicki, wykładowca przedmiotu: *Etyka* na kierunku *Komunikacja Społeczna* (studia dzienne i zaoczne) w Wyższej Szkole Turystyki i Ekologii w Suchej Beskidzkiej (Sucha Beskidzka, od 2003 r. nadal);
- Prowadzenie zajęć warsztatowych: *Prezentacje promocyjne – imprezy targowe (na przykładzie targów turystycznych)* w zakresie studiów podyplomowych na kierunku *Public Relations* w Wyższej Szkole Europejskiej im. Ks. Prof. J. Tishnera (Kraków, 2004 r.);
- Wystąpienie pt. *Tworzenie szlaków turystycznych – standaryzacja oznakowania* podczas seminarium *Szlaki turystyczne historycznej Małopolski – od Przemyśla do Bielska – Białej* (Stary Sącz, 2003 r.);
- Wykładowca przedmiotów związanych z organizacją wypoczynku dzieci i młodzieży w Niepublicznym Ośrodku Metodycznym PUHiT (Kraków, 2003 r.);
- Nauczyciel przedmiotu: *Obsługa ruchu turystycznego* w Katolickim Policealnym Studium Zawodowym im. Jana Pawła II (Skawina, 2002 r.);
- Nauczyciel przedmiotów: *Public relations, Marketing* i *Organizacja reklamy* w Prywatnym Policealnym Studium Zawodowym nr 40, Szkole Biznesu i Języków Obcych, Policealnym Niepublicznym Studium Zawodowym Krajowej Korporacji Oświatowej Oddział Kraków (Kraków, 2001-2002);
- Wykład w ramach szkolenia dla organizatorów pielgrzymek pt. *Metodyka oprowadzania po obiektach sakralnych*, (Kraków, 2001 r.);
- Wystąpienie pt. *Promocja Sanktuariów. Szlaki pielgrzymkowe – turystyczne* podczas Forum Pielgrzymowania towarzyszącego III Targom Pielgrzymkowo – Turystycznym PIELGRZYM (Częstochowa, 2001 r.);
- Prowadzenie zajęć terenowych *Szlakiem Świętych Miasta Krakowa* ze słuchaczami i absolwentami Podyplomowego Studium „Pielgrzymki. Turystyka Religijna” z Wyższej Szkoły Języków Obcych i Ekonomii w Częstochowie (Kraków, 2000 r.);
- Referat podczas konwersatorium pielgrzymkowego w Instytucie Geografii UJ pt. *Miejsca kultu świętych i błogosławionych w Krakowie*, (Kraków, 2000 r.);
- Wystąpienie na ogólnopolskiej konferencji *Turystyka w obiektach zabytkowych i sakralnych* pt. *Szlaki tematyczne związane z postaciami krakowskich świętych i błogosławionych jako oferta turystyczna*, (Kraków, 1999 r.);
- Wygłoszenie referatu pt. *Krakowski szlak świętych* podczas obchodów 80-lecia Krakowskiego Oddziału PTTK (Kraków – Wawel, 1999 r.);
- Wykładowca z zakresu pozyskiwania środków pomocowych Unii Europejskiej (Krynica Zdrój, 1998 r.);

Inne

- Autorstwo zrealizowanych wniosków do konkursów grantowych związanych z turystyką, przeciwdziałaniem bezrobociu itd. (od 2002 r. nadal);
- Autorka programów oraz organizatorka szkoleń i konferencji z zakresu turystyki, przedsiębiorczości, walki z bezrobociem itd. (od 1998 r. nadal);
- Współpraca koncepcyjna przy opracowaniu Małopolskiego Szlaku Papieskiego im. Jana Pawła II (2003 r.)
- Organizatorka małopolskich wystawców podczas krajowych i międzynarodowych targów turystycznych (2002-2003 r.)
- Wykonanie na zlecenie Urzędu Miasta Krakowa komputerowych opracowań schematycznych planów Krakowa dla tras turystycznych: Krakowski Szlak Świętych i Ścieżkami Jana Pawła II oraz zredagowanie tekstu do Krakowskiego Szlaku Świętych (Kraków, 2001r.);
- Opracowanie wytycznych do programu promocji Miasta Krakowa na lata 2002-2004 (Kraków, 2001 r.);
- Współorganizacja Festiwalu VI i VII Chrześcijańskie Dni Żaka (Kraków, 2001 i 2002 r.);
- Przygotowanie planu promocji dla Biura Trekingowego AFRICA line (Kraków, 2001 r.);
- Pilot i przewodnik – Włochy – Biuro Pielgrzymkowe VIATOR, Biuro Podróży MEDITERRANEUM (1999-2000);
- Współpraca z wydawnictwem kartograficznym DAUNPOL z Warszawy w zakresie redakcji planów Krakowa (1997-1999);
- Pilot i przewodnik – Turcja – Biura Podróży: JAWORZYNA- SOPOL, SOPOL (1996-1998);
- Prace zleczone przez krakowskie biura turystyczne (SOPOL, JAWORZYNA) z zakresu organizacji wycieczek turystycznych oraz wakacyjnych wyjazdów pobytowych dzieci i młodzieży (1992-1996);
- Organizacja obozów wypoczynkowych dla dzieci niepełnosprawnych (1989-1997);

Dodatkowe szkolenia i staże:

- V Forum Turystyki *Projekty publiczno – prywatne szansą rozwoju turystyki w Polsce Południowej*
(Kraków, 2004 r.);
- Forum Organizacji Pozarządowych Pogranicza: *Bieszczady – droga do międzynarodowego partnerstwa*
(Lesko, 2004 r.)
- Szkolenie: *Programy Operacyjne. Zasady zarządzania Funduszami Strukturalnymi po 1 maja 2004*
(Kraków, 2003 r.);
- Staż zagraniczny: *Tworzenie, wytyczanie i znakowanie szlaków i tras rowerowych*
(Kopenhaga – Dania, 2003 r.)
- Międzynarodowa konferencja *Trails and Greenways pt. TrailLink2003: Designing for the Future*
(Providence – USA, 2003 r.)
- Seminarium Światowej Organizacji Turystyki (WTO) z zakresu turystyki wiejskiej: *Pathway to Sustainable Development (Droga do zrównoważonego rozwoju)*
(Cedzyna k/Kielc, 2003 r.)
- IV Forum Turystyki *Turystyka dzieci i młodzieży w polityce turystycznej regionów*
(Kraków, 2003 r.);
- Staż zagraniczny: *Organizacja i zarządzanie turystyką we Francji*
(Region Rhone Alpes – Francja, 2002 r.)
- II Forum Turystyki i Sportu Samorządów Terytorialnych RP
(Kraków, 2000 r.);
- Kurs: *Public Relations*
(Kraków, 1999 r.);

- Szkolenie: *Planowanie turystyki i marketing miejscowości turystycznej* (Kraków, 1999 r.);
- Ogólnopolska konferencja: *Turystyka w obiektach zabytkowych i sakralnych* (Kraków, 1999 r.);
- III Międzynarodowy Kongres Miast Pielgrzymkowych (Częstochowa, 1999 r.);
- Podstawowe szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy dla osób kierujących pracownikami (Kraków, 1998 r.);
- Szkolenie: *Zrównoważony rozwój* (Zakopane, 1998 r.);
- Międzynarodowy kongres: *Strategia rozwoju turystyki poprzez podnoszenie jakości* (Kraków, 1998 r.);
- Kurs: *Komisja Przetargowa* (Kraków, 1998 r.);
- VI Światowa Konferencja Miast Historycznych (Kraków, 1998 r.);
- Staż zagraniczny: *Współpraca instytucji państwowych i prywatnych* (Norymberga – Niemcy, 1997 r.);
- Staż zagraniczny: *Stworzenie Centrum Informacji Turystycznej* (Norymberga – Niemcy, 1997r.);
- Międzynarodowe seminarium: *Postęp w Turystyce na Rzecz Osób o Specjalnych Potrzebach* (Kraków, 1994 r.);

Publikacje:

- Współautorstwo studium wykonalności dla planowanej inwestycji: hotel dwugwiazdkowy Centrum Szkoleniowo – Konferencyjne Archidiecezji Krakowskiej, "Restrukturyzacja" Edward E. Nowak (2004 r.);
- Współautorstwo studium wykonalności dla planowanej inwestycji: hotel jednogwiazdkowy Caritas Archidiecezji Krakowskiej, "Restrukturyzacja" Edward E. Nowak (2004 r.);
- **Współautorstwo Raportu końcowego *Badania ruchu turystycznego w Krakowie w roku 2003*, Wydawca: Małopolska Organizacja Turystyczna (2003 r.);**
- Współautorstwo opracowania dla krakowskiego biura podróży: *Biznes plan przedsięwzięcia: Kompleksowe centrum obsługi turystycznej Karaibów i Azji Południowo – Wschodniej*, "Restrukturyzacja" Edward E. Nowak (2003 r.);
- Współautorstwo katalogów ofert turystycznych: *Małopolska – Lato dla aktywnych, Małopolska – Turystyka dzieci i młodzieży, Małopolska – Uzdrowiska (wersje językowe: polska i angielska)* – Wydawnictwa Małopolskiej Organizacji Turystycznej (2003 r.);
- Redakcja materiałów pokonferencyjnych IV Forum Turystyki pt. *Turystyka dzieci i młodzieży w polityce turystycznej regionów* – Wydawnictwo Małopolskiej Organizacji Turystycznej (2003 r.);
- Współautorstwo katalogu pt. *Zima dla aktywnych - Małopolska 2002/2003* – Wydawnictwo Małopolskiej Organizacji Turystycznej (2002 r.);
- Autorstwo tekstu do wydawnictwa promocyjnego Województwa Małopolskiego pt. *Zabawa i niezapomniane przeżycia* (wersje językowe: polska, angielska, niemiecka, rosyjska; 2002 r.);
- **Zatwierdzony do druku artykuł naukowy pt. *Krakowskie Świętości w przewodnikach turystycznych po mieście* (IGiGP UJ);**
- Autorstwo publikacji Urzędu Miasta Krakowa pt. *Krakowski Szlak Świętych* (wersje językowe: polska i angielska) wyd. 2002 i 2003 r.;
- Zatwierdzony do druku artykuł naukowy pt. *Sanktuarium Ecce Homo św. Brata Alberta w Krakowie* (IGiGP UJ);
- Artykuł pt. *Elementy promocji Sanktuarium. Szlaki turystyczno - pielgrzymkowe* (materiały z Forum Pielgrzymowania);
- Opracowanie mapy Sanktuariów Krakowa, w tym koncepcja, opisy miejsc kultu religijnego oraz dwie trasy turystyczne- Wydawnictwo Tessa;

- Autorstwo opracowania pt. *Strategia rozwoju turystyki miasta i gminy Stary Sącz*, wykonanego na zlecenie Agencji Rozwoju Regionu Krakowskiego S.A. Praca ta jako odrębna całość została włączona do ogólnej Strategii Rozwoju Miasta i Gminy Stary Sącz;
- Artykuł pt. *Krakowskim szlakiem świętych. Przewodnik - cz. I* w czasopiśmie naukowym: *Peregrinus Cracoviensis* z. 8, 2000;
- Opracowanie tekstów dotyczących obiektów zabytkowych do planu turystycznego Krakowa-Wydawnictwo Tessa;
- Złożenie do druku artykułu pt. *Szlaki tematyczne związane z postaciami krakowskich świętych i błogosławionych jako oferta turystyczna* (materiały pokonferencyjne z ogólnopolskiego kongresu pt. *Turystyka w obiektach zabytkowych i sakralnych*);
- Współautorstwo tekstu do przewodnika po Krakowie: pt. *Kraków z Kazimierzem*, wyd. 1999, 2000 i 2001 r.;
- Współredakcja informatora turystycznego *Małopolska Zachodnia* wyd. 1998 i 1999 r.;
- Artykuł w materiałach szkoleniowych pt. *Kraków jako centrum turystyki religijnej - wybrane zagadnienia* oraz wystąpienie podczas kursu z zakresu turystyki pielgrzymkowej;
- Artykuł w czasopiśmie naukowym: *Peregrinus Cracoviensis* z.4, 1996 pt. *Pielgrzymki osób z upośledzeniem umysłowym, ich rodzin i przyjaciół, uczestników Ruchu „Wiara i Światło”*;

Znajomość języków obcych:

j. angielski	dobra
j. rosyjski	dostateczna
j. włoski	podstawowa

Odznaczenia

- Resortowe odznaczenie państwowe „Za zasługi dla turystyki” (Ministerstwo Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, Warszawa, 2003 r.)

Konsultacja naukowa projektu

Prof.dr hab. Anna Nowakowska

- ☞ Profesor Akademii Ekonomicznej w Krakowie
– Kierownik Katedry Turystyki
- ☞ Profesor Akademii Wychowania Fizycznego w Krakowie
– Dyrektor Instytutu Turystyki i Rekreacji
- ☞ Profesor Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie
– Dziekan

Ankieta

ANKIETA

“RUCH TURYSTYCZNY W MAŁOPOLSCE”

Szanowni Państwo,

Małopolska Organizacja Turystyczna przeprowadza anonimową ankietę, która służyć będzie podniesieniu jakości obsługi turysty. Z góry dziękujemy za udzielenie szczerych i wyczerpujących odpowiedzi.

1. Czy przyjechał/a Pan/i do tej miejscowości bezpośrednio z miejsca swego zamieszkania?

TAK NIE (jeśli nie, to skąd?) kraj:regionmiejscowość:

2. Kto Panu/i towarzyszy w podróży?

nikt grupa zorganizowana rodzina (liczba osób, w tym dzieci do lat 14.....)

przyjaciele (ilu?)..... rodzina i przyjaciele (liczba osób, w tym dzieci do lat 14.....)

3. Proszę podać długość pobytu w tej miejscowości.

do 3 godzin powyżej 3 godzin 1 noc więcej nocy, podaj ile

4. Jaki jest cel Pana/i przyjazdu do tej miejscowości? Można podać kilka odpowiedzi.

a) ☐ wypoczynek	g) ☐ udział w imprezie kulturalnej	l) ☐ cel zdrowotny
b) ☐ sprawy służbowe (biznes)	h) ☐ udział w zawodach sportowych	m) ☐ edukacja
c) ☐ odwiedziny krewnych lub znajomych	i) ☐ zakupy	n) ☐ poznanie walorów przyrody
d) ☐ zwiedzanie zabytków	j) ☐ odwiedziny miejsc rodzinnych	o) ☐ tranzyt
e) ☐ udział w szkoleniu, kongresie	k) ☐ rozrywka (kluby, dyskoteki, puby)	p) ☐ inny cel (jaki?).....
f) ☐ turystyka aktywna (kwalifikowana)	l) ☐ cel religijny	

5. Proszę zakreślić cel główny.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	l	m	n	o	p
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

6. Jakim środkiem transportu przyjechał/a Pan/i do tej miejscowości?

- samolotem samochodem autobusem linii regularnej
- autokarem pociągiem innym, (jakim?).....

7. Czy nocuje Pan/i w tej miejscowości?

TAK NIE, jeśli nie, to podaj w jakiej.....

8. Gdzie Pan/i nocuje?

☐ w hotelu (podaj ilość gwiazdek) <input type="text"/>	☐ na kempingu lub polu namiotowym	☐ u znajomych lub rodziny
☐ w pensjonacie	☐ w schronisku	☐ w kwaterze prywatnej
☐ w motelu	☐ w zakładzie uzdrowiskowym	☐ w ośrodku wczasowy
☐ w domu wycieczkowym	☐ we własnym domku/mieszkanu	

w innym obiekcie (jakim?).....

9. Ile pieniędzy wydał Pan/i podczas pobytu w tej miejscowości na jedną osobę:..... PLN

10. Czy byłby/aby Pan/i skłonny/a wydać więcej? NIE TAK (na co?).....

11. Kto zorganizował Panu/i przyjazd do tej miejscowości?

- we własnym zakresie biuro podróży zakład pracy
 szkoła parafia (kościół) inna instytucja (jaka?).....

12. Skąd się Pan/i dowiedział/a o tej miejscowości? Można podać kilka odpowiedzi.

☐ z targów turystycznych (jakich?).....	☐ od rodziny, znajomych
☐ z prasy (jaki tytuł?)	☐ ze stron internetowych (jakich?).....
☐ z radio (jaka stacja?)	☐ z polskich placówek dyplomatycznych
☐ z telewizji (jaka stacja?)	☐ z Polskich Ośrodków Informacji Turystycznej
☐ z katalogów biur podróży	☐ ze szkoły
☐ z przewodników	☐ nic wcześniej nie wiedziałem/am o tej miejscowości
☐ z folderów/ulotek	☐ inne źródło informacji (podaj jakie?).....

13. Który raz przyjechał/a Pan/i do tej miejscowości?

- po raz pierwszy po raz drugi byłem/am tu kilka razy przyjeżdżam tu często

14. W jaki sposób spędza Pan/i czas w tej miejscowości? Można wybrać kilka odpowiedzi.

☐ wypoczywam biernie (np. nad wodą)	☐ uprawiam turystykę aktywną	☐ idę do teatru
☐ chodzę na spacer	☐ poznaję okoliczne miejscowości	☐ idę do muzeum
☐ bawię się w klubach, pubach, dyskotekach	☐ spotykam się ze znajomymi	☐ idę do kina
☐ idę do restauracji, kawiarni	☐ idę do filharmonii, opery	
☐ realizuję swoje zainteresowania (jakie?).....		
☐ uczestniczę w wydarzeniach (jakich?).....		
☐ w inny sposób (jaki?).....		

15. Czy korzystał/a Pan/i z usług?

- przewodników pilotów instruktorów

16. Jakie miejsca odwiedził/a Pan/i poza tą miejscowością? Proszę wymienić najwyżej 3 miejsca.

.....

17. Jakie miejsca, zamierza Pan/i zobaczyć poza tą miejscowością? Proszę wymienić najwyżej 3 miejsca.

.....

18. Jak ocenia Pan/i w tej miejscowości? Wstaw krzyżyk.

	--	-	0	+	++
					
Rozrywkę (dyskoteki, kluby, puby)					
Gościnność					
Jakość obsługi turysty					
Toalety publiczne					
Imprezy kulturalne					
Bezpieczeństwo					
Czystość na ulicach					
Dostępność bankomatów					
Gastronomię					
Bazę noclegową					
Informację turystyczną					
Życzliwość mieszkańców					
Oznakowanie turystyczne					
Atmosferę miejscowości					
Usługi przewodnickie					
Dojazd do miejscowości					
Transport lokalny					

19. Co szczególnie pozytywnego spotyka Pana/ią w tej miejscowości?.....

20. Co szczególnie negatywnego spotyka Pana/ią w tej miejscowości?.....

21. Proszę wpisać najwyżej 3 atrakcje, które wywarły na Panu/i największe wrażenie w trakcie tego pobytu.

a) w tej miejscowości.....

b) poza tą miejscowością.....

22. Z jakich atrakcji skorzystałby/łaby Pan/i w czasie następnego pobytu w tej miejscowości?

.....

23. Jak ocenia Pan/i wysokość cen do jakości świadczonych w tej miejscowości usług? Wstaw krzyżyk.

	Ceny wysokie	Ceny odpowiednie	Ceny niskie
Noclegi			
Gastronomia			
Teatr, kino			
Usługi przewodnickie			
Transport lokalny			
Muzea			
Imprezy kulturalne			
Baza sportowo-rekreacyjna			
Kluby, dyskoteki, puby			

24. Czego Panu/i brakowało w tej miejscowości?.....

25. Czy poleci Pan/i tę miejscowość znajomym?

- tak nie nie wiem

26. Czy zamierza Pan/i przyjechać do tej miejscowości ponownie?

- na pewno tak raczej tak raczej nie na pewno nie

27. Który jest to Pana/i dzień pobytu w tej miejscowości? Proszę podać liczbę.

CHARAKTERYSTYKA RESPONDENTA:

Miejsce zamieszkania:

PaństwoRegion (Województwo)Miejscowość

- duże miasto małe miasto wieś

Wiek: LAT

Płeć: kobieta mężczyzna

Wykształcenie: wyższe średnie inne

Status zawodowy: uczeń student osoba zajmująca się domem

bezrobotny emeryt lub rencista

aktywny zawodowo (podaj w jakim zawodzie?).....

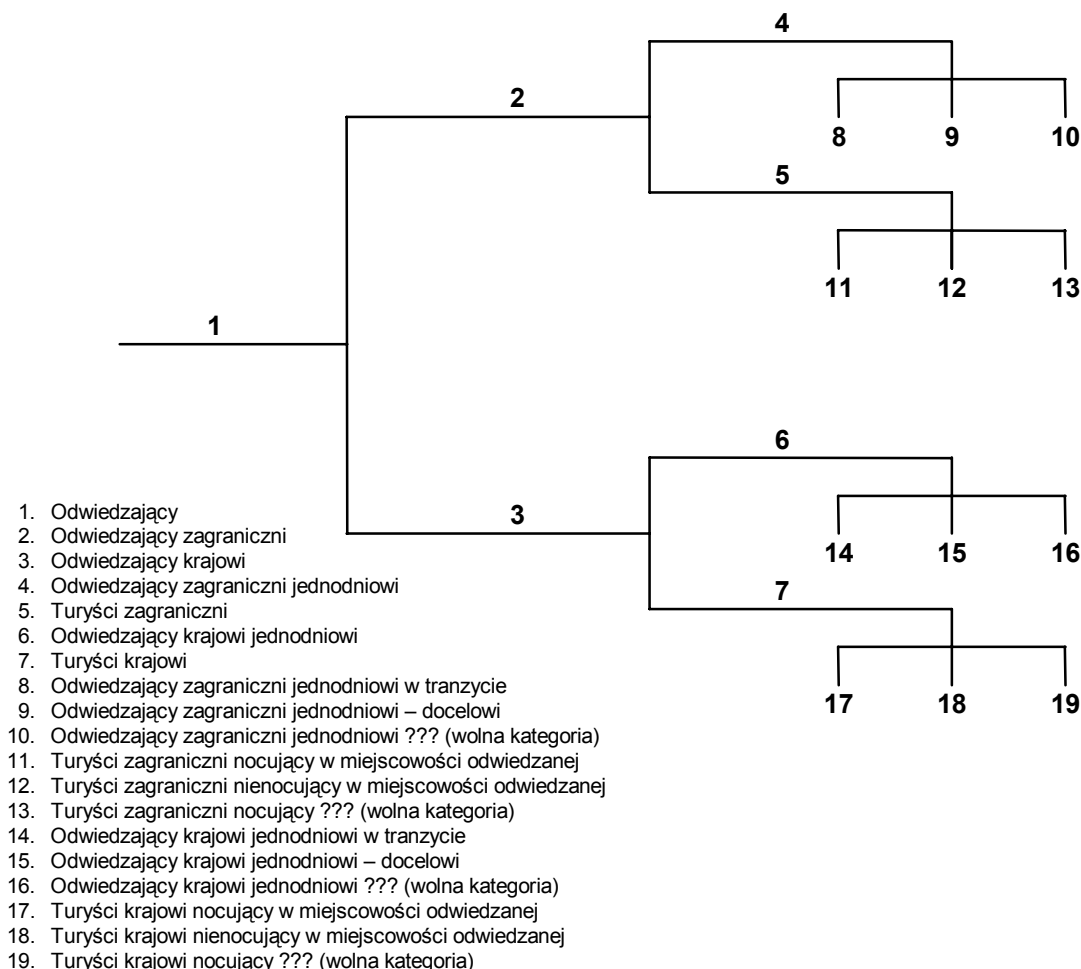
Status materialny: bardzo dobry dobry średni zły bardzo zły

Czy Rodzina Pana/i ma pochodzenie polskie?

- TAK NIE

Dziękujemy i życzymy udanego pobytu w Małopolsce

Graf podziału strumienia ruchu turystycznego²⁴

Interpretacja

Np:

- Polak nocujący w danej miejscowości = Turysta krajowy nocujący w miejscowości odwiedzanej
- Obcokrajowiec który przebywał w miejscowości odwiedzanej maksymalnie jeden dzień (nie nocując) = Odwiedzający zagraniczny jednodniowy
- Obcokrajowiec który przebywał w miejscowości odwiedzanej więcej niż jeden dzień (nocując) = Turysta zagraniczny nocujący w miejscowości odwiedzanej
- Obcokrajowiec który przebywał w miejscowości odwiedzanej więcej niż jeden dzień (nocując poza nią) - był w Krakowie a spał w Wieliczce = Turysta zagraniczny nienocujący w miejscowości odwiedzanej
- Obcokrajowiec który przebywał w miejscowości odwiedzanej maksymalnie jeden dzień (nie nocując) i zawrócił do miejsca stałego przebywania = Odwiedzający zagraniczny docelowy
- Obcokrajowiec który przebywał w miejscowości odwiedzanej maksymalnie jeden dzień (nie nocując) i pojechał dalej = Odwiedzający zagraniczny tranzytowy
- Odwiedzający = Osoba, która przyjechała do danego miejsca:
 - Dobrowolnie
 - W czasie wolnym od pracy
 - Dla własnej przyjemności
 - Za własne pieniądze
 - W celach turystycznych

²⁴ Graf sporządzony został w celu unaocznienia zależności i pojęć używanych w opracowaniu. (Graf i przypisy K.Borkowski)

Terminologia użyta w raporcie oraz legendy do tabel i rysunków.

Turystyka – obejmuje ogół czynności osób, które podróżują i przebywają w celach wypoczynkowych, służbowych lub innych nie dłużej niż rok bez przerwy poza swoim codziennym otoczeniem. („Terminologia Turystyczna. Zalecenia WTO”, ONZ-WTO, UKFiT, W-wa 1995, s.5)

Kategorie podróży użyte w tabeli nr 1 raportu Badania Ruchu Turystycznego w Małopolsce 2004.

Odwiedzający Małopolskę – ogólna liczba osób, które w badanym okresie podróżowały po Małopolsce poza miejscem swojego zamieszkania

Turyści w Małopolsce – osoby, które w trakcie trwania podróży spędzają przynajmniej 1 noc poza miejscem swojego zamieszkania (nocują poza miejscem zamieszkania), ale niekoniecznie w Małopolsce

Turyści nocujący w Małopolsce – osoby które w trakcie trwania podróży spędzają przynajmniej jedną noc (poza miejscem swojego zamieszkania) w Małopolsce

Zagraniczni turyści nocujący w Małopolsce – obcokrajowcy, którzy w trakcie trwania podróży spędzają przynajmniej jedną noc w Małopolsce

Legenda do rys. 1 i 2 w raporcie Badania Ruchu Turystycznego w Małopolsce 2004.

Kolor czerwony - odwiedzający Małopolskę – ogólna liczba osób, które w badanym okresie podróżowały po Małopolsce poza miejscem swojego zamieszkania

Kolor niebieski – odwiedzający Małopolskę krajowi – ogólna liczba odwiedzających krajowych

Kolor brązowy – odwiedzający Małopolskę zagraniczni – ogólna liczba odwiedzających zagranicznych

Kolor zielony – turyści – osoby które w trakcie trwania podróży spędzili przynajmniej 1 noc poza miejscem swojego zamieszkania

Kolor różowy – turyści nocujący w Małopolsce - osoby które w trakcie trwania podróży spędzają przynajmniej jedną noc w Małopolsce

Legenda do tab. 39, 40, 41 w raporcie Badania Ruchu Turystycznego w Małopolsce 2004.

Kolor czerwony – miejsca poza Polską

Kolor zielony – miejsca poza Małopolską